Serie No. 320. Regi f 1,20.
Wason
PL5179
S99
1921
ASIA

LELAKONÉ

GULLIVER

Anggitané toewan

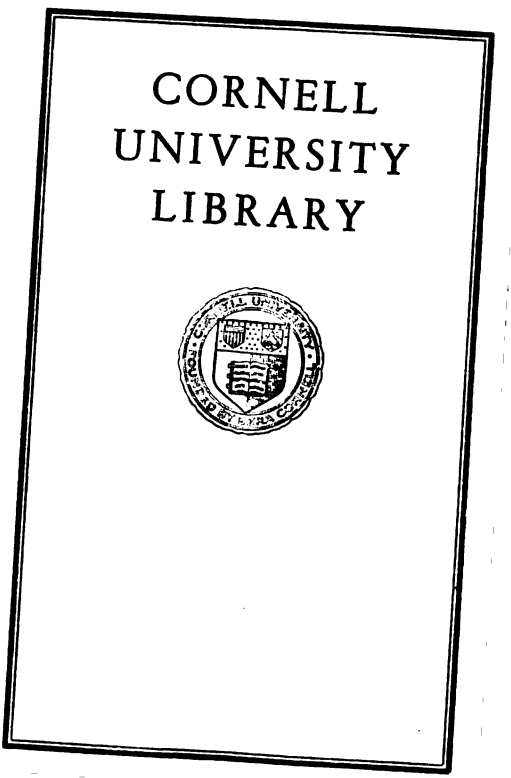
DEAN SWIFT

UITGAVE VAN DE
COMMISSIE VOOR DE
VOLKSLECTUUR
WEDALAN
BALÉ-POESTAKA

P. DUCRO. UITV.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Mason
PZ5.74
S97
1927

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY

Cornell University Library
PL 5179.S99 1921
Lelakoné Gulliver /
3 1924 023 398 625

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY

Serie No. 320. **Regi *f* 1.20.**

LELAKONÉ
GULLIVER

Anggitané toewan

DEAN SWIFT

Kadjawakaké saka ing
temboeng Walanda
déning

M. Ng. DWIDJASÉWAJA

Wedalan BALÉ POESTAKA
ing Weltevreden.

Kaetjap ing pangetjapanipoen
G. KOLFF & Co., Batawi
1921.

P.DUCRO. UITV.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY

Isiné lajang iki.

I.

Lakoené toewan Gulliver menjang ing tanah Kabadjangan.

Bagéan:		Katja.
I.	Toewan Gulliver kesasar ing panggonané wong badjang.	1.
II.	Toewan Gulliver sapotjapan karo Sang Praboe ing Kabadjangan, sarta toetoeging lelakoné	13.
III.	Lelaboehané toewan Gulliver ana ing Kabadjangan. . .	25.

II.

Lakoené toewan Gulliver menjang ing tanah Kaboetan.

I.	Tekané toewan Gulliver ing Kaboetan	41.
II.	Toewan Gulliver menjang kradjaning nagara.	53.
III.	Toetoegé lelakoné toewan Gulliver, sarta bisané bali moelih menjang nagarané.	66.

III.

Lelakoné toewan Gulliver menjang poelo kang nglajang ana ing awang-awang.

I.	Toewan Gulliver lajaran manèh, bandjoer katjekel ing badjag	79.
II.	Toewan Gulliver njaritakaké kaanané ing poelo awang-awang lan wongé kang ngenggoni	92.
III.	Toewan Gulliver loenga saka ing poelo awang-awang, bandjoer menjang nagarané Sang Praboe ing Lapoeta.	97.
IV.	Toewan Gulliver lajar menjang poelo Lugnag, bandjoer moelih menjang tanah Inggris metoe ing tanah Djepang.	106

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

IV.

Lelakoné toewan Gulliver ana ing tanah Kaboetan kang kapindo.

Bagéan: Katja.

I. Toewan Gulliver loenga menjang Ostende, bandjoer dadi kapitané praoe „de Gouden Draak". 116
II. Toewan Gulliver menjang ing kradjané tanah Kaboetan manèh, sowan Sang Praboe lan Sang Pramèswari sarta ngloewari mitrané, Glumdalclitch, saka ing koendjara. Wasana bandjoer minggat saka ing kono. . . . . 119.
III. Toewan Gulliver mentas menjang daratan, praoené koedoe diotaki. . . . . 127.
IV. Toewan Gulliver jasa padoenoengan kang manggon, sarta mbandjoeraké olèhé nitipriksa kaananing poelo. . . . . 131.
V. Toewan Morrice njaritakaké lelakoné marang toewan Gulliver. . . . . 134.
VI. Toewan Gulliver sakantjané paḍa menjang Sporunda. . 140.
VII. Toewan Gulliver ndèrèk Sang Praboe menjang tengahé tanah Sporunda lan menjang poelo Monatamia . . . . 144.

V.

Lelakoné toewan Gulliver kang wekasan.

I. Kanggo nglipoer atiné, toewan Gulliver bandjoer lajaran manèh . . . . . 153.
II. Toewan Gulliver ana ing panggonané djaran asipat manoengsa. . . . . 159.
III. Toewan Gulliver bali menjang tanah woetah getihé. . . 164.

T A M A T.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

I.

Lakoené toewan Gulliver menjang ing tanah Kabadjangan.

BAGÉAN I.

Toewan Gulliver kesasar ing panggonané wong badjang.

Katjarita ing nalika tanggal kaping 4 sasi Mei taoen 1699 ing plaboehané koeṭa Bristol ana praoe lajar aran *Antilope* lagi ngoenggahaké djangkaré, arep mangkat lajar menjang samodra Geḍé. Déné kang manḍégani toewan kapitan William Pritchard. Ing ḍarat (ing kade) akèh banget wongé, jaikoe para sanak-sadoeloer lan para mitra-mitrané awaking praoe maoe, paḍa ngoermati sarta njangoni slamet marang kang arep paḍa mangkat. Djalaran ing nalika samana wong lelakoe kaja mangkono ikoe gawat banget, kang wani moeng wong kang kawilang kendel. Praoe kapal kang paḍa pating sliri ana ing sagara kalawan rikat, sarta kang saṭiṭik pakéwoehé kaja anané ing djaman saiki-iki, ḍèk samana doeroeng ana.

Antilope ikoe praoe kang betjik, tijangé teloe, oekoerané ora ngoetjiwani, moelané bareng mangkat saka ing plaboehan ing Bristol katon bregas sarta rèki, lakoené lantjar kaja manoek maboer kasoeroeng ing angin. Mangkono oega hawané ija betjik, ngantarani, jèn lakoené bakal slamet.

Lakoening praoe kabeneran olèh angin betjik, bareng metoe saka ing plaboehan djinoeroeng pandongané kang paḍa kèri, moenggoeha wong, katon ladak banget. Awaking praoe marang kapitané, pitaja banget. Kang mangkono ikoe ora ngéraméramaké, sabab toewan kapitan sawangané moela pantjèn mitajani; katon, jèn wong kang woes ḍamang marang kawadjibané.

Ora lawas lakoené *Antilope* tekan ing pasisiré-kidoel tanah Afrika, bandjoer ngoebengi tandjoeng kang aran Kaap de Goede Hoop, wasana ngener marang pongolé kidoel tanah

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Hinḍoe. Ing sakawit anginé midid saka ing ḍaratan, dadi prajoga banget ingatasé lakoené *Antilope*. Toewan kapitan lan para awaking praoe paḍa geḍé atiné, djalaran jèn anginé tansah adjeg mangkono, wis masṭi bakal kasembadan kang dadi pangarep-arepé. Ananging ora antara soewé anginé moenḍak kentjengé, sarta bandjoer akèh tanḍa-tanḍané, jèn hawané bakal salin salaga. Ing sisih kidoel-wétan katon ana aloen geḍé-geḍé bebanjakan; kang mangkono ikoe ngantarani, jèn arep ana prahara.

Ing wajah soré srengéngé soeroep kaling-kalingan ing peḍoet, katon njremomong abang; sagarané katon goemebjar biroe nom. Ananging bareṇg srengéngé mingslep, bandjoer baé bangbang-soré katoetoepan ing menḍoeng peteng, saja soewé saja amba: melar mangoelon, mangalor sarta mang-idoel, toewin ndedel manḍoewoer. Paḍanging lintang-lintang sirna, ora antara soewé ing langit kang katon moeng menḍoeng peteng akandel, wasana ana prahara kang ngédab-édabi teka.

Tekané prahara saka ing lor-koelon kentjeng banget, swarané ngeres-eresi ati; wiwitané nganggo manḍeg-manḍeg, leté soewé. Ananging ora antara soewé prahara maoe bandjoer tanpa peḍot, rosané wis ora kena ditjaritakaké; moemboeling aloen ḍoewoeré nganti saomah-omah, sarta praoe *Antilope* kaboentjang ngalor-ngidoel kaja krambil ana ing satengahing sagara. Saḍéla-saḍéla ana kilat, bleḍègé ngampar; oedané kaja diesokaké saka ing langit.

Nalika wis tjeṭa jèn bakal ana prahara, toewan kapitan wis rampoeng olèhé tata-tata roemeksa kaslametaning praoe. Lajaré wis diroetjati kabèh sarta saroepaning bolong-bolongan wis paḍa ditoetoepi rapet; rasa-rasa élok banget jèn praoené nganti bisa klebon banjoe satètès baé. Sawisé rampoeng nggoné tata-tata kaja mangkono ikoe, toewan kapitan moeng kari pitaja marang sing Kawasa kalawan tatag ingati. Sanadjan lajaré wis mèh entèk diroetjati kabèh — moeng kari saṭiṭik ing tijang ngarep, preloe kanggo ngerèh lakoening praoe — éwadéné *Antilope* lakoené kaja disawataké déning prahara, èṇṭèngé woes prasasat lar. Rikating lakoené *Antilope* nalika kaboentjang ing prahara wis ora kena ditjarita-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

kaké, iberé manoek sikatan ora mantra-mantra jèn maḍanana. Wis masṭi baé ora ana wong sing doewé pikiran arep toeroe.

Lakoening praoe sangsaja rikat katoet ing aloen mangétan, saḍéla-saḍéla kaja arep kèrem koeroegan ing ombak saka ing boeri, kang ḍoewoeré ngoengkoeli wit krambil; toedjoené ombak kang mangkono ikoe ora ngoewatiri toemrapé marang praoe lan marang wongé.

Sanadjan samono geḍéning moeta-watiré, éwadéné toewan kapitan enggoné nḍawoehaké préntahé sarèh ora goegoep. Ananging bareng anginé salin sarta praharané moenḍak rosané, toewan kapitan wiwit rada tjilik atiné, bandjoer ngadjak remboegan kantja-kantjané awaking praoe, apa kang prajoga ditindakaké.

Antilope toemoeli dioentjal-oentjalaké ing aloen ngalor-ngidoel, rikaté wis prasasat balang disawataké, sapa sing doeroeng weroeh jèn dandananing praoe ikoe santosa banget, wis masṭi ngira, jèn kabèh bandjoer paḍa remoek dadi sawalang-walang. Watara ngarepaké tengah-wengi tijanging praoe kang geḍé ḍéwé toegel, bandjoer ketjemploeng ing sagara; ora soewé awaking praoe kang djaga ana ing *uitkijk* nggembor: „Ngarep karang!"

Tenagané toewan kapitan sakantjané, olèhé ngarah slameting praoe, wis ora nganggo ngowel marang oemoeré, éwadéné ora migoenani, goemabroeg swarané *Antilope* ketanggor ing karang, kanḍeg ora bisa bablas, toemoeli katoetoetan ing aloen: saroe-pané kang ana ing ḍèk paḍa katoet, nemoe koeboeré ana ing satengahing sagara. Praoené roesak kèri anggana, ora soewé sinigar ing aloen kang njempjok manèh, dadi loro. Wasana praoe kang ladak sarta taoetaté nanḍingi prahara kang geḍe-geḍe maoe, ambles ing sagara saka saṭiṭik, nganti ora katon babar-pisan saisiné kabèh.

Katjarita moeng ana sidji kang bisa mentjoengoel manèh, jaikoe toewan Gulliver, ḍokteré praoe *Antilope* maoe. Soewé banget enggoné tansah reboet oenggoel karo aloen, tékad-tékadan nglangi manoet lakoening ombak. Saḍéla-saḍéla toewan Gulliver ngoelat-oelataké ing kiwa-tengen, bokmanawa ana kantjané kang katon, ananging tanpa gawé.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Saja soewé kakoewatané krasa sangsaja soeda; bareng roemasa wis ora olèh pitoeloeng, sikilé krasa djadjag ḍasaring banjoe, nggepok atos-atos kaja watoe, bandjoer ngroebjoek tekan ing pentasan (gisik).

Sanadjan sajahé wis satengah mati, éwadéné isih dikoewat-koewataké ambandjoer moenggah menjang ḍaratan nganti sawatara dohé; ananging sarèhné ora ana wit-witan oetawa omah katon, saking bangeting sajahé bandjoer ambroek ing pasoeketan, sanalika toemoeli toeroe.

Bareng tangi toewan Gulliver ora weroeh sapira soewéné oléhé toeroe; bareng ngelèkaké mripaté, wis wajah awan, srengéngéné toemlorong ing rainé. Nijaté arep énggal ngadeg, arep moelat ngiwa-nengen soepaja weroeha, ing nalika ikoe ana ingendi; mangkono oega arep weroeh, apa praoené oetawa kantjané isih ana kang katon; nanging adja sing menjat ngobahaké tangané oetawa sikilé baé ora bisa. Malah moeng arep méngo baé ija ora bisa. Saka pangirané, kang mangkono ikoe ora lija sababé moeng saka ing kagèté lan bangeting sajahé, nganti awaké ora bisa ngglawat; moelané bandjoer lèrèn ora obah-obah, nanging ora soewé toemoeli njoba ngobahaké awaké manèh. Ing nalika ikoe banget goemoené ing ati, weroeh, jèn sarandoening awaké kabèh: ing baoe, ing sikil, malah ing dridji, tangan lan ing ramboeté, paḍa ditalèni koekoeh; mangkono oega awaké wiwit saka ing poenḍak tekan ing kemiriné ija ditalèni malang akentjeng nganggo oelar-oelar lemboet, nanging woeled banget.

Bareng toewan Gulliver lagi ngangen-angen. kaprijé doega-doega bisané, déné ana lalakon kang mangkono ikoe, sarta njoba arep menjat manèh, bandjoer kroengoe swara lirih ana ing satjeḷaké ing kono; mangkono oega krasa, jèn ana kang obah ana ing sikilé, toemoeli madjoe ngambah ing ḍaḍané alon-alonan. Toewan Gulliver bandjoer ngingetaké awaké mangisor, nanging kalawan rekasa banget; ing kono banget goemoené ing ati weroeh woedjoed tjilik asipat manoengsa, ḍoewoeré ora ngoengkoeli dridjiné panoenggoel, sikep kapradjoeritan, njangking ganḍéwa sapanahé, ing gigir nggéndong éndong, lagi mlakoe kalawan ngati-ati menjang rainé toewan Gulliver. Mangkono oega ing boeriné kasamboengan

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

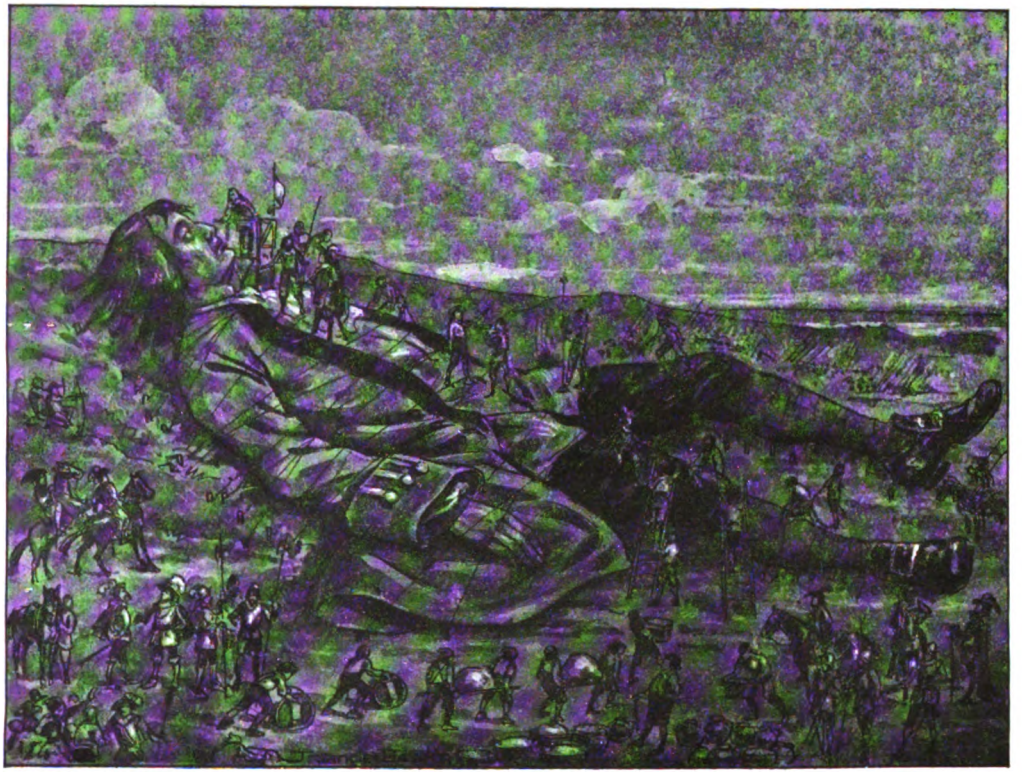
Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google

Digitized by Google

I. Ing nalika ikoe banget goemoené ing ati weroeh jèn sarandoening awaké kabèh pada ditalèni koekoeh.

Original from CORNELL UNIVERSITY

ing pradjoerit tjilik-tjilik kaja mangkono ikoe, watara ana wong patang poeloeh.

Wiwitané toewan Gulliver ngira jèn ngimpi; nanging pradjoerit tjilik-tjiiik maoe paḍa aboengah-boengah moebeng ana ing awaké kambi ngiling-ngilingi; mripaté tjilik-tjilik atadjem, semoené banget ing goemoené, déné nemoni manoengsa. Nalika nglairaké boengah lan goemoené, swarané keproengoe kaja pangeriking djangkrik.

Toewan Gulliver moering-moering takon marang kang tjeḍak ḍéwé, apa sababé déné ḍèwèkné dieroet-eroet mangkono, sarta enggoné ikoe ana ing endi. Bareng wong badjang maoe paḍa kroengoe swarané toewan Gulliver, banget ing kagèté, bandjoer paḍa loemajoe asasaran, plajoené sipat koeping alondjong mimis, nganti ana kang tiba koewalik-walik saka ing awaké toewan Gulliver.

Ananging bareng soemoeroep, jèn toewan Gulliver ora bisa oetjoel saka ing roet-roetané, énggal paḍa bali; malah ana sidji sing wani ngadeg ana ing ḍaḍané nganti bisa njawang rainé toewan Gulliver. Asemoe goemoen wong badjang maoe ngoemboelaké tangané loro, sarta saḍéla-saḍéla moeni tjeṭa, mangkéné: „Hekinah Degoel". Oeni mangkono ikoe sabensaben ditirokaké ing kantjané kang akèh. Ing boeri toewan Gulliver kroengoe, jèn temboeng mangkono ikoe tegesé: „boeta".

Toewan Gulliver nalika samana ora mengerti marang tegesé oenèn-oenèn ikoe, sarta banget 'ndjontongé ing ati, déné awaké diambahi sakarep-karep. Sanalika tangané tengen boedi sarosané, nganti oetjoel saka ing roet-roetané; mangkono oega sirahé ija boedi, nganti bisa miring ing pilingané, nanging tombok ramboeté ana kang djebol sawatara.

Bareng wong badjang maoe paḍa weroeh, jèn toewan Gulliver boedi, sanalika paḍa moendoer ing sawatara; ana sidji kang awèh aba mangkéné: „Tolgo Phona!" Ora soewé ana panah, kèhé ana satoes kapara loewih, geḍéné watara sadom-dom, paḍa tiba ngenani tangané toewan Gulliver kang kiwa. Ana oega pradjoerit tjilik-tjilik kang paḍa nglepasaké panah manḍoewoer, ana kang paḍa tiba ing awaké toewan Gulliver, nanging moeng paḍa kanḍeg ing sanḍangané, ora bisa teroes.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Ana oega kang paḍa manahi rainé moelané toewan Gulliver bandjoer noetoepi rainé nganggo tangané tengen, koewatir, jèn kena mripaté

Toewan Gulliever bandjoer njoba boedi manèh, soepaja awaké oetjoela babar-pisan saka ing roet-roetané ; ananging saben obah, bandjoer dioedani panah. Moelané giliging panemoené nedija ora obah-obah, moeng njawang ngiwa-nengen, soepaja adja nganti dimoenasika. Wong badjang maoe sangsaja soewé sangsaja akèh ; bareng weroeh, jèn boetané meneng baé, olèhé paḍa manah dienḍegi.

Ora ana wong kang bisa njaritakaké goemoené toewan Gulliver marang, saroepané kang dineleng. Geḍé-geḍéné oewit-oewitan ing kono ḍoewoeré moeng paḍa karo wit térong ; ing sangarepé ana ara-ara, kebak déning pradjoerit paḍa sikep gagaman. Pradjoerit ikoe ana kang djaranan ; djarané geḍéné paḍa karo djaran dolananing botjah. Tjeḍak kambi koepingé kiwa ana kang lagi paḍa gawé panggoeng, watara ḍoewoeré satengah kaki. Bareng panggoeng maoe rampoeng, ana wong badjang sidji kang moenggah, panganggoné mrijajèni, diiringaké ing wong teloe. Prijaji badjang toemoeli tjalaṭoe akèh-akèh marang toewan Gulliver, nanging toewan Gulliver ora mengerti apa-apa.

Prijaji badjang toemoeli awèh paréntah marang kang paḍa ana ing sangisoring panggoeng. Ora soewé ana wong badjang watara sèket paḍa marani toewan Gulliver, natasi saroepaning tali kang ngeroet sirah, nganti toewan Gulliver bisa ndjènggèl, tjeṭa panjawangé marang prijaji badjang kang ana ing panggoeng.

Prijaji badjang maoe, sasoewéné tjalaṭoe, nganggo njekel kertas sakebèt, dedegé lentjir, geḍéné ngoengkoeli saṭiṭik karo kang paḍa ngiringaké. Pangiringé maoe kang sidji njekeli kantjané, kang loro paḍa ngadeg ataklim ana ing boeriné.

Toewan Gulliver ora mengerti babar-pisan marang tjalaṭoené prijaji badjang maoe, nanging mirid saka tenagané, oega rada bisa ngira-ira, apa kang dadi karepé. Prijaji badjang maoe saḍéla-saḍéla ngetjoengi marang sawidjining prenah nganggo tjekelané kertes. Bareng toewan Gulliver njawang ing prenah maoe, weroeh, ing kadohan ana koeṭa, geḍéning omah-omahé ora ngoengkoeli omah-omahan dolananing botjah.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Bareng prijaji badjang wis rampoeng olèhé tjalaṭoe, toewan Gulliver ngoemboelaké tangané tengen kaja déné patrapé bangsa Europa jèn soempah, bandjoer èpèk-èpèké ditoempangaké ing ḍaḍané. Patrap kang mangkono ikoe minangka tanḍa panoengkoel, sabab saka panemoené toewan Gulliver, masṭi bakal loewih betjik dadiné tenimbamg karo bangga. Sawisé mangkono bandjoer ngatjoengaké dridjiné marang tjangkemé, karepé awèh weroeh, jèn ngelak sarta loewé banget.

Prijaji badjang semoené mengerti marang karepé toewan Gulliver, djalaran bandjoer manṭoek, toemoeli moeḍoen saka ing panggoeng sarta awèh prémtah masangi anḍa warna-warna ing awaké toewan Gulliver. Toemoeli ana wong watara satoes paḍa moenggah ing anḍa, ngoenggahaké panganan lan ombèn-ombèn, olèhé ngloempoekaké olah-olahan sarta simpenan ing satjeḍaké kono. Pirang-pirang tong isi ombèn-ombèn; kang paḍa kawilang geḍé-geḍé, paḍa diglinḍingaké mrono, kanggo ngilangaké ngelaké toewan Gulliver. Tong-tong ikoe paḍa ditjanḍaki sarta diombèni sidji-sidji déning toewan Gulliver nganti entèk kabèh.

Saking éramé wong-wong badjang maoe paḍa soerak-soerak weroeh ngelaking boeta mangkono ikoe, bandjoer paḍa djogédan ngoebengi toewan Gulliver, malah ana kang djogédan ana ing ḍaḍa kambi ora lèrèn-lèrèn oeniné : „Hekinah Degoel !" Oega ana kang paḍa keplok-keplok oetawa paḍa babak — djoengkir marga saka ing boengahé.

Wong-wong badjang maoe noeli paḍa doewé pandjaloek marang toewan Gulliver, soepaja tong-tong kang wis paḍa koṭong ikoe dibalang-balangna ing sarosané. Pandjaloeké wong badjang ikoe dilegani, saroepané tong koṭong maoe paḍa dibalang-balangaké ing sarosané, nanging oega ngati-ati, soepaja adja nganti ngenani wong badjang. Bareng tong-tongé paḍa moenboel ana ing awang-awang, ngener marang sagara, wong badjang paḍa soerak aramé, marga saka ing boengahé weroeh kakoewatan samono geḍéné.

Wong badjang maoe kang banget diérami déning toewan Gulliver, ja-ikoe kakendelané, katon saka ing solah-tingkahé, jèn njeḍak arep weroeh sing terang, saṭiṭik baé ora katon ana wediné.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Sanalika wong badjang maoe bandjoer maktjep meneng kabèh, ora ana sabawané walang salisik.

Toemoeli katon ana prijaji badjang manèh teka noenggang djaran, panganggoné nganggo dibloedir koening; bareng woes tjeḍak banget karo toewan Gulliver, bandjoer moeḍoen saka ing djaran, sarta moenggah ing anḍa, kang soeménḍé ing ḍengkoelé tengen toewan Gulliver. Ing boeri toewan Gulliver kroengoe, jèn prijaji badjang kang lagi teka ikoe prijaji ganḍèk, abdiné Sang Praboe ing Kabadjangan. Prijaji ganḍèk, diïringaké wong badjang ing sawatara, bandjoer toemratjag moenggah ing awaké toewan Gulliver nganti tjeḍak banget karo rainé; toemoeli noedoehaké lajang nganggo tjapé ing nagara kono, diaṭoengaké ing sangareping mripaté toewan Gulliver kambi tjalaṭoe akèh-akèh, nanging toewan Gulliver ora mengerti saketjap-ketjapa.

Prijaji ganḍèk semoené woes nḍoega jèn toewan Gulliver ora mengerti babar-pisan marang kanḍané lan ora bisa matja toelisan kang diaṭoengaké. Djalaran bareng rampoeng olèhé tjalaṭoe, ora nganggo ngentèni wangsoelané toewan Gulliver, bandjoer noedoehaké tjaping nagara kang ana ing lajang maoe, sarta bandjoer ngatjoengi menaraning nagara kang ora pati adoh saka ing kono; sawisé mangkono tangané loro toemoeli digawé toempang-toempangan kaja tangané wong diblenggoe.

Kang mangkono ikoe olèhé nampani toewan Gulliver: ḍèwèké dianggep wong bojongan, arep digawa menjang nagara, kradjané Sang Praboe ing Kabadjangan, sarana diblenggoe.

Ananging toewan Gulliver ing batin ora pisan-pisan tarima nampani panganggep mangkono ikoe. Ḍèwèkné ija gelem digawa menjang kradjaning nagara, nanging isiha dadi wong merdika, ora soesah diblenggoe. Moelané toewan Gulliver ing sabisa-bisané bandjoer mengertèkaké marang prijaji ganḍèk, jèn ḍèwèké gelem mèloe menjang kradjaning nagara, jèn ora nganggo diblenggoe, sarta doewé pandjaloek, soepaja saroepaning roet-roetané dioetjoelana ḍisik.

Ananging prijaji ganḍèk ora pisan-pisan gelem ngleksanani pandjaloeké toewan ḍokter Gulliver.

Toewan Gulliver rada moering-moering, déné pandjaloeké kang kinira pantes ikoe, ora ditoeroeti bandjoer njoba manèh

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

ngentèkaké karosané, arep moetoeng blenggoené. Ananging sanalika krasa dioedani panah ing rai lan tangané, kang woes paḍa kebak tatoe tjilik-tjilik, rasané panas. Mangkono oega panah maoe ana kang paḍa méntjok toemantjeb ing rai, ing iroeng lan ing tangané.

Kedjaba saka ing ikoe wong badjang moengsoehé maoe sangsaja soewé oega sangsaja moenḍak kèhé, moelané sawisé pinikir-pikir, panemoené: ora prajoga, jèn dibandjoer-bandjoerna olèhé arep gawé moering-moeringé wong badjang. Djalaran saka ing ikoe toewan Gulliver bandjoer awèh weroeh marang prijaji ganḍèk, jèn bakal manoet mitoeroet marang saparéntahé sing kawasa ing nagara kono, sarta apradjandji ora bakal boedi manèh sarta ora bakal moenasika marang saroepaning wong ing kono.

Prijaji ganḍèk boengah banget nampani atoeré toewan dokter, bandjoer nganṭoeki sarta loenga arep ngatoeri oeninga marang Sang Praboe ing salakoené dioetoes ikoe.

Doeroeng soewé mangkaté prijaji ganḍèk, toewan Gulliver krasa, jèn rai lan tangané paḍa diosèr-osèri zalf, kang wangi gandané sarta adem rasané. Panah kang isih toemantjeb, paḍa didoedoeti alon-alonan, sarta toewan Gulliver bandjoer diwènèhi panganan lan ombèn-ombèn kang njegeri.

Sawisé mangan panganan lan ngombé ombèn-ombèn kang diwènèhaké maoe, toewan Gulliver krasa ngantoek, banget ing aripé. Ing boeri toewan Gulliver kroengoe, jèn ombèn-ombèné maoe dimori srana kanggo noerokaké wong, djalaran saka ing ikoe ora antara soewé toewan Gulliver bandjoer toeroe kepati. Moelané disranani soepaja toeroe, karepé wong badjang soepaja adja nganti boedi manèh, sabab satemené kasagoehané toewan Gulliver maoe ora patia diendel.

Pamboeriné toewan Gulliver oega ora weroeh, sapira soewéné olèhé toeroe kang sarana disarati mangkono ikoe. Ananging masṭi soewé banget, djalaran bareng tangi, awaké wis ora ana ing soeketan panggonané lawas, nanging nggloegoer dieroet ana ing grobag, kang lagi loemakoe digawé ngemot ḍèwèkné.

Sang Praboe ing Kabadjangan ikoe prijagoeng kang witjaksana; bareng miḍanget, jèn kawoelané njekel toewan

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Gulliver, karsané, gelem ora gelema, toewan Gulliver diḍawoehi nggawa menjang kradjaning nagara, soepaja karosané kang ngédab-édabi ikoe kenaa dipoerih gawéné toemrap marang Pandjenengané pijambak lan marang nagarané.

Soepaja boetané adja nganti bangga, Sang Praboe woes aparing ḍawoeh, boetané ditoerokna (digawéa toeroe) sarana sarat, kang dimoraké ing anggoer. Bareng siboeta wis toeroe kepati, bandjoer paḍa dipikir, kaprijé bakal panggawané saka ing panggonané kono menjang nagara. Sawisé ketemoe pikiré, bandjoer ndjoepoek grobag geḍé sidji, ja-ikoe grobag piranti kanggo ngoesoengi balok kang geḍé-geḍé menjang pabrik panggonané wong praoe. Grobag ikoe dawané rong mèter, ambané samèter, sarta ana roḍané geḍé-geḍé lan sentosa-sentosa, kèhé rolikoer.

Grobag ikoe digawa menjang panggonané toeroe toewan Gulliver, bandjoer dipasang moedjoer ana ing sakiwané. Ing kono wis ana insinjoer lan toekang gawé praoe, kabèh kèhé limang atoes, kang paḍa arep ndjoendjoeng boetané, arep ditoempangaké ing grobag. Pandjoendjoengé nganggo kérékan pirang-pirang sarta ḍaḍoeng kang koekoeh-koekoeh, bandjoer disèlèhaké alon ing grobag kang ana ing sakiwané maoe. Bareng wis soemèlèh ana ing grobag, bandjoer dieroet koekoeh manèh kaja nalika ana ing soeketan; bareng rampoeng, toemoeli ditarik ing djaran rakitan sèwoe limang atoes menjang kradjané nagara ing Kabadjangan.

Gambar 1.

Nalika nglilir awaké krasa woes toemoempang ing grobag.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Sakiwa tengening grobag éwon wong badjang kang paḍa ngoeroeng-oeroeng, mbarengi lakoening grobag; jèn grobagé manḍeg, ora bisa mlakoe, bandjoer paḍa disoeroeng oetawa diroḍa nganti bisa mlakoe manèh. Sadalan-dalan wongé paḍa ramé aboengah-boengah, sabab ing salawasé oerip wong ing Kabadjangan kono doeroeng taoe nemoni lelakon kang kaja mangkono ikoe. Sanalika wong ing satalatah Kabadjangan woes paḍa kroengoe kabèh, dadi netepi oedjaring paribasan: Sadawananéa loeroeng, isih dawa goeroeng.

Kaṭjarita ana ing dalan ana sawidjining luitenant pradjoerit seseliran isih nom, rada koemeṭak; ikoe moenggah ing awaké toewan Gulliver, mlakoe-mlakoe ing goeloe lan rainé, bandjoer njogok bolonganing iroeng sarana peḍangé.

Sarèhné krasa keri banget toewan Gulliver tangi, soemoeroep jèn ing nalika ikoe lagi pinoedjoe wengi apeteng ḍeḍet, sarta oega weroeh jèn dèwèkné dimot ing grobag kang lagi mlakoe. Ing sakiwa-tengening grobag didjagani ing pradjoerit seseliran, limang atoes ing sasisihé. Pradjoerit ikoe kang saparo paḍa njekeli obor, kang saparo asikep ganḍéwa sapanahé; kabèh wis roemanti nglepasaké panahé, samangsa toewan Gulliver bangga oetawa boedi.

Mangkono ikoe lakoening bojongan maoe ing wajah bengi petengan.

Ésoeké wajah tengangé lakoening bojongan ikoe salamet tekan ing sakèṭènging koeṭa. Kaṭjarita Sang Praboe ing Kabadjangan karsa mapag tekané toewan Gulliver, kaḍèrèkaké ing prijaji sadjroning kaḍaton kabèh, lanang-wadon. Bareng Sang Praboe pirsa, jèn boetané nglegarang ana ing grobag sarana dieroet kentjeng, ḍawoeh kepéngin minggah ing awaké toewan Gulliver. Ananging saroepaning poetri lan pangéran kang ndèrèk, ora paḍa mrajogakaké, paḍa koewatir bokmanawa Sang Praboe manggih roebéda. Sang Praboe oega nḍahar marang atoer pangowelé kang para santana toewin abdi maoe.

Kebeneran banget, déné ing satjeḍaké sakèṭèng ikoe ana tjanḍiné kawak sidji geḍé banget, ing sanagara Kabadjangan geḍé ḍéwé; tjanḍi ikoe soewoeng, wis lawas ora kanggo, djalaran entas kanggo nindakaké radja pati: wong matèni sadoe-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

loeré lanang. Tjanḍi ikoe geḍéné satemené doeroeng ana sakoepel ing patamanan kang tjilik, nanging toemrapé wong badjang geḍéné woes nggoemoenaké banget. Awit saka karsané Sang Praboe toewan Gulliver diḍawoehi ngenggonaké ing tjanḍi maoe.

Tjanḍi maoe lawangané ana ing sisih lor, ing kono ḍoewoeré watara samèter, ambané ¾ mèter, djrambah lan témboké marmer kabèh. Enggoné maleboe toewan Gulliver dadi koedoe nḍingkloek. nanging ana ing satengah-tengahing tjanḍi bisa ngadeg kepénak. Awit saka ing pangati-atiné saroepaning djanḍélané paḍa diwènèhi pantjak-soedji wesi, sarta sikilé toewan Gulliver kang kiwa diranté, diolèhaké ing témboking tjanḍi. Ananging ranté maoe dawa banget, nganti toewan Gulliver ana ing sadjroning tjanḍi bisa sakarep-karep, malah nganti bisa metoe tekan ing sangareping tjanḍi. Déné kang kapatah ngetrapaké ranté, ja-ikoe abdidalem panḍé ing kaḍaton.

Bareng pamasangé ranté wis rampoeng, saroepaning tali roet-roetané toewan Gulliver paḍa ditatasi kabèh. Wiwit nalika samana toewan Gulliver bisa ngadeg ing sakarepé, bisa ngoelèt lan bisa mlakoe-mlakoe. Kang mangkono ikoe banget ndadèkaké leganing atiné, sabab awaké wis banget kakoené.

Anaging sakèhé wong badjang banget kagèt lan goemoené, bareng njawang boetané menjat sarta bandjoer mlakoe-mlakoe awira-wiri. Mangkono oega Sang Praboe ija banget ing kedjoté ningali geḍéné toewan Gulliver.

Toewan Gulliver toemoeli njawang ngalor ngidoel, ngrasakaké asrining dedelengan kang katon saka ing kono. Kang katon ing sakiwa-tengené ing kono watara sapatamananing botjah kang geḍé, awoedjoed sawah oetawa alas-alas, kang wit-witané sing geḍé-geḍé doewoeré ora loewih saka rong méter. Kang katon ingarepé ja-ikoe koeṭa kradjané ing Kabadjangan, omahé tjèkli-tjèkli, menarané asri-asri, nanging djagoné panoedoeh angin kaleboe geḍé-geḍé.

Ing satengah-tengahé koeṭa ikoe ana omah geḍé-geḍé sapanṭa, kinoebeng ing pager bata, ikoe kiranė toewan Gulliver, kaḍatoné Sang Praboe ing Kabadjangan.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

BAGÉAN II.

Toewan Gulliver sapotjapan karo Sang Praboe ing Kabadjangan sarta toetoeging lelakoné.

Nalika toewan Gulliver ngadeg kambi njawang sakoebengé ing kono, Sang Praboe nitih titijan koeda moebeng njawang marang ḍèwèkné; dandananing titijané pélag, asri sinawang. Nanging bareng toewan Gulliver obah, titijané Sang Praboe kagèt, bandjoer ngadeg, nganti Sang Praboe arep ḍawah. Ing nalika ikoe Sang Praboe katon, jèn wasis banget nitih koeda; sanadjan titijané nggiwar-nggiwar, éwadéné Sang Praboe kelèt ana ing kambilé, nganti ana abdiné oepsir sawatara kang bisa njanḍak titijané, bandjoer noeloengi Sang Praboe toemeḍak saka ing titijan.

Sang Praboe toemoeli ḍawoeh marang abdiné maḍaran lan djoeroe geḍong inoeman, ndikakaké maringi mangan lan ombèn-ombèn marang toewan Gulliver. Abdiné prijaji ganḍèk wis ngatoeri oeninga, jèn taḍahé toewan Gulliver ikoe ngéram-éramaké banget kèhé.

Ora soewé bandjoer ana iwak teka rongpoeloeh grobag, sarta anggoer sapoeloeh tong; Sang Praboe éram banget ing galih, déné panganan samono kèhé saḍéla baé wis bébas kabèh.

Sang Pramèswari agem-agemané goemebjar déning kebak inten barléjan, ikoe pinarak ing koersi rada kapara adoh, bebarengan karo para pangéran lan para poetri ing kaḍaton; déné Sang Praboe djoemeneng rada tjeḍak, kabèh paḍa njawang solahé toewan Gulliver, olèhé mangan iwak lan ngombé anggoer. Sang Praboe saiki kagoengan panggalih, jèn toewan Gulliver wis ora matiri; moelané bareng rampoeng olèhé mangan, bandjoer diḍawoehi linggih ing soeketan, soepaja tjeṭaa nggoné mirsani.

Toewan Gulliver nḍèrèk saḍawoehé Sang Praboe, bandjoer linggih; dèwèkné ḍéwé ija kepéngin njawang Sang Praboe sing tjeṭa. Sang Praboe olèhé djoemeneng kira-kira moeng saméter dohé saka panggonané linggih toewan Gulliver. Dedegé

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Sang Praboe watara loewih sanjari tinimbang para prijaji kang paḍa nḍèrèkaké; polatané tadjem, tingalé blalak-blalak bening sarta dedeg-pengadegé praboe, solah-bawané angratoni. Moenggoeh nèm-sepoehé watara lagi mempeng, agem-agemané pasadja, nanging bakalé sarwa aloes.

Pandjenengané ngagem songkok kapradjoeritan mas, tinarètès ing sosotya sarta rinengga ing boeloe-boeloe amantjawarna. Astané tengen ngasta sabet ligan, kang pamoré moeroeb, garané toewin blongsongé mas tinarètès ing inten.

Toewan Gulliver dipangandikani déning Sang Praboe, nanging ora mengerti apa-apa; swantené Sang Praboe rada èsek, nanging apa sapangandikané tjeṭa. Toewan Gulliver dipangandikani Sang Praboe mangkono ikoe, roemasa olèh pakoermatan geḍé, moelané ing sabisa-bisa arep males gawé legané panggalihé Sang Praboe. Bandjoer njoba ngatoeri wangsoelan nganggo temboeng Walanda, temboeng Djerman, temboeng Inggris, temboeng Joenani (Griek), temboeng Latijn, temboeng Ḍiḍong (Fransch), temboeng Sepanjol, temboeng Itali, malah oega njoba nganggo temboeng Arab; ananging saroepaning basa maoe tanpa gawé kabèh, djalaran ora ana sing dimengertosi déning Sang Praboe. Djalaran saka ing ikoe olèhé paḍa sapotjapan moeng manḍeg samono.

Sang Praboe sapanḍèrèké olèhé paḍa ana ing panggonané bojongan danawa watara ana rong djam, toemoeli kondoer ngaḍaton. Nalika kondoer woes aparing ḍawoeh, pradjoerit sing ngreksa marang toewan Gulliver koedoe diwoewoehi satjoekoepé, adja nganti dimoenasika marang wong kang paḍa nonton. Ananging lagi baé Sang Praboe mengker, wong akèh bandjoer paḍa madjoe reboet ḍoetjoeng, arep paḍa mbéda boeta sing ngéram-éramaké geḍéné ikoe. Malah ana kang oegal-oegalan banget: toewan Gulliver lagi ngénak-énak linggih ana ing soeketan sangareping omahé kambi njawang wong badjang kang paḍa ngroeboeng, bandjoer dioedani panah. Bareng oepsir kang djaga dilapoeri, énggal awèh paréntah njekel wong kang oegal-oegalan maoe nenem, bandjoer dibanda sarta dipasrahaké marang toewan Gulliver. Wong badjang nenem maoe ditjekel ing tangané tengen, sing lima diesak nganti ora katon babar-pisan, déné sidjiné digegila

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

kaja arep dioental-oentala malang. Wong badjang banget gila lan wediné, moelané gembor-gembor ndjaloek toeloeng sarosané; mangkono oega oepsir sing djaga ija banget koewatiré marang kaslametaning kantjané wong badjang. Apamanèh bareng toewan Gulliver ngetokaké pèmèsé gedé saka ing saké, semoené wong badjang kaja arep disembelèh.

Ananging kabèh pada ketjelik, sabab pèmès maoe ora dienggo mjembelèh, malah dienggo natasi tali bandané wong badjang, toemoeli dietjoelaké.

Wah, olèhé mlajoe wong badjang maoe: londjong mimis!

Mangkono oega wong badjang lima kang ana ing saké ija bandjoer diwetokaké saka ing sidji-sidji, ditatasi bandané bandjoer dietjoelaké, ora ana kang boesik woeloené kalong.

Katjarita bareng soré toewan Gulliver arep mapan toeroe, nanging ora ana patoeron kang tjoekoep dienggoni, dadi kepeksa toeroe ngglétak ana ing djogan alèmèk soeket aking. Olèhé toeroe kaja mangkono ikoe nganti patbelas dina lawasé. Kemoel sing tjoekoep dienggo ing toewan Gulliver oega ora ana, moelané Sang Praboe dawoeh ngirimi baboet kadaton sawatara, soepaja dienggoa kemoel. Sang Praboe oega dawoeh gawé patoeron, sing tjoekoep kanggo toeroe toewan Gulliver. Saroepaning oendagi lan toekang kajoe ing nagara kono pada kena ing aradan toemandang ing gawé kabèh. Olèhé pada gawé patoeron gedéné watara tikel nem atoes tinimbang karo patoeroné wong ing Kabadjangan. Mangkono oega digawèkaké kasoer, bantal, sepré, kemoel, klasa lan sapanoenggalané; kasoer-bantalé arep diïsèni kapoek oetawa woeloe manoek, ora bisa, sabah ora bisa olèh kapoek oetawa woeloe manoek kang njoekoepi kèhé. Moelané kasoeré bandjoer diïsèni soeket garing sarta bantalé diïsèni woeloe wedoes. Panggawéné patoeron kang samono gedéné ikoe ingatasé wong badjang moela pantjèn pagawéjan gedé banget, ora bisa toemoeli dadi. Olèhé ngetoekaké andjing-andjingané patoeron kang njoekoepi toewan Gulliver ikoe banget rekasané. Bareng rampoeng, patoeran maoe didjadjal ditoeroni, nganti ping pindo ambroek-ambroek baé. Ananging kaping teloenè koewat, dadi rampoeng temenan. Sang Praboe oega bandjoer

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

tedak mirsani pijambak arep ngjektosaké, apa wis betjik temenan. Ing nalika ikoe toewan Gulliver njaosaké sembah-panoewoené marang Sang Praboe.

Katjarita wong ing satalatahé nagara ing Kabadjangan woes pada kroengoe kabèh, jèn ing nagara ana bojongan danawa gagah prakosa. Moelané saben dina wong kang pada teka nonton saka ing ngendi-endi, lanang-wadon, soegih-miskin, enom-toewa, ndilir ora ana pedoté.

Sang Praboe kerep nimbali para minister loemeboe ing kadaton didjak rembagan: bojongané boeta ikoe prajogané dikapakaké, sabab kabèh pada koewatir, bokmanawa toewan Gulliver bandjoer bisa medot ranténé, toemoeli ngamoek matèni saroepaning wong ing Kabadjangan. Oetawa kaja panemoené minister tetanèn: lawas-lawas pangané ing nagara kono masti bakal entèk digawé ngingoni toewan Gulliver, wekasan nagarané kambah ing patjeklik.

Sarèhné Sang Praboe sangsaja lawas sangsaja moendak sihé marang toewan Gulliver, dadi akèh wong kang pada moerina. Malah ana kang doewé atoer pamrajoga soepaja toewan Gulliver disirnakna saka ing donja, sarana dileboni wisa oetawa ora diwènèhi pangan, soepaja matija kaliren. Ananging sarèhné katresnané Sang Praboe saja moendak kandel, dadi ora pisan-pisan karsa ndahar atoer pamrajoga mangkono maoe. Pamrajoga kang sapisan ora lija tegesé moeng matèni wong, wis masti Sang Praboe ora bakal nglilani. Déné pamrajoga kang kaping pindo, koewatosé panggalihé Sang Praboe: jèn loewéné wis banget masti bandjoer boedi sarosané; jèn bisa medot saka ing ranténé toemoeli ndjoepoeki samoebarang kang kena dipangan ing sakarep-karepé. Moelané Sang Praboe malah paring dawoeh, soepaja pangreksané omahé toewan Gulliver diati-ata, adja nganti toewan Gulliver nemoni apa-apa. Mangkono oega Sang Praboe aparing ènget, jèn toewan Gulliver mati, djisimé samangsa bosok masti bakal marakaké lelara; Sang Praboe kagoengan panginten, jèn bakal ana lelara pest. Moelané ora ana manèh oetamané, kadjaba moeng toewan Gulliver koedoe diopèni sing betjik-betjik.

Para minister akèh kang njondongi pamanggihé Sang Praboe maoe. Moelané bandjoer ndawoehakè paréntah: saroe-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

paning désa sakoebenging nagara kang dohé patang-atoes mèter, paḍa diwadjibaké oeroen pangané toewan Gulliver gentèn-gentèn, sapi nenem, weḍoes patang-poeloeh, peḍèt loro, saoeba-rampéné kabèh, kambi ombèn-ombèn satjoekoepé.

Ing sakiwa-tengené omahé toewan Gulliver didegi taroeb tjilik-tjilik kanggo ngolah pangané. Kang paḍa olah-olah ana ing kono saben dina koki teloeng-atoes; boemboe-boemboené dikirimi saka ing pawon keḍaton. Saben koki sidji sadinané kadjibah ngolah olah-olahan rong warna.

Sarèhné panganggoné toewan Gulliver oega wis roesak banget, moelané Sang Praboe ḍawoeh nimbali gredji sing peng-pengan karobelah, diḍawoehi nggawèkaké panganggo toewan Gulliver, manoet panganggoné wong ing nagara kono. Pangoekoeré panganggo maoe anèh banget: ana gredji sidji ngaḍeg ing goeloené toewan Gulliver, sidji manèh ana ing ḍeng-koelé, karoné paḍa manteng tambang; sarta isih ana gredji sidji manèh kang ngoekoer dawaning tambang kang pinanṭeng ikoe. Kaja mangkono ikoe wis bisa nemtokaké dawaning djasé, geḍéning badané toewan Gulliver sarta dawaning sikilé. Ana manèh sing dioekoer, ja-ikoe geḍéning djempolé. Andjaba saka ing ikoe wis ora ana sing dioekoer manèh, kabèh-kabèh wis kena diétoeng saka ing oekoeran loro maoe.

Manoet ngèlmoené wong ing Kabadjangan: wong kang madjana ikoe, koebenging oegel-oegelé tikel pinḍoning djempolé tengen, koebenging goeloené tikel pinḍoning oegel-oegelé, sarta koebenging tjeṭiké tikel pinḍoning goeloené.

Moela nggoemoenaké banget, déné panganggoné toewan Gulliver kang mangkono pangoekoeré ikoe, bareng dadi, anggoné loewih kapénak tinimbang panganggoné lawas, olèhé gawé ana ing nagarané ḍéwé.

Kadjaba saka ing ikoe Sang Praboe oega paring ḍawoeh marang poedjangga kang wis misoewoer nenem, ndikakaké moelang basané wong kono marang toewan Gulliver. Sabab Sang Praboe kapéngin banget saged imbal-pangandika karo toewan Gulliver, soepaja sageda miḍanget kahananing nagarané kalawan terang, bab tata-tjara lan pranataning nagara. Loewih manèh Sang Praboe kapéngin pirsa, apa ing donja iki isih akèh panoenggalané wong kang samono-mono gedéné.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Sarèhné toewan Gulliver saben dina taberi banget olèhé sinaoe, dadi lagi watara teloeng minggoe wis bisa sapotjapan karo Sang Praboe ora nganggo sasmita kaja maoené. Kang dadi djedjering goenem ora kakoerangan, djalaran toewan Gulliver ḍéwé ija kapéngin weroeh moenggoeh ing kahanané bangsa lan nagara ing Kabadjangan; moelané olèhé paḍa tetemon saben-saben nganti djam-djaman.

Katjarita ing sawidjining dina Sang Praboe pinoedjoe dangan panggalihé, ngandika marang toewan Gulliver, dililani doewé panoewoen apa-apa marang Pandjenengané. Sanalika toewan Gulliver njoewoen diloewarana olèhé diranté, bisaha loenga saparan-paran, sarta dililanana bali moelih marang omahé ḍéwé.

Sang Praboe banget ing kedjoté. Ḍawoeh wangsoelané, ora nginten pisan-pisan, jèn toewan Gulliver wani doewé pandjaloek sing ora semanak mangkono. Mangkono manèh Sang Praboe ora wenang nglilani panoewoen kang mangkono, jèn doeroeng dimoepakati ḍisik déning para ministeré. Apamanèh kaananing nagara ing nalika samana lagi koerang betjik tepoengé karo nagara lija-lijané. Malah — sanadjan Sang Praboe pijambak ora moepakat — para minister wis saremboeg arep niti-priksa panganggoné toewan Gulliver, bokmanawa ana gegamané, kang moeta-watiri banget déning geḍéné.

Gulliver mangerti, jèn nalika ikoe doeroeng wajahé bisa loewar, moelané arep disabaraké ḍisik, ngentèni waktoe sing betjik. Malah dèwèké pratéla, jèn arep diglédah panganggoné marga saka préntahé para minister, ija soemarah.

Moelané bandjoer ana prijaji saka ing kaḍaton loro teka, arep ngglédah panganggoné toewan Gulliver; toewan Gulliver oega malah ngréwangi ing panggléḍahé. Prijaji badjang loro paḍa dilebokaké ing sak, soepaja weroeh ḍéwé kaanané ing kono ana apa, sarta saroepané kang abot-abot banget paḍa diwetokaké déning toewan Gulliver ḍéwé.

Prijaji maoe tampa ḍawoeh koedoe gawé lapoeran kang terang, moelané olèhé gawé lajang lapoeran bab barang kang anèh-anèh, isining saké toewan Gulliver ija slesih banget.

Isiné lajang lapoeran:

1 baboet kasar ageng, tjekap kagem ing bangsal kentjana. (Ikoe sap-tangané toewan Gulliver).

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

1 peṭi slaka ageng, mawi toetoep oegi slaka; awratipoen sanget, boten koewawi kadjoendjoeng ing tijang kekalih. Ingkang mbikakaken peṭi poenika danawanipoen pijambak; inglebetipoen wonten isinipoen abrit, gandanipoen sengak moeroegaken waing. (Ikoe waḍah tembako).

Ing sak roempi ingkang tengen wonten redinipoen kertas peṭak ageng sanget, rinengga ing gambar-gambar sarta mawi kaeroet ing ḍaḍoeng ageng. (Ikoe boekoe tjaṭetané toewan Gulliver).

Ing sak roempi ingkang kiwa wonten pirantosipoen ingkang anèh, mawi katjantjang ing ranté ageng. Pirantos poenika ingkang sasisih katoetoepan ing slaka, ingkang sasisihipoen malih mawi djasad ingkang bening sanget; sangandapipoen djasad ingkang bening poenika wonten gambaripoen anèh-anèh. Pirantos poenika tansah moengel pijambak, swantenipoen kados-déné paloe kaḍawahaken ing paron: ṭak-ṭik, ṭak-ṭik, boten wonten peḍotipoen. Ingkang waoe kawoela boten sami saged mastani, poenika pirantos poenapa kéwan; nanging poen danawa soeka soemerep, jèn poenika pirantos, dédé kéwan. Éwadéné temtoe pirantos ingkang moeta-watosi sanget, sabab panjepengipoen ingkang gaḍah ngatos-atos sanget. (Ikoe èrlodjiné toewan Gulliver).

Ing sak tjlana ingkang kiwa wonten djalanipoen, agengipoen ngéram-éramaken. Inglebetipoen isi barang mas boender-boender, pangaosipoen temtoe kaṭah sanget. (Ikoe kanṭong radjoet isi ḍoewit mas njapoeloeh roepijah).

Ing banipoen (saboek) danawa wonten peḍangipoen, pandjangipoen langkoeng saking gangsal dedegipoen tijang; makaten malih ing ban ngrikoe wonten kanṭonganipoen, ingkang kasingget dados kalih pérangan. Ing singgetan ingkang satoenggal isi silinder (cylinder) timah ageng-ageng sanget, sarta singgetan satoenggalipoen isi djasad pringkilan, poenika saking pratélanipoen danawa: saged ndjebloeg. dados panggarapipoen kedah ngatos-atos, poenapa malih boten kénging tjelak-tjelak akalijan latoe. (Ikoe golok kambi ban isi mimis lan obat).

Andjawi saking poenika poen danawa gaḍah pilar pandjang kekalih, ingkang kasambet dados satoenggal sarana balok;

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

poenika saking tjarijosipoen danawa satoenggalipoen pirantos ingkang mbebajani sanget. (Ikoe kestoelé toewan Gulliver).

Sang Praboe paring ḍawoeh, barang loro kang kaseboet ingisor ḍéwé, ikoe soepaja énggal kapoenḍoeta saka ing tangané toewan Gulliver, sarta kasimpena ing geḍong radjabranané Sang Praboe. Ananging toewan Gulliver diparingi peṭoek nganggo tjap kraton, kang mratélakaké: barang maoe bakal kaparingaké bali, ja-ikoe samangsa ḍèwèkné wis kena loenga saka ing Kabadjangan.

Pantjèné Sang Praboe ija kapéngin moenḍoet pirantiné danawa kang moeni ṭak-tik maoe, nanging sarèhné nganggo diranté, dadi Sang Praboe ing galih akèh soemelangé, moelané piranti maoe isih dilastarèkaké ana ing tangané toewan Gulliver. Ananging Sang Praboe kapéngin banget oeninga, apa baé goenané barang kang anèh-anèh maoe, moelané toewan Gulliver bandjoer diḍawoehi nggenahaké marang Pandjenengané. Sang Praboe banget ngoengoené ing galih, loewih manèh marang dandananing èrlodjiné, déné bisa moeni lan obah ḍéwé.

Panggawané ban kang isi mimis kambi kestoel marang geḍong radjabrana, sawisé digawèkaké enggon ḍéwé, djalaran ngèlingi moetawatiré maoe; koentjiné diasta ing Sang Praboe pijambak.

Toewan Gulliver sangsaja manoeh marang kaananing awaké, mangkono oega wong ing kono ija sangsaja soemanak; sing wedi marang ḍèwèkné wis ora ana, malah olèhé paḍa srawoengan wis kaja karo kantjané ḍéwé. Mangkono oega djarandjaran militèr sarta rakitan ing kaḍaton, wis ora ana sing kagèt weroeh toewan Gulliver, nganti tjeḍak banget karo sikilé.

Katjarita ing nalika samana ing satjeḍaké nagara kerep ana glaḍi perang. Saben dina toewan Gulliver weroeh pradjoerit liwat: pradjoerit ḍarat (infanterie), pradjoerit djaranan (cavalerie) sarta pradjoerit mrijeman (artilerie); mangkono oega Sang Praboe, ija kerep langkoeng arep ndjenengi glaḍi perang maoe. Sawidjining dina Sang Praboe kondoer saka ing ndjenengi glaḍi, mijos ing kono manèh, nḍawoehaké timbalan marang toewan Gulliver, ndikakaké ngadeg ana ing dalan, sikilé dipeṭaṇṭangna, soepaja baris ing Kabadjangan nggoné arep loemeboe ing nagarané bisaha liwat ing gapoera kang doewé njawa ikoe. Toewan Gulliver moendjoek sandika.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Kang mangkono ikoe saḍéla baé wong ing sadjroning nagara ing Kabadjangan wis paḍa kroengoe kabèh. Moelané bandjoer ndilir wong kang teka paḍa arep nonton, lanang-wadon, toewa-nom, ora ana peḍoté.

Gambar 2.
Ora antara soewé barisé liwat ing sangisoring sikilé toewan Gulliver.

Sang Praboe toemoeli nḍawoehaké timbalan marang djéndral kang manḍégani baris, soepaja barisé katataa kaja parade, bandjoer diabanana liwat metoe ing sangisoring sikilé toewan Gulliver. Sang Praboe nitih koeda ana ing satjeḍaking ga-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

poera oerip, arep ngabani lakoening pradjoerit. Ora antara soewé barisé liwat ing sangisoring sikilé toewan Gulliver, ja-ikoe pradjoerit ḍarat teloeng èwoe, pradjoerit djaranan teloeng èwoe sarta pradjoerit mrijeman sèwoe; lakoening baris kabèh paḍa ndjèdjèg. Kang dadi panoetoeping lakoe, ja-ikoe pradjoerit laoetan kambi penamboer lan panjalomprèt.

Lakoening baris maoe dadi tontonan kang geḍé banget toemrapé marang wong ing Kabadjangan. Mangkono manèh Sang Praboe panggalihé oega soeka banget, déné lakoening baris loemeboe ing nagara ora ngoetjiwani. Sarèhné toewan Gulliver wis katon manoet-mitoeroeté, sarta nggoné ngadeg nalika dienggo liwat ing baris anteng banget, Sang Praboe bandjoer aparing kamoerahan: ḍawoeh ngoetjoeli ranté kang kanggo nantjang toewan Gulliver, nganti bisa mrana-mrana ing sakarepé. Kang mangkono ikoe Sang Praboe oega nganggo moenḍoet remboegé para minister ḍisik Ananging toewan Gulliver nganggo diparingi pepatjak: ora kena metoe saka ing kikising nagara, jèn ora olèh palilahé Sang Praboe; jèn wis olèh palilah, soewéné nggoné loenga oega bakal ditemtokaké. Jèn ora olèh palilah, oega ora kena maleboe ing kradjaning nagara; jèn mlakoe koedoe tansah ngambah ing ratan geḍé; ora kena tetoeron ana ing pangonan oetawa pasawahan, apa manèh ora kena pisan-pisan ngroesakaké alas-alasé ing nagara kono. Mangkono oega jèn mlakoe, koedoe tansah moelat, adja nganti midak wong oetawa ngroesakaké omah. Jèn Sang Praboe nggalih perloe, toewan Gulliver kena dioetoes, dohé nganti lakon nem dina.

Andjaba saka ing ikoe, jèn nagara ing Kabadjangan nemoe pakéwoeh perang karo satroené, ja-koe nagara kang doemoenoeng ing poelo Oekiran, ora adoh saka ing Kabadjangan, toewan Gulliver koedoe sagoeh ngréwangi, dadi mitrané wong ing Kabadjangan. Mangkono oega koedoe soempah, sabisa-bisa koedoe ngroesak marang kapal-kapalé perang moengsoehé. Apa manèh ḍèwèké diwadjibaké gawé gambaré (kaart) talatah ing Kabadjangan kabèh, koedoe rampoeng sadjroné rong sasi.

Toewan Gulliver sagoeh nampani pepatjak ikoe maoe kabèh, kadjaba sidji, ja-ikoe nggoné koedoe olèh palilah ḍisik, jèn arep metoe saka ing kikising nagara. Moelané bandjoer doewé

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

panoewoen marang Sang Praboe: pepatjak sing sidji ikoe disowaka. Ananging panoewoené tanpa gawé, djalaran karsané Sang Praboe kentjeng ora kena diowahi. Djalaran saka ing ikoe toewan Gulliver bandjoer disoempah sarta nanḍa-tangani pradjandjian kaja karsané Sang Praboe maoe. Sang Praboe banget soekané ing galih.

Lajangé pradjandjian bandjoer disimpeni ana ing geḍong radya-poestaka. Nalika toewan Gulliver nanḍa-tangani lajang pradjandjian, Sang Praboe ndjenengi pijambak. Djalaran saka ing ikoe toewan Gulliver nglahiraké sembah-panoewoené sarana djèngkèng. Ananging bandjoer diḍawoehi ngadeg déning Sang Praboe, sarta Sang Praboe nglahiraké pangadjeng-adjengé: moega-moega toewan Gulliver dadia abdining nagara kang mantep sarta setya toehoe, sarta bisaha males betjik marang sih-kawelasané Sang Praboe.

Boengahé toewan Gulliver, déné saiki wis mardika, bisa loenga saparan-paran. Tjiptané wis masṭi bakal ana mangsakalané bisa loenga saka ing Kabadjangan. Ing batin doewé pangarep-arep, samangsa ḍèwèkné dolan-dolan oeroet pasisir, tarkaḍang ana praoe liwat, sing kena ditoempangi.

Ora antara lawas toewan Gulliver olèh palilah, kalilan maleboe ndeleng kradjaning nagara, aran koeṭa Maḍenḍa. Banget ing boengahé, djalaran olèhé njawang menarané nagara ikoe wis lawas, dadi kapénginé weroeh banget. Ing sadoeroeng-doeroengé Sang Praboe wis ngoenḍangaké timbalan, sasoewéné danawa loemeboe ing koeṭa, wong-wongé paḍa anaha ingomah baé, soepaja adja ana kang ketiwasan. Mangkono oega toewan Gulliver ija diḍawoehi manèh, soepaja nggoné mlakoe ngati-atia, pandjangkahé adja seroe-seroe, adja nganti agawé tjilakané wong oetawa ngroesakaké omah.

Saking ngati-atiné, nalika toewan Gulliver loemeboe ing koeṭa, djasé ora dienggo, moeng nganggo kemédjan baé, sabab koewatir jèn djasé bakal njrèmpèd wong kang paḍa ana ing pajon. Djalaran pajoning omah paḍa kebak wong nonton. Nalika toewan Gulliver mlangkah ing pager-bata, akèh kang paḍa tabtaban atiné. Bareng sikilé toewan Gulliver ngambah ing ratan, omah-omah paḍa obah kaja ana linḍoe kang geḍé banget.

Lakoené toewan Gulliver ngener marang kaḍatoné Sang

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Praboe, djalaran kepénginé weroeh banget, kaja apa pasangrakité. Kaḍatoné Sang Praboe doemoenoeng ana ing satengah-tengahing koeṭa, ana ing tempoekané ratan geḍé loro, kang oeroet ing alang lan oedjoering koeṭa. Kinoebeng ing pager-bata, ḍoewoeré rong kaki; wangoening tjapoeri pasagi bener; saben let sapoeloeh kaki ana menarané sidji. Ing pager-bata maoe akèh bolongané kanggo mbeḍil saka ing djero, sarta ing sadjroning pager bata akèh mrijemé, kanggo ndjagani kaḍaton.

Daleming kaḍaton doemoenoeng ana ing satengah-tengahé aloen-aloen, kang kajoman ing oewit-oewitan toewa-toewa. Rerenggan lan singering jejasan, djaréné toewan Gulliver, moela pantjèn nggoemoenaké banget. Kabèh paḍa goemebjar déning mas, slaka lan sesotya. Langséning kori lan djanḍéla kabèh paḍa sarwa soetra kang kandel lan aloes-aloes; djrambahé paḍa ginelaran baboet kang pèni-pèni, sarta médja koersiné kabèh paḍa kajoe séder oetawa kajoe èbben kang pepilihan, garapé apik-apik. Kedjaba saka ing ikoe ing kaḍaton ora koerang pasrèn kang èdi-èdi

Sang Praboe djoemeneng ana ing menaraning keḍaton kang ḍoewoer ḍéwé; saka ing kono saged mbagèkaké tekané toewan Gulliver, bandjoer ndangoe, kaprijé panemoené toewan Gulliver marang koeṭa kradjané Sang Praboe. Oendjoeké toewan Gulliver: banget nggoné lam-lamen marang saroepané kang sinawang, moelané bandjoer ngatoeri sembah-panoewoen marang Sang Praboe, déné woes kársa maringi palilah mleboe ing kradjaning nagara. Sawisé toetoeg nggoné ndedeleng, toewan Gulliver bandjoer bali moelih kalawan marem ing ati.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

BAGÉAN III.

Lelaboehané toewan Gulliver ana ing Kabadjangan.

Katjarita noedjoe sawidjining dina toewan Gulliver lagi toeron ing soeketan sangareping omahé, bandjoer katekan ing oetoesané Sang Praboe, lakoené katon goepoeh. Oetoesan maoe ndawoehaké timbalané Sang Praboe, jèn toewan Gulliver ngandikan toemoeli loemeboe ing kadaton, Sang Praboe karsa moendoet remboegé, djalaran semoené ing Kabadjangan arep katekan moengsoeh saka ing Oekiran. Moelané Sang Praboe kagoengan panggalih mangkono, djalaran wong ing Oekiran wis mepak kapal-kapalé perang, semoené arep ngloeroeg marang Kabadjangan.

Moenggoeh saka panemoené wong ing Kabadjangan, ing sadjagat ora ana nagara kang nimbangi gedé lan koewasané nagarané dèwé. Sorsorané kang mèh nimbangi, ja-ikoe nagara ing Oekiran, saka ing Kabadjangan moeng keletan sagara kang ambané watara moeng limang atoes méter; prenahé saka ing koeta Madenda ana ing lor-wétan. Sang Praboe woes midanget kabar saka ing mata-pitané, jèn wong ing Oekiran moela pantjèn arep ngloeroegi ing Kabadjangan, moelané wong sanagara oega pada ora kapénak atiné.

Sang Praboe oega wis aparing dawoeh mepak wadya-bala daratan lan laoetan, sarta wadya-balané daratan karsa ditindihi pijambak. Ananging sarèhné wong ing Oekiran wis misoewoer dadi lelananging laoetan, sanadjan wadya-balané daratan dèwé wis mitajani, éwadéné wong ing Kabadjangan pada tjilik atiné. Saoeroeting pasisir pada koewatir jèn dioenggahi ing moengsoeh, moelané saroepané tinging menara jèn bengi ora pada disoemed. Ing sabisa-bisa wong ing Kabadjangan pada golèk réka, kaprijé bisané ngalang-alangi moenggahé moengsoeh ing daratan, djalaran kapal-perangé moengsoeh pada ora ngoetjiwani sarta lakoené rikat-rikat.

Djalaran saka ing ikoe Sang Praboe karsa moendoet pitoeloengé toewan Gulliver, kaja dené kang woes kaseboet ing lajang pradjandjian. Toewan Gulliver didawoehi ndjagani pa-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

sisir; samangsa ana praoe moengsoeh katon teka, énggal awèha weroeh marang wong ing Kabadjangan, soepaja bandjoer bisa sedija kang mapagaké. Sarèhné ḍoewoer banget, masti énggal weroeh, jèn ana moengsoeh teka.

Sang Praboe oega maringi pirsa marang toewan Gulliver, jèn kapalé perang pijambak diḍawoehi meneng baé ḍisik ana ing sawidjining plaboehan kang santosa. Sabab jèn metoe koewatir jèn diroesak déning moengsoeh, djalaran moengsoehé santosa banget.

Toewan Gulliver moendjoek sandika, bakal nglakoni saḍawoehé Sang Praboe, ananging bandjoer ngatoeraké panemoené ḍéwé. Moenggoeh panemoené, praoené kapal perang moengsoeh arep paḍa direboet, soepaja ing Kabadjangan toemoeli ilang koewatiré bakal diloeroegi ing moengsoeh. Sang Praboe banget soekané ing galih miḍanget kasagoehané toewan Gulliver, nanging ketara jèn koewatos, bokmanawa toewan Gulliver ora koewat. Ananging toewan Gulliver ora ndoewèni koewatir mangkono, moeng doewé panoewoen: prakara ikoe kaagema wadi. Sang Praboe mrajogakaké sarta sagah ngagem wadi.

Katjarita toewan Gulliver wis olèh katrangan ing bab amba lan djeroné sagara ing saantarané Kabadjangan lan Oekiran, ja-ikoe saka ing sawidjining kapitan laoet ing Kabadjangan kang woes misoewoer kawroehé. Mangkono oega moenggoeh ing doenoengé plaboehan, kang kira-kira bakal kanggo ngangkataké kapal-kapalé perang, sarta bab kakoewatané laoet wong ing Oekiran. Sarèhné wong ing Kabadjangan pantjèn wis terang banget marang kakoewataning moengsoehé, dadi saḍéla baé toewan Gulliver wis bisa njakoep saroepané katrangan-katrangan, kang pantes dikawroehi.

Sawisé mangkono, toewan Gulliver bandjoer menjang pasisir lor, ja-ikoe ing panggonan kang arep-arepan bener karo poelo Oekiran. Ana ing kono bandjoer toeron ana ing saboerining pepoenṭoek, perloe njawang marang Oekiran. Nalika barang-barangé dipriksa déning oetoesané Sang Praboe, ana sidji sing dioempetaké, ja-ikoe kèker (verrekijker) piranti kanggo ndeleng barang kang adoh. Ikoe kang dienggo njawang kapal-kapalé perang moengsoeh; bareng wis terang panjawangé, bandjoer bali menjang Maḍenḍa, perloe ndjoepoek

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

ḍaḍoeng lan blébékan wesi pirang-pirang. Ḍaḍoeng ing Kabadjangan ikoe geḍé-geḍéné moeng sakenoer lajangan, moelané bandjoer diploentoe manèh rangkep teloe oetawa papat. Blèbèkané wesi paḍa diplengkoengaké didadèkaké ganṭol, bandjoer paḍa ditrapi ḍaḍoeng, saben ganṭol sidji ḍaḍoeng sidji.

Olèhé gawé ḍaḍoeng kang dipasangi ganṭol mangkono ikoe olèh sèket, bareng soré bandjoer digawa menjang pasisir lor, ing panggonané njawang kapal perangé moengsoeh, kaseboet ing ḍoewoer. Toewan Gulliver satekané ing kono, bandjoer tjoetjoel djas, sepatoe lan kaos, nganggo klambi waloelang lan tesmak kang geḍé, perloené soepaja panahing moengsoeh adja nganti toemama marang awaké. Sawisé mangkono bandjoer njabrang ing sagara, wiwitané ngroebjoek, nanging ora soewé djeroning banjoe dadi sagoeloe, moelané bandjoer nglangi. Ora nganti sapanginang soewéné toewan Gulliver wis tekan ing sabrangan, tjeḍak kambi kapal-kapalé perang moengsoeh. Ing nalika ikoe ing kapal perang lagi baé moeni tengarané wong mapan toeroe. Moelané wong ing kapal ora bakal énggal paḍa weroeh tekané toewan Gulliver, jèn adjaha kapal-kapalé bandjoer paḍa gondjing déning ombak geḍé kang djalaran saka ing panglanginé toewan Gulliver.

Kagèté para pradjoerit ing kapal-kapal perang wis ora kena winirasa, bareng paḍa weroeh ana danawa teka saka ing satengahing sagara marani kapal-kapalé. Akèh kang paḍa salang-toendjang njegoer ing sagara, nglangi menjang ḍaratan ; ana oega kang paḍa bloeloengan mlajoe asasaran ana ing ḍèk kaja wong baring, ana kang nḍelik loemeboe ing kamar-kamaring kapal. Oepsir-oepsiré wis ora bisa nata marang pradjoerité sabab ora ana kang mradoeli marang abané.

Bareng toewan Gulliver tekan ing panggonané kapal-kapal perang, ḍaḍoeng kang paḍa dikaloengaké ing goeloéné dioetjoeli, saroepané kapal paḍa ditrapi gawané ganṭol sidji-sidji, poetjoeking ḍaḍoengé toemoeli ditalèkaké dadi sidji, nganti kapal-kapal maoe kena disèrèd bebarengan. Ananging bareng disèrèd isih angèl ; moelané bandjoer disloeloepi, ranténing djangkar paḍa ditatasi kabèh.

Ora antara soewé para pradjoerit ing kapal-kapal perang maoe kagèté paḍa sarèh, toemoeli paḍa ngoedani panah marang

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

toewan Gulliver. Toedjoené toewan Gulliver nganggo klambi waloelang lan tesmak, dadi awak lan mripaté paḍa kalis ing panah; éwadéné sarèhné panahé akèh banget, dadi tangan, goeloe lan rainé paḍa kena ing panah. Ananging toewan Gulliver ora pisan-pisan gigrig atiné, poetjoeking ḍaḍoeng kang wis ditalèkaké dadi sidji maoe, bandjoer ditjekel kentjeng, kapal perang 50 idji toemoeli disèrèd manengah.

Gambar 3.
Kapal perang 50 idji toemoeli disèrèt manengah.

Bareng wong ing Oekiran weroeh, jèn kapalé perang paḍa digawa loenga déning danawa, banget ing pangoengoen lan tjilikè atiné, wong sanagara paḍa prihatin. Moeng toewan Gulliver kang ngénak-énak nglangi bali menjang Kabadjangan nggawa djarahané.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Sang Praboe ing Kabadjangan kambi abdi-abdiné para prijaji ing kaḍaton, para djéndral lan para admiraal paḍa ngentèni baliné toewan Gulliver ana ing gisik. Ing batin paḍa koewatir, bokmanawa ora oḷèh gawé, sabab tékad kang dilakoni ing toewan Gulliver ikoe satemené moela pantjèn gawat banget. Koewatiré sangsaja banget, nalika toewan Gulliver katon teka. Ing nalika ikoe panoedjoe paḍang remboelan, toewan Gulliver katon nglangi dietoetaké ing kapal perangé moengsoeh; panjanané kang paḍa ngentèni: toewan Guilliver diboeroe ing kapal perangé moengsoeh.

Ananging bareng wis tjeḍak, toewan Gulliver ngoemboelaké tangané kang njekeli poetjoeking ḍaḍoeng kang kanggo nantjangi praoe kapal perang maoe, kambi moeni: „Moegi-moegi loehoera Sri Maha Radja ing Kabadjangan! Pedjah gesanging mengsahipoen sampoen kaasta ing astanipoen." Ing nalika ikoe soekaning panggalihé Sang Praboe sabalané, wis ora kena winirasa. Kabèh bandjoer paḍa soerak: „Horé, horé! Oenggoel, oenggoel!" sarta paḍa boengah-boengah, mlajoe ngalor-ngidoel, ngétan-ngoelon, ana kang paḍa nggoejoe, ana kang paḍa nangis, kabèh djalaran saka ing boengahé. Wong sing soegih lan sing miskin, sing geḍé lang sing tjilik, paḍa rangkoel-rangkoelan kambi ora lèrèn-lèrèn olèhé paḍa ngalem marang kadigdajané toewan Gulliver, déné bisa ndjarah praoe-praoené kapal perang moengsoeh, saangkatan baé kena kabèh. Ora antara soewé bandjoer moeni moesik, kapal-kapal perang ing Kabadjangan paḍa katon teka, pradjoerité paḍa baris parade, saroepaning omah paḍa masang bandéra, sadjroning nagara paḍang goemebjar, djalaran saroepaning lampoe lan lentéra paḍa disoemedi kabèh, dadi paḍang kaja rina.

Bareng toewan Gulliver mentas, bandjoer sowan ing ngarsané Sang Praboe; Sang Praboe banget ing pangalembanané. Toewan Gulliver diwastani sing ngloewaraké tanah Kabadjangan saka ing pakéwoeh geḍé, moelané banget paneḍané Sang Praboe marang lelaboehané toewan Gulliver. Toewan Gulliver sanalika kinawoela-wisoeḍa sinengkakaké ingaloehoer dadi Wadana-admiraal, ja-ikoe sénapatiné pradjoerit laoetan, sarta didadèkaké pepatih, olèh seseboetan Adipati.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Mangkono oega ing kaḍaton bandjoer ana pista geḍé, toewan Gulliver diladèni ḍeḍaharan kang pèni-pèni sarta inoèman kang aloes-aloes. Pista ing keḍaton ikoe nganti wajah ésoek lagi boebaran. Kadjaba saka ing ikoe nganti pirang-pirang dina wong ing Kabadjangan nggoné paḍa ramé-ramé. Kang mangkono ikoe moela pantjèn pantes banget, djalaran ora lawas olèh katrangan jèn kapal perang kang didjarah déning toewan Gulliver ikoe mèh ana teloeng-prapaté kapal perangé moengsoeh kabèh.

Watara let teloeng minggoe saka ing pandjarahé kapal-kapal perang maoe, ing Kabadjangan katekan oetoesan saka ing Oekiran, njoewoen bedami, ing salawas-lawasé adja nganti peperangan manèh.

Toewan Gulliver diangkat ḍéning Sang Praboe dadi panggeḍéning koemisi kang bakal ngremboeg olèhé arep beḍami karo oetoesan saka ing Oekiran. Kang mangkono ikoe sawidjining pangadji-adji kang geḍé banget, nganti ndadèkaké panasing atiné para minister ing Kabadjangan.

Toewan Gulliver olèhé gawé pradjandjian ora abot, nanging adil, dadi ngantarani, jèn lawas olèhé bakal tentrem ora ana perang. Oetoesan ing Oekiran banget boengahé, pradjandjian maoe ditampani ora nganggo ndjaloek owahé saṭiṭik-ṭiṭika, sabab kang maoe panjanané, mesṭi bakal olèh pradjandjian kang abot banget.

Ananging Sang Praboe sarta raad-nagara ora paḍa mrajogakaké marang pradjandjian maoe, semoené ora paḍa kèlingan, jèn oenggoelé ing Kabadjangan ikoe marga saka ing kadigdajané toewan Gulliver. Pamanggihé Sang Praboe, pradjandjian maoe kengowelen marang moengsoeh; karsané Sang Praboe tjotjog karo panemoené raad-nagara, pradjandjiané koedoe diboti nganti moengsoehé ilang kakoewatané. Ananging toewan Gulliver kentjeng panemoené, pradjandjian maoe adja nganti diowahi. Bareng panemoené toewan Gulliver ing semoe ora bakal digoegoe, bandjoer prasetya: jèn ing Kabadjangan nganti kalakon perang manèh karo ing Oekiran, toewan Gulliver ora arep mitoeloengi manèh, samono ikoe, jèn Sang Praboe ora karsa netepaké kaja panoewoené toewan Gulliver maoe. Toewan Gulliver doewé pangira, jèn pradjandjianè

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

diaboti, mesṭi ratoe ing Oekiran ora bakal gelem nampani, ora woeroeng bandjoer perang manèh.

Sanadjan kang mangkono ikoe ora dadi karsané Sang Praboe, éwadéné ditoeroeti, nanging wiwit nalika samana sihé Sang Praboe marang toewan Gulliver sirna.

Woesana pradjandjiané beḍami sida ditetepaké kaja pandjaloeké toewan Gulliver, para oetoesan ing Oekiran noeli arep paḍa bali, perloe njoewoenaké asma lajangé pradjandjian marang ratoené. Ananging sadoeroengé mangkat para oetoesan maoe paḍa nemoni toewan Gulliver ḍisik, perloe awèh panarima djalaran saka ing geḍéning pitoeloengé marang wong ing Oekiran. Mangkono oega para oetoesan nglairaké pangadjeng-adjenging ratoené, ja-ikoe kepéngin disowani ing toewan Gulliver. Toewan Gulliver oega sagoeh sowan, ḍèwèkné pantjèn kepéngin soemoeroep kahanané ing Oekiran. Para oetoesan bandjoer pada pamitan mangkat moelih marang nagarané.

Bareng toewan Gulliver sowan ingarsané Sang Praboe ing Kabadjangan, matoer njoewoen palilah arep loenga menjang Oekiran, kepéngin weroeh kahanané ing kana. Sang Praboe oega maringi palilah, nanging katara saka ing pasemon, jèn ora dadi kaparenging panggalihé, sarta kenané mangkat oega doeroeng diḍawoehaké. Bareng toewan Gulliver njoewoen pirsa, kapan kaparengé mangkat, Sang Praboe kèndel baé, ora karsa paring wangsoelan.

Katjarita sawidjining soré lagi baé toewan Gulliver toeroe, toemoeli kagèt déning pambengoking wong akèh, ja-ikoe paḍa alok-alok: „Omah kobong, omah kobong!" Panjanané toewan Gulliver, omahé ḍéwé kang kobong, moelané énggal tangi bandjoer metoe. Ananging bareng tekan ing djaba weroeh, jèn kang kobongan ikoe ing kaḍaton; ing sanḍoewoering nagara koekoesé koemeloèn sarta geniné ngalad-alad manḍoewoer kaja soenḍoel-soendoela ing langit. Goemroedoeg wong kang arep paḍa tandang, paraně kabèh paḍa menjang kaḍaton.

Toewan Gulliver bandjoer mlajoe menjang gisik, sepatoené kang sidji dikebaki banjoe, bandjoer bali menjang kaḍaton, banjoe kang ana ing sepatoe disok ing geni moeroeb, kang lagi ngroesak ing kaḍaton. Genine sanalika sirep, toewan Gul-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

liver bandjoer bali moelih kalawan marem ing ati, ora sowé toeroe manèh.

Ananging toewan Gulliver lagi apes! Minister financiën, ja-ikoe minister kang njekel banḍa-béjaning nagara, wis lawas olèhé sengit marang toewan Gulliver, djalaran taḍahé pangan akèh banget. Minister ikoe boengah banget ing ati weroeh Sang Praboe olèhé ngandika marang toewan Gulliver nalika njoewoen palilah arep menjang ing Oekiran, wis ora patia

Gambar 4.

Banjoe kang ana ing sepatoe disok ing geni moeroeb, geniné sanalika sirep.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

soemanak kaja ḍèk bijèn. Kang mangkono ikoe arep digawé lantaran kanggo matèni toewan Gulliver, moelané bandjoer ngoendjoeki oeninga ingarsané Sang Praboe, jèn kapitoenaning nagara kang marga déning geḍéning bandjir, loewih geḍé tinimbang karo jèn kaḍatoné Sang Praboe kebandjoera kobong nganti entèk-entékan. Mangkono oega diterangaké manèh, jèn toewan Gulliver lastari pamanggoné ana ing Kabadjangan, ḍoewit nagara masṭi sangsaja tipis, djalaran taḍahé toewan Gulliver akèh banget.

Sang Praboe toemoeli nimbali para warganing raad-wadi, nanging toewan Gulliver sanadjan miloe dadi warga, éwadéné ora miloe ditimbali. Bareng para warganing raad wis ngloempoek, Sang Praboe ḍawoeh marang minister financiën, ndikakaké mratélakaké manèh goegaté marang toewan Gulliver, ja-ikoe olèhé gawé kapitoenaning nagara.

Kadjaba saka ing ikoe admiraal pradjoerit laoetan ing Kabadjangan oega moewoehi goegat. Sarèhné toewan Gulliver dadi Wadana-admiraal, dadi sawisé bisa ndjarah kapalé perang moengsoeh kang akèh, toewan Gulliver pantjèné kawadjiban ngroesak kapal perang kang isih kari. Ananging toewan Gulliver nglirwakaké kawadjibané kang samono geḍéné ikoe dadi tetep tjidra marang nagara.

Mangkono oega ana warganing raad-wadi kang ndakwa marang toewan Gulliver: ngiloni moengsoeh, djalaran nalika remboegan bab beḍami, toewan Gulliver tansah ngréwangi oetoesan ing Oekiran, sanadjan ana ngarepané wong akèh oetawa ḍeḍéwékan. Kang mangkono ikoe tegesé ora lija ija tjidra ing nagara.

Woesana pamité toewan Gulliver arep menjang Oekiran ikoe ija didakwa arep ngodjok-odjoki ratoe ing Oekiran, soepaja nantanga perang manèh karo Kabadjangan, arep dibantoe.

Moelané toewan Gulliver doewé tindak kang samono, kirané raad ora ana manèh moeng soemedya ngloengsoer Sang Praboe saka ing kapraboné, soepaja awaké ḍéwé bisaa madeg dadi ratoe, ngerèhaké nagara ing Kabadjangan kabèh.

Saroepaning dakwa lan panemoe maoe kabèh dimiḍangetaké déning Sang Praboe; sanadjan Pandjenengané satemené ora

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

nggega, malah paring ènget, jèn oenggoelé ing Kabadjangan moeng marga saka ing kekendelané toewan Gulliver, éwadéné rasaning remboeg meksa mratélakaké, jèn toewan Gulliver ikoe wong ala. Moeng ana minister sidji, ja-ikoe minister darah, kang wani mratélakaké, jèn para minister ing Kabadjangan ikoe paḍa ora weroeh ing panarima. Lelaboehané betjik toewan Gulliver marang nagara diterangaké kabèh sarta doewé pandjaloek, toewan Gulliver ditekakna ing ngarepaning raad, soepaja ndjawaba saroepaning dakwa maoe.

Ananging panemoené minister darah ikoe ora dimoepakati déning raad.

Ing semoe para minister maoe wis paḍa saéka-praja arep matèni toewan Gulliver, moelané pantjasaning pangadilan loehoer: toewan Gulliver ditetepaké kaloepoetan tjidra marang nagara sarta kapatrapan paoekoeman: disirnakaké pandelengé sarana dipitjakaké mripaté karo pisan. Olèhé arep nindakaké paoekoeman ikoe ditemtokaké mangkéné: ing nalika toewan Gulliver toeroe, mripaté karo pisan koedoe diobong déning dokter mripat kang tinoedoeh, sarana poetjoeking toembak kang mengangah dadi wesi bang.

Sang Praboe oega mangajoe-bagja marang pantjasan kang mangkono ikoe, ora ana karsané ngowahi saṭiṭik-ṭiṭika.

Moeng minister darah kang roemasa wadjib awèh weroeh marang mitrané ing bab bebaja kang bakal nekani. Panemoené ikoe dilaksanani sadoeroengé lajang poetoesané diasmani déning Sang Praboe.

Toewan Gulliver bandjoer nemtokaké apa kang arep dilakoni.

Atiné lara banget, déné Sang Praboe lan para ministeré paḍa ora weroeh ing panarima. Moelané sanalika koeṭa kradjaning nagara ing Kabadjangan arep digempoer, digawé rata karo lemah; ananging bareng dipikir dawa, roemasa kliroe, sabab kang loepoet lan kang ora loepoet bakal paḍa nanḍang kasangsaran kabèh. Moelané kekentjenganing panemoené, nalar ikoe moeng arep dirampoengaké sarana loenga saka ing Kabadjangan baé.

Tekané kongkonané kadjinemané minister darah maoe ing omahé toewan Gulliver wis wengi; bareng kadjineman wis loenga, toewan Gulliver bandjoer tata-tata, saroepaning doe-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

wèkè dikloempoekaké. Sarampoengé olèhé tata-tata, bandjoer dandan, ngantjingi lawang lan djendéla, toemoeli mapan toeroe isih dandan. Ing wajah bangoen raina tangi, klasa-bantalé ditalèni, bandjoer digawa karo banḍané kabèh, lakoené ngener marang pasisir. Satekané ing plaboehan, milih kapal perang sing geḍé sidji, ja-ikoe kapal perang djarahan saka ing Oekiran; gegawané kabèh dimotaké ing kono, djangkaré dioenggahaké, toemoeli kapalé ditjantjang nganggo ḍaḍoeng. Sawisé mangkono, bandjoer nggebjoer ing sagara, nglangi menjang plaboehan ing Oekiran kambi nggèrèd kapal sing momot barangé. Wong kang djaga ing plaboehan Kabadjangan banget ing kagèté, nanging sadoeroengé bisa ngoenèkaké tengara, toewan Gulliver wis ora katon, kaling-kalingan déning peḍoet.

Lakoené toewan Gulliver slamet tekan ing plaboehan Oekiran; wong ing kono paḍa banget ing boengahé katekan toewan Gulliver Djalaran wong ing satanah Oekiran wis paḍa weroeh, jèn nalika beḍami akèh banget pitoeloengé toewan Gulliver marang Pandjenengané Sang Praboe ing Oekiran. Awit saka pandjaloeké toewan Gulliver ana wong sing ngatoeri pirsa marang Sang Praboe, jèn toewan Gulliver teka ing kono kepéngin sowan ingarsané. Antara let sadjam toewan Gulliver nampani ḍawoeh, jèn Sang Praboe sapanḍèrèké woes seḍija ana ing ara-ara saloring nagara, ngentosi pisowané toewan Gulliver.

Toewan Gulliver énggal sowan. Bareng tjeḍak, Sang Praboe toemeḍak saka titihané koeda, sarta Sang Pramèswari toemeḍak saka ing titihané rata, kaḍèrèkaké ing para poetri. Toewan Gulliver bandjoer djèngkèng, ngaras astané Sang Pramèswari, toemoeli moendjoek marang Sang Nata, jèn wis lawas olèhé kepéngin weroeh nagara ing Oekiran. Oega matoer barès, jèn loengané saka ing Kabadjangan ikoe ḍapoer minggat, sabab laboehé betjik marang nagara arep olèh wewales ala. Moelané saiki njoewoen pangaoeban marang Pandjenengané Sang Nata.

Sang Praboe sagah ngajomi marang toewan Gulliver, sarta maringi pambagé slamet ing satekané ing Oekiran. Sang Praboe bandjoer nḍawoehaké paréntah, soepaja bakal ponḍokané toewan Gulliver ditataa; toewan Gulliver dililani

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

ngambah ing ngendi-endi sakarepé, anggeré adja nganti ngroesakaké tandoeran lan adja nganti agawé pitoenaning kawoelané Sang Praboe. Pawon ing kaḍaton tampa ḍawoeh njeḍijani pangané toewan Gulliver.

Moenggoeh saka panemoené toewan Gulliver wong ing tanah Oekiran ikoe woedjoedé loewih geḍé lan pawakané loewih santosa tinimbang wong ing Kabadjangan. Saben dina toewan Gulliver tansah ndjadjah ing satalatahé poelo Oekiran, nanging kang disenengi ḍéwé dolan ana ing gisik, sabab ndoewèni pangarep-arep, bokmanawa bisa weroeh praoe liwat. Ananging pangarep-arepé ikoe tanpa wasana.

Katjarita ing sawidjining dina wajah bengi ing Oekiran ana prahara geḍé. Ésoeké toewan Gulliver dolan-dolan menjang gisiking sagara ing pasisir wétan, kagèt weroeh sekotji gawéjan Europa mengkoereb kampoel-kampoel katoet ing ombak ora adoh saka ing gisik. Kira-kira ikoe sekotjiné praoe geḍé kang benginé mentas katempoeh ing prahara, sekotjiné pisah, bandjoer katoet ing ombak. Sanalika toewan Gulliver nggebjoer ing sagara, nglangèni sekotji; bareng ketjanḍak, bandjoer digawa nglangi minggir sarta dientasaké ing ḍaratan pisan.

Toewan Gulliver bandjoer djèngkèng sjoekoer ing Pangéran; djalaran ing nalika ikoe doewé pangarep-arep kang mantep, jèn bakal bisa bali menjang nagarané manèh, ketemoe kambi bodjo lan sadoeloer-sadoeloeré. Banget maremé ing ati toewan Gulliver bandjoer bali menjang nagara, njoewoen sowan ingarsané Sang Praboe; bareng wis sowan toemoeli ngatoeraké lelakoné sarta kanijatané kabèh. Toewan Gulliver njoewoen oenḍagi toekang gawé praoe teloeng-atoes, soepaja mitoeloengana olèhé arep ndandani sekotji temon maoe nganti kena dienggo lajaran. Sabab sekotji ikoe nijaté arep dienggo tékad-tékadan metoe saka ing poelo Oekiran menjang tengah-tengahing sagara, bokmanawa bisa weroeh oetawa kepapag praoe geḍé kang pinoedjoe lajaran ana ing kono.

Sang Praboe ḍangan banget ing galih karsa mitoeloengi marang toewan Gulliver, moelané bandjoer aparing ḍawoeh, toewan Gulliver diparingana oenḍagi teloeng-atoes soepaja mitoeloengana olèhé arep ndandani sekotji. Satemené moela

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

pantjèn kebeneran, sabab minister financiën ing kono oega wis tjaos oendjoek marang Sang Praboe, jèn danawa Gulliver kelawasen olèhé ana ing Oekiran, wis mesṭi ḍoewiting nagara bakal kakéhan entèké, toer ora woeroeng reganing redjeki oega bakal moenḍak larang. Sang Praboe karsa tindak pijambak mirsani sekotji temon maoe menjang gisik; kabèh sapanḍèrèké paḍa goemoen banget weroeh geḍéning sekotji, déné toewan Gulliver ana ing kono bisa linggih, bisa ngadeg, sekotjiné ora nggoling.

Toewan Gulliver sakantjané oenḍagi teloeng-atoes olèhé toemandang-gawé rina-wengi, nganti rampoeng babar pisan. Bareng sekotji wis betjik kena dienggo, toewan Gulliver bandjoer wiwit kekloempoek sangoe, dimotaké ing sekotji.

Katjarita ana oetoesané ratoe ing Kabadjangan teka ing Oekiran, perloe nimbali toewan Gulliver énggala bali, sabab pamité wis entèk. Jèn toewan Gulliver mopo, bakal katetepaké tjidra ing nagara, kapotjot olèhé dadi Wadana-admiraal sarta pepatih ing Kabadjangan, sarta mitoeroet anggering nagara bakal kapatrapan paoekoeman pati.

Mangkono oega oetoesan maoe ija ngemban ḍawoeh kang katoer marang Pandjenengané Sang Praboe ing Oekiran, jaikoe Sang Praboe ing Kabadjangan kagoengan pangadjeng-adjeng: jèn toewan Gulliver mopo, soepaja Sang Praboe ing Oekiran karsaa ḍawoeh mbalenggoe tangan lan sikilé, bandjoer katoempangna ing gèṭèk kang geḍé, digawa menjang Kabadjangan, soepaja nglakonana paoekoeman kang woes dadi beneré. Jèn Sang Praboe ing Oekiran ora karsa nglaksanani pangadjeng-adjengé ratoe ing Kabadjangan, ora woeroeng pamitrané nagara loro ikoe bakal rengat, wekasan noewoehaké perang manèh.

Sang Nata ing Oekiran nganti teloeng dina olèhé rembagan ana ing raad karo para minister-ministeré, ing bab pangadjeng-adjengé ratoe ing Kabadjangan maoe. Sawisé tinemoe remboegé, bandjoer paring wangsoelan marang oetoesan ing Kabadjangan, mangkéné: prakara bakal baliné toewan Gulliver marang Kabadjangan Sang Praboe pasrah marang oetoesan, sabab Sang Praboe roemaos ora katjonggah mbalenggoe toewan Gulliver kalawan roda-paksa; kang mangkono ikoe wong ing

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Kabadjangan ḍéwé ija wis weroeh. Andjaba saka ing ikoe toewan Gulliver wis gawé praoe geḍé, arep dienggo loenga adoh; ikoe Sang Praboe ing Oekiran ija ora ketjonggah ngalang-alangi.

Mangkono ikoe wangsoelané Sang Praboe marang oetoesan ing Kabadjangan; oetoesan toemoeli dililani moendoer.

Toewan Gulliver kongkonan ngatoeraké sembah-panoewoené marang Sang Praboe, déné poetoesaning raad ngowel marang awaké sarta ngatoeri oeninga soepaja ḍèwèké adja nganti gawé kasoesahaning nagara ing Oekiran, arep toemoeli mangkat loenga, moeng ngentèni palilahé Sang Praboe.

Sang Praboe toemoeli maringi palilah. Sang Praboe sagarwa-poetra sarta sapanḍèrèk paḍa rawoeh ing plaboehan arep maringi slamet sarta mirsani mangkaté toewan Gulliver. Toewan Gulliver bandjoer njoewoen pamit sarana djèngkèng ana ingarsané Sang Praboe. Sang Praboe maringi pasangon aroepa ḍoewit emas sèket kanṭong, isi ngrong-atoes idji, sarta maringi tanḍa katresnan aroepa gambar salirané Sang Praboe, geḍéné paḍa karo salirané. Andjaba saka ing ikoe toewan Gulliver disangoni dagingé sapi satoes lan weḍoes teloeng-atoes, banjoe ngombé satoes tong lan anggoer sèket tong; kéwan oerip: sapi nenem, banṭèng loro, weḍoes wadon nenem lan weḍoes lanang nenem; kambi soeket lan beras kinira satjoekoepé.

Sawisé pamit-pamitan kambi wong akèh, toewan Gulliver ing wajah djam nem ésoek mantjal saka ing plaboehan ing Oekiran parané ngalor; wong kang ana ing ḍarat paḍa soerak-soerak aramé. Kabeneran anginé saka ing kidoel-wétan, dadi lakoening praoe lantjar banget, ora soewé gisiké ing Oekiran wis ora katon.

Sadina moepoet lakoené toewan Gulliver ora lèrèn-lèrèn; bareng sorè lajaré paḍa diroetjati, toewan Gulliver bandjoer ngglétak; saking sajahé ora soewé toeroe. Ing wajah mleṭèk srengéngé lagi tangi, lajaré bandjoer énggal-énggal dipasangi manèh, lakoené isih lastari ngalor bener baé. Ananging ing ngendi-endi ora ana praoe kang katon.

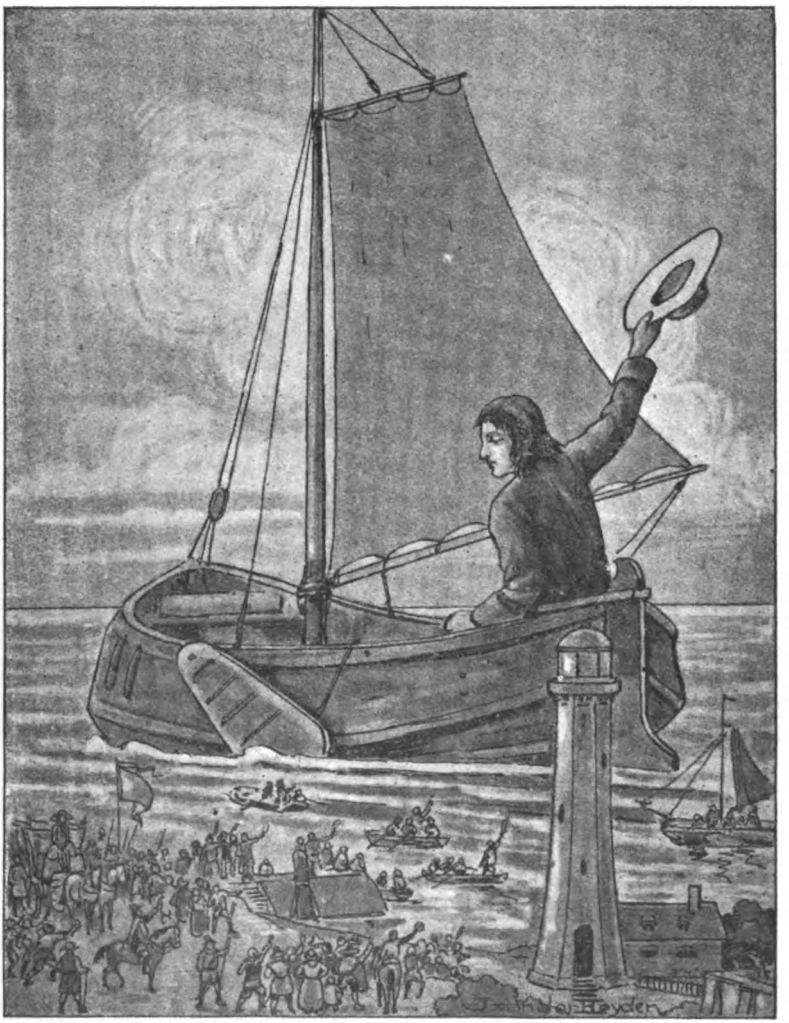
Watara djam teloe awan toewan Gulliver ndeleng nganggo kèkeré, weroeh ing kadohan ana praoe geḍé lajar ngidoel-ngoelon. Akèh banget akalé soepaja sekotjiné ḍéwé katona

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023908625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY

II. Sawisé pamit-pamitan kambi wong akèh, nocli mantjal saka plaboehan ing Oekiran.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

marang wong ing praoe lajar, nanging nganti soewé ora migoenani; wasana soewé-soewé semoené bisa katon. Tanḍané: ing praoe lajar toemoeli ngoemboelaké gendéra sarta ngoenèkaké mrijem, nanging saking dohé toewan Gulliver isih koerang waspada marang gendérané. Ora antara soewé lakoening praoe dieneraké marang sekotjiné toewan Gulliver.

Bareng praoené wis tjeḍak, katon ana gendéranè Inggris, ja-ikoe gendéra tanah woetah-getihé, saking boengahé toewan Gulliver krasa ngonḍok-onḍok arep nangis. Bareng sekotjiné wis tjeḍak karo praoe bandjoer ditalèni, toewan Gulliver moenggah kambi nggawa gegawané kabèh.

Wondéné praoe lajar ikoe sawidjining praoe dagang Inggris, lagi teka saka ing nagara Tjina, arep bali menjang tanah Inggris, metoe ing samodra Geḍé kang sisih lor. Kang manḍégani praoe ikoe kapitan Riddel, sawidjining kapitan praoe kang wis misoewoer oenḍagi; ikoe banget ing goemoené, déné ana ing sagara kang sepi mangkono kok kepapag wong kang toenggal nagarané, lagi noenggang sekotji ora karoewan parané.

Bareng toewan Gulliver wis kepénak, bandjoer wiwit njaritakaké lelakoné; kapitan Riddel wiwitané doewé pangira, jèn toewan Gulliver saking bingoengé dadi ndoewèni lara èngetan, moelané bandjoer ngomjang mangkono. Ananging toewan Gulliver bandjoer ngetokaké sapi, banṭèng lan weḍoesé saka ing peṭèné, paḍa disèlèh-sèlèhaké ing médjané toewan kapitan, pating keṭimik mlakoe ngalor-ngidoel; ing kono toewan kapitan lagi ngandel marang tjaritané toewan Gulliver.

Mangkono oega toewan Gulliver ija noedoehaké ḍoewité mas peparingé ratoe ing Oekiran, karo gambaré Sang Praboe. Ing nalika ikoe ora ana wong kang ora nganḍel.

Lakoening praoe begdja tansah olèh angin betjik, ngliwati poelo Maḍagaskar, bandjoer manḍeg ana ing Kaap de Goede Hoop perloe amèk banjoe ngombé; sawisé rampoeng, toemoeli mbandjoeraké lakoe moelih marang tanah Inggris.

Nalika tanggal kaping 2 April 1702 toewan Gulliver teka ing Bristol, ketemoe kambi bodjoné kang wis ora ngarep-arep, djalaran kinira wis tinggal-donja. Dadi enggoné loenga toewan Gulliver lawasé mèh teloeng taoen bener.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Radja-kajané olèhé nggawa saka ing Oekiran digawèkaké pangonan tjilik ana ing patamanané; bandjoer digawé tontonan sarana bajaran, nganti toewan Gulliver olèh ḍoewit akèh. Pantjèné toewan Gulliver wis bisa oerip kepénak ana ing tanah Inggris, nanging sarèhné ḍasaré ḍemen lelana, dadi ora betah manggon ana ing ḍarat. Djalaran saka ing ikoe ora lawas ḍèwèké maleboe dadi ḍokter praoe manèh, arep miloe toewan kapitan Nicolaas lajaran ngoebengi boemi.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google

Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

II.

Lakoené toewan Gulliver menjang ing tanah Kaboetan.

BAGÉAN I.

Tekané toewan Gulliver ing Kaboetan.

Katjarita ḍèk samana ing tanah Inggris lagi mangsa herfst, ja-ikoe saantarané mangsa panas lan mangsa aḍem. Tetoewoehan goḍongé paḍa ngrembaka; ing pasawahan, ing araara lan ing alas-alas akèh kembangé kang asri-asri. Kang mangkono ikoe kaja-kaja dadi pratanḍa pamité taoen kang lagi loemakoe, pamit marang saroepaning wong ing tanah Inggris kabèh, sarta pamit marang saroepaning wong, kang paḍa noenggang praoe kang aran *Avonturier*, kapitané toewan Nicolaas, lagi mangkat arep ngoebengi boemi.

Toewan Gulliver oega ana ing praoe kono dadi ḍoktering praoe. Olèhé kepéntjoet marang lelakon kang élok-élok sarta kepénginé weroeh wong lan nagara mantja, agawé ora djenaké ana ing omah. Sanadjan omahé kepénak asri, éwadéné atiné ana ing omah ora bisa djendjem, kepéngin loenga adoh, nggolèki pakéwoeh lan kangélan.

Lakoené praoe *Avonturier* kaleboe akèh kasoesahané, nanging ora nganti nemoni pakéwoeh kang geḍé; wasana ngliwati pongolé tanah Afrika kang sisih kidoel, bandjoer soepitan Maḍagaskar. Ing kono ikoe anginé saben-saben wiwitané betjik, nanging ora soewé adaté kerep bandjoer salin dadi prahara kang mbebajani toemrapé praoe-praoe, kang paḍa liwat ing kono.

Mangkono oega lelakoné praoe *Avonturier*.

Ing sadina moepoet ora ana angin, soréné ija doeroeng ana angin; lintang-lintang ing langit paḍa pating klentjar, pating krelip; ora ana wong sidji-sidjia sing koewatir bakal ana pakéwoeh.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Djoeroe-moedjiné ana kang djaga mlakoe-mlakoe ana ing djèk sisih tengen. Kabèh wong ing praoe padja ajem, ngroengokaké ombak njempjok. Ora ana kang katon prihatin oetawa kroengoe ngesah. Kang djaga mlakoe-mlakoe ikoe djangkahé saja soewé saja kerep, pikirané lagi nglampra, moelih menjang nagaranè.

Sanalika djoeroe-moedi kang djaga ikoe kagèt, tjiptané: „Arep ana apa iki, déné lintangé padja ilang kabèh, langité ireng apeteng? Mesti arep ana pakéwoeh." Tjipta mangkono ikoe moela pantjèn bener, hawané lagi arep salin dadi ala, ora soewé mesti bakal ana prahara kang nggegirisi

Djoeroe-moedi maoe énggal menjang kamaré toewan kapitan, goegah-goegah sarana notok lawang. Toewan Nicolaas bareng kroengoe lapoeré wong kang djaga, énggal dandan, nganggo topiné kang amba, toemoeli menjang djèk, njekel komando, jaikoe ngepalani wong kang padja njamboet-gawé. nDeleng pasemoné toewan kapitan wis teléla, jèn kaanané ing waktoe ikoe moetawatiri banget.

Ora soewé toewan kapitan keproengoe abané: „Kabèh padja toemandang ing gawé! saroepaning bolongan (djendjéla sapanoenggalané) ditoetoepi kabèh!" Lagi baé kang dipréntahi padja toemandang, anginé gedjé wis goemroeboeg nganti njoewèkaké lajar ing tijang kang ndoewoer, tiba ing djèk kambi djadjoengé; toedjoené ora ana wong kang ketiban oetawa kesampé. Para mantroes kang wis trampil-trampil énggal padja mènèk arep ngoetjoeli lajar, nanging rekasa banget olèhé toemandang, djalaran lajaré wis padja kisénan angin, dadi patingblendjoek kentjeng banget, angèl tarik-tarikané. Lakoening praoe prasasat kaja disawataké

Abané toewan kapitan: „Taliné lajar dioetjoeli!'

Sawisé taliné lajar kang ngisor padja oetjoel, lajar-lajaré bandjoer padja njabeti tijang, nanging oega énggal ditjandjaki déning para mantroes kang rosa-rosa, toemoeli diroetjati.

Praoe *Avonturier* prasasat kaja batok krambil digawé dolanan déning aloen ana ing satengahing sagara.

Bareng lajaré wis diroetjati kabèh, — moeng kari satitik ing tijang kang ngarep — lakoening praoe rada soeda rikaté. Sadéla-sadéla praoené kaja arep kependem ing saantarané aloen

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

loro, toemoeli kaja arep moenggah ing aloen kang ana ing ngarepé. Tijang-tijang paḍa pating gropak, tambang-tambangé paḍa njabet-njabet, blabag-blabagé paḍa menteloeng, kaja arep paḍa toegel-toegela. Sanalika ana banjoe njempjok moenggah ing ḍèk kang boeri, ngenani kang djaga nganti tiba; nanging kang nggentèni wis tjoemepak, dadi ora kapiran. Wiwit nalika ikoe saḍéla-saḍéla ana banjoe kang njempjok moenggah.

Nalika samana praoe *Avonturier* tansah kaja dioentjalaké déning ombak ngalor-ngidoel, ngétan-ngoelon, swarané pating krengkèt, pating grendjot, kaja arep remoek-remoeka. Toewan kapitan arep weroeh, menjang ngendi enering lakoené praoené, ora bisa weroeh; djalaran, kedjaba lakoené ora adjeg, pandomé oega ora bisa anteng, djaroemé moebang-moebeng ora karoe-karoewan, dadi ora bisa noedoehaké kéblat.

Mangkono oega anginé ija pidjer ngolah-ngalih baé. Tarkaḍang njoeroeng praoe saka ing sisih tengen, nganti praoené kaja dibalangaké mangiwa. Ananging lagi baé lakoené rada adjeg bandjoer ana angin geḍé saka ing kiwa, nganti praoené kaja arep nggoling manengen. Tarkaḍang si praoe kaja disawataké madjoe.

Sarèhné petengé banget, saakal-akalé toewan kapitan olèhé arep njoemoeroepi kahanan ing sakiwa-tengening praoe, ora migoenani; mobat-mabiting praoe ikoe kang ngangèl-angèli,

Kang isih nggeḍèkaké atiné wong ing praoe, déné paḍa weroeh, jèn praoené nalika samana lagi ana ing tengah-tengahing sagara, sarta ora koewatir ketanggor ing karang. Kapitajan kang samono ikoe wis tjoekoep kanggo mbetahaké kroḍaning prahara.

Nanging sarèhné ora weroeh doenoengé praoené ana ing endi, sarta paraně menjang endi, dadi pangati-atiné toewan kapitan sangsaja banget; ḍèwèké roemasa nanggoeng njawané wong sapraoe, sarta roemasa nanggoeng kaslametaning praoené samomotané kabèh.

Jèn praoe lagi dioentjal-oentjalaké déning prahara, saḍéla kaja disawataké ing sanḍoewoering aloen kang sagoenoeng-goenoeng ḍoewoeré, bandjoer kaja ditjemploengaké ing djoerang kang djero, toemoeli digawé dolanan kaja bal, dibalangaké ngiwa-nengen, wis masṭi baé lakoening praoe ora kena dititèni

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

menjang endi paraṇé. Apa manèh jèn groeboeging angin, swaraning aloen bebaroengan karo krengkèting praoe, ikoe wis prasasat lagi doemoenoeng ana ing samadyaning baris kang lagi tempoek. Nanging wong kang wis koelina lelakoe ana ing sagara, jèn panoedjoe lagi ana ing sadjroning pakéwoeh mangkono, pangroengoeṇé sangsaja tengèn.

Mangkono oega kapitan Nicolaas ing nalika ikoe, sarèhné pandelengé saking petengé ora migoenani, dadi sing dienggo pangroengoeṇé; olèhé nitèni owahing lakoeṇé si praoe, dipirit saka saliné swaraning ombak kang njempjok.

Katjarita toewan kapitan njoba njanḍak kemoeḍining praoe, arep soemoeroep apa praoeṇé isih kena dierèh; ing kono toewan kapitan sanalika krasa, jèn ana kang ngalang-alangi pangerèhing praoe, bandjoer ditilingaké ana apa. Saka pangrasané toewan kapitan, kroḍaning sagara sangsaja moenḍak bangeté, panempoehing aloen sangsaja kerep, apa manèh aloen kang nempoeh ing sisih kiwa, kaja-kaja arep nggolingaké praoeṇé manengen. Sarèhné toewan kapitan ndoewèni koewatir, bokmanawa praoeṇé bandjoer katoet ing kali sagara (strooming) kang santer iliné ngener menjang sawidjining ḍaratan, moelané bandjoer prèntah marang djoeroe-moeḍi nomer sidji, dikon njekel kemoeḍiné, dikon ngerèh madjoe bener baé; sawisé awèh prèntah mangkono, toemoeli menjang ḍèk ngarep. Mantroes kang djaga ana ing pamandengan (uitkijk) ing tijang, dipréntahi sing ngatiati, sing waspada pandelengé; ḍèwèkné ḍéwé bandjoer njawang mangarep, nanging ora weroeh apa-apa kang njamari. Moelané bandjoer bali menjang panggonané kemoeḍi; kaanané ing kono oega isih kaja nalika ditinggal, ora ana owahé saṭiṭik-ṭiṭika.

Saiki pepoentoning panemoeṇé toewan kapitan, moeng arep ngichtijari, praoeṇé adja nganti tekan ing kali sagara kang moetawatiri banget maoe. Bandjoer menjang kreteging praoe, awèh aba, soepaja lajar-lajaré paḍa dipasangi manèh sarta lakoening praoe dieréha menjang kéblat paraning angin.

Bareng lajaré wis paḍa dipasangi, praoeṇé minger kambi njwara pating krengkèt, djalaran katempoeh ing angin geḍé, ora soewé lakoeṇé bener kaja karepé toewan kapitan. Nanging praoeṇé bandjoer tekan ing kali sagara kang arep disingkiri maoe, dadi bandjoer katoet ing iliné kang santer.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Ora antara soewé mantroes kang djaga ana ing pamandengan alok: „Ngadjeng ḍaratan!" Sakabèhé kang paḍa kroengoe banget kagèt lan mirisé atiné, bandjoer paḍa mandeng mangarep. Bandjoer ana sing alok manèh:

„Ing sisih tengen ḍaratan!"

„Ing sisih kiwa ḍaratan!"

Entèk atiné toewan kapitan njawang manengen bandjoer mangiwa. Ing sisih kiwa lan sisih tengen katon ana karang kang ḍoewoer banget, prasasat mèh soenḍoel ing langit, praoené tjoemlorot ana ing sela-selané, kaja panah dilepasaké saka ing ganḍéwa.

Toewan kapitan bandjoer aba: „Adjokna baé praoené!" aba mangkono ikoe ngoemanḍang déning tjeḍak lan karang maoe. Praoené oega isih manoet pangerèhing djoeroe-moeḍi.

Praoe *Avonturier* toemoeli moenggah-meḍoen ing aloen manèh, ananging sanalika lakoené bandjoer — kaja disoelap — dadi alon ana ing banjoe kang anteng. Karangé ing sisih kiwa lan sisih tengen wis paḍa ora katon, lakoening praoe wis ora ana sing disamari; samono ikoe moeng nitik saka ing pandeleng ana ing petengan. Kroḍaning prahara, groeboeging angin sarta goemloeḍoeging aloen, lamat-lamat isih keproengoe saka ing kadohan; ombaking banjoe alon panjempjoké marang praoe kang anteng lakoené ana ing banjoe kang rata.

Toean kapitan bandjoer njeboet soekoer ing Pangéran, temboengé: „Banget soekoerkoe ing Goesti Allah, déné kaparingan loewar, slamet bisa mleboe ing sawidjining soenglon". „Nanging ora antara soewé mantroes kang kapatah ndjadjagi djeroning sagara njoewara: „Kalih welas ḍepa!"

Toean kapitan bandjoer aba: „Djangkar ditjemploengaké!" sanalika djangkaré ditjemploengaké, swarané mak djegoer, praoené manḍeg mak greg, ora obah.

Awaking praoe kang akèh-akèh, sarèhné sajahé banget, paḍa dililani toeroe; moeng toewan kapitan kambi kantja satjoekoepé, paḍa djaga ana ing ḍèk; ora soewé, wong ing praoe paḍa toeroe kepati.

Bareng wajah bangoen raina, ing sisih wétan wiwit ana trontong-trontong paḍang, toewan kapitan moelat ngiwa-nengen ngarep-boeri. Ing kono katon, jèn praoené doemoenoeng

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

ana ing sawidjining soenglon, kambi sagara moeng kaeleteletan sakètèng karang, lawangané tjijoet banget; dadi bisané maleboe ing soenglon kalawan slamet ikoe prasasat ditoeloengi ing lelemboet. Ing satengening praoe, watara satoes mèter saka ing gisik, katon ana alas goeng liwang-liwoeng; nitik gedé-gedéning oewit-oewitané, alas ikoe alas toewa banget, oemoeré mesti wis atoesan taoen. Ing sakiwané katon ana ara-ara katoekoelan ing soeket, doewoeré sadedeging wong. Ing tembing kanané alas, lamat-lamat toewan kapitan weroeh koekoesing geni, dadi semoené ing kono ana wongé.

Bareng awaking praoe wis pada tangi, kang saparo pada dipatah ndandani karoesakaning praoe, sing ngepalani oendagining praoe. Déné kang saparo manèh, sawisé pada sikep gegaman, bandjoer pada noenggang sekotji nggawa tong wadah banjoe, dikon golèk banjoe ngombé menjang daratan, sing ngepalani djoeroe-moedi nomer sidji. Toewan Gulliver ndjaloek palilah marang toewan kapitan, arep miloe menjang daratan, arep weroeh kahanané ing pasisir, bokmanawa bisa nemoe tandoeran oetawa kéwan kang anèh-anèh; toewan kapitan oega ngilani.

Let saprapat djam wis pada tekan ing gisik, olèhé pada mentas ora rekasa; nanging ora pada nemoni kali, belik oetawa sendang; tabeting wong oega ora ana. Awit saka préntahé djoeroe-moedi wongé kang papat dikon kèri noenggoni sekotji, lijané bandjoer pada mangkat golèk banjoe ngombé kang neras, oeroet gisiking sagara.

Déné toewan Gulliver golèk paran dewé, arep ngoepaja tandoeran kang anèh-anèh, sabab ing kono tetoekoelané ketel sarta soeboer-soeboer banget. Bareng lakoené tekan ing panggonan kang gares sarta akèh padasé, olèhé arep golèk tandoeran kemba, moelané bandjoer bali, arep menjang panggonané sekotji manèh. Ananging bareng tekan ing kono, goemoené doedoe-doedoe, déné weroeh kantjané — tanpa awèh tengara — wis pada noenggang sekotji, arep bali menjang praoe, olèhé melahi abikoet, kaja wong diojak ing matjan. Toewan Gulliver arep njeloek bali menjang kantjané, nanging sanalika weroeh ana sipat manoengsa, gedéné ngédab-édabi, lagi ngroebjoek noetoeti kantjané, kambi nggereng saking nepsoené.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Geḍéning danawa ikoe watara samenaraning grédja, swarané kaja gloeḍoeg, banjoe kang diambah ing sikilé paḍa moentjrat ḍoewoer banget. Toedjoené sekotjiné wis rada adoh, sarta ing kono akèh karangé kelem kang landep-landep, dadi lakoening danawa katon rekasa.

Toewan Gulliver njoba arep noetoeti sekotji, ananging tangèh jèn bisaa, moelané bandjoer bali menjang ḍaratan. Nanging ora antara soewé banget kagèté weroeh praoe *Avonturier*, satekané sekotji bandjoer mbabar lajar, mangkat alon metoe ing sekèṭèng karang, loemeboe ing tengahing sagara. Toewan Gulliver énggal moenggah ing karang satjeḍaké ing kono, bandjoer ngawé-awé menjang praoe, nanging tanpa gawé. Ora soewé praoené wis ora katon.

Saka ing karang panggonané ngadeg, toewan Gulliver bisa njawang ing ḍaratan kalawan tjeṭa; ing kono toewan Gulliver weroeh, jèn tanahé ing ḍaratan paḍa ditandoeri kabèh. Nanging tandoerané béda banget karo kaanané ing kéné, ḍoewoeré paḍa ngéram-éramaké banget. Tandoerané pari geḍéning damèné watara paḍa karo deleging oewit-oewitan kang tjilik-tjilik ing kéné, ḍoewoeré ora koerang saka sapoeloeh mèter.

Toewan Gulliver toemoeli moelat moebeng, bandjoer moeḍoen saka ing panggonané. Satekané ing ngisor, nemoe ratan amba, nanging anané ing kono moeng dadi dalan tjilik ana ing satengahé pasawahan. Toewan Gulliver nganti soewé olèhé mlakoe noeroet ratan ikoe, ananging ora bisa njawang mangiwa oetawa manengen, djalaran kaling-kalingan ing tandoeran pari kang ḍoewoer banget. Bareng olèhé mlakoe watara wis olèh sadjam, tekan ing entèk-entèkaning ratan; ingarepé ana oenḍak-oenḍakan toenḍa papat, geḍé lan ḍoewoeré ngéram-éramaké, ḍoewoeré sidji-sidjining oenḍak-oenḍakan watara ana rong dedegé, dadi tangèh bisané moenggah. Ing sakiwa lan satengené oenḍak-oenḍakan ikoe ana ḍaḍahé, ḍoewoeré doega-doega ana rong-poeloeh mèter. Bareng lagi golèk brobosan, sanalika weroeh ana danawa sidji teka saka ing sawah, geḍéné lan santosané ngoengkoeli boeta kang noetoeti sekotji maoe. Saking kagèt lan wediné toewan Gulliver bandjoer nloesoep, oempetan ana ing sadjroning tandoeran pari. Saka ing pandelikané toewan Gulliver weroeh danawa maoe manḍeg ngadeg

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

ana ing oendak-oendakan kang ndoewoer dewé, moelat moebeng, bandjoer ngoendang kantjané swarané kaja gloedoeg, tangané soerawéan kaja awèh sasmita, nanging toewan Gulliver ora mangerti apa karepé; dawaning tangané watara ana sapoetjang. Sanalika ana kang soemaoer saka ing kadohan, swarané oega nggegeteri; ora soewé ana danawa nenem teka kambi njangking arit, gedéning arit kira-kira tikel sapoeloeh kambi arit loemrah. Wong kang oendang-oendang, jèn nitik roepa lan panganggoné, semoené loerahé kang padha dioendang; sing teka bandjoer padha dipréntahi, nanging toewan Gulliver ora mangerti, moeng pangoetjapé manis. Kang dipréntahi padha mantoek, toemoeli wiwit padha mbabadi tandoeran pari ing panggonané ndelik toewan Gulliver.

Swarané olèhé padha mbabadi tandoeran pari, wis prasasat blandong padha negori kajoe ing alas. Saking kagèté toewan Gulliver bandjoer golèk dalan arep soemingkir, sabab koewatir, jèn kesrèmpèd ing arité, ora woeroeng babar pisan. Nanging lakoené ora bisa rikat, sabab tandoerané pari akèh kang kerep banget, sela-selané angèl dibrobosi. Bareng toewan Gulliver tekan ing panggonan kang tandoerané pari padha roeboeh déning kodanan lan katempoeh ing prahara, roemasa entèk atiné, ora bisa bablas olèhé arep oempetan; mangka kang padha babad sangsaja soewé sangsaja tjedak.

Toewan Gulliver awaké krasa tjapé, ora doewé kakoewatan, entèk atiné bandjoer nggléták ana ing legokan, soemedja ngentèni patiné. Ing nalika ikoe rasané atiné angles, kèlingan nggoné gampang ninggal tanah woetah getihé, ndjoeroengi hawa-nepsoené kepéngin weroeh ing paran, wekasan arep nemoni pati sija-sija.

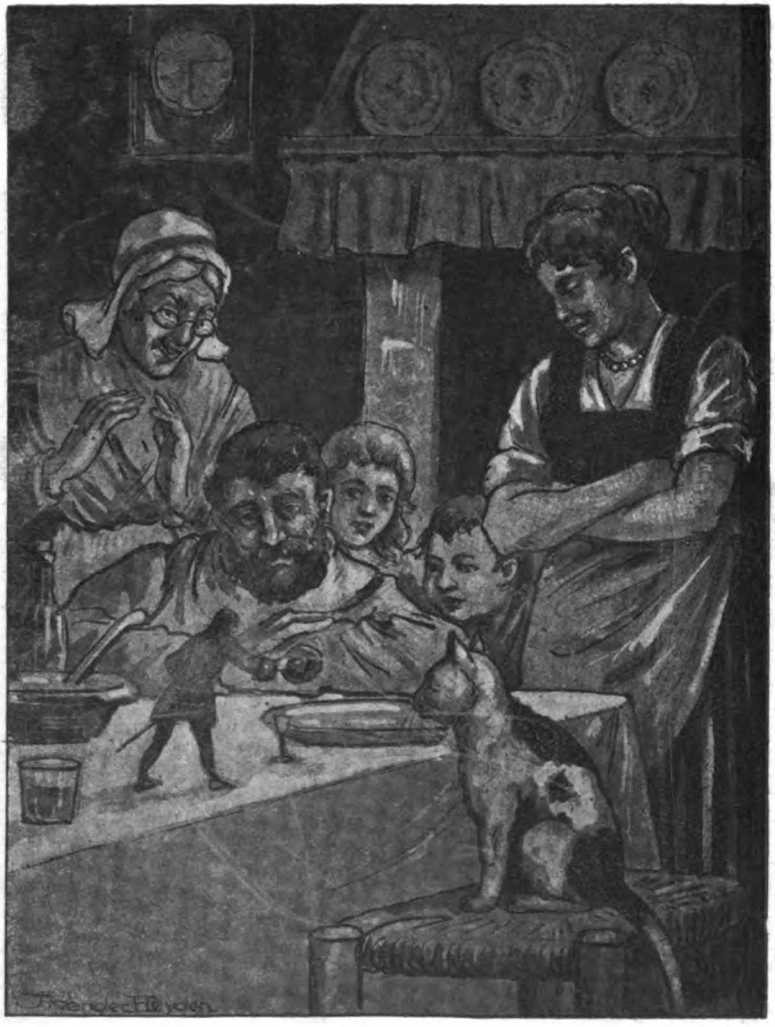
Katjarita soewé-soewé danawa kang babad maoe sing sidji wis tjedak banget kambi toewan Gulliver, nganti toewan Gulliver wedi, jèn kepidak oetawa kena ing arité, ora woeroeng babar pisan, moelané bandjoer ndjerit djalaran saking wediné. Danawané toemoeli lèrèn olèhé babad, njawang mangisor; bareng weroeh marang toewan Gulliver, bandjoer toemoengkoel arep ndekep; patrapé ngati-ati banget kaja wong arep ndekep beboeron tjilik kang doeroeng taoe disoemoeroepi. Toewan Gulliver arep njoba mloempat, arep mlajoe,

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY

III. Toewan Gulliver mboekak topiné, bandjoer koermat ndingkloek.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

nanging wis kasèp. Sabab doeroeng nganti bisa mloempat wis ketjanḍak, ditjekel déning danawa, didjapit ing djempolé lan dridjiné sidji, bandjoer dioemboelaké, diïling-ilingi, watara saka ing rainé danawa ana samèter. Toewan Gulliver ora lija moeng pasrah ing Pangéran; sanadjan pandjapiting dridji kaja noegel-noegelna iga, éwadéné maksa dibetah-betahaké nggoné anteng. Tangané digawé ngapoe-rantjang kaja patrapé wong ndjaloek ngapoera, bandjoer memelas sambaté, ndjaloek soepaja dietjoelna.

Si danawa semoené goemoen banget ndeleng polahé toewan Gulliver, bandjoer dilebokaké ing sak roempi, patrapé ngatiati banget kaja wong marang kéwan tjilik kang langka anané. Sawisé mangkono danawa bandjoer gegantjangan menjang nggoné loerahé ja-ikoe danawa kang weroeh ḍisik marang toewan Gulliver maoe semoené sawidjining boeta tani kang soegih. Boeta batoer toemoeli noedoehaké olèh-olèhané marang loerahé; loerahé ija banget ing goemoené. Toewan Gulliver diïling-ilingi awaké sakodjoer; sarèhné baṭoeḳé kebak ramboet, dadi didamoni soepaja rainé katona tjeṭa, nganti toewan Gulliver keplepeken, mèh ora bisa ambekan. Boeta loerah toemoeli ngoendangi batoer-batoeré kabèh paḍa ditakoni apa sing oewis-oewis ing pasawahané ora taoe ạna beboeron tjilik kang kaja mangkono. Kabèh wangsoelané, doeroeng taoe mranggoeli; moelané ing sabandjoeré dikon sing moelat bokmanawa isih ana toenggalé.

Bareng toewan Gulliver disè.èhaké ing lemah, bandjoer mlakoe wira-wiri, perloené kanggo noedoehaké jèn ora ndoewèni sedya arep loenga. Saroepaning boeta kang ana ing kono paḍa ngroeboeng marang toewan Gulliver, ḍemen ndeleng solahé. Toewan Gulliver toemoeli manḍeg ngadeg ing ngarepé boeta loerah, mboekak topiné, bandjoer koermat nḍingkloek, toemoeli djèngkèng kambi ngoemboelaké tangané kaja patrapé bangsa Europa ndjaloek sih-kawelasan.

Semoené boeta loerah bandjoer mangerti, jèn toewan Gulliver ikoe sawidjining titah kang doewé boedi, doedoe kéwan, tanḍané bandjoer kerep goeneman menjang toewan Gulliver. Nanging tjalaṭoené boeta loerah toewan Gulliver ora mangerti satemboeng-temboenga, moelané moeng diwangsoeli sarana

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

gèdèg kanti pasemon takon karepé. Toewan Gulliver bandjoer njoba goeneman nganggo saroepaning basa kang dibisani genti-genti; danawa banget olèhé nilingaké, nanging tanpa gawé, sabab ora ana sing dimangertèni satemboeng-temboenga. Sarèhné ora pada bisa sapotjapan, dadi sabisa-bisa moeng pada nganggo sasmita baé olèhé pada nglahiraké karepé.

Boeta-boeta batoer toemoeli pada dikon njamboet-gawé, toewan Gulliver didjoendjoeng alon-alonan, digawa mleboe ing-omah, arep ditoedoehaké marang bodjoné. Bareng bodjoné weroeh marang toewan Gulliver, bandjoer ndjerit sarta mlajoe kaja kaloemrahané wong wadon, jèn weroeh kéwan tjilik kang doefoeng taoe disoemoeroepi. Moelané ndjerit, djalaran wis taoe kroengoe sarta taoe matja tjarita, jèn ing sadjroning boemi ana wongé badjang, tjilik-tjilik banget, jèn dialani ing wong, bisa males agawé soesah. Dadi toewan Gulliver dikira panoenggalané wong badjang ikoe.

Sanadjan boeta wadon gilané banget, toewan Gulliver meksa digawa mleboe menjang kamar, bandjoer disèlèhaké ing médja. Wiwitané boeta wadon moeng wani ngindjen saka ing lawang, soewé-soewé bandjoer mleboe, njedak, wasana wani ngeloes-eloes,

Ora antara soewé sarèhné wis wajahé wong mangan awan, ana batoer teka nggawa basi isi olah-olahan, moenggoeh gedéning basi ngoengkoeli djembangan wedelan kang gedé; basi bandjoer disèlèhaké ing médja. Sing pada linggih arep mangan, kadjaba boeta lanang wadon isih ana manèh: botjah teloe, wadon sidji lanang loro, kambi boeta wadon toewa sidji, nganggo tesmak, gedéné ngéram-éramaké. Toewan Gulliver oega disèlèhaké ing médja mangan kono, bandjoer diirisaké iwak kambi roti déning boeta wadon, diwadahi ing basi kajoe dolanan botjah, bandjoer dioeloengaké.

Toewan Gulliver koermat ndingkloek marang boeta wadon, ngrogoh lading lan garpoe saka ing saké, bandjoer wiwit mangan; para danawa banget boengahé njawang. Toewan Gulliver oega diwènèhi anggoer ana ing gelas likeur (tjilik), éwadéné nggoné nampani maksa tangan loro bandjoer diombé minangka pamoedji slamet marang boeta wadon; para danawa kang pada mangan banget boengahé ndeleng.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Toewan Gulliver diawé marang boeta lanang, bandjoer marani ora nganggo wedi; nanging bandjoer ditjandak sikilé déning anaké lanang kang tjilik ḍéwé — pantjèn botjah ndoegal, lagi oemoer sapoeloeh taoen — toemoeli didjoendjoeng dioebeng-oebengaké kambi digegoejoe. Toedjoené toewan Gulliver bandjoer ditjandak déning bapakné, disèlèhaké ing médja alon-alonan, toemoeli anaké ditempiling nganti moeni mak keplak. Toewan Gulliver diling-ilingi awaké kambi diemèk-emèk, bok-manawa ana sing owah. Nanging toewan Gulliver bandjoer ngoebengaké topiné kaping teloe, minangka tanda, jèn awaké slamet ora koerang sawidji apa. Ing batin ḍèwèké koewatir, jèn bakal dialap-poelih déning anaké sing doewé omah, kang olèh tempiling saka ing bapakné maoe, sabab kaloemrahané botjah ndoegal mangkono wataké. Moelané toewan Gulliver bandjoer djèngkèng ana ngareping boeta bapa kambi noedingi anaké, sarta ing sabisa-bisané awèh sasmita warna-warna, kang karepé ndjaloekaké ngapoera anaké. Boeta bapa semoené nglegani pandjaloeké, sarta anaké toemoeli dililani ngeloes-eloes alon marang toewan Gulliver.

Sasoewéné paḍa mangan, sanalika koetjing kekasihé sing doewé omah teka, mentjolot menjang pangkoné boeta wadon sing toewa; geḍéné koetjing ikoe watara paḍa karo sapi sing geḍé. Bareng koetjing ikoe dieloes-eloes kambi dipakani, saking senengé bandjoer nggereng. Sarèhné woedjoedé medèni, dadi toewan Gulliver rada gila, nanging bareng weroeb, jèn koetjing ikoe ora mradoeli marang ḍéwèkné, ilang wediné bandjoer wani mlakoe-mlakoe ana ingarepé; bareng ditjeḍaki, malah koetjingé sing kagèt sarta wedi, bandjoer moendoer.

Nalika olèhé paḍa mangan wis arep rampoeng, ana batoer wadon mleboe, mbopong anaké sing doewé omah sing tjilik ḍéwé, watara lagi oemoer sataoen. Bareng botjah ikoe weroeh marang toewan Gulliver, bandjoer kerèh-kerèh kambi loendjak-loendjak, karepé ndjaloek dolanan betjik sing katon ikoe.

Bijoengé koerang dawa pamikiré, toewan Gulliver ditjandak, dioeloengaké marang anaké; wis mesti baé kaja kaloemrahané botjah tjilik dioeloengi apa-apa, toewan Gulliver bandjoer arep diemplok. Saking koewatiré toewan Gulliver sanalika gembor-gembor ndjaloek toeloeng, nganti botjahé kagèt, toewan Gul-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

liver diboewang. Toedjoené embokné trengginas naḍahi sing diboewang nganggo srebèdé; adjaa mangkono wis mesṭi toewan Gulliver kebantiug, ora woeroeng babar-pisan. Botjahé dienengenengi déning embané sarana ngoenèkaké krontjongé; krontjongé ikoe awoedjoed waḍah wesi boender, isiné krikil, ana ranténé dikaloengaké ing botjahé. Swarané mbrebegi banget, nganti toewan Gulliver ora bisa kroengoe lan ora weroeh apa-apa.

Bareng olèhé paḍa mangan wis rampoeng, lawangé diengakaké, toemoeli ana asoe loro maleboe, geḍéné sagadjah-gadjah, paḍa moenggah ing médja, golèk lorodan. Ora soewé boeta lanang ngadeg, bandjoer metoe karo asoené, nanging nganggo meling marang sing wadon ḍisik, soepaja wongé badjang direksaa sing betjik-betjik, adja nganti nemoni apa-apa. Botjahbotjahé isih paḍa kèri saḍéla, boengah ndeleng toewan Gulliver mlakoe-mlakoe ana ing saantaraué basi lan piring; loewih manèh anaké wadon, panjawangé marang wong badjang keḍèptesmak, sarta pandjagané kaja marang barang kang geḍé regané.

Saking sajahé toewan Gulliver krasa arip banget; boeta wadon mangerti, toewan Gulliver bandjoer didjoendjoeng, digawa menjang senṭong panggonané toeroe, toemoeli ditoerok-

Gambar 5.

Tikoes mroe kang sidji ditoewek ḍaḍané, kapisanan mati ngenggon.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

aké ana ing bantal sadjroning patoroné sarta dikemoeli nganggo katjoe poetih kang amba. Ora soewé toewan Gulliver bisa toeroe kepénak; bareng watara wis olèh rong djam, tangi, djalaran kagèt déning swara, kang oega ana ing sadjroning patoroné.

Sanalika woewoeh kagèté weroeh tikoes loro gedé-gedé; saoepama adja tangia, ora woeroeng ditjakot. Mangka kang sidji wis tjedak banget karo rainé. Toewan Gulliver mloempat, narik pedangé kanggo roemeksa kaslametaning awaké; tikoes maoe kang sidji ditoewek dadané, kapisanan mati ngènggon tjedak kambi sikilé toewan Gulliver; sidjiné mlajoe soemranțal.

Sawisé mangkono toewan Gulliver bandjoer mlakoe-mlakoe ana ing sadjroning patoeron, sabab ora wani toeroe manèh; arep moedoen saka ing patoeron ija ora bisa, sabab doewoeré ora kedjamak. Ora antara soewé boeta wadon kang doewé omah teka, arep ndeleng toewan Gulliver; bareng weroeh olèhé mentas pantjakara, banget ing goemoené. Toewan Gulliver ditoempangaké ing tangané, dieloes-eloes, bandjoer digawa menjang kamaré anaké wadon; ana ing kono disèlèhaké ing médja. Ing nalika ikoe toewan Gulliver noedoehaké pedangé kang goepak getih marang boeta wadon; katon ing semoe, jèn gedé banget atiné.

Boeta wadon toemoeli ngoendang anaké wadon, dikon ngreksa wongé badjang, sabab dèwèkné dèwé isih doewé pagawéan ana ing kebon; déné anaké wadon ikoe lagi oemoer sangang-taoen, botjah manis lan oléh piwoelang betjik.

BAGÉAN II.

Toewan Gulliver menjang kradjaning nagara.

Wiwitané toewan Gulliver wedi marang botjah wadon anaké sing doewé omah, sabab koewatir, jèn awaké bakal dienggo dolanan sakarep-karep. Ananging loepoet panjanané, sabab wekasané botjah wadon ikoe banget roemeksané marang toewan Gulliver, ing sabisa-bisa dikepénakaké awak lan atiné. Panggarapé marang toewan Gulliver kaja marang bonékahé. Diga-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

wèkaké patoeron tjilik, ditoempangaké ing kréta tjilik pangejoenané bonékahé, nanging gedéné meksa tjoekoep kanggo toeroe toewan Gulliver. Salawasé toewan Gulliver ana ingomahé boeta tani, patoeroné ija ana ing kréta tjilik ikoe. Kréta tjilik ikoe diwadahi ana ing petèn pasagi; petèné disèlèhaké ana ing bandoelan, perloené: jèn toewan Gulliver toeroe, adja nganti dimoena-sika ing kéwan. Wah, kaja apa legané atiné toewan Gulliver, jèn mapan toeroe ana ing patoeroné kang empoek ikoe. Toewan Gulliver oega digawèkaké panganggo kanggo toeroe, bakalé mori sing aloes banget; nanging sanadjan aloesa dikaja apa, pangrasané toewan Gulliver isih loewih kasar tinimbang mori kang kasar dèwé, sing wis taoe disoemoeroepi.

Mangkono oega toewan Gulliver saben dina diwoelang basané wong ing tanah kono déning anaké wadon sing doewé omah maoe. Tjarané moelang wiwitané mangkéné: goeroené noedingi barang warna-warna kambi diarani djenengé. Lagi sawatara dina baé olèhé sinaoe toewan Gulliver wis akèh kawroehé temboeng, kena dienggo goeneman sawatara.

Toewan Gulliver déning goeroené diwènèhi djeneng „Gildrig", kang bandjoer karan salawasé doemoenoeng ana ing tanah Kaboetan; moenggoeh tegesé djeneng ikoe ing temboeng Djawa: „wong badjang."

Katjarita kabaré wis soemebar, jèn boeta tani maoe ana ing pasawahané nemoe sawidjining titah sing anèh, woedjoedé wis kaja wong, nanging gedéné moeng sadridji; doewé temboeng dèwé nanging oega wis rada mangerti basané wong ing kaboetan kono; jèn dipréntahi apa-apa, mesti bandjoer dilakoni toemoeli; jèn dioendang, gelis marani sarta patjaké lan solah bawané taklim banget.

Noedjoe sawidjining dina boeta tani ketekan mitrané, sing omahé, ora patia adoh saka ing kono; perloené mrono arep ngjakinaké kabar sing soemebar maoe. Toewan Gulliver bandjoer dioenggahaké ing médja, dikon ngoenoes pedangé, mboekak topiné sarta dikon koermat ndingkloek, tjekaké ditanggap kapinterané. Sing doewé omah diwènèhi remboeg déning mitrané, soepaja „Gildrig" dienggowa tontonan nganggo bajaran ana ing kèrmis; mesti bakal akèh olèhé. Boeta

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

tani kapinoedjon ing ati; sarèhné ing nalika ikoe ing koeṭa satjeḍaké ing kono kebeneran lagi ana kèrmis, moelané arep toemoeli ditjoba. Toewan Gulliver toemoeli diwaḍahi ing ḍoes, digawa menjang kèrmisan. Anaké wadon oega didjak, soepaja ngopènana marang toewan Gulliver. Ing ḍoes waḍahé toewan Gulliver maoe disèlèhi patoeron bonékah, soepaja empoeka. Ananging sanadjan mangkonoa toewan Gulliver meksa moemet, djalaran dalané banget olèhé moenggah meḍoen.

Sanadjan moemeta dikaja apa, bareng teka ing panggonan kang diparani, toewan Gulliver bandjoer digawa menjang loesmèn, dilebokaké ing kamar kang geḍé, dikon ngadeg ing médja. Embané linggih ing koersi, ngarepaké médja, andjagani toewan Gulliver; saben-saben awèh aba, toewan Gulliver mitoeroet.

Kaja mangkono ikoe sing nonton gentèn-gentèn, saben-saben toewan Gulliver, koedoe: mlakoe moebeng ing médja, ngoenoes peḍangé dienggo main pentjak, koermat ndingkloek, bandjoer koedoe mangsoeli pitakoné pamomongé nganggo temboengé ing nagara kono. Pamomongé kentjeng banget olèhé nglarangi sing paḍa nonton, ora kena pisan-pisan nggepok marang toewan Gulliver; saben ana sing mleboe anjar, ija bandjoer dioenḍangi larangan maoe.

Boeta tani semoené akèh olèhé ḍoewit, tanḍané toewan Gulliver bandjoer digawèkaké omah tjilik aprekis ana ing kono, sarta wiwit rada digoematèni. Sarèhné toewan Gulliver sadina moepoet ora lèrèn-lèrèn, soréné bandjoer tiba soemapoet. Olèhé ora kepénak toewan Gulliver rong dina lawasé; olèhé ngopèni embané ora ngoetjiwani; bareng mari, bandjoer wiwit digawé tontonan manèh, nanging ora pati srebegan kaja kang oewis.

Boengahé toewan Gulliver kaja apa, bareng kermisé boebar, sarta awaké digawa moelih menjang omahé boeta tani manèh. Watara rong sasi ajemé atiné toewan Gulliver, toemoeli boeta tani — awit saka remboegé mitrané — doewé nijat arep mitontonaké wongé badjang manèh, ija-ikoe menjang koeṭa kradjané tanah ing Kaboetan. Anaké wadon, djenengé Glumdalclitch, ija didjak manèh, dikon ngopèni toewan Gulliver sarta ngerèh kaja adaté. Omah panggonané toewan Gulliver, sing djrambah lan pageré moebeng dilangsé empoek, panggawané sarana

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

dipangkoe déning Glumdalclitch, soepaja toewan Gulliver adja nganti banget-banget kontragé kaja kang oewis; omah maoe kedjaba dienggoni, oega dienggo waḍah sangoe pangané toewan Gulliver. Saḍéla-saḍéla, ija-ikoe saben ndjaloek, toewan Gulliver diwetokaké saka ing omahé, bisaa olèh hawa kang njegeri, sarta bisa njawang panggonan kang diliwati. Lakoené boeta tani menjang kradjaning nagara ikoe noenggang djaran, sadina-sadinané olèhé mlakoe ora moepoet; bareng wis olèh sapoeloeh dina, paḍa teka ing nagara Ngawoe-awoe langit, kradjané tanah Kaboetan.

Ing sadalan-dalan, jèn manḍeg, toewan Gulliver oega dipitontonaké nganggo bajaran, nganti olèhé ḍoewit boeta tani oega pantes. Djalaran saenggon-enggon akèh boeta kang merlokaké nonton marang wong badjang, kang moeng sadridji geḍéné.

Satekané ing Ngawoe-awoe langit boeta tani bandjoer njéwa omah geḍé, ana sapinggiring ratan kang ramé, tjeḍak banget karo kaḍaton. Bandjoer gawé wara-wara dipatjak ing lajang-lajang kabar, mratélakaké tekané wong badjang ing nagara kono; mangkono manèh ing ngendi-endi ditèmplèki oenḍang-oenḍang, oeniné mangkéné:

Moekdjidjat kaloka kadjana-prija. Dèrèng naté wonten ing donja.

ALIT-ALITING MANOENGSA!!!

Sinten ingkang saged mlampah, énggal mangkata, sinten ingkang gaḍah paningal, énggal njatakna ḍatang moekdjidjating Pangéran poenika, ing donja tanana maḍa.

Koela atoeri rawoeh, mirsani sarta anggalih!

Oenḍang-oenḍang ikoe pasah. Ésoeké ing wajah oemoen-oemoen, ing sangarepé omah paséwané boeta tani maoe wis akèh danawa kang arep paḍa nonton, nganti djedjel oejel-oejelan. Ing kono oega ana moesiké kanggo panariké wong nonton, swaraning moesik banget olèhé mbrebegi koeping. Saroepaning boeta kang entas paḍa nonton boengahé banget, ora oewis-oewis ing pangalemé; kabèh paḍa kanḍa, jèn doeroeng taoe weroeh tontonan kang kaja mangkono anèhé. Malah akèh danawa sardjana kang paḍa merlokaké nonton, sarta ramé olèhé paḍa madoe kahanan lan asalé toewan Gulliver.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Toewan Gulliver satemené mesakaké banget, sabab sadinané koedoe main ping sapoeloeh ana ing sandoewoering médja, ja-ikoe mitontonaké apa kang kaseboet ing lajangé programma, kang ndadèkaké goemoené kang pada nonton. Sarèhné kawroehé bab basané ing nagara kono wis loemajan, dadi ija mangerti apa kang dadi rasanané boeta kang pada nonton.

Ananging sarèhné awak lan pikirané tansah rekasa banget mangkono, dadi sangsaja akèh tampané doewit boeta tani, sangsaja ndadèkaké soesahé toewan Gulliver, awit rasaning awaké sangsaja soeda-soeda kakoewatané. Woedjoeding awaké sangsaja koeroe, ndadèkaké banget welasé Glumdalclitch marang toewan Gulliver; nanging, sanadjan Glumdalclitch banget-banget olèhé ndjaloekaké lèrèn, éwadéné bapakné ora awèh, saben dina toewan Gulliver adjeg dikon njamboet-gawé. Bareng boeta tani doewé pangira, jèn wongé badjang ora woeroeng bakal mati, bandjoer doewé nijat arep didol sapajoe-pajoené, ora kégoeh ditangisi déning anaké

Katjarita nalika samana ana prijaji saka ing kadaton teka, ja-ikoe oetoesané Sang Pramèswari, moendoet marang boeta tani, soepaja wongé badjang énggal digawaa sowan mleboe ing kadaton, sabab Sang Pramèswari lan para poetri ing kadaton wis pada mireng, dadi pada kepéngin mirsani ing woedjoedé. Boeta tani matoer sandika, bandjoer mangkat; ana ing dalan toewan Gulliver digirèn-girèni arep dipilara jèn ana ing kadaton nganti ngoetjiwani.

Sang Pramèswari soeka banget ing galih mirsani kalakoean, tenaga sarta kawroehé toewan Gulliver.

Toewan Gulliver djèngkèng ing médja ana ngarsané Sang Praméswari; Sang Pramèswari ngoeloengakè astané, bandjoer ditjandak déning toewan Gulliver sarta diamboeng; kang mangkono ikoe toemrapé bangsa Europa minangka pakoermatan. Sang Pramèswari akèh-akèh pandangoené marang toewan Gulliver, wangsoelané toewan Gulliver, banget ndadèkaké soeka pirenaning galihé. Toewan Gulliver oega didangoe, apa gelem ndèrèk ing Pandjenengané dadi abdi badjangan; kang mangkono ikoe pamanggihé Sang Pramèswari loewih betjik tinimbang mrana-mrana dadi tontonan mangkono. Atoer wangsoelané toewan Gulliver: jèn sing doewé

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

awèh, ḍèwèkné boengah banget dadi abdiné Sang Pramèswari; ananging doewé panoewoen adja nganti pisah karo goeroe lan pamomongé, ja-ikoe Glumdalclitch, awit pamoelasarané marang ḍèwèkné betjik banget.

Sang Pramèswari toemoeli ndangoe marang boeta tani, apa awèh wongé badjang dipoenḍoet toekoe; jèn awèh, kena diregani sing larang. Satemené boeta tani ing batin boengahé banget, nanging réwa-réwa abot olèhé arep ngetjoelaké toewan Gulliver. Bareng Sang Pramèswari sagah maringi sèwoe wang mas, bandjoer disoemanggakaké. Mangkono oega Sang Pramèswari aparing ḍawoeh, jèn anaké, Glumdalclitch, ija dipoenḍoet ana ing kaḍaton, soepaja lastari ngopèni marang wong badjang. Boeta tani ing batin oega banget ing boengahé sabab anaké bandjoer bisa olèh pagawéan ana ing kaḍaton; éwadéné lairé ija api-api abot banget nggoné arep pisah karo anaké. Anangin Glumdalclitch ḍéwé matoer sandika, banget boengahé diabdèkaké ing Sang Pramèswari, sarta sagoeh lastari dadi emban pamomongé toewan Gulliver.

Déné kang roemasa begdja lan boengah ḍéwé ja-ikoe toewan Gulliver, sabab bisa loewar saka ing tangané boeta tani, kang moeng nedya ngarah ḍoewit, ora nganggo ngèlingi kawarasané toewan Gulliver.

Ḍoewit patoekoné wong badjang toemoeli dibajaraké déning djoeroe geḍongé Sang Pramèswari marang boeta tani; bareng sing adol wis loenga, toewan Gulliver didjoendjoeng ditoempangaké ing astané Sang Pramèswari, dibekta menjang kantoré Sang Praboe, soepaja Sang Praboe pirsaa.

Sang Praboe ikoe ora remen sesembranan, pada-wadanané ngengreng; moelané pangandikané marang Sang Pramèswari asemoe rengoe: „Pangrasamoe baé keprijé, déné kéwan tjilik mengkono kogawa mleboe menjang panggonankoe njamboetgawé ngremboeg kaperloeaning nagara?" Sang Pramèswari semoené wis koelina menjang temboengé Sang Praboe mengkono ikoe, moelané ora moendoer. Toewan Gulliver disèlèhaké ing médja panjeratané Sang Praboe, sarta diḍawoehi ngatoeraké lelakoné kang oewis-oewis. Toewan Gulliver nglakoni saḍawoeh, tjekak nanging aos. Sang Praboe olèhé miḍangetaké saja soewé saja karenan.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Bareng atoeré toewan Gulliver wis rampoeng Glumdalclitch ditimbali maleboe ing kantoré Sang Praboe, didangoe apa atoeré wong badjang ikoe njata. Oendjoeké Glumdalclitch, saroepané atoeré toewan Gulliver sing njaritakaké lelakoné ana ing tanah Kaboetan kono, ḍèwèké neksèni, jèn bener kabèh.

Maoené Sang Praboe kagoengan panggalih, jèn toewan Gulliver ikoe sawidjining golèk kang nganggo piranti, moelané bisa moeni lan obah ḍéwé; nanging bareng ditilingaké, bisa njaritakaké lalakoné kalawan tètèh, soewé-soewé Sang Praboe pijamabak ija bandjoer toemoet ngoengoen. Ananging sarèhné doeroeng patia pitadjeng temenan, moelané bandjoer oetoesan nimbali poedjanggané nagara kono sing wis pinoendjoel teloe; bareng paḍa sowan, toemoeli diḍawoehi niti-priksa kahanané toewan Gulliver

Poedjangga teteloe soewé sarta titi banget olèhé mriksa awaké toewan Gulliver; wasana panemoené paḍa ḍéwé-ḍéwé. Panemoené kang tjètjèg moeng: toewan Gulliver ikoe sawidjening titah kang anèh banget, njebal saka ing kaloemrahan, moelané betjik kasimpena ing spiritus, soepaja ing tembé boeri dikawroehana dening boeta toeroen-toeroené. Kang loro panemoené toewan Gulliver ikoe doedoe bangsaning manoengsa, akèh èmperé menjang kéwan. Kang sidji ngarani: ja bangsaning manoengsa, nanging kang tjiliké ngéram-éramaké. Ananging sarèhné wong badjang kang tjilik ḍéwé, ja-ikoe abdiné badjangan Sang Pramèswari, jèn ditimbang karo toewan Gulliver, isih awoedjoed danawa, moelané poedjangga kang loro ora moepakat banget.

Sawisé paḍa bantah-bantahan ramé, poedjangga teteloe maoe golong panemoené, jèn toewan Gulliver ikoe sawidjining manoengsa kang salah kedadèn.

Kang mangkono ikoe banget ndadèkaké larané atiné toewan Gulliver, moelané bandjoer ngatoeri oeninga menjang Sang Praboe, jèn ḍèwèké ikoe wong, asalé saka sawidjining nagara kang gemah-ardja, wongé kéhé majoeta-joeta, kabèh woedjoed lan geḍéné paḍa karo ḍèwèkné, paḍa manggon ana ing koeṭa-koeṭa lan ḍésa-ḍésa; moenggoeh omah-omah, oewit-oewitan lan kéwan-kéwané geḍéné oega timbang karo geḍéning wongé; ing kana oega ana pasawahan, alas-alas, kebon-kebon,

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

pamelikan, praoe-praoe, ora béda karo ing tanah Kaboetan kono. Déné panemoené para poedjangga kang paḍa niti priksa ing awaké, ikoe loepoet kabèh.

Poedjangga teteloe maoe paḍa mèsem ngroengokaké atoeré toewan Gulliver marang Sang Praboe mangkono ikoe. Ananging Sang Praboe akèh pitadjengé, bandjoer oetoesan nimbali boeta tani kang nemoe toewan Gulliver ikoe, didangoe pijambak keprijé patrapé olèhé nemoe toewan Gulliver. Wasana Sang Praboe pitadjeng marang atoeré toewan Gulliver tinimbang karo atoer panemoené para poedjangga maoe.

Sang Praboe toemoeli maringi palilah marang Sang Pramèswari, dililani ngingoe toewan Gulliver ana ing kaḍaton; bandjoer ḍawoeh nata kamar sidji kanggo panggonané toewan Gulliver, ja-ikoe tjeḍak kambi kamar-kamaré Sang Pramèswari; mangkono oega pandjagané ija dipasrahaké marang Glumdalclitch, kang banget goemoen lan boengahé weroeh saoepa-rengganing kaḍaton.

Sang Pramèswari aparing ḍawoeh marang oenḍagining kaḍaton, ndikakaké gawé peṭi, arep dienggo kamar patoeroné toewan Gulliver. Peṭi ikoe sing digawé kajoe kang aloes, dikenḍiti wesi, diwènèhi tjenḍéla doedoetan, lawang sidji, sarta kamar tjilik loro ing kiwa-tengen, sing sidji dienggo koelah, sidjiné kamar kanggo dandan. Peṭi ikoe digawèkaké toetoep, kang kena diboekak, minangka pjané. Abdi gerdji ing kaḍaṭon diḍawoehi nggawèkaké patoeron, bakalé mori lan soetra sing aloes-aloes. Médja, koersi lan bangkoe-bangkoené sing digawé gaḍing kabèh, saroepaning bekakas paḍa disekroepi karo djrambahé, perloené jèn dielah-elih, adja nganti ana sing tiba. Témbok-témboking kamar kabèh paḍa dilangsé nganggo isèn-isèn kapoek, lawang lan tjenḍéla-tjenḍélané paḍa nganggo kantjing sing pèni-pèni. Toetoeping peṭi kena diïnebaké oetawa diboekak, ing ḍoewoer diwènèhi gelangan, dadi omahé toewan Gulliver kena digantoeng kaja koeroengan manoek.

Sarèhné panganggoné toewan Gulliver doedoe panganggon wong ana ing kaḍaton, moelané bandjoer digawèkaké panganggo manèh, bakalé sarwa soetra sing aloes-aloes. Jèn mangan toewan Gulliver olèh bekakas slaka: basi, piring, sénḍok, porok lan ladingé, kabèh slaka. Jèn ing kaḍaton ḍahar

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

soré, toewan Gulliver miloe mangan ana ing sanḍingé Sang Pramèswari, nganggo koersi lan médja tjilik, ditoempangaké ing médja ḍahar; kang mangkono ikoe banget ndadèkaké senengé kang paḍa ḍaharan kabèh.

Sang Praboe remen banget miḍangetaké atoer tjaritané toewan Gulliver, saben-saben diḍawoehi tjarita bab kahanané tanah woetah-getihé, sarta kahanané ing tanah-tanah kang wis disoemoeroepi. Tjaritané toewan Gulliver moeng ana saprakara sing ora dipitadjeng déning Sang Praboe ja ikoe jèn toewan Gulliver wis taoe menjang sawidjining tanah, kang wongé saking tjilik-tjiliké, paḍa nganggep boeta marang toewan Gulliver. Sabab, gèk sapira geḍéné wong ing kono ikoe, Sang Praboe ora saged ngraosaké.

Mangkono ikoe kahanané toewan Gulliver ana ing sadjroning kaḍaton ing Ngawoe-awoe langit, bisa tentrem ngilangaké sajahé kang oewis-oewis; nanging ana kang banget moerinané ing ati, ja-ikoe abdiné badjangan Sang Pramèswari lawas. Ikoe ing batin banget sengité marang toewan Gulliver, nanging lairé ora ngetarani; djalarané ora lija moeng marga roemasa kalah sih Jèn ditimbang kambi toewan Gulliver, abdi badjangan ikoe moela pantjèn bandjoer katon geḍé banget. Ora kenḍat-kenḍat pangarahé, sabisa-bisa koedoe arep ngadjar marang toewan Gulliver.

Katjarita noedjoe sawidjining dina, ngarepaké wajahé paḍa sarapan, toewan Gulliver wis linggih ngarepaké médjané mangan, nanging doeroeng ana wong lijané; boeta abdi badjangan moenggah ing koersiné ḍahar Sang Praboe, bandjoer njanḍak toewan Gulliver, ditjemploengaké ing basi kang kebak pohan, kang ana ing médja ḍahar kono, bandjoer ditinggal loenga; sarèhné toewan Gulliver ora doewé panjana apa-apa, dadi ora nganti bisa soewala, bandjoer glagepan ana ing sadjroning pohan. Sanadjan toewan Gulliver baoed nglangi, éwadéné rekasa olèhé arep mentas saka ing sagara pohan; adjaa Glumdalclitch énggal mleboe mrono, bok manawa dadi lan tiwasé. Sanalika dientas saka ing basi, éwadéné wis akèh olèhé klebon pohan.

Bareng Sang Pramèswari mireng lelakon kang mangkono, toewan Gulliver bandjoer diḍawoehi nggawa menjang kamar patoeroné, nanging satemené ora perloe, djalaran toewané Gul-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

liver — kedjaba rada koewaregen pohan — ora apa-apa. Déné abdi badjangan kang tjidra maoe kapatrapan paoekoeman: dirangkèt sarta diḍawoehi ngombé pohan, kang entas dienggo langèn déning toewan Gulliver maoe nganti entèk.

Ananging paoekoeman ikoe ora patia ana gawéné, djalaran ora lawas abdi badjangan maoe mitenah manèh marang toewan Gulliver Ing médja ḍahar ana baloeng sawatara, sing wis diarahi soengsoemé, paḍa diedegaké ana ing piring tilas waḍahé. Bareng lagi sepi, moeng toewan Gulliver ḍéwé sing ana ing kono, lagi mangan ngarepaké médjané, boeta badjangan moenggah ing koersi, njanḍak sikilé toewan Gulliver kiwa-tengen, didjoendjoeng bandjoer didjedjelaké ing bolonganing baloeng saka ing ḍoewoer, dadi sirahé kang dilebokaké ḍisik. Olèhé ndjedjelaké rosa banget, nganti toewan Gulliver soemapoet panoné, ora weroeh lan ora kroengoe apa-apa. Sang Pramèswari doekané banget, nganti abdiné boeta badjangan diwetokaké, ija ikoe kaparingaké marang salah sawidjiné poetri, panḍèrèké Sang Pramèswari, banget ndadèkaké boengahé toewan Gulliver.

Ananging kang ndadèkaké seḍihé toewan Gulliver ora moeng abdi badjangan maoe baé; ana ing kaḍaton akèh kang paḍa ngisin-isin nanging satemené ḍèwèkné ḍéwé kang loepoet, apa manèh déning djirihé. Saroepaning boeta ora ana sing bisa ngerti, déné toewan Gulliver wedi marang semoet lan marang laler. Ananging kang mangkono ikoe satemené ora nggoemoenaké, djalaran geḍéning semoet ngoengkoeli gangsir sarta laleré samanoek dara. Kerep baé, jèn ana semoet oetawa laler méntjok ing adjangé arep ngarah tjoewilan iwak oetawa roti, nggoné nggoesah nganggo peḍangé; nanging jèn akèh kang teka, ija bandjoer ditinggal mlajoe.

Kang banget ndadèkaké boengahé toewan Gulliver, ja-ikoe jèn diḍawoehi nḍèrèk Sang Pramèswari pepara ing désa ngadésané ing Kaboetan kono. Omahé ora taoe kèri sarta kepénak banget panjawangé saka ing titihan karétané Sang Pramèswari marang saroepané pasawahan, kebon-kebon alas-alas, padésan lan boeta-boeta kang paḍa kaliwatan oetawa kepapag. Ora lawas toewan Gulliver soemoeroep, jèn tanah Kaboetan ikoe sawidjining tanah djasirah, ing sisih lor-wétan

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

kawatesan déning pagoenoengan, kang akèh goenoengé geni. Pagoenoengan ikoe doeroeng taoe diliwati ing djanma manoengsa, moelané doeroeng ana sing weroeh, apa ing tembing kananané pagoenoengan ikoe ana wongé apa ora; sarta jèn ana, gèk bangsané wong apa. Déné ing sisih lijnané, tanah Kaboetan ikoe kawatesan ing sagara kabèh. Kaliné ing kono ora patia akèh, ing sangareping moewarané paḍa ana karangé ḍoewoer ḍoewoer, sarta ing saoeroeting pasisiré kabèh ombaké paḍa geḍé-geḍé, tangèh kenaa ditjeḍaki ing praoe. Dadi tanah ing Kaboetan ikoe doenoengé mentjil adoh lor adoh kidoel, nganti wongé in kono doeroeng weroeh tanah lijané manèh kedjaba tanah woetah getihé ḍéwé. Ing Kaboetan ikoe kaleboe akèh djiwané, koeṭané kang g‹ ḍé-geḍé ana karo belah, bètèngé satoes sarta désané akèh banget. Koeṭa kradjaning nagara awoedjoed rong pérangan, kang kapisah déning kali; sakiwa lan satengening kali mèh paḍa geḍéné. Kaḍatoné doemoenoeng ana ing satengening kali, ora awoedjoed geḍong geḍé sidji, nanging awoedjoed geḍong pirang-pirang, wewangoenané warna-warna, ngrompol dadi saenggon; kamaré paḍa geḍé-geḍé, patamanan lan aloen-aloené paḍa amba-amba banget.

Toewan Gulliver jèn metoe saka ing kaḍaton, ora kena ḍarat, saben-saben masṭi koedoe ditoenggangaké ing kréta kaḍaton déning pamomongé, preloené soepaja adja nemoe pakéwoeh apa-apa. Sarèhné lakoening karéta jèn ngambah ing ratan banget gondjingé, ora kapénak banget toemrapé marang toewan Gulliver, dadi omahé diwènèhi tambang waloelang, kena dienggo anggantoeng oetawa dikaloengaké ing goeloené Glumdalclitch.

Katjarita ing sawidjining dina toewan Gulliver (saomahé) digawa menjang petamanan, disèlèhaké ing panggonan, kang pangrasané Glumdalclitch ora ana moetawatiré; lawanging omahé diboekak, soepaja toewan Gulliver bisaa mlakoe-mlakoe golèk hawa kang kapénak; bandjoer ditinggal dolan karo kantjané ora adoh saka ing kono. Sapoengkoeré Glumdalclitch sanalika asoené djoeroe taman teka, toewan Gulliver ditjaṇḍak, digoṇḍol menjang panggonané bendarané; bareng tekan ing ngarepé djoeroe taman, toewan Gulliver

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

disèlèhaké ing soeketan. Bareng weroeh, djoeroe taman banget ing kagèté, sabab ḍèwèkné weroeh, jèn toewan Gulliver ikoe kekasihé Sang Pramèswari. Toewan Gulliver tjahjané poetjet kaja majit, énggal didjoengdjoeng déning djoeroe taman sarta ditakoni apa ora ana baloengé sing poetoeng oetawa awaké sing tatoe. Toedjoené panjokoting asoe ngatiati banget, dadi toewan Gulliver slamet, ora babak ora boesik. Djoeroe taman banget ing boengahé, toewan Gulliver bandjoer dibalèkaké ing panggonané maoené. Sadoeroengé toewan Gulliver bali, Glumdalclitch teka; bareng toewan Gulliver ora katon, sarta dioendang ora soemaoer, banget ing kagèt lan koewatiré. Kaja apa boengahé Glumdalclitch bareng djoeroe taman teka nggawa toewan Gulliver, sarta bandjoer njaritakaké lelakoné. Ananging wiwit nalika samana toewan Gulliver ora taoe ditinggal manèh déning Glùmdalclitch.

Sarèhné toewan Gulliver wis jakin dadi kekasihé Sang Pramèswari, moelané lawas-lawas para poetri ing kaḍaton oega bandjoer paḍa miloe asih. Saben-saben toewan Gulliver karo Glumdalclitch ditimbali, diḍawoehi tjarita bab lelakoné kang oewis-oewis, bab tanah-tanah lan bangsa ingamantja, kang wis taoe ditekani déning toewan Gulliver. Tjaritané toewan Gulliver maoe enggoné ngroengokaké para poetri wis kaja dongèng kang banget éloké.

Anoedjoe sawidjining dina Sang Pramèswari ndangoe marang toewan Gulliver, apa ḍèwèkné bisa nglakokaké praoe lajar; moelané Sang Pramèswari ndangoe mangkono, sabab Pandjenengané pirsa, jèn toewan Gulliver ḍemen lalajaran ngambah ing sagara Bareng toewan Gulliver matoer, jèn bisa, Sang Pramèswari bandjoer ḍawoeh nggawèkaké praoe lajar tjilik sidji marang toekang gawé praoe. Ing kamaré Sang Pramèswari diḍawoehi nggawékaké bèdji geḍé, tjoekoep dienggo nglakokaké praoené toewan Gulliver sakarep-karep. Bareng praoené dadi, bandjoer dietjèt, tijangé paḍa dipasangi lajar, toewan Gulliver mapan moenggah ing praoe, banget ndadékaké soekaning panggalihé Sang Pramèswari sapandèrèké. Kabèh paḍa ndamoni lajaring praoe kambi goemoejoe; praoené tjoemlorot kaja panah dilepasaké saka ing genḍéwa. Toewan Gulliver tarkaḍang rekasa banget olèhé

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

arep ngénggokaké praoené, soepaja adja nganti ketanggor ing plestèr pinggiring bèdji.

Dadi oeripé toewan Gulliver ana ing kaḍaton Ngawoe-awoe langit pantjèné seneng banget, ora ana koetjiwané sawidji apa. Ananging sanadjan mangkono, éwadéné meksa kerep ndoewèni tjipta kapéngin moelih menjang tanah woetah getihé, sarta kepéngin weroeh ing omahé; saking bangeting kepénginé nganti katon nglentrih.

Gambar 6.
Kabèh paḍa ndamoni lajaring praoe kambi goemoejoe.

Katjarita noedjoe sawidjining dina toewan Gulliver nemoe pakéwoeh, mèh baé dadi lan tiwasé. Nalika samana panoedjoe panas banget, toewan Gulliver metoe saka ing kamaré arep ngisis; toemoeli linggih ana ing sangareping kamaré Glumdalclitch. Sanalika ana keṭèk bangkokan teka, toewan Gulliver ora weroeh, bandjoer ditjanḍak digawa mènèk metoe ing talang, bandjoer mloempat ing pajon. Glumdalclitch weroeh jèn momongané digawa ing keṭèk, bandjoer gembor-gembor ndjaloek

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

toeloeng. Sanalika wong sadjroning kaḍaton paḍa tandang aramé, toedjoené Sang Praboe lan Sang Pramèswari lagi paḍa teḍakan, lagi baé enggoné paḍa biḍal. Ana abdi kang teka nggawa anḍa dawa, nanging si keṭèk enggoné ana ing woewoenganing kaḍaton, dadi anḍané ora tekan. Toewan Gulliver lagi didjapit ing sikilé kang boeri, arep didoelang panganan saka ing kemilané, dadi ditjara kaja anaké. Anḍané disamboeng-samboeng bandjoer dipasang ing témboking kaḍaton; ananging bareng keṭèk weroeh, doewé pangira, jèn awaké arep ditjekel, toewan Gulliver bandjoer dietjoelaké, ditinggal mlajoe. Toewan Gulliver sanalika tjekelan genḍèng kentjeng banget, sabab pajoné ndeder banget, dadi gampang banget tibané. Moelané atiné tansah ḍeg-ḍegan, djalaran jèn nganti mroetjoet nggoné tjekelan, wis mesṭi bandjoer tiba kebanting ana ing plestèring plataran. Toedjoené ana botjah sing peng-pengan, wani mènèk ing pajon, toewan Gulliver ditjanḍak, dilebokaké ing sak, bandjoer digawa meḍoen, salamet tekan ing lemah. Bareng Sang Pramèswari kondoer saka besijar, mireng, jèn toewan Gulliver mèh katiwasan, botjah kang noeloengi maoe bandjoer digandjar.

Saking kagèté toewan Gulliver bandjoer lara, pirang-pirang dina ora menjat-menjat saka ing patoeron. Bareng waras, para poetri ing kaḍaton paḍa mbéda ngisin-isin, toewan Gulliver ditjengès mentas rangkad karo keṭèk.

BAGÉAN III.

Toetoegé lelakoné toewan Gulliver, sarta bisané bali moelih menjang nagarané.

Sarèhné toewan Gulliver ana ing kaḍaton Kaboetan ora doewé panggawéan kang mesṭi, dadi pantjèné akèh banget nganggoeré, éwa samono ora gelem ngénak-énak nganggoer baé. Ḍèwèkné njambi gawé dandanan kang agawé goemoené Glumdalclitch lan saroepané boeta ing kaḍaton kabèh, malah Sang Praboe lan Sang Pramèswari oega paḍa toemoet ngoengoen. Woeloe parasan goembalané Sang Praboe digawé djoengkat, sarta rémané Sang Pramèswari digawé koersi lan

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

radjoet rinengga ing asmané Sang Pramèswari nganggo aksara mas. Dandanan ikoe kabèh paḍa ditjaosaké ing Pandjenengané Sang Pramèswari, sarta bandjoer paḍa diparingaké ing geḍong moesijoeming nagara kalawan palilahé Sang Praboe. Ana ing geḍong moesijoem dikroekoebi ing geḍah dadi tontonané wong akèh.

Sang Praboe ikoe moempoeni banget menjang gerḍing, moelané ing kaḍaton kerep ana concert, tegesé paḍa gerḍingan lagoe Europa, déné kang paḍa main para ahli genḍing ing nagara kono kang woes misoewoer. Toewan Gulliver sabensaben ija miloe ngroengokaké. Anoedjoe ing kaḍaton ana concert. Sang Praboe ndangoe marang toewan Gulliver, apa ing nagarané ija ana corcert kaja mangkono, sarta apa ḍèwèké ija doewé pangerti marang genḍing. Sarèhné nalika isih botjah wis taoe sinaoe main piano, dadi toewan Gulliver moendjoek, jèn doewé pangerti marang genḍing. Sanalika Sang Praboe aparing ḍawoeh, toewan Gulliver ndikakaké toemoeli njoba noedoehaké kawroehé genḍing.

Ing kamar panggonané Glumdalclitch ana pianoné geḍé banget, ikoe toewan Gulliver diḍawoehi njoba naboeh. Ananging bareng toewan Gulliver wis dilinggihaké ngarepaké piano; bandjoer kèwoehan; djalaran, kang sapisan tangané koerang dawa, kapinḍoné ora koewat ngenet wilahé (toets). Ananging Sang Praboe kepénginé mirengaké banget; wasana toewan Gulliver doewé panemoe, wilahé arep ditenet nganggo sikilé baé. Toemoeli ditjoba; sanadjan rekasa, éwadéné bisa ngoenèkaké genḍing sawatara; Sang Praboe katon karenan ing panggalib.

Sang Praboe kerep nimbali toewan Gulliver, ndikakaké nggawa saomahé menjang kamar kantoré Sang Praboe. Sabensaben omahé bandjoer disèlèhaké ing médja panjeratan, toewan Gulliver diḍawoehi metoe nggawa koersiné, bandjoer dienggo linggih ana ing sanḍoewoering médja panjeratané Sang Praboe. Sing mesṭi bandjoer akèh pandangoené Sang Praboe, tarkaḍang nganti toewan Gulliver kèwoehan, pandangoené sing endi sing arep ditjaosi wangsoelan ḍisik. Ananging jèn toewan Gulliver wis wiwit tjarita Sang Praboe nggoné miḍangetaké sarèh lan banget olèhé nilingaké.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Sang Praboe moendoet katrangan kang gamblang ing bab papréntahan ing nagarané toewan Gulliver, bab babadé, bab lakoe-lakoening perang, bab pranataning wadya-bala laoetan lan daratan, bab banda-béjaning nagara lan sapanoenggalané, kang loemrah dadi pandangoning para ratoe. Mangkono oega Sang Praboe ija ndangoe bab loh-tjengkaring palemahan, woeloe-wetoené, hawané, bab padagangan, kataberèn lan sapanoenggalané; pandangoné Sang Praboe lan atoer wangsoelané toewan Gulliver kabèh pada ditoelisi déning sécretarisé Sang Praboe.

Katjarita wis sawatara taoen toewan Gulliver olèhé ana ing tanah Kaboetan; pangarep-arepé bisaa bali moelih menjang nagarané manèh sarta bisaa ketemoe karo anak bodjoné lawas-lawas bandjoer sirna. Sang Praboe wis ngoendangaké parén-tah, samangsa ana praoe saka ing nagarané toewan Gulliver oetawa saka ing tanah panoenggalané teka ing Kaboetan oe-tawa kéntas mrono déning prahara, praoe sawongé kabèh kawadahana ing krandjang bandjoer diatoerna menjang kadaton.

Tarkadang toewan Gulliver ngenesé banget, nganti kepengin toemoeli kapoendoeta, djalaran, sanadjan saroepaning danawa menjang dèwèkné pada soemanak-soemanak, éwadéné oeripé ikoe dianggep akèh èmperé karo méntjo tinimbang karo oeri-ping wong woes aloes boediné.

Noedjoe sawidjining dina Sang Praboe aparing dawoeh, jèn Sang Pramèswari arep tedakan menjang pasisir kidoel ngang-go ngampil bekakas lan abdi saka ing kadaton, perloe arep ngasokaké salira. Toewan Gulliver oega didawoehi ndèrèk saomahé, ora kena kèri. Soepaja adja nganti kontrag nemen-nemen, omahé toewan Gulliver diwènèhi bandoelan, kang kena dienggo ngaso oetawa toeroe. Sandoewoering bandoelan ikoe digawèni bolongan pasagi déning oendagi, perloené soepaja tansah oléha hawa anjar, djalaran jèn ora mangkono, jèn pi-noedjoe panas, ing kono mesti ora mbetahi banget, awit olèhé ana ing dalan bakalé lawas. Bolongan ikoe nganggo diwènèhi toetoep lérégan, soepaja kenaa ditoetoep oetawa diboekak ma-noet ing sakarepé.

Tedaké Sang Pramèswari ikoe menjang pasanggrahan ing Giri-tasik, woedjoed lan sesawangané ing kono asri banget.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Doenoenging dalem pasanggrahan ana ing satengah-tengahing patamanan, ngarepaké sagara; sakoebenging dalem, pasoeketané dirampasi rata, rinengga ing goelan kekembangan, ipoekan tetandoeran lan patamanan kang dipajoni. Kamar-kamar lan oendak-oendakané pada ginelaran baboet prang-wedani kang kandel-kandel lan aloes-aloes, jèn diambah ora ana swarané. Saben podjokan lan legokaning témbok ana petètané sadang kang gedé-gedé, godongé pada noetoepi gedahing tjendéla.

Rawoehé Sang Pramèswari ing wajah soeroep srengéngé, ing pasanggrahan katon soerat-soerat koening, kembang, mawar ing patamanan pada katon goemebjar anglam-lami sarta gedahing tjendéla pada moeroeb déning soroting srengéngé kang lagi mingslep.

Ananging Glumdalclitch lan toewan Gulliver pada banget sajahé, dadi ora merdoeli marang asrining sesawangan, moeng pada kepéngin ngaso. Saking sajahé Glumdalclitch bareng ésoek awaké krasa lara, dadi ora loenga-loenga saka ing patoeron. Déné toewan Gulliver ésoeké wis krasa seger, dadi kepéngin banget dolan ing patamananing pasanggrahan, ananging ing batin akèh koewatiré. Toemoeli diparingi kanti déning Sang Pramèswari, ja-ikoe abdi kapoetran isih botjah. Abdi kapoetran didawoehi nggawa toewan Gulliver saomahé menjang gisik; jèn wis tekan ing gisik, diedoena, soepaja toewan Gulliver bisaa ngrasakaké hawa ing sagara kang njegeri awak. Glumdalclitch wanti-wanti olèhé meling marang abdi kapoetran, dikon sing ngati-ati lan sing moelat, adja nganti toewan Gulliver nemoni apa-apa.

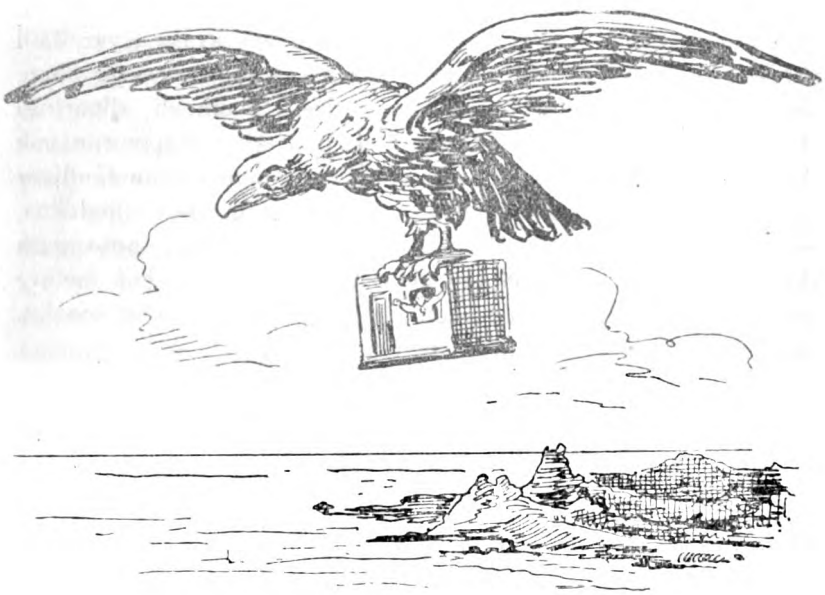
Satemené abdi kapoetran olèh pagawéan kang kaja mangkono ikoe, ing batin ora seneng. Toewan Gulliver saomahé bandjoer digawa moebeng-moebeng ing patamanan watara satengah djam soewéné, bandjoer disèlèhaké ana ing padas sapinggiring sagara.

Toean Gulliver ngalèlèh ana ing bandoelané kambi njawang menjang sagara, ing batin banget kepénginé olèh pitoeloeng, sabab pangarep-arepé olèh pitoeloengan, tekané ora lija moeng saka ing sagara. Pikirané bandjoer nglampra menjang nagarané dèwé, ora soewé saking sajahé déning panas, bandjoer

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

toeroe. Bareng abdi kapoetran weroeh, jèn toewan Gulliver toeroe, bandjoer nginebi tjenḍéla lan lawangé; sarèhné saka ing pangrasané ing kono ikoe sepi ing pakéwoeh, moelané bandjoer ditinggal loenga golèk enḍog manoek lan kidjing ana ing satjeḍaké paḍas kono.

Katjarita toewan Gulliver enggoné toeroe kagèt, djalaran krasa gelanganing omahé ana kang njenḍal rosa banget; ing batin toewan Gulliver arep njrengeni abdi kapoetran déning sembranané olèhé njèlèhaké omahé, nanging toemoeli krasa, jèn omahé ana sing nggawa moemboel ing awang-awang, sarta bandjoer diplajokaké rikat banget. Saking kepénginé weroeh, awaké ligi nemoni apa, bandjoer ngoengak ing tjenḍéla; banget ing goemoené, déné kang katon ora ana manèh kedjaba méga lan banjoe. Ing sanḍoewoeré ana swara boed-boed seroe banget; bareng toemenga, weroeh manoek garoeḍa kang banget geḍéné njengkerem omahé, digawa miber ana ing awang-awang.

Gambar 7.

Bareng toemenga, weroeh manoek garoeda kang banget gedéné njengkerem omahé.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Sarèhné panggandané aloes banget, garoeḍa maoe saka ing kadohan weroeh, jèn ing peṭi pasagi ikoe ana wongé, bandjoer nglajang mangisor, njamber omahé toewan Gulliver, arep digawa moelih menjang soesoehé.

Ibering garoeḍa sangsaja soewé sangsaja ḍoewoer; ora soewé swaraning swiwi sing boed-boed maoe moenḍak seroené, mangkono oega omahé bandjoer kaja diontang-antingaké, prasasat praoe katempoeh ing prahara. Bareng ngoengak ing djaba toewan Gulliver weroeh, jèn ana garoeḍa loro manèh teka, kang nlaḍoeng arep ngreboet bajangané garoeḍa kang ḍisik. Ora soewé lelakoné toewan Gulliver nggegirisi banget. Djalaran bandjoer krasa, jèn omahé tiba kaja disawataké mangisor bener, nganti toewan Gulliver ora bisa ambekan. Doega-doega sasoewéné garoeḍa paḍa pantjakara reboetan bajangan, gelanganing omahé toewan Gulliver mroetjoet saka ing tjakaré garoeḍa, omah saisiné tiba tjoemlorot menjang boemi. Toewan Gulliver ing nalika ikoe kang katjipta ora lija moeng bakal patiné, sabab wong tiba samono ḍoewoeré ikoe élok jèn bisaa slamet.

Ora antara soewé toewan Gulliver kroengoe swara djoemegoer nggegeteri, bandjoer peteng ḍeḍet alimengan ing sawatara menit soewéné. Toemoeli krasa, jèn omahé moemboel alon-alonan, ora soewé ana paḍang-paḍang soemorot saka ing tjenḍélané. Nitik saka golang-golingé, omahé toewan Gulliver ing nalika ikoe tiba ing banjoe kang djero, kira-kira ana ing sagara, toemoeli kampoel-kampoel ana ing kono. Sarèhné kenḍité wesi santosa sarta kaprenah ana ingisor dadi bisa timbang, ora nganti bisa nggoling; mangkono manèh ija kenḍit wesi ikoe kang marakaké ora bisa roesak, nalikané omah maoe tiba ing banjoe. Mangkono oega sarèhné omahé toewan Gulliver ikoe garapané moela pantjèn ora ngoetjiwani, andjing-andjingané lawang, tjenḍéla lan lija-lijané paḍa rapet-rapet, dadi ora bisa klebon banjoe saṭiṭik-ṭiṭika. Toedjoené saroepaning bekakasé paḍa disekroepi karo djrambahé kabèh; adjaa mangkono nalika tibané maoe toewan Gulliver mesṭi ketiwasan.

Toewan Gulliver bandjoer mboekak tjenḍélané lérégan kang ana ing sanḍoewoering bandoelané, soepaja bisaa olèh hawa anjar; pamboekaké rekasa banget, nanging kena; nanging

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

atiné meksa doeroeng kepénak. Moelané mangkono, djalaran koewatir jèn samangsa-mangsa omahé ketanggor ing karang, oetawa katoet ing angin oetawa aloen, mesţiné ija bandjoer nemahi patiné ana ing ḍasaring sagara. Kedjaba saka ing ikoe sangoené pangan toewan Gulliver moeng kari saţiţik, dadi jèn ora toemoeli olèh pitoeloenging Pangéran, mesţi bakal mati kaliren. Ing batin kepénginé banget: bali menjang pasanggrahan Giri-tasik, menjang enggoné Glumdalclitch. Bareng kèlingan kaja apa prihatiné pamomongé ngrasakaké ḍèwèkné, bandjoer metoe loehé. Mangkono manèh prihatiné sangsaja ngranoehi, bareng kèlingan jèn ḍèwèkné ora bisa ichtijar apa-apa, djalaran kaja manoek ana ing sadjroning koeroengan. Toewan Gulliver oega njoba ndedel toetoeping omahé, soepaja mengaa, djalaran arep ndeleng ing djaba, kepéngin weroeh doenoengé ikoe kira-kira ana ing endi; nanging pandedelé tanpa gawé, djalaran pjaning omahé ora obah. Moelané toewan Gulliver bandjoer toeron ana ing bandoelané, ngentèni patiné.

Kaja mangkono ikoe kaanané toewan Gulliver nganti pirang-pirang djam. Wasana bandjoer kroengoe swara mak-rek, kaprenah ana ing gebjoging omahé, ing panggonan tjanţèlaning tambang kang sok dienggo tjekelan nggawa omahé. Ing kono krasa ditjènèng, sarta katon jèn aloené njempjok omahé nganti tekan ing tjenḍéla. Toemoeli krasa, jèn omahé miring mrono. Toewan Gulliver, kang maoené wis pasrah menjang Pangéran, saiki doewé pangarep-arep manèh bakal olèh pitoeloeng; djalaran doewé pangira, jèn kang mangkono ikoe saka panggawéning manoengsa, moelané bandjoer arep njoba gembor-gembor. Panggemboré ndjaloek toeloeng nganggo basa warna-warna, nanging tanpa wasana. Ananging ḍèwèkné krasa, jèn omahé mlakoe, parané adjeg. Kang mangkono ikoe soewéné nganti sadjam. Toemoeli krasa, jèn omahé kang sisih ngarep ketanggor barang sing atos. Toewan Gulliver ing nalika ikoe wis koewatir, jèn omahé kanḍas ana ing karang, ananging bandjoer kroengoe ana wong paḍa mlakoe ana ing toetoeping omahé, sarta kaja kroengoe swaraning wong.

Toewan Gulliver njoba gembor-gembor manèh, nanging oega tanpa gawé. Arep mènèk menjang tjenḍéla, soepaja

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

bisaa ndeleng saka ing kono, ija ora bisa; moelané bandjoer doewé akal katjoené ditalèkaké ing tekené. Gawéané gendéra ikoe bandjoer dibrobosaké ing tjendélané lérégan, diobat-abitaké kambi bengok-bengok ndjaloek toeloeng.

Toemoeli olèh wangsoelan soerak saka ing djaba: „Horé, horé, horé!"; ikoe banget ndadèkaké boengahé toewan Gulliver, loewih manèh, déné swara maoe tetéla swarané wong Inggris. Toewan Gulliver kroengoe ana wong marani bolonganing tjendélané, gendérané disisihaké,, bandjoer ana swara mangkéné: „É, poenapa ing salebeting grobog poenika wonten tijangipoen? Sinten?" Toewan Gulliver lega banget atiné, bandjoer soemaoer: „Manawi sampéjan bangsa Inggris, koela sampéjan toeloengi inggih bangsa sampéjan pijambak, ingkang dipoenkoendjara kados wonten ing salebetipoen pasangan tikoes. O, Allah, ja ora talah, énggal koela sampéjan loewari!"

Kang ana ing ḍoewoer mangsoeli, jèn kang ana ing djero cra soesah koewatir, wis slamet ana ing tangané bangsa Inggris. Grobogé wis ditarik tekan ing praoe, sadéla engkas oendagining praoe teka, arep gawé bolongan ana ing toetoeping grobog, kang tjoekoep kanggo ngetokaké kang ana ing djero. Toewan Gulliver mangsoeli, jèn ora perloe gawé bolongan; djalaran toetoeping grobog kena diboekak sarana njènèng gelangan kang ana ing ḍoewoeré. Kang ana ing djaba mangsoeli karo goemoejoe, jèn ing kono ora ana danawa kang koewat narik barang kang samono aboté; bekakas ija ora ana. Toewan Gulliver bandjoer gèḍèg-gèḍèg roemasa boḍoné, djalaran, ora kèlingen, jèn wongé kang paḍa ana ing djaba, geḍéné moeng paḍa karo awaké ḍéwé.

Olèhé ngentèni toewan Gulliver marang rampoengé olèhé gawé bolongan oendagining praoe, nganti kapara soewé; bareng rampoeng, bandjoer dioeloeri anḍa ḍaḍoeng; toewan Gulliver bandjoer mènèk manḍoewoer kalawan banget ing boengahé. Bareng tekan ing ḍoewoer, amor karo bangsané ḍéwé, saking bangeting boengahé, bandjoer tiba soemapoet. Bandjoer didjoendjoeng ing mantroes, digawa menjang kamaré toewan kapitan; ana ing kono dipoelasara, soewé-soewé éling.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Bareng toewan Gulliver wis éling temenan, bandjoer doewé pandjaloek marang toewan kapitan, soepaja barang-barangé kang ana ing grobog tilas omahé, disimpena ana ing praoe, djalaran toewan Gulliver owel, jèn ilanga; déné woedjoeding barang: bandoelan soetra, patoeron gaḍing, sarta médja, koersi, lemari, dandanan gaḍing kabéh. Mangkono oega gebjogé paḍa dilangsé nganggo soetra kang adi-adi.

Toewan kapitan bareng kroengoe, doewé pangira, jèn toewaṇ Gulliver lara èngetan; djalaran panjanané, grobog kang diarani omah déning toewan Gulliver ikoe ora lija moeng waḍah kanggo ngoendjara ḍèwèkné baé. Éwadéné kanggo ngénaki atiné toewan Gulliver, sapandjaloeké disagoehi; nanging toewan Gulliver dikanḍani, dikon ngepénakaké awak lan atiné, adja mikir apa-apa; déné prakara barang-barangé betjik dipasrahna menjang ḍèwèknèné, kapitaning praoe kang kadjibah ngremboeg.

Toewan kapitan bandjoer menjang ḍèk, awèh préntah menjang mantroes sawatara, dikon mleboe menjang grobog, nitipriksa barangé toewan Gulliver kang ana ing kono. Wasana toewan kapitan banget ing goemoené, déné barang kang tinemoe ing sadjroning grobog trep kaja pratélané toewan Gulliver. Barang-barang ikoe paḍa digawani moenggah menjang ḍèk, mangkono oega baboet lan langsèné. Toewan kapitan oega akon njopot gelangan slaka kang ana ing toetoeping grobog, bandjoer dioenggahaké menjang praoe. Gelangan ikoe geḍéné watara saroḍaning karéta, boboté samomotané wong loro kang antep, awit kang digawé slaka woetoeh, ora growong ing djero.

Bareng saroepaning dandanan kang ana ing grobog omahé toewan Gulliver wis didjoepoeki sarta wis dioenggahaké menjang praoe kabèh, sarta blabagé kang kena dienggo wis didjoepoeki, grobog katon isi banjoe, ora soewé bandjoer kelem.

Ing nalika ramé-raméné paḍa ngoenggahaké barang saka ing grobog ikoe toewan Gulliver kepénak olèhé toeroe, nganti pirang-pirang djam ora tangi-tangi. Impèné ora lija moeng olèhé ana ing tanah Kaboetan lan olèhé mentas nanḍang kasoesahan dietoetaké ing pakéwoeh. Bareng tangi, awaké krasa

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

seger; sarèhné wis wajah djam sanga soré, toewan kapitan akon nata mangan, sarta toewan Gulliver dikon miloe mangan bebarengan.

Sawisé rampoeng olèhé paḍa mangan, toewan Gulliver dikon njaritakakè lelakoné sing tjeṭa, sarta kaprijé moela-boekané, déné ḍèwèkné nganti dikoendjara ana ing grobog kampoel-kampoel ana ing sagara, ḍéwé emplé mengkono. Sadoeroengé toewan Gulliver wiwit tjarita, dikanḍani déning toewan kapitan, jèn ḍèk awané toewan kapitan ndeleng nganggo kèkeré, weroeh ana sing kampoel-kampoel ana ing sagara, maoené kinira roesakan praoe. Nanging bareng tjeḍak, katara saka ing wangoené, jèn doedoe praoe. Djoeroe moeḍiné bandjoer dipréntahi nglakokaké praoené mrono, toemoeli akon ngeḍoenaké sekotji kanggo niti-priksa kang genah. Bareng mantroes kang niti-priksa paḍa bali, pratéla jèn kang kampoel kampoel ikoe omah, djalaran katon ana tjenḍélané. Toewan kapitan nggegoejoe kaboḍohaning mantroesé, saking kepénginé weroeh bandjoer mangkat ḍéwé noenggang sekotji, arep niti-priksa, nganggo nggawa ganṭol lan ḍaḍoeng kang sentosa-sentosa. Sagarané anteng, moelané toewan kapitan nganti kaping pinḍo olèhé akon melahi sekotjiné ngoebengi kang kinira omah maoe; nanging ora ana wongé kang katon. Toewan kapitan bandjoer préntah njèrèd omah ikoe menjang praoe, soepaja kenaa dititi-priksa kang kalawan tjeṭa. Wasana ana katjoe ditalèkaké ing teken katon mentjoengoel saka ing tjenḍéla, amratanḍani, jèn ing djero ana wongé sing dikoendjara. Dadi bandjoer énggal-énggal diïchtijari bisanè ngloewari wong sing ana ing djero. Moenggoeh bandjoeré toewan Gulliver wis weroeh ḍéwé.

Sanalika toewan Gulliver takon, apa toewan kapitan oetawa lijané ana kang weroeh manoek kang banget geḍéné, kelar nggawa omahé sarana ditjengkerem nganggo koekoené. Ananging wangsoelané toewan kapitan: „Boten, boten wonten."

Toewan Gulliver bandjoer takon manèh, kira-kirané toewan kapitan saka ing kono tekané ing ḍaratan kang tjeḍak ḍéwé, watara sapira dohé. Wangsoelané toewan kapitan, mitoeroet étoengan kang kena dipertjaja: saṭiṭik-saṭiṭiké lakon woloeng dina. Ananging kang mangkono ikoe ditemtokaké loepoet

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

déning toewan Gulliver; nalikané ḍèwèkné ditemoe, dohing praoe saka ing ḍaratan ora nganti lakon woloeng djam. Toewan kapitan kroengoe pratélané toewan Gulliver mangkono ikoe moeng mèsem, mangkono oega nalika ditjritani, jèn ana manoek kang kelar nggawa omah sarana ditjengkerem maoe.

Toewan Gulliver moering-moering, déné kanḍané ora diendel, bandjoer njoba arep gawé ngandelé toewan kapitan. Ḍèwèké njaritakaké lalakoné sing oewis-oewis, wiwit mangkaté saka ing tanah Inggris nganti ing wektoe olèh pitoeloengé toewan kapitan ikoe.

Toean Gulliver bandjoer ndjaloek peṭiné, sidji, sing sorogé ditjekel ḍéwé, preloené arep awèh paseksèn, jèn tjaritané maoe temen. Bareng teka, peṭi ikoe diboekak ana ngarepé toewan kapitan, isiné barang-barang olèhé ngloempoekaké nalika ana ing nagaraning danawa, ikoe paḍa di wetok-wetokaké, ditoedoehaké marang toewan kapitan. Moenggoeh woedjoeding barang: ana entoeping tawon, geḍéné sadridji-dridji; ali-ali mas, peparingé Sang Pramèswari ing Kaboetan, geḍéné sakaloeng asoe; dom dawané satengah méter; oentoe boeta, geḍéné paḍa karo oentoe gadjah; lan sapanoenggalané, kang paḍa ngéram-éramaké geḍéné. Barang-barang paseksèn tjaritané toewan Gulliver ikoe bisa njoeda koerang pangandelé toewan kapitan, dadi ngoenḍakaké kadjèné toewan Gulliver.

Kang tansah digoemoeni déning toewan kapitan, déné swarané toewan Gulliver, jèn tjarita, seroené ora djamak. Goemoené toewan kapitan kelahir menjang toewan Gulliver, sarta takon, apa wongé ing tanah Kaboetan ikoe paḍa soeda pangroengoe. Wangsoelané toewan Gulliver, olèhé paḍa goeneman wong ing praoe kono saka pangrasané swarané moeng paḍa klesik-klesik, malah toewan kapitan, jén aba ana ing kreteg, swarané ja klesik-klesik mangkono. Djalaran ḍèwèkné wis lawas olèhé koelina kroengoe swaraning danawa kang banget seroené; mangkono oega ḍèwèkné, jèn goeneman karo danawa, ija koelina seroe banget.

Toewan kapitan lan toewan Gulliver olèhé paḍa linggihan omong-omongan nganti kapara wengi; minangka tanḍa panarimané olèhé wis ditoeloengi, toewan kapitan diwènèhi gela-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

ngan slaka woetoeh, kang maoené tjoemanṭèl ana ing toetoeping omahé toewan Gulliver. Ḍèwèkné dikanḍani toewan kapitan, jèn praoe kang lagi ditoenggangi ikoe mentas saka ing Tongkin, arep moelih menjang tanah Inggris; ana ing dalan nijatè ora arep mampir-mampir.

Bareng toewan Gulliver wis miloe noenggang praoe, ora antara lawas bandjoer ana angin passaat. Praoené dilakokaké oeroet pasisiré kidoel poelo Bornéo, bandjoer ngliwati soepitan Soenḍa, ing sakidoelé poelo Soematra, toemoeli diénggokaké ngidoel-ngoelon menjang Kaap de Goede Hoop. Moelané mangkono, djalaran ḍèk samana doeroeng ana dalané metoe ing soesoekan Soewès (Kanaal van Suez) lan ing sagara Tengah (Middellandsche Zee).

Bareng tekan ing pasisiré kidoel tanah Afrika, bandjoer mampir ing sawidjining palaboehan, dadi njimpang saka ing nijaté, djalaran perloe arep amèk banjoe ngombé lan toekoe kaboetoehan lijané. Ananging toewan Gulliver, sanadjan doeroeng taoe mrono, éwadéné ora moeḍoen saka ing praoe.

Sawisé ketjoekoep boetoehé, bandjoer noetoegaké lakoe; ora lawas lakoening praoe slamet tekan ing palaboehané koeṭa Portsmouth ing tanah Inggris. Toewan Gulliver olèhé miloe noenggang praoe ikoe lawasé teloeng sasi.

Sarèhné toewan Gulliver doeroeng doewé ḍoewit kanggo mbajar séwaning praoe dadi barang-barangé gaḍing paḍa diwènèhaké menjang toewan kapitan kanggo tjekelan ḍisik. Ananging toewan kapitan ora gelem nampani, malah awèh weroeh, jèn ḍèwèkné ora pisan-pisan ngarep-arep paséwan panoempangé toewan Gulliver. Toewan Gulliver salawasé ana ing praoe dianggep ḍajohé toewan kapitan, sarta toewan kapitan wis marem déning olèhé ngroengokaké tjaritané toewan Gulliver. Wasana wong loro maoe paḍa andoem slamet, patrapé wis kaja mitra lawas; toewan Gulliver banget-banget pandjaloeké marang toewan kapitan, kapan-kapan bisa dikon merlokaké tilik menjang omahé ing Redriff. Toewan kapitan sagoeh.

Sawisé mangkono toewan Gulliver bandjoer moeḍoen menjang ḍaratan; barang-barangé dimotaké ing grobag, awaké ḍéwé noenggang djaran séwan moelih menjang omahé.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023998625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Satekané ing omah, anak-bodjoné paḍa ketemoe slamet; bareng paḍa weroeh menjang toewan Gulliver, boengahé wis tan kena winirasa, sabab ora dinjana, jèn isih oerip. Bodjoré mlajoni, bandjoer ngrangkoel; saking boengahé toemoeli nangis. Para mitra-mitrané oega paḍa miloe boengah; toewan Gulliver ḍéwé banget soekoeré ing Pangéran, déné awaké wis pinaringan loewar saka ing Kaboetan, tanahé para danawa.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

III.

Lelakoné toewan Gulliver menjang poelo kang nglajang ana ing awang-awang.

BAGÉAN I.

Toewan Gulliver lajaran manèh, bandjoer katjekel ing badjag.

Katjarita toewan Gulliver olèhé ana ing omah watara lagi pat-belas dina, noeli ditiliki mitrané lawas, ja-ikoe toewan kapitàn William Robinson ing Cornwallis, panggeḍéné sawidjining praoe lajar kang betjik lan santosa, geḍéné satoes ton. Toewan Gulliver ḍèk bijèn wis taoe miloe dadi ḍokteré praoe toewan kapitan Robinson, lajaran menjang Levant; ḍèk samana toewan Gulliver ora dianggep kalèrèhan, nanging direngkoeh kaja sadoeloer lanang oetawa mitra; ing sabandjoeré oega dadi mitra betjik. Sarèhné saiki toewan kapitan Robinson kroengoe, jèn mitrané — kang woes dianggep ora ana — wasana moelih, moelané bandjoer ditiliki. Moenggoeh perloené, kedjaba arep ngétokaké boengahé lan kepéngin kroengoe tjaritané kang élok-élok, ing batin oega doewé nijat arep nari toewan Gulliver, arep dikon dadi ḍokteré praoené manèh. Moelané bandjoer tjarita menjang toewan Gulliver, jèn rong sasi engkas ḍèwèkné arep lajaran menjang tanah Indija-Wétan, nggawa praoené kang aran *De Hoop;* wasana bandjoer doewé pandjaloek, toewan Gulliver dikon miloe dadi ḍokter praoe. Blandjané ditikeli tinimbang karo kaloemrahané, sarta ana ing praoe pangkaté ana ing sangisoring kapitan bener, dadi tinimbang oepsir-oepsir lijané, ḍoewoer ḍéwé; mangkono manèh olèh sor-soran ḍokter praoe sidji manèh lan pambantoe loro.

Wis mesṭi baé panariné toewan kapitan maoe pantes dipikir, apa manèh sarèhné toewan Gulliver weroeh, jèn toewan ka-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

pitan ikoe wong toewa kang temen sarta kapitan kang pinter, dadi kandané kena dipertjaja. Djalaran saka ing ikoe toewan Gulliver ora bisa nolak panariné maoe, loewih manèh sarèhné awaké dèwé wis kepéngin banget ndjadjah tanah-tanah kang doeroeng disoemoeroepi, ora ngétoeng saroepaning pakéwoeh kang oewis-oewis. Kang isih dadi pakéwoeh moeng sarèhné bodjoné doeroeng didjak remboegan awèh lan orané; bareng remboegan, bodjoné wiwitané kentjeng ora awèh, nanging bareng digenah-genahaké, jèn akèh kaoentoengané, wasana — sanadjan ing batin aboté banget — bandjoer awèh.

Katjarita bareng wis tekan semajaning mangsa, nalika tanggal ping 5 Augustus 1706 toewan Gulliver mantjal saka ing plaboehan Bristol, noenggang praoe *De Hoop*. Lakoening praoe rekasa déning tansah katempoeh ing prahara, éwadéné dèk tanggal ping 11 April 1707 slamet tekan ing plaboehan Fort St George. Ana ing kono praoe *De Hoop* lèrèn teloeng minggoe, kang sapisan perloe ndandani karoesakaning praoe, kang kapindo toewan kapitan perloe golèk geneping poenggawané, djalaran ana ing dalan ana kang katiwasan.

Saka ing Fort St. George lakoené praoe *De Hoop* teroes baé menjang ing Tongkin; sanadjan ing soepitan Malaka akèh badjagé, éwadéné lakoené ana ing kono slamet, ora koerang sawidji apa, nganti tekan ing plaboehané koeta Hanoi. Toewan kapitan ana ing kono arep lèrèn rada lawas, djalaran dagangan kang arep dimot ana ing kono, nalika samana doeroeng teka kabèh; mangka pangoesoengé saka ing tengah-tengahé tanah kono tarkadang nganti pirang-pirang sasi lawasé, djalaran dalané doeroeng betjik.

Soepaja awaking praoe adja pada nganggoer baé, sarta soepaja olèha idjol wragadé nggoné kandeg ana ing kono, toewan kapitan ana ing Hanoi toekoe praoe tjilik, arep dimoti dagangan, kang kira-kira disenengi déning wong bangsa Melajoe ing poelopoelo sakiwa-tengené ing kono. Toewan Gulliver didadèkaké panggedéné praoe tjilik ikoe, sarta dikoewasakaké dedagangan karo bangsa Melajoe maoe. Toewan kapitan dèwé ora arep loenga-loenga saka ing Hanoi, arep ichtiar soepaja pangoesoengé dagangan kang dientèni maoe bisa rikat. Déné pradjandjéané toewan Gulliver arep diwènèhi saparoning olèh-olèhané bati.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Katjarita praoe tjilik maoe wis ana ing plaboehan Hanoi, golang-goling déning ombak. Olèhé ngemotaké barang dagangan doeroeng rampoeng, lagi paḍa dioenggahaké déning koeli sarta ditata déning mantroes-mantroesé. Déné barang dagangané aroepa: moeté gelas, sembagi-sembagi, gelang, kaloeng sapanoenggalané, tèh lan lija-lijané.

Olèhé momot barang dagangan ikoe nganti pirang-pirang dina, wasana rampoeng. Mangkono oega panggeḍéné oega wis soemekta; sawisé pamitan menjang toewan kapitan, bandjoer moenggah ing praoe sarta préntah ngoenggahaké djangkar. Nalikané ranténing djangkar ditarik moenggah, lajaré dibabar, sarta dipasangi gendéra Inggris, bandjoer ana angin betjik teka. Praoené toewan Gulliver noeli mangkat manengah ing sagara, kabèh kang ana ing praoe paḍa ndoewèni pangarep-arep olèha kaoentoengan kang geḍé. Lakoening praoe teloeng dina lawasé olèh angin betjik, parané tansah mangidoel bener baé. Wasana katempoeh ing prahara, kang njoeroeng praoe wiwitané mangalor-ngétan, bandjoer mangétan. Sawisé mangkono, bandjoer olèh angin betjik manèh saka ing lor-koelon.

Bareng lakoené wis olèh sapoeloeh dina, ing wajah ésoek toewan Gulliver dilapoeri, jèn ing ngarep ana praoe lajar loro katon. Bareng saja moenḍak tjeḍak, katon jèn praoe maoe djoengkoeng kang njamari, sabab ora paḍa nganggo gendéra oetawa klèbèt. Ing nalika ikoe ana djoeroe moeḍi kang lapoer, jèn ing boeri oega ana katon praoe sawatara; jèn ndeleng dandanané, kira-kira praoening badjag.

Toewan Gulliver wiwitané ora ngandel, moelané mangsoeli sesembranan, jèn ora saben djoengkoeng Tjina paḍa mbadjag ana ing sagara. Ananging bareng praoe maoe wis paḍa tjeḍak, lakoené dirinḍikaké, sabab arep nggenahaké lakoening praoené toewan Gulliver; ing kono toewan Gulliver awas pandelengé nganggo kèker, jèn ing praoe maoe paḍa ana mrijemé, sarta wongé paḍa sikep gegaman kabèh. Dadi dakwané djoeroe-moeḍi maoe bener. Toewan Gulliver bandjoer préntah akon ngisèni mrijemé teloe kang ana ing praoené, noeli didjagani ing mantroes sidji-sidji, paḍa njekel geni kabèh, dadi wis seḍija njoemed, samangsa ana préntahé toewan

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Gulliver; kabèh ikoe toemindaké sarana alon, lirih, soepaja adja nganti katon saka ing praoening badjag.

Saroepaning mantroes, kang ora perloe kanggo ana ing ḍèk, paḍa ditjekeli beḍil sarta diwènèhi obat mimis akèh, paḍa dikon mapan ana ing tijang-tijang; jèn ditempoeh ing moengsoeh, soepaja bandjoer paḍa ngoedanana mimis saka ing kono. Sawisé mangkono, lajar-lajaring praoe anoeli paḍa dikentjengi. Bareng olèhé tata-tata wis rampoeng, kabèh paḍa api-api ora weroeh marang praoe djoengkoeng kang paḍa ngetoetaké; déné praoené ḍéwé lastari dilakokaké mangidoel baé.

Pangiraning badjag, moelané praoe kang dietoetaké meneng baé, ora katon arep bangga, kinira saking djirihé, ora wani mapagaké; loepoeté mangkono, ja pantjèn ora kedoega bangga, amarga ora soemekta. Djalaran saja tjeḍak, lakoené saja dirikataké. Lakoening djoengkoeng prasasat paḍa balapan, ḍisik-ḍisikan olèhé arep nempoeh, soepaja énggala ketjanḍak boeroné. Djoengkoeng kang ngojak saka ing tengen, ora soewé wis tjeḍak banget, watara salepasé mimising mrijem.

Toewan Gulliver ora sah olèhé angon sapolahing moengsoehé nganggo kèkeré, ananging préntahé kentjeng, wongé ora kena pisan-pisan nḍisiki mbeḍil oetawa ngoenèkaké mrijem. Karepé toewan Gulliver ing sabisa-bisa adja nganti ana getih woetah. Ananging kakentjenganing panemoené, samangsa ditempoeh, ija bandjoer toemandang; malah jèn perloe, arep dilaboehi nganti saentèking kakoewatané.

Praoe djoengkoeng kang tjeḍak ḍéwé dideleng nganggo kèker, katon jèn wis roemanti arep ngoedani mimis. Moelané toewan Gulliver bandjoer préntah wongé paḍa dikon toeron kabèh ana ing ḍèk. Wong kang dipréntahi lagi baé rampoeng olèhé paḍa mapan toeron, ing kono toemoeli oedan mimis saka ing mrijemé moengsoeh, nanging ora ngenani wong oetawa agawé karoesakan apa-apa. Toewan Gulliver ora gelem ngetjèh-etjèh obat mimisé, moelané ora bandjoer males, moeng ngénak-énak mbandjoeraké lakoe, soepaja saja ditjeḍakana déning djoengkoeng moengsoehé; jèn wis tjeḍak toemoeli arep ditandangi. Djoengkoeng moengsoehé ora mangerti, moelané léna; doega-doega doewé pangira, jèn praoe kang diboeroe ora

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

sikep gegaman, moelané bandjoer saja tjeḍak, soewé-soewé moeng kari sapambeḍil doh.

Panemoené toewan Gulliver ing nalika ikoe wis seḍengé mbalèkaké moengsoeh; sabisa-bisa moengsoehé arep ditjilikaké atiné baé, dinganti kawoes ora wani madjoe manèh. Moelané bandjoer awèh aba nibani mimis marang mantroes-mantroes ing praoené moengsoeh. kang paḍa mapan ana ing sangisoring tijang. Tibaning mimisé ngenani djoeroe-moeḍi sidji lan mantroes kang paḍa ndjagani mrijem. Barising badjag saking kagèté katon bingoeng; sadoeroengé tata. praoené toewan Gulliver wis ngoenèkaké mrijemé loro. Karoesakaning moengsoeh nggegirisi nganti ḍèking djoengkoeng kebak déning djisim lan wong ketaton, sarta kang kari paḍa bingoeng. Praoené toewan Gulliver énggal diïnger sarta mrijem sidjiné disoemed, mimisé ngenani, nganti djoengkoengé borot.

Dadi djoengkoenging badjag sidji ikoe wis ora ngoewatiri, nanging kantjané sangsaja tjeḍak, sarta wis ana kang seḍija arep noeloengi djoengkoeng kang lagi arep kelem, toewin ana kang arep nempoeh praoené toewan Gulliver. Toewan Gulliver wis ora bisa ngisèni mrijemé manèh, djalaran beḍiling moengsoeh wis kaselak paḍa moeni. Sanadjan pambeḍilé mantroesé ḍéwé ora paḍa ngoetjiwani, nanging sarèhné karoban moengsoeh, dadi tan mangga poeliha. Ora soewé djoengkoenging moengsoeh njeḍak, praoené toewan Gulliver dikepoeng déning badjag, djalaran saking kèhing momotané, ora bisa ngontjati moengsoeh. Badjagé pating-beḍigas paḍa moenggah ing praoené toewan Gulliver. Sarèhné moengsoehé doedoe tanḍing, moelané toewan Gulliver bandjoer awèh prèntah marang wongé. dipoerih paḍa noengkoel, sarta paḍa sèlèh gegaman. Jèn ta ditandangana sarana perang roeket, sarèhné kèhing moengsoehé tikel sapoeloeh, ora lija ja moeng njorohaké pati baé.

Toewan Gulliver sakantjané bandjoer paḍa dibanda, toemoeli isining praoené paḍa didelengi. Ing nalika ikoe oega panggeḍéning djoengkoeng, tjatjahé teloe, paḍa teka marani toewan Gulliver. Kang loro bangsa Tjina, nanging kang sidji, kirané toewan Gulliver bangsa Europa. Toewan Gulliver takon nganggo temboeng Inggris marang panggeḍé kang bangsa Europa.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Kang ditakoni wangsoelané oega nganggo temboeng Inggris asongol, mratélakaké jèn toewan Gulliver sakantjané arep ditalèni adoe gigir loro-loro, bandjoer arep ditjemploengaké ing sagara, minangka wewales nggoné matèni djoeroe-moedi lan mantroes-mantroesé.

Toewan Gulliver toetoer, jèn ḍèwèkné lan kantja-kantjané mantroes paḍa bangsa Inggris kabèh, moelané doewé pandjaloek paḍa diwelasana; moelané wani doewé pandjaloek kang samono sabab kang didjaloeki ija bangsa Inggris, toer kang agama Kristen. Kang ikoe soepaja pandjaloeké maoe dilantarna marang kantjané panggeḍé bangsa Tjina.

Pandjaloeké toewan Gulliver mangkono ikoe, apa manèh olèhé mratélakaké bangsané Inggris, semoené malah ndadèkaké woewoehing nepsoené panggeḍé bangsa Europa; djalaran olèhé kanḍa marang kantjané panggeḍé bangsa Tjina ija nganggo temboeng Tjina, katon peṭenṭengan banget karo noedingi marang toewan Gulliver

Kapitané praoening badjag kang geḍé ḍéwé bangsa Tjina, nanging bisa tjara Walanda. Ikoe marani toewan Gulliver, bandjoer nakokaké praoené, wongé lan momotané; toewan Gulliver mangsoeli barès apa sanjatané. Menjang kapitan Tjina ikoe toewan Gulliver oega ndjaloek sih-kawelasan, awaké lan kantjané adja paḍa dipatèni. Wangsoelané kapitan Tjina, toewan Gulliver sakantjané ora soesah paḍa koewatir, jèn bakal dipatèni. Toewan Gulliver mangsoeli, jèn geḍé banget panarimané marang kasagoehané kapitan Tjina; nanging bandjoer kanḍa marang panggeḍé bangsa Europa, jèn ḍèwèkné goemoen banget, déné sih-kawelasané bangsa Tjina, toer boeda, marang ḍèwèkné kok loewih geḍé tinimbang bangsané ḍéwé, toer kang agama Kristen.

Ora soewé toewan Gulliver roemasa kedoewoeng déning koerang pangati-atiné, moeni kaja mangkono menjang panggeḍéning djoengkoeng bangsa Europa maoe. Djalaran panggeḍéning praoe maoe bandjoer remboegan karo kantjané bangsa Tjina, ndjaloek soepaja toewan Gulliver ditjemploengna ing sagara. Sanadjan pandjaloek kang mangkono ikoe ora ditoeroeti, éwadéné toewan Gulliver meksa olèh paoekoeman kang loewih abot tinimbang mati ditjemploengaké ing sagara.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Mantroes-mantroesé toewan Gulliver noeli didoem marang djoengkoeng djoengkoenging badjag, praoené toewan Gulliver diïsèni mantroes Tjina; déné toewan Gulliver ḍéwé disèlèhaké ing sawidjining sekotji, kang wis ana lajaré, disangoni pangan tjoekoep kanggo patang dina, bandjoer arep ditjoelaké ana ing satengahing sagara. Kapitan Tjina sabisa-bisa arep ngalang-alangi, nanging ora bisa; bisané tetoeloeng moeng moewoehi sangoené pangan, sarta ora awèh, jèn toewan Gulliver diglédah awaké. Panggeḍé bangsa Inggris ngadeg ana ing ḍèking praoené kambi ngoenèk-oenèkaké lan njepatani akèh-akèh marang toewan Gulliver.

Bareng sekotjiné toewan Gulliver wis ditjoelaké menjang tengahing sagara, badjag toemoeli paḍa mbabari lajaré, bandjoer mangkat, ora soewé wis paḍa ora katon saka ing sekotjiné toewan Gulliver. Toewan Gulliver panjawangé marang praoe-praoe maoe karo mrebes-mili.

Saiki toewan Gulliver ḍéwé-emplé olèhé ana ing satengahing sagara geḍé. Sekotjiné lémbak-lémbak ora karoewan sing diparani; wasana toewan Gulliver ndeleng nganggo kèkeré kaja-kaja weroeh poelo sawatara ana ing sisih kidoel-wétan. Sarèhné anginé betjik, toewan Gulliver bandjoer mbèbèr lajaré, pangarahé soepaja ing sadoeroengé peteng bisaa tekan ing salah sawidjiné poelo kang katon maoe; pangarep-arepé kasembadan, watara let teloeng djam lakoené tekan ing sawidjining poelo, kang lemahé waḍas, bandjoer mentas ing ḍaratan. Ananging ing kono ora ana tilasing manoengsa. Ana ing pasisir toewan Gulliver nemoe enḍog manoek pirang-pirang; bandjoer ngloempoekaké kajoe réntjékan kambi soeket garing, dienggo mbakari enḍogé; panggawéné geni sarana ṭiṭikané. Sasoré ikoé kang dipangan ija moeng enḍog manoek ikoe, djalaran sangoené pangan ing sabisa-bisané arep diewèt-ewèt. Benginé toewan Gulliver toeroe ana ing sadjroné geronganing paḍas, sing digawé lèmèk oega kajoe réntjékan lan soeket kang garing; olèhé toeroe ija kaleboe kepénak.

Ésoeké toewan Gulliver golèk tilasing manoengsa oetawa kéwan, nanging ora nemoe. Toemoeli bali menjang sekotjiné, mbabar lajaré, dilakokaké menjang poelo lijané, kang kapernah

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

ana ing sisih kidoel-wétan; ana ing kono ora soewé; toemoeli menjang poelo lijané manèh. Poelo kang nomer teloe ikoe maoené kinira tjeḍak, nanging bareng diparani, sanadjan olèhé melahi disengka, éwadéné nganti limang djam lagi tekan, toer isih koedoe moebeng golèk babagan kang kepénak. Wasana olèh soenglon tjilik, geḍéné watara moeng tikel sapoeloehing sekotjiné bandjoer mentas ing ḍaratan.

Poelo maoe akèh banget paḍasé, moeng ana ara-arané sawatara, paḍa ana ṭeṭoekoelané kang aroem gandané. Satengah-tengahing poelo ana goenoengé sidji, wangoené kaja toempeng; toewan Gulliver ngira, jèn ikoe goenoeng geni kang wis sirep. Sangoené pangan toewan Gulliver, kang isih kèri ana ing sekotji, bandjoer didjoepoek sarta disimpeni ana ing goewa sadjroning paḍas satjeḍaké soenglon maoe. Ing kono akèh banget enḍogé manoek, moelané toewan Gulliver arep ana ing poelo ikoe sawatara dina. Sekotjiné bandjoer dientasaké, toemoeli ngloempoekaké kajoe rèntjèkan karo soeket garing, dienggo gawé patoeron. Olèhé enḍog oega paḍa disimpeni amor kambi sangoené pangan; bareng wis mangan soré, toemoeli ngalèlèh ana ing patoeroné, saking sajahé ora soewé toemoeli toeroe kepati.

Katjarita toewan Gulliver kagèt déning kroengoe swara saka ing sadjroning boemi, toemoeli linggih nilingaké swara maoe. Pangrasané kroengoe gloeḍoeg saka ing kadohan, moelané doewé pangira, jèn arep ana oedan angin; nanging bandjoer terang pangroengoené, jèn swara maoe saka ing sadjroning boemi. Swarané saja seroe, sarta djoemegoeré kaja-kaja ing sadjroning boemi lagi glaḍi perang nganggo mrijem. Lemah ing sangisoré toewan Gulliver krasa gondjing, sarta sanadjan hawané katon anteng, éwadéné toewan Gulliver kroengoe swara pating-tjroewèt, pating-glereng, pating-glero, kaja lagi ana gara-gara. Tjoewèting manoek kang paḍa lelawatan, tarkaḍang ketanggor ing paḍas, ngoenḍakaké girisé toewan Gulliver. Toewan Gulliver ora samar, jèn kang mangkono ikoe pratanḍané jèn ing kono arep ana linḍoe geḍé, kang adaté banget olèhé gawé karoesakan.

Toewan Gulliver kagèt, bandjoer metoe menjang lawanganing goewa. Bareng tekan ing djaba banget kagèt lan goe-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

moené marang kaanan kang katon. Sandoewoering goenoeng kang ana ing satengah-tengahing poelo, ana koekoesé peteng, kang saja soewé saja moendak kandel. Langité dèk awan katon biroe, padang soemilak, nanging ing nalika ikoe katon peteng soerat-soerat abang, remboelané ora katon sarta lintang-lintangé pada soerem kabèh. Koekoes kang peteng akandel maoe saja soewé saja moendak amba maratani; ora soewé toewan Gulliver kalimpoetan ing pepeteng.

Ing nalika samana ing kono isih sidem premanem, ora ana sabawané walang asisik, nanging ing kadohan lamat-lamat ana swara goemloedoeg, kaja nggondjingna boemi. Koekoes peteng kang ana ing sandoewoering goenoeng maoe, toemoeli petjah; ing tengah-tengahé ana geniné moemboel. Sawisé mangkono, bandjoer peteng ndedet. Ing nalika ikoe boeminé gondjang-gandjing kaja praoe katempoeh ing prahara; ing kadohan toewan Gulliver kroengoe swaranè padas pada djoegroeg.

Toemoeli ana swara goemloedoeg manèh, wiwitané lirih, nanging saja soewé saja moendak seroené, wasana djoemegoer kaja mrijem sèwoe moeni bareng. Bandjoer ana koekoes metoe manèh, boeminé gondjing, ora soewé lèrèn, nanging rasané nggegirisi banget. Koekoesé bandjoer pijak manèh, ing tengah-tengahé ana geniné moemboel kaja metoe saka ing kawahé goenoeng geni; ora soewé poeloné katon kaja kobong arata. Ora soewé koekoesé toemoeli toemangkeb manèh sarta bandjoer peteng ndedet alimengan.

Sawisé mangkono bandjoer ana swara djoemegoer manèh, seroené ngoengkoeli sing oewis. Toewan Gulliver mandeng marang poentjaking goenoeng. Ing kono katon ana koekoes kandel amor geni lagi moemboel, metoe saka ing tela kang banget ambané.

Djoemegoering swara ngéram-éramaké; jèn ana mrijem sèwoe dioenèkaké bareng, swarané isih doeroeng mantra-mantra, jèn mèmpera. Poeloné gondjang-gandjing, saoeroeting lamboengé goenoeng bandjir lahar panas.

Sanalika ing kawah katon padang goemebjar mblerengi, djalaran ana geni boender kaja andaroe kang gedé banget tjoemlorot moemboel ing awang-awang, semoené kaja metoe

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

saka ing poesering boemi. Poetjaking goenoeng katon kaja djèdi kang banget gedéné, kebak isi wesi mengangah.

Bareng krodaning goenoeng geni maoe wis menda, bandjoer ana prahara gedé, angroesakaké saroepané kang katempoeh, netepi paribasan : kang malang-malang poetoeng, kang rawé-rawé rantas. Oewit-oewitan kang gedé-gedé pada roengkad oetawa toegel gampangé wis kaja wit teboe ; swarané pating-gropak, pating-gabroeg kaja arep kijamat. Ing awang-awang akèh isiné sempalan pang, watoe, lahar lan awoe panas pada lelawatan, toemoeli pada koemroetoeg tiba ing lemah.

Toewan Gulliver toemoeli mlajoe loemeboe ing goewa manèh. Ora soewé kroengoe swara koemrotjok kaja ana oedan kang diesokaké saka ing langit. Moelané bandjoer metoe manèh menjang lawanganing goewa, ana ing kono weroeh ana oedan gedé nggegirisi, kamoran awoe ; sadjabaning goewa ana banjoené mimplek-mimplek kaja boeboer tjoewèr sangsaja soewé sangsaja akèh. Gempalaning padas pada kaja disawataké ana ing awang-awang, toemoeli pada tiba koemroetoeg ana ing padas sapinggiring pasisir. Goenoengé isih tansah kroda, swarané nggegirisi; poetjaké gempal, toemoeli ngglongsor mangisor kaja sagara geni. Oedané awoe sangsaja kandel, banjoe sagara katon biroe boetek déning awoe.

Toedjoené toewan Gulliver olèh pangoengsèn ana ing goewa ikoe, nanging kok bisa nemtokaké slameté ija ora; dèwèkné bandjoer djèngkèng ana ing lawanganing goewa, pasrah ing Pangéran, ngentèni tibaning pepestèn kalawan sabar ing ati. Ananging swara kang nggegirisi maoe saja soewé saja menda, petengé oega saja soeda, soewé-soewé padang déning bambang wétan. Anginé toemoeli lèrèn, langité padang soemilak, wasana srengéngéné trontong-trontong mletèk, madangi poelo kang entas katiban ing wewelak.

Toewan Gulliver rasané kaja wong entas ngimpi. Bareng ana rina manèh, boedi lan krekaté oega pada bali manèh kaja kang maoe-maoe. Saiki terang panemoené, jèn poelo ikoe wis ora kena dienggoni manèh, samono ikoe, jèn ora nedja mati ana ing kono. Moelané ing sabisa-bisa arep loenga saka ing kono. Ananging menjang ngendi?

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Sarèhné ing sisih kidoel katon isih ana poeloné manèh, moelané bandjoer soemedja mrono Sekotjiné bandjoer diresiki, djalaran kebak awoe lan enḍoet, sangoené didjoepoeki kabèh, bandjoer lajar menjang poelo kang katon ana ing sisih kidoel maoe. Lakoené slamet tekan ing kono; sawisé mangan, bandjoer mlakoe-mlakoe bola-bali oeroet sapinggiring gisik kambi mikir kahananing awaké kang memelas ikoe. Sanadjan langité paḍang sarta srengéngéné goemebjar, éwadéné polatané toewan Gulliver soentroet déning prihatiné.

Sasoewéné toewan Gulliver mlakoe-mlakoe kambi mikir-mikir mangkono, sanalika paḍanging srengéngé mbleret apeteng. Toewan Gulliver kagèt, koewatir jèn arep ana goenoeng geni ndjebloeg manèh, bandjoer toemenga; djalaran, jèn moeng méga baé ora bisa gawé peteng kang samono. Bareng toemenga, banget goemoené weroeh krembjah-krembjah ana ing satjeḍaking srengengé; woedjoedé ora kepjar kaja koekoes oetawa méga, nanging kempel, tjoemlorot marani panggonané toewan Gulliver. Moenggoeh woedjoed lan wewangoenané kaja poelo, nglajang ana ing awang-awang. Dideleng nganggo kèker ḍasaré katon rata; mangkono oega ing sagara katon ana ajang-ajangané tjeṭa.

Toewan Gulliver énggal moenggah ing paḍas, poelo kang lagi nglajang ditamataké nganggo kèkeré; bareng panglajangé ana ing sanḍoewoering sagara watara paḍa ḍoewoeré karo panggonané toewan Gulliver, ing kono katon ana wongé lagi paḍa mlakoe-mlakoe ana ing sapinggiring poelo. Ananging wong maoe lagi paḍa apa, toewan Gulliver ora bisa weroeh, djalaran saking dohé.

Saḍéla toewan Gulliver doewé pangira, jèn kang katon ikoe matakapèn, kaja kang sok katon ing sagara weḍi, mesṭiné ing sagara oega ana. Ananging bareng dipikir manèh, jèn ta matakapèna, mangsa anaa ajang-ajangané, jèn pinoedjoe ngalingngalingi srengéngé. Moelané ora kena ora, mesṭi sawidjining barang kang maoedjoed; pangrasané toewan Gulliver, tjeṭa katon poelo, kang ora koemambang ana ing banjoe, nanging nglajang ana ing awang-awang. Kang mangkono ikoe mesṭi baé toewan Gulliver ora mangerti, nanging woedjoedé tjeṭa mangkono.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Sarèhné wong ikoe wis dikodrataké ḍemen oerip sarta dikodrataké ḍemen golèk pangaoeban menjang bangsané ḍéwé, dadi toewan Gulliver ora nganggo dipikir manèh, sanalika bandjoer ngoewoeh-oewoeh sarosané, sarta katjoené diobat-abitaké ana ing sanḍoewoering sirahé, soepaja toemoeli katona. Toewan Gulliver bandjoer weroeh, wong ing poelo awang-awang ana kang mlajoe manengah, bandjoer ora katon. Poeloné toemoeli kaja manḍeg saḍéla, ora soewé katon marani toewan Gulliver. Mangkono oega bandjoer katon tjeṭa, jèn ing sapinggiring poelo kang tjeḍak ḍéwé, akèh wongé paḍa ngloempoek, noedingi marang toewan Gulliver, sarta paḍa awèh sasmita, jèn wis paḍa weroeh marang ḍèwèkné. Wong kang paḍa ngloempoek maoe sangsaja tjeḍak karo panggonané toewan Gulliver ija sangsaja weroeh akèh. Let sawatara menit poelo maoe wis tjeḍak banget, nganti ḍasaré kang ana ing ngisor ḍéwé watara moeng kari sèket mèter dohé saka ing panggonané toewan Gulliver.

Toewan Gulliver bandjoer djèngkèng ana ing paḍas kang dienggoni, sarta melas-asih ngaṭoengaké tangané loro, minangka sasmita, jèn ḍèwèkné ndjaloek dientasa saka ing kasangsarané ikoe. Wong ing poelo awang-awang ana sidji kang njeloek toewan Gulliver nganggo basa, kang toewan Gulliver ora mangerti, nanging lagoené soemanak. Toewan Gulliver mangsoeli nganggo temboeng Itali nanging wong ing awang-awang semoené ija ora mangerti.

Wong ing poelo awang-awang toemoeli awèh sasmita toewan Gulliver dikon moeḍoen saka ing paḍas kang dienggoni, toemoeroena menjang pasisir; toewan Gulliver mitoeroet kalawan banget boengahé ing ati.

Poelo awang-awang bandjoer nijoep menjang panggonané ngadeg toewan Gulliver, kaja ana sing nglakokaké, nanging ora katon. Toemoeli ana bangkoe kèrèkan toemoeroen saka ing poelo maoe arep dienggo ngèrèk toewan Gulliver moenggah menjang poelo. Sanadjan nalar kang mangkono ikoe njalawadi banget, éwadéné toewan Gulliver ora nganggo mikir soewé-soewé, bandjoer moenggah linggih ing bangkoe, dikèrèk manḍoewoer tekan ing poelo awang-awang.

Bareng toewan Gulliver wis moenggah, bandjoer diroeboeng wong pirang-pirang. Enggoné paḍa njawang katon ing semoe,

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

jèn paḍa éram banget; toewan Gulliver diïling-ilingi awaké sakodjoer, ora ana sing kliwatan. Mangkono oega toewan Gulliver ija banget goemoené ndeleng wong ing kono, panjawangé ora oewis-oewis, sabab, sanadjan wis akèh sesoeroepané éwadéné ing salawasé oerip doeroeng taoe weroeh wong kang kaja mangkono anèhé, anèh tenagané lan anèh panganggoné. Sirahé kabèh paḍa mènglèng, ana kang mènglèng ngiwa lan ana kang mènglèng nengen; mangkono oega mripaté, kang sidji nglirik iroengé, sidjiné nglirik menjang awang-awang. Panganggoné oega paḍa anèh-anèh, beḍahan lan wewangoenané, sarta paḍa rinengga ing gambar srengéngé, remboelan lan lintang-lintang, oetawa gambar tetaboehan, kaja ta: gambar soeling, tjlempoeng, slompret lan lija-lijané, kang toewan Gulliver doeroeng taoe weroeh.

Gambar 8.
Toean Gulliver di roeboeng ing wong pirang-pirang kang paḍa anèh-anèh

Wong-wong maoe semoené lagi paḍa seneng-seneng, ananging patjaké ora paḍa sembrana, dadi tenaga lan panganggoné kang mangkono anèhé maoe pantjèn wis dadi kaloemrahané ing kono.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

BAGÉAN II.

Toewan Gulliver njaritakaké kahanané ing poelo awang-awang lan wongé kang ngenggoni.

Toewan Gulliver didjak ing sawidjining wong, didjak moenggah menjang poetjaking poelo, ja-ikoe menjang kaḍatoné ing kono; dalané ngliwati oenḍak-oenḍakan watoe. Ing sangareping kaḍaton ora ana padjagané; ing poelo kono pantjèn ora ana saraḍaḍoe. Dadi toewan Gulliver gampang bisané teroes maleboe ing kaḍaton; ing sadjroning kaḍaton rerenggané ora ngoetjiwani. Toewan Gulliver teroes dïrid maleboe ing sawidjining bangsal, panggonané séwaka Sang Praboe, kang lagi pinarak ing ḍampar kentjana, diaḍep ing para prijajiné kang geḍé-geḍé.

Ing sangarepé ḍampar kentjana ana médjané geḍé, kebak isi globe pepeṭaning boemi lan langit, sarta piranti warna-warna kang kanggo ana ing ngèlmoe palintangan. Sang Praboe lagi mirsani sawidjining gambar kaart kang geḍé, semoené lagi nggalih bab lakoening kodrat oetawa lagi moenḍoet katrangan bab sawidjining piranti anjar. Ing kono ana wong toewa, ramboeté wis poetih, semoené poedjangga lagi nggenahaké piranti maoe. Bareng olèhé nggenahaké poedjangga ikoe wis rampoeng, Sang Praboe lagi mirsani marang wong kang ngirid toewan Gulliver maoe, ndangoe sarta miḍangetaké oendjoeké. Doega-doega oendjoeké wong maoe, ngatoeri oeninga bab tekané toewan Gulliver ing poeloné kono, sarta mratélakaké, jèn toewan Gulliver ora mangerti temboengé wong ing kono. Sang Praboe bandjoer aparing ḍawoeh apa-apa marang abdi; noeli abdi kang ngirid toewan Gulliver menjang sawidjining kamar sadjroning kaḍaton; ana ing kamar kono toewan Gulliver didjaga sarta diladèni ing abdi loro, apa kekoerangané diseḍijani.

Jèn toewan Gulliver ngadeg ana ing sangareping tjenḍéla, bisa njawang kahanané poelo ikoe kabèh. Ḍèwèkné lam-lamen banget njawang asriné patamananing kaḍaton, kang dikoṭak-koṭak matoenḍa-toenḍa. Dawané sidji-sidjining sisihé patamanan ikoe watara ana patang-atoes mèter. Doenoengé ana ing lamboenging goenoeng, digawé toenḍa-toenḍa pirang-pirang,

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

pasang rakité kaja omah koemiḍi Griek oetawa Roem ing djaman koena. Saben satoenḍa-toenḍané kasangga ing gapoera plengkoeng, ing ngisor ḍéwé enḍèk, saja manḍoewoer saja moenḍak ḍoewoeré; gapoera ing ḍoewoer ḍéwé dohé saka ing lemah kang ngisor ḍéwé, ana sèket kaki. Déné toenḍaning patamanan kang ana ing ḍoewoer ḍéwé ora nganggo gapoera. Patamanan maoe pasang-rakité pèni banget jasané leloehoeré Sang Praboe ing djaman koena.

Nalikané toewan Gulliver lagi lam-lamen njawang asrining patamanan, kasaroe tekané abdi ing kaḍaton nggawa rampadan mangan awan kanggo toewan Gulliver. Rampadané ora ngoetjiwani, moelané toewan Gulliver olèhé mangan krasa nikmat banget, djalaran woes sawatara dina moeng koedoe narima mangan enḍog manoek lan roti beskoewit sangoené saka ing praoe baé. Olèhé mangan toewan Gulliver bebarengan karo wong loro, wanda lan tenagané mrijajèni, doegadoega ija prijaji sadjroning kaḍaton. Prijaji loro maoe njambi mengertèkaké toewan Gulliver menjang djeneng-djenengé olah-olahan lan inoem-inoeman kang diladèkaké, nganggo temboengé wong ing kono. Saḍéla baé toewan Gulliver wis akèh kawroehé temboeng, dadi wis bisa ndjaloek ḍéwé apa kang dikepéngini.

Sarampoengé olèhé paḍa mangan, prijaji loro maoe paḍa loenga, nanging ora soewé ana prijaji sidji manèh teka, nggawa pèn, kertas lan mangsi. Sarana sasmita prijaji ikoe awèh weroeh jèn tekané mrono diḍawoehi déning Sang Praboe ndikakaké moelang basané wong kono marang toewan Gulliver. Toewan Gulliver bandjoer diwoelang, soewéné nganti teloeng djam, olèh-olèhané akéh bangat, djalaran toewan Gulliver moela pantjèn lantip. Mangkono oega pamoelangé oega wasis, patrapé mangkéné: abdi kang paḍa ana ing kono salah sidji didjaloeki apa-apa, goeroené ngarani djenengé barang maoe kambi ditoelis, toewan Gulliver dikon noelisi tjarané Inggris ana ing boeriné. Gambar-gambar kang ana ing panganggoné, kaja ta: gambar srengéngé remboelan lan lintang-lintang, paḍa ditoedingi sarta diarani djenengé, toewan Gulliver dikon noelisi tjarané Inggris. Sadjroné teloeng djam ikoe toewan Gulliver wis bisa ngarani lan noelisi saroepaning barang kang ana ing

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

kamaré nganggo basané wong ing kono. Bareng olèhé moelang wis olèh teloeng djam, goeroené loenga, toewan Gulliver bandjoer ngapalaké tjaṭetané, soepaja adja gampang laliné.

Kaja mangkono ikoe patrapé olèhé sinaoe toewan Gulliver saben dina, bareng wis olèh sawatara dina, kawroehé wis loemajan. Toewan Gulliver diwènèhi weroeh déning goeroené, jèn poeloné ikoe djenengé poelo „Lapoeta", tegesé ing temboeng. Djawa „poelo nglajang".

Bareng olèhé sinaoe watara wis olèh saminggoe, toewan Gulliver ditimbali sowan ingarsané Sang Praboe; ing nalika ikoe toewan Gulliver wis bisa nampani pangandikané Sang Praboe, sarta ing sabisa-bisa oega njaosi wangsoelan ing pandangoené, nanging olèhé njaosi wangsoelan ikoe isih rekasa banget.

Katjarita Sang Praboe aparing ḍawoeh nglakokaké poeloné ngener ngalor-ngoelon, sabab Sang Praboe karsa teḍak menjang kradjaning nagarané, ja-ikoe ing „Lagaḍo" tegesé sing goemebjar", doenoengé ana ing boemi.

Bareng aboering poelo wis olèh sangang djam — nanging toewan Gulliver ora krasa apa-apa — teka ing sanḍoewoering koeṭa kang rada geḍé sarta asri pasang rakité, ja-ikoe koeṭa Lagaḍo, kradjané ing nagara kono. Sarèhné Sang Praboe ana ing kono akèh kang arep digalih, dadi poelo Lapoeta koedoe lèrèn ana ing kono; déné toewan Gulliver, sarèhné salawasé ana ing kono doeroeng taoe metoe saka ing kaḍaton, djalaran wedi jèn katoet ing angin, ora woeroeng bakal ketjemploeng ing sagara, saiki njoewoen palilah arep ndeleng saoepa-rengganing poelo. Sang Praboe pareng, malah goeroené diḍawoehi ngirid sarta diḍawoehi noedoehaké lan nggenahaké kabèh saisining poelo.

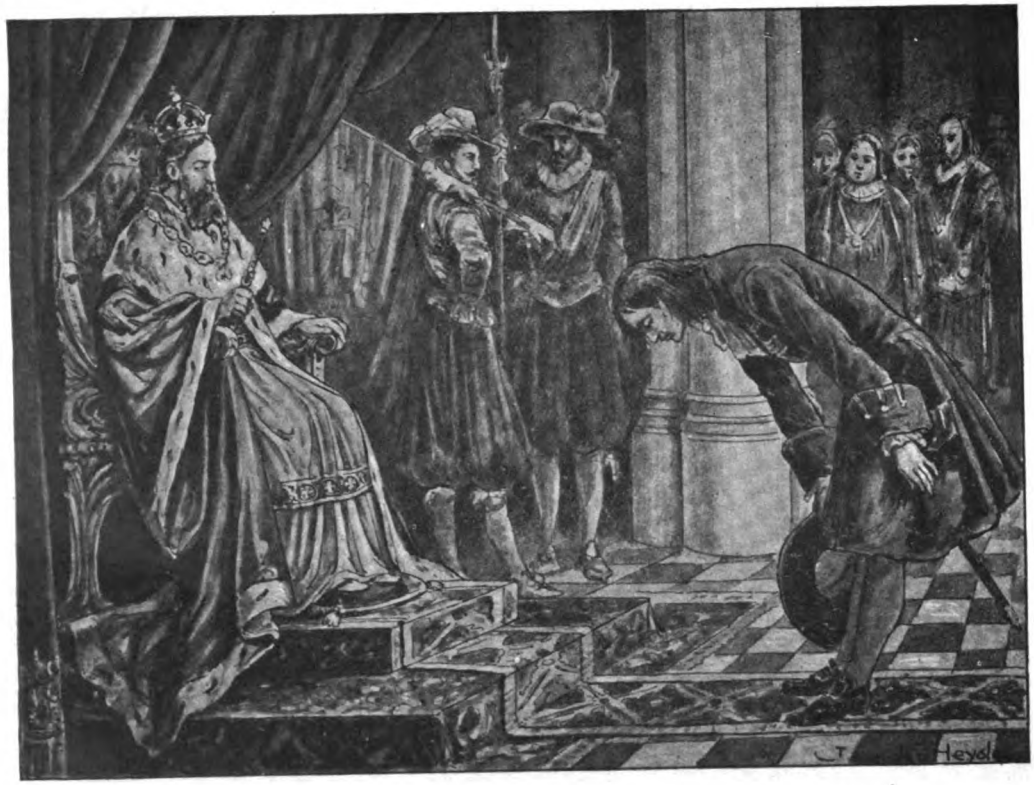
Toewan Gulliver banget kepénginé weroeh, dajaning apa baé kang bisa ngerèh lakoené poelo awang-awang ikoe. Ananging sadoeroengé diterangaké déning goeroené, ḍèwèkné didjak ndeleng poeloné lan pérang-pérangané kabèh ḍisik.

Poelo ikoe wangoené boender, geḍéné koerang loewih ana sapoeloeh èwoe baoe. Ḍasaré ing ngisor rata, kang digawé inten digaṭoek-gaṭoekaké sarta ditoempoek-toempoek, kandelé ana satoes mèter. Sanḍoewoering ḍasar inten ditoempangi

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google

Digitized by Google

IV. Bareng olèhé sinaoe wis olèh saminggoe, toewan Gulliver ditimbali Sang Praboe.

Original from CORNELL UNIVERSITY

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY

marmer, sandoewoering marmer krikil, bandjoer lemah. Dasaré kang atos-atos pada miring manengah, moelané saroepaning banjoe kang tiba ana ing kono, kaja ta boen oetawa oedan, pada mili menjang satengah-tengahing poelo; ana ing kono bandjoer didadèkaké tlaga, asri sinawang. Sarèhné banjoe ing telaga ikoe ngoekoes déning panasing srengéngé, dadi gedéné tansah adjeg. Mangkono oega sarèhné poelo maoe kena dierèh moenggah menjang sandoewoering pedoet oetawa méga, dadi bisa nadahi banjoe sakarep-karep, akèh oetawa satitik.

Watara ing satengah-tengahing poelo ana djoerangé gedé, kanggo dalané para sardjana ahli palintangané ing kono, jèn menjang goewa palintangan, kang doenoengé watara ana sèket mèter saka ing dasar inten. Toewan Gulliver bandjoer mrono karo goeroené; ing kono témbok lan pjané kabèh marmer. Kamaré teloe pada gedé-gedé, oeroet dadi saladjoer, rina-wengi padang déning lampoe mas rong-poeloeh, kang soroté pating pantjoerat katampek déning intening djrambah. Ing kamar kang gedé dewé akèh médjané, kang pada isi gambar-gambar kaart lan piranti palintangan warna-warna. Nanging kang banget ndadèkaké goemoené toewan Gulliver, ja-ikoe sawidjining wesi brani, gedé lan wangoené wis kaja gemboenging praoe. Ja wesi brani ikoe kang doewé daja, déné poelo maoe kena dierèh sakarep-karep. Toewan Gulliver bandjoer dimengertèkaké déning goeroené, mangkéné:

Wesi brani ikoe dawané watara teloeng mèter, ing pérangané kang kandel dewé garisé tengah (kandelé) ana karo tengah mèter. Ing tengah-tengahé bener — nimbang boboté — diwènèhi inden inten, dadi wesi brani maoe timbang bener; botjah tjilik baé bisa andjomplangaké ing sakarep-karepé. Wesi brani ikoe goemantoeng ana ing panggonan kang kinoebeng ing inten, kena dilèrègaké marang sawidjining bolongan. Sarèhné plengkoeng lan indené inten wesi brani maoe gatoek dadi sidji, sarta ikoe kabèh dajané gandèng karo inten dasaring poelo, moelané ora ana wong kang bisa ngobah-obah wesi brani maoe saka ing panggonané, jèn plengkoengé inten ora digepoek disik.

Ija wesi brani ikoe kang dienggo ngerèh, déné poelo ikoe kena dilakokaké sakarep-karep sarta kena dioenggahaké oetawa

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

diedoenaké. Wesi brani ikoe doewé poel loro, kang sidji dajané njènèng boemi, sidjiné nolak, dadi wis djiblès kaja poelé bekakas èlèktrik. Kang djaga ana ing panggonané wesi brani ikoe sawidjining sardjana ahli palintangan; jèn ana dawoehé Sang Praboe, oepama karsa toemedak, poelé wesi brani kang ndoewèni daja njènèng maoe diarepaké menjang boemi, poeloné mesti bandjoer toemoeroen alon-alonan menjang boemi. Jèn poelè kang doewé daja panolak diarepaké menjang boemi, poeloné mesti bandjoer moemboel kaja balon. Jèn wesiné brani digawé rata, pada benggangé karo boemi, poeloné bandjoer mandeg kekedjer, ora moenggah ora moedoen, djalaran daja kang narik lan kang nolak boemi pada koewaté dadi poer. Jèn wesiné brani diïringaké, poeloné bandjoer nglajang, eneré menjang poel kang ndoewèni daja panarik. Dadi jèn poelo maoe wis ana ing awang-awang, lakoené kena dierèh sakarep-karep sarana ngirang-ngiringaké wesiné brani. Wesi brani ikoe sing doewé tjekelan para sardjana ahli palintangan, kang woes pinter-pinter sawatara; ikoe kang pada ngerèh lakoening poelo, manoet sakarsané Sang Praboe.

Kaja apa goemoené toewan Gulliver, nalika weroeh olèhé nglakokaké saroepaning bekakas maoe, toer moeng nganggo tangan baé.

Soepaja poelo awang-awang ikoe tansah ana sing ngawat-awati, moelané ing angger-ageng ana pepatjaké: Sang Praboe sarta poetrané kang sepoeh dèwé loro ora kena pisan-pisan nilar poelo maoe. Mangkono oega ing kono koedoe tansah ana sardjana ahli palintangan salawé kang djaga.

Kadjaba saka ing ikoe poelo awang-awang ikoe katemtokaké dadi kagoenganing karaton kang ora kena toemiba ing tangan lija.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

BAGÉAN III.

Toewan Gulliver loenga saka ing poelo awang-awang, bandjoer menjang nagarané Sang Praboe ing Lapoeta.

Bareng toewan Gulliver wis soemoeroep kabèh kaanané ing poelo awang-awang maoe, bandjoer wiwit doewé kepéngin loenga saka ing kono, arep bali menjang boemi. Kang sapisan djalaran kaanané ing kono adjeg baé, dadi bosen; kang kapindo, jèn dèwèkné lastari ana ing kono baé, wis mesti ora bisa moelih menjang tanah Inggris. Moelané nijaté kentjeng ing sabisa-bisa arep loenga saka ing poelo ikoe, moeng ngentèni mangsa-kala kang betjik baé.

Nalika samana ing kadaton ana sawidjining prijaji bangsa loehoer, isih sentanané Sang Praboe ing Lapoeta. Bangsa loehoer ikoe kerep nimbali toewan Gulliver, didjak rasan bab kaanané ing tanah Europa, sing mesti bab prakara pranataning nagara, tatatjara lan prakara goena-pangawikan. Noedjoe sawidjining dina toewan Gulliver doewé panemboeng marang bangsa loehoer ikoe, kasoewoena palilahé Sang Praboe, kenaa loenga saka ing poelo ikoe, arep toemoeroen menjang boemi. Bangsa loehoer maoe sagoeh; ora lawas toewan Gulliver olèh palilahé Sang Praboe, kena moedoen menjang boemi.

Sang Praboe akèh peparingé gandjaran menjang toewan Gulliver, sarta bangsa loehoer maoe nggawani lajang, toewan Gulliver dititipaké menjang mitra-mitrané kang ana ing koeta Lagado, ja-ikoe kradjané ing Lapoeta. Poelo toemoeli dilakokaké; bareng tekan ing sandoewoeré sawidjining goenoeng, kang dohé lakon rong djam saka ing Lagado, poeloné mandeg, toewan Gulliver toemoeli diedoenaké, patrapé kaja nalika moenggahé.

Bareng toewan Gulliver wis krasa ngambah lemah manèh, saking boengahé bandjoer tjetjolotan kaja botjah tjilik. Dèwèké bandjoer gembor-gembor awèh panarima sarta pamitan marang wong ing Lapoeta, kang isih pada kèri ana ing sapinggiring poelo. Bareng poeloné nglajang manèh, toewan Gulliver toemoeroen saka ing goenoeng, ngener marang koeta ing Lagado.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Dalané toewan Gulliver wiwitané ngliwati pagoenoengan kang kebak kebon anggoer, bandjoer ngliwati pasawahan kang pariné lagi koening, bandjoer pangonan kang soeketé idjo-idjo, toemoeli padésan kang omahé paḍa kinoebeng ing patamanan kang asri-asri. Wasana tekan ing sakètènging koeṭa, bandjoer maleboe ing koeṭa ora nganggo ana kang moenasika. Ora ana sing njana pisan-pisan, jèn toewan Gulliver ikoe wong mantja, sabab nalikané isih ana ing poelo awang-awang wis salin panganggo kaja wong ing Lapoeta. Mangkono oega sarèhné bisa temboengé wong ing kono, dadi ana ing kono oega bisa tjatoeran kepénak.

Ora soewé lakoené toewan Gulliver tekan ing sawidjining ratan kang ramé; mangkono oega omahé wong kang digolèki ija bandjoer ketemoe; bareng maleboe ketemoe sing doewé omah, toemoeli ngoeloengaké lajangé titipan bangsa loehoer kang isih ana ing poelo Lapoeta. Kang doewé omah ikoe sawidjining prijaji geḍé, djenengé toewan Munodi; sawisé matja lajang, bandjoer mbagèkaké marang toewan Gulliver. Toewan Munodi toemoeli préntah seḍija kamar ponḍokan sidji, sabab salawasé toewan Gulliver ana ing Lagaḍo, arep dikon monḍok ana ing kono baé. Toewan Munodi goemati banget, marang ḍajohé.

Ésoeké toewan Munodi wis seḍija kréta ana ing ngarepan, sabab ḍajohé arep didjak nonton sadjroning koeṭa, ja-ikoe nonton saroepané kang pantes dineleng; bareng toewan Gulliver wis seḍija, bandjoer paḍa mangkat. Koeṭa Lagaḍo ikoe kaleboe koeṭa geḍé, wewangoenaning omahé paḍa anèh-anèh, ratané paḍa amba-amba. Satengah-tengahing koeṭa, ja-ikoe ing panggonan kang ramé banget, katradjang ing kali kang banjoené bening, dadi koeṭané prasasat diparo bener. Témbok-témboké paḍa kandel-kandel, lan santosa-santosa sarta paḍa rinengga ing menara. Ratan-ratané paḍa disrasah sarta katon resik-resik, mangkono oega omah-omahé ija paḍa asri-asri. Ing sadjabaning koeṭa ora pati adoh ana pamelikané marmer, dadi jèn nagara arep gawé geḍong-geḍong kang prajoga, wis ora kekoerangan banḍa. Saoeroeting kali kang nradjang koeṭa akèh banget kreteg-kretegé bata oetawa wesi, mangkono oega ing kaliné ija ramé déning praoe panambangan tjilik-tjilik.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Satengah-tengahing koeṭa, tjeḍak karo kali, ana aloen-aloené kang kinoebeng ing toko geḍé-geḍé, moelané aloen-aloen maoe diarani aloen-aloen pasar. Sadina moepoet toewan Gulliver olèhé nenonton, moelané bareng ing wajah soré moelih, awaké krasa sajah banget. Sing doewé omah awèh remboeg, ésoeké betjik besijar metoe menjang sadjabaning koeṭa baé, sabab ora patia agawé sajah; toewan Gulliver mitoeroet.

Ésoeké bandjoer paḍa mangkat noenggang kréta menjang sadjabaning koeṭa, paḍa ngliwati sekèṭèng marmer, rinengga ing retja singa geḍé-geḍé. Koeṭané kang djaba katon reged, nanging ora soewé ngambah padésan kang banget asriné, ing salawasé oerip toewan Gulliver doeroeng taoe weroeh panggonan kang kaja mangkono asriné. Sakiwa-tengening ratan patamanan kang anglam-lami banget; bareng pangalembanané toewan Gulliver kelahir, toewan Munodi tjrita, jèn padésan ikoe ḍèwèké sing doewé, pantjèn neḍja dipamèraké marang toewan Gulliver.

Krétané bandjoer maleboe ing patamanan, kang njenengaké banget, sawisé ngambah dalan resik kang kajoman ing witwitan kawak geḍé-geḍé, bandjoer manḍeg ing sawidjining omah geḍong tjara koena. Ing sakiwa-tengening omah akèh pantjoerané fontein, dalan-dalan kang ajom, alas-alasan sing asri-asri, sarta bèdji kang nengsemaké ati. Ana ing kono rasané toewan Gulliver wis kaja ana ing swarga

Sawisé paḍa ngaso sawatara, toewan Munodi akon nata mangan ana ing papan kang kepénak, toemoeli paḍa mangan ana ing kono kambi rerasan, goemjek banget. Toewan Gulliver ditjritani déning sing doewé omah bab babad lan tata-tjarané ing nagara kono; mangkono oega ḍèwèkné oega njaritakaké bab tata-tjarané ing tanah Europa, awit toewan Munodi ija ḍemen ngroengokaké.

Toewan Munodi olèhé paḍa ana ing pasanggrahané karo ḍajohé nganti sawatara dina, toemoeli paḍa bali menjang koeṭa, sabab sing doewé omah ora bisa ninggal lawas-lawas marang panggawéané. Moenggoeh toewan Munodi ikoe satemené Gouverneuré ing koeṭa Lagaḍo. Sabandjoeré toewan Gulliver didjak nonton kantor-kantor, sekolahan-sekolahan, moeséjoem-moeséjoemé ing nagara kono, lan sapanoenggalané

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Bareng toewan Gulliver wis roemasa tjoekoep olèhé nenonton ana ing Lagaḍo, bandjoer wiwit mikir olèhé arep moelih menjang Inggris. Déné tinemoening pamikiré mangkéné:

Sasoewéné ana ing Lagaḍo toewan Gulliver kroengoe, jèn kradjané Sang Praboe ikoe ing sisih lor watesan karo Samodra Geḍé; ing kono ana koeṭané kabandaran geḍé, jaikoe geḍé-geḍéning koeṭané tanah Lapoeta. Koeṭa kabandaran ikoe wongé paḍa alakoe dagang karo sawidjining poelo, kaprenah ana ing sakidoel-wétané tanah Djepang, djenengé poelo Lugnag. Toewan Gulliver doewé pangira, jèn saka ing poelo Lugnag mesṭi ana dalané menjang Djepang.

Mangkono ikoe panemoené toewan Gulliver. Jèn wis kelakon ana ing Djepang, mesṭiné gampang bisané bali menjang tanah Inggris. Sing doewé omah bandjoer dikanḍani, oega moepakat, bandjoer awèh bihal loro, kang sidji kanggo toenggangan, sidjiné kanggo ngemot sangoené toewan Gulliver. Kadjaba saka ing ikoe toewan Gulliver diwènèhi lajang menjang sawidjining oepsir laoet ing koeṭa kabandaran kaseboet ing ḍoewoer, djenengé koeṭa Malḍonaḍo.

Sawisé pamitan menjang sing doewé omah toewan Gulliver bandjoer mangkat, ora lawas lakoené tekan ing koeṭa Malḍonaḍo, slamet ora koerang sawidji apa. Ananging satekané ing kono kebener ora ana praoe kang arep mangkat menjang poelo Lugnag, dadi koedoe lèrèn ngentèni. Lajang titipané toewan Munoḍi bandjoer diwènèhaké menjang oepsir laoet kang dikirimi; wondéning oepsir laoet ikoe ngiras dadi panggeḍéné kabandaran ing Malḍonaḍo. Toewan Gulliver diponḍokaké ana ing omahé oepsir laoet ikoe, nanging banget tjoewané ing ati, déné ana ing kono kroengoe, jèn anané praoe menjang Lugnag isih lawas, énggal-énggalé sasasi engkas. Sing doewé omah awèh remboeg, sasoewéné ngentèni praoe, betjik dolan menjang poelo Glubdubdrib, dohé saka ing Malḍonaḍo moeng lakon limang djam. Sing doewé omah sagoeh njeḍijani praoené, sarta arep miloe karo mitrané sawatara.

Toewan Gulliver banget boengahé, remboegé toewan oepsir laoet dadi ditampani, apa manèh bareng kroengoe, jèn Glubdubdrib ikoe tegesé: „Poeloné toekang soelap" dadi doewé pangarep-arep, jèn bakal weroeh kang pantes ditonton.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Katjarita noedjoe sawidjining dina wajah ésoek toewan Gulliver sakantjané noenggang praoe lajar tjilik, mangkat saka ing Malḍonaḍo menjang poelo Glubdubdrib; ana ing dalan seneng, ora soewé slamet tekan ing panggonan kang sinedja. Ana ing dalan toewan Gulliver wis kroengoe, jèn kang ngenggoni poelo ikoe para toekang soelap; déné kang wasis ḍéwé panjoelapé, ja-ikoe Gouverneuré ing kono. Toewan Gouverneur ikoe, jèn moeng ngoendang wong mati baé, wis dianggep kaloemrahan, malah bandjoer kena dierèh sadjroné patlikoer djam, nanging ja moeng samono soewé-soewéné. Toewan Gulliver ditjaritani mangkono ikoe ing batin krasa ora ngandel, sabab ḍèwèkné ora mangerti, jèn ana wong bisa doewé kaloewihan samono; ananging banget kepénginé toemoeli weroeh marang jektiné kabar kang mangkono ikoe.

Bareng praoené wis laboeh, toewan oepsir laoet bandjoer baé teroes menjang dalemé toewan Gouverneur ing kono, ndjaloekaké sowan sawidjining wong mantja, kang tekané mrono moeng perloe arep soemoeroep kaloewihané para toekang soelap. Pandjaloeké sowan toewan Gulliver dililani, moelané bandjoer paḍa mangkat arep menjang Gouverneuran sakantjané kang saka ing Malḍonaḍo.

Doeroeng adoh saka ing palaboehan, lakoené ménggok ngliwati dalan kang kajoman ing wit eik kawak pirang-pirang sarta ing kono gandané aroem. Bareng tekan ing dalem Gouverneuran lawang-lawangé paḍa menga ḍéwé, sarta bareng wis diliwati paḍa mineb ḍéwé. Toemoeli paḍa ngliwati gang plengkoeng, kang dioeroeng-oeroeng ing wong djaga kiwa-tengen, panganggo lan gegamané isih tjara koena, sawangané medèni banget, nganti toewan Gulliver krasa wedi, nanging ora mangerti apa sababé. Saka ing kono bandjoer moenggah ing oenḍak-oenḍakan, kang dilèmèki ing baboet prang-wedani bloedroe, dadi jèn diambah, ora ana swarané. Ing sakiwa-tengené akèh rerenggan lan pasrèné warna-warna.

Bareng tekan ing ḍoewoer toewan Gulliver sakantjané paḍa ngliwati kamar asri-asri pirang-pirang, kabèh paḍa ana sing djaga, panganggo lan gegamané oega kaja kang wis kapraté-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

lakaké ing ḍoewoer; toemoeli paḍa tekan ing bangsal kang arep dienggo nemoni. Toewan Gulliver goemoen banget, déné ing kono ora ana tjenḍélané.

Bareng wis paḍa mleboe ing bangsal, bandjoer paḍa diïrid menjang ngarepané toewan Gouverneur, paḍa koermat nḍingkloek kaping teloe. Sawisé paḍa dibagèkaké sapatoeté, toemoeli paḍa ditjarani loenggoeh ing koersi kang wis diseḍijakaké ing sakiwa-tengening paloenggoehané toewan Gouverneur.

Toewan Gouverneur ikoe, sanadjan wong ing poelo Glubdubdrib ndoewèni basa ḍéwé, oega mengerti basa Lapoeta; toewan Gulliver diatjarani njaritakaké lelakoné nalika lelakoe ing sagara lan ing ḍaratan. Saking enggoné arep noedoehaké, jèn olèhé paḍa tetemon ikoe mligi tetemon partikeliran, abdi-abdi kang paḍa djaga ana ing kono paḍa dikon soemingkir kabèh. Patrapé nggoné akon loenga moeng sarana ditoedingi baé, kabèh bandjoer paḍa ilang paḍa sakala, ora karoewan parané. Weroeh lelakon kang kaja mangkono ikoe toewan Gulliver katon rada kagèt. Ananging bandjoer ditoetoeri déning toewan Gouverneur, jèn toewan Gulliver ora soesah koewatir apa-apa. Déné kantjané ḍajoh, sarèhné wis taoe ngalami lelakon kang kaja mangkono, dadi ajem baé; ikoe kang nggeḍèkaké atiné toewan Gulliver, bandjoer wiwit njaritakaké lelakoné. Ananging sasoewéné tjarita saḍéla-saḍéla koedoe ngingetaké tilas panggonané ngadeg abdi kang paḍa moesna maoe. Ananging ora ana apa-apa kang katon.

Bareng toewan Gulliver wis rampoeng olèhé tjarita, toewan Gouverneur doewé panemboeng marang ḍajohé, jèn paḍa sardjoe, diatoeri mangan ana ing kono. Kabèh oega paḍa sagoeh. Toewan Gouverneur bandjoer kedjèp, sanalika ing témboking bangsal ana lawang loro paḍa menga ḍéwé, ḍajohé bandjoer paḍa diïrid maleboe menjang sawidjining bangsal, asri oepa-renggané; ing kono wis ana seḍijan ḍahar pista ana ing médja, tjatjahé ambengan tjoekoep trep kanggo toewan Gouverneur saḍajohé. Kabèh toemoeli paḍa tata loenggoeh disambi omong-omongan kepénak. Bekakasé ḍahar sarwa slaka toelèn; sidji-sidjining ambengan ditjawisi kenḍi mas ḍéwé-ḍéwé, gelasé kabèh paḍa inten gosokan, sarta waḍahé

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

anggoer warna-warna, ana kan mas lan ana kan slaka. Mangkono oega ḍeḍaharan lan inoemané ija ora ngoetjiwani, pantes kambi bekakasé. Olèhé paḍa omong-omongan sasoewéné paḍa bodjana goemjek banget. Kang paḍa ngoesoengi ḍaharan lan ngladèni ḍahar lelemboet sawatara. Toewan Gulliver ing nalika samana wis ora pati wedi kaja maoené, nanging saḍéla-saḍéla, jèn kèlingan, ija isih sok mrinding. Déné kang paḍa digoenem ramé ja-ikoe bab kamadjoeané nagara ing Lapoeta, toewan Gouverneur nemtokaké, jèn bakal tansah moemboel kaanané ana ing donja.

Bareng paladèné wis ngadjokaké piring boewah, toewan Gouverneur takon marang ḍajohé, paḍa ndjaloek wowohan apa; sabab toewan Gouverneur arep awèh soegoeh wowohan kang paḍa disenengi ing ḍajohé ḍéwé-ḍéwé, toer kang anjaran, lagi moeḍoen saka ing wité. Bareng ḍajohé kabèh wis paḍa nglahiraké apa sing dikepéngini, toewan Gouverneur ngadeg saka ing paloenggoehané, piringing ḍajohé kabèh paḍa dioesapi, toemoeli bali linggih ing panggonané manèh. Sawisé mangkono bandjoer noetoegaké olèhé omong-omongan karo ḍajohé, nanging ora soewé bandjoer keplok. Ing kono sanalika piring-piring kang diaḍep paḍa ana wowohané kaja déné pandjaloeké sing ngaḍep maoe. Ana sing olèh manggis, ana nanas, pelem, appel lan lija-lijané kang paḍa seger-seger, kabèh ora ana sing gèsèh karo pandjaloeké. Kaja apa goemoen lan boengahé para ḍajohé kabèh, wis mesṭi baé ora bisa nglahiraké sing trep karo kaanané.

Bareng nggoenem prakara goemoené wis sirep, toewan Gulliver bandjoer takon marang toewan Gouverneur, kaprijé bisané ana lelakon kang mangkono. Toewan Gouverneur mangsoeli, jèn kang mangkono ikoe ora kena dikanḍak-kanḍakaké. Ananging toewan Gulliver ditoetoeri, jèn toewan Gouverneur doewé préwangan lelemboet, kang kena dikongkan-kongkon; lelemboet ikoe didjaloekana apa baé ija bisa nekani, sanadjan adoha panggonané dikaja apa.

Wowohan maoe bandjoer paḍa dipangan, kabèh paḍa ngalem ing pèniné.

Toewan Gulliver sakantjané olèhé merḍajoh ana ing Gouverneuran nganti ing wajah soré. Toewan Gouverneur oega

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

nemboeng marang toewan Gulliver bengi ikoe dikon nginep ana ing kono, ananging toewan Gulliver ing batin krasa wedi, dadi mangsoeli, jèn ora bisa, adja dadi atiné, sabab wis disedjani pondokan déning mitrané.

Toewan Gouverneur mangsoeli kambi mèsem, jèn ora bisa, ja ora dadi apa, nanging banget-banget pandjaloeké, ésoeké baé toewan Gulliver diarep-arep bali menjang Gouverneuran manèh. Sanadjan toewan Gulliver ing batin satemené aloewoeng bali menjang Maldonado, éwadéné roemasa koerang pantes, jèn pandjaloeké toewan Gouverneur ikoe ditoelaka, moelané bandjoer sagoeh. Ananging satemené ing batin rada aras-arasen.

Ésoeké toewan Gulliver bali menjang Gouverneuran manèh, nanging dèwé baé, djalaran kantjané ora pada dioendang. Ing nalika ikoe, jèn weroeh lelemboet kang pada katon, wis ora pati gila kaja maoené. Olèhé nampani sing doewé omah koermat banget; ésoek ikoe toewan Gulliver oega sarapan ana ing kono. Sasoewéné pada omong-omongan toewan Gulliver dililani doewé pandjaloek apa-apa, anggeré bisa, arep dilegani déning toewan Gouverneur. Toewan Gulliver ana ing nagarané wis taoe kroengoe, jèn dèk bijèn ana sawidjining préwangan kang misoewoer, djenengé Faust, ikoe kadigdajané kang komoek dèwé olèhé bisa ngoendangi wong kang wis pada ora ana (mati). Kedjaba saka ing ikoe dèwèkné oega wis kroengoe, jèn toewan Gouverneur oega bisa nekakaké wong kang wis ora ana, moelané arep ditjoba. Dèwèkné ngarani wong dèk djaman koena, sing djenengé misoewoer ana ing sadjroning babad; toewan Gouverneur dikon nekakaké woedjoedé. Katjarita sapa sing diarani déning toewan Gulliver, ija bandjoer kasatmata, ja-ikoe: Menelaus, kang misoewoer kaprawirané; Agamemnon, kang kalok kawitjaksanané; Achilles, kang kondang kadigdajané; Iskandar Doelkarnèn, Hanibal, César, Pompejus, Theodorik, Karel de Groote lan sapanoenggalané; toewan Gulliver olèhé njawang ndomblong.

Sawisé mangkono toewan Gulliver ditakoni, apa isih ana manèh wong sing wis ora ana, kang arep disoemoeroepi; nanging toewan Gulliver mangsoeli, jèn wis tjoekoep; djalaran enggoné njawang marang woedjoedé wong pirang-pirang kang wis pada ora ana maoe, gawé kendaking atiné.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Toewan Gulliver bandjoer didjak moebeng ndedelengi ing sadjroning dalem Gouverneuran kabèh, toemoeli didjak menjang patamanan ing saboerining dalem. Ing kono ana paḍas, kang lawangé bandjoer menga ḍéwé, bareng dikedjèpi déning toewan Gouverneur. Wong loro ikoe toemoeli paḍa mleboe ing paḍas, ngliwati gang, kang kapaḍangan déning sorot biroe. Dalané ménggak-ménggok, wasana tekan ing sawidjining tlaga. Bareng lakoené tekan ing kono, témboking paḍas kang ana ing sabranganing tlaga, bandjoer menga ḍéwé, sarta ana botjahé wadon prawan-prawan rong larik paḍa metoe. Salariklariké ana botjahé wadon nenem lan kepalané wadon sidji; kepalané panganggoné sarwa poetih, botjahé wadon sarwa djambon, paḍa nganggo slénḍang koemitir. Bandjoer paḍa tjanḍak-tjanḍakan tangan, djedjogédan ana ing sanḍoewoering tlaga, tjoekating tandangé kaja ora ngambah banjoe. Mangkono oega ing nalika ikoe lamat-lamat keproengoe ana swarané moesik, ja-ikoe kang didjogèdi maoe. Botjah wadon rong larik maoe olèhé paḍa ndjogèd anglamlami banget sinawang, tarkaḍang larikané paḍa tradjangtradjangan, bandjoer paḍa ngedoh, oetawa paḍa déné marani. Wasana paḍa ngloempoek, kampoel-kampoel ana ing banjoe, katon kaja karangan kembang mawar poetih lan mawar abang.

Bareng dikedjèpi déning toewan Gouverneur, kabèh paḍa moesna.

Toewan Gulliver banget panoewoené marang toewan Gouverneur, déné diwènèhi weroeh djogèd kang betjik banget, salawasé oerip doeroeng taoe weroeh djogèd kang kaja mangkono betjiké.

Sarèhné toewan Gulliver wis roemasa tjoekoep olèhé nampani pakoermatané toewan Gouverneur, sarta pantjèn wis semajan kambi kantjané arep bali menjang Malḍonaḍo ing dina ikoe oega, moelané bandjoer pamitan sarta awèh panarima manèh marang toewan Gouverneur. Sawisé mangkono bandjoer metoe nggolèki kantjané. Soréné toewan Gulliver sakantjané paḍa bali menjang Malḍonaḍo kalawan slamet, ora koerang sawidji apa.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

BAGÉAN IV.

Toewan Gulliver lajar menjang poelo Lugnag, bandjoer moelih menjang tanah Inggris metoe ing tanah Djepang.

Bareng toewan Gulliver watara wis patbelas dina olèhé dadi ḍajohé panggeḍéné koeṭa kabandaran ing Malḍonaḍo, bandjoer kroengoe kabar, jèn ing plaboehan ana praoe sing wis seḍija arep lajar menjang poelo Lugnag. Toewan Gulliver banget ing boengahé, énggal tata-tata bakal sangoené. Sing doewé omah oega akèh olèhé njangoni kaboetoehané ing dalan. Bareng wis pamitan karo sing doewé omah, bandjoer mangkat menjang plaboehan, para mitrané akèh kang ngeteraké tekan ing praoe.

Katjarita toewan Gulliver bandjoer mantjal saka ing plaboehan ing Malḍonaḍo menjang poelo ing Lugnag kalawan marem ing ati. Ing batin banget panarimané marang Pandjenengané Sang Praboe ing Lapoeta sakawoelané kabèh, djalaran ana ing kono tansah olèh panganggep betjik, ndadèkaké ing maremé.

Saka ing Malḍonaḍo menjang ing poelo Lugnag ikoe lajaran teloeng minggoe. Wiwitané lakoening praoe njenengaké atiné kang paḍa noenggang, saben dina toewan Gulliver roemasa tansah moenḍak tjeḍak karo tanah woetah getihé; ananging noedjoe sawidjining dina wajah tengah wengi paḍa sakala ana prahara geḍé. Lakoening praoe njimpang saka ing dalané, dadi tekané ing Lugnag mesṭi bakal moenḍak lawas manèh. Ananging ora lawas praharané lèrèn, langité paḍang soemilak, lakoening praoe lantjar ngambah sagara kang kimplah-kimplah biroe, ngener marang poelo kang diparani. Toewan Gulliver ing batin wis ora saranta olèhé ngentèni waktoe tekané ing Lugnag, sabab, jèn wis tekan ing kono, panganggepé prasasat wis tekan ing Inggris, djalaran lakoené kang kari wis karoewan. Katjarita poeloné bandjoer katon, ora antara soewé tekan ing moewaraning kali Clumegnig, ja-ikoe kali kang nradjang koeṭa kabandaran ing Lugnag.

Bareng lakoening praoe watara moeng koerang lakon sadjam saka ing koeṭané, bandjoer nibakaké djangkar, sarta

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

awèh tengara ngoendang loods. Let satengah djam ana loods loro teka, ikoe kang nglakokaké praoené metoe ing selaselaning karang kang katoṇ lan kang ora katon; jèn kang nglakokaké doedoe loods, wis mesṭi ora bisa toemindak. Sawisé moeḍik ing kali sawatara dohé, bandjoer tekan ing plaboehan, sapinggiring koeṭa bener.

Katjarita ana mantroesing praoe kang awèh weroeh menjang loods, jèn toewan Gulliver ikoe wong mantja, nagarané adoh banget. Sarèhné ing kono ana pepatjak kentjeng, jèn wong mantja ora kena liwat metoe ing kono, dadi loods maoe bandjoer lapoer menjang panggeḍéné kabandaran.

Bareng toewan Gulliver arep moeḍoen menjang ḍaratan, bandjoer dipriksa déning poenggawa kabandaran, pamriksané slesih lan soemengit banget. Poenggawa kabandaran pamriksané toewan Gulliver nganggo temboeng Lapoeta, sabab para prijaji kabandaran ing kono kabèh paḍa bisa basa Lapoeta, djalaran pakaremaning sasrawoengané para poenggawa kabandaran maoe karo para soedagar ing Lapoeta.

Toewan Gulliver olèhé awèh katrangan oega nganggo basa Lapoeta, tjekak nanging tjeṭa. Ḍèwèkné mratélakaké, jèn saka ing tanah Lapoeta arep menjang Lugnag, nanging ora ngakoe bangsa Inggris, ngakoe bangsa Walanda, sabab ḍèwèkné weroeh, jèn ḍèk samana bangsa Europa kang kena maleboe ing tanah Djepang, moeng bangsa Walanda. Kanḍané menjang poenggawa kabandaran, ḍèwèkné kang maoe mangkat saka ing nagara Walanda, nanging bareng tekan ing satjeḍaké pasisiré tanah Lapoeta, praoené kèrem déning katempoeh ing prahara, kantjané kabèh paḍa mati keblebek. Ḍèwèkné ḍéwé dientas déning sawidjining poelo kang nglajang ana ing awang-awang, bandjoer menjang ing Malḍonaḍo kalawan palilahé Sang Praboe ing Lapoeta. Saiki ḍèwèkné saka ing Malḍonaḍo arep menjang ing Djepang metoe ing Lugnag; saka ing Djepang nijat ladjoe moelih menjang nagarané ḍéwé.

Poenggawa kabandaran olèhé ngroengokaké ora nganggo tjatoeran saketjap. Bareng toewan Gulliver wis rampoeng olèhé tjarita bandjoer dikanḍani déning poenggawa kabandaran, jèn ḍèwékné mitoeroet angger-anggering nagara koedoe ditjekel, sabab ing kono ora kena katekan ing bangsa Europa. Toewan

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Gulliver koedoe dikoendjara nganti ana ḍawoeh katrangan saka ing kradjaning nagara. Prakara ikoe ija arep toemoeli ditindakaké, nanging kira-kira olèhé katrangan nganti sawatara dina. Toewan Gulliver takon, apa ora kena ngentèni katrangan ana ing praoe baé; wangsoelané poenggawa: ora kena, sabalı koewatir, jèn minggat. Dadi toewan Gulliver kepeksa mitoeroet loemeboe ing koendjara.

Toewan Gulliver bandjoer diïrid menjang sawidjining omah tjilik, nanging resik goemrining, ana ing sapinggiring plaboehan, dadi saka ing kono bisa njawang menjang kali lan menjang sagara; ing sangareping lawangé ana sing djaga, soepaja toewan Gulliver adja nganti minggat. Ananging toewan Gulliver dililani dolan-dolan ana ing patamanan ing saboerining omah pakoendjarané, kang kinoebeng ing témbok kang ḍoewoer-ḍoewoer. Kedjaba saka ing ikoe wongé ing kono menjang toewan Gulliver paḍa soemanak-soemanak, sarta tjaḍongé mangan lan ngombé oega ora ngoetjiwani. Mangkono oega toewan Gulliver ija dililani nampani ḍajoh. Mangka bareng wong akèh paḍa kroengoe, jèn ing kono ana wong bangsa Europa ditahan, bandjoer akèh soedagar kang soegih-soegih paḍa teka nemoni, kepéngin kroengoe kaanané ing tanah Europa. Wong kang nemoni ikoe paḍa awèh beboengah apa-apa marang toewan Gulliver; kang mangkono ikoe wis dadi adat tjaraning nagara.

Toewan Gulliver bisané tjatoeran karo para soedagar maoe djalaran amèk djoeroe basa, ja-ikoe sawidjining wong nonoman barengané noenggang praoe saka ing Malḍonaḍo. Wong nonoman ikoe lahiran ing Lugnag, nanging wis lawas manggon ana ing Malḍonaḍo, dadi kapinteranè basa loro ikoe wis ora ngoetjiwani.

Katjarita toewan Gulliver wis roemasa ora saranta olèhé ngentèni toemoeli ana katrangan teka. Ananging banget ndadèkaké ing kagèté, djalaran ḍawoehing panggeḍéné nagara: toewan Gulliver saradja-darbèké kagawaa menjang kradjaning nagara, katjara tahanan, kairingna ing pradjoerit djaranan sapoeloeh. Toewan Gulliver doewé pandjaloek, ḍèwèkné ḍéwé karo djoeroe-basané ditoenggangna ing djaran. Pandjaloeké toewan Gulliver ikoe ditoeroeti, bandjoer paḍa mangkat

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

menjang kradjaning nagara, diïringaké ing pradjoerit, barang-barangé dimotaké ing kréta, oega diïringaké ing pradjoerit.

Pradjoerit pangiringé kang sidji ndisiki lakoe, soepaja ngatoerana oeninga tekané toewan Gulliver ingarsané Sang Praboe ing Lugnag, dadi Sang Praboe saged toemoeli nemtokaké kapan lan ana ingendi olèhé arep mirsani marang toewan Gulliver. Toewan Gulliver lakoené ana ing tengah, dioeroeng-oeroeng ing pradjoerit, nganti tekan ing kradjaning nagara.

Bareng toewan Gulliver olèhé ngentèni ḍawoeh ana ing koeṭa Lugnag wis olèh rong dina, lagi ana ḍawoeh ditimbali menjang kaḍaton, diïrid sowan ingarsané Sang Praboe déning Adjudant. Toewan Gulliver, bareng wis teka ingarsané Sang Praboe, bandjoer soedjoed sarana mengkoereb ana ingarsané Sang Praboe kambi ngamboeng lemah; kang mangkono ikoe saka pangrasané toewan Gulliver mitoeroet tata-tjarané ing tanah Asia.

Sang Praboe olèhé nampèni kalawan soemèh ing wadana, toewan Gulliver diḍawoehi ngadeg sarta didangoe, keprijé nalaré déné nganti toemeka ing nagarané.

Toewan Gulliver ngoendjoekaké nalar-nalaré kaja déné pratélané marang poenggawa ing kabandaran. Sang Praboe katon jèn ngoengoen banget, sarta mratélakaké soekaning panggalihé déné bisa tetemon karo wong kang wis akèh sesoeroepané. Sang Praboe aparing ḍawoeh marang abdi ing kaḍaton, diḍawoehi roemeksa betjik-betjik marang toewan Gulliver sarta diḍawoehi maringi kamar ponḍokan ana ing sadjroning kaḍaton.

Mangkono oega toewan Gulliver diparingi ḍoewit sakanṭong kanggo mbajari kaboetoehané kang tjilik-tjilik. Malah toewan Gulliver ditari arep diabdèkaké dadi prijaji ana ing kaḍaton, nanging sarèhné kepénginé moelih wis banget, dadi moeng njoewoen sih kamoerahané Sang Praboe kaparingana palilah ladjoe menjang Djepang, saka ing kono arep golèk praoe kanggo moelih menjang nagarané.

Sang Praboe karsa maringi palilah, anggeré toewan Gulliver gelem ngentèni ḍisik sawatara dina ana ing kaḍaton; toewan Gulliver matoer sandika, bandjoer diparingi lajang nitipaké

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

toewan Gulliver marang Sang Mikaḍo, ja-ikoe djedjoeloeking ratoe ing Djepang.

Toewan Gulliver ana ing kaḍaton ing Lugnag roemasa seneng pikiré, sabab digoematèni banget. Bareng wis olèh ing sawatara dina, bandjoer njoewoen pamit ingarsané Sang Praboe. Sang Praboe pareng, toewan Gulliver diparingi gandjaran warna-warna, sarta dititipi pisoengsoeng, katoer marang pandjenengané Sang Mikaḍo ing Djepang, toewan Gulliver diḍawoehi njaosaké ḍéwé kambi lajangé. Toewan Gulliver oega diḍawoehi njaosaké katemenané Sang Praboe, olèhé saḍèrèkan karo Sang Mikaḍo. Mangkono oega toewan Gulliver diparingi ḍoewit mas, kèhé patang-atoes patang-poeloeh papat. Tjatjah nganggo angka kang paḍa mangkono ikoe wis dadi kasenengané Sang Praboe ing Lugnag.

Mangkaté toewan Gulliver menjang koeṭa plaboehan ing pasisir-lor nganggo dikoermati djadjaran saka ing kaḍaton, kang awit saka ḍawoehé Sang Praboe. Bareng teka ing koeṭa plaboehan banget boengahé ingati kroengoe kabar, jèn nem dina engkas ana praoe kang arep mangkat menjang Djepang. Toewan Gulliver bandjoer ngremboeg panggonan, bareng wis wajahé bandjoer mantjal. Lakoené slamet, bareng wis olèh patbelas dina tekan ing koeṭa palaboehan kang ramé, ja-ikoe ing Jokohama.

Koeṭa Jokohama ikoe doemoenoeng ana ing sapinggiré soenglon Jèḍḍo, tjeḍak karo koeṭa kradjaning nagara, ja-ikoe koeṭa Tokijo. Bareng praoené maleboe ing plaboehan, bandjoer ana prijaji saka ing kaḍaton teka, arep niti-priksa asalé sidji-sidjining wong kang paḍa noempang. Djalaran nalika samana larangan geḍé, jèn ana wong bangsa Europa, salijané bangsa Walanda, wani ngambah ing tanah Djepang; sapa sing wani nglanggar, meṣṭi olèh oekoem pati. Toewan Gulliver, kedjaba pratéla, jèn ḍèwèkné bangsa Walanda, oega noedoehaké lajangé Sang Praboe ing Lugnag sing katoer marang pandjenengané Sang Mikaḍo. Prijaji kaḍaton ora samar marang tjaping lajang, apeṭa ratoe ndjoendjoeng keré; moelané bandjoer kanḍa marang toewan Gulliver, patjaké anḍap-asor banget, jèn ḍèwèkné sagoeh mitoelingi ing saperloené; sabab toewan Gulliver dianggep prijaji geḍé, oetoesané Sang Praboe ing Lugnag. Toewan Gulliver

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

sabarangé bandjoer ditoenggangaké ing sekotji goepermèn, mentas menjang ḍaratan. Bareng para prijaji ing Jokohama paḍa kroengoe, jèn toewan Gulliver nggawa lajang kondjoek ing ngarsané Sang Mikaḍo, banget olèhé paḍa ngoermati. Toewan Gulliver diwènèhi ponḍokan kang prajoga. pepak seḍijané abdi, djaran, kréta, kena dienggo sowan menjang kaḍaton ing Tokijo; tjekaké ponḍokané patoet kanggo oetoesaning ratoené nagara kang memitran.

Toewan Gulliver krasa seneng banget ana ing omah-ponḍokané. Éwadéné oega bandjoer kongkonan wong sowan menjang kaḍaton ing Tokijo, njoewoen palilah bakal ing pisowané. Sarèhné lagi dadi oetoesaning ratoe, moelané énggal tampa ḍawoeh, jèn kapareng sowan.

Toewan Gulliver olèh papagan karéta saka ing kaḍaton; ananging bareng lakoené tekan ing sakèṭènging koeṭa, bandjoer koedoe moeḍoen saka ing kréta; saka ing kono lakoené nganti tekan ing keḍaton koedoe ḍarat, dioeroeng-oeroeng ing batoer toekon patang-poeloeh, ana kang bangsa koelit poetih lan ana kang koelit ireng. Sadalan-dalan lakoené dadi tontonan, éwon wong kang paḍa nonton tekaning oetoesan. djalaran enggoné nampani nganggo pakoermatan geḍé mangkono.

Satekané ing kaḍaton oega ditampani kalawan pakoermatan, bandjoer diïrid sowan ing ngarsané Sang Mikaḍo. Toewan Gulliver olèhé ngoendjoekaké nawala karo djèngkèng, mangkono oega enggoné ngoendjoekaké welingé idjoan Sang Praboe ing Lugnag. Bareng nawalané wis diwaos, Sang Mikaḍo bandjoer ndangoe akèh-akèh marang toewan Gulliver; enggoné paḍa wawan-pangandika nganggo djoeroebasa kang bisa tjara Walanda. Slesih banget pandangoené Sang Mikaḍo marang asal, lelakon lan kanijatané toewan Gulliver.

Toewan Gulliver moendjoek, jèn ḍèwèkné ikoe soedagar Walanda, entas loenga lajaran adoh, bandjoer praoené kèrem déning katempoeh ing prahara, awaké kéntas ing ḍaratan. Saka ing kono bandjoer bisa menjang ing Lugnag, lakoené ngliwati ḍaratan lan laoetan. Ana ing Lugnag sowan ingarsané Sang Praboe, bandjoer diparingi palilah mbandjoeraké lakoe menjang Djepang, sabab Sang Praboe roemaos dadi mitrané Sang Mikaḍo, djalaran lakoe dagang saantarané Lugnag lan

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Djepang ramé banget. Pangadjeng-adjengé Sang Praboe toewan Gulliver ana ing Djepang bisaa olèh praoe kanggo moelih menjang nagarané ḍéwé.

Sang Mikaḍo paring pangandika, sasaged-saged arep mitoeloengi toewan Gulliver bisané moelih marang nagarané. Mangkono oega awan ikoe toewan Gulliver diḍawoehi mangan ana ing kaḍaton.

Sang Mikaḍo paring sasmita, bandjoer ana gamelan moeni ngrerangin; Sang Mikaḍo toemoeli djengkar, mlebet menjang sawidjining bangsal, diḍèrèkaké ing toewan Gulliver lan para prijaji geḍé kang paḍa sowan. Ing bangsal kono wis ana seḍijan ḍahar; Sang Mikaḍo lan toewan Gulliver bandjoer mapan lenggah noenggal médja, nanging para prijaji lijané paḍa mapan loenggoeh ing médja sédjé, ora kena noenggal médja karo Sang Mikaḍo. Sasoewéné paḍa ḍahar, akèh-akèh pandangoené Sang Mikaḍo menjang toewan Gulliver, sarta katon soeka ing galih, déné toewan Gulliver nélakaké, jèn soegih kawroeh.

Bareng olèhé paḍa ḍaharan wis rampoeng, Sang Mikaḍo ḍawoeh nata kamar kanggo ponḍokané toewan Gulliver, sarta toewan Gulliver ditari, apa ésoeké gelem nḍèrék mbebeḍag menjang sadjabaning nagara. Toewan Gulliver matoer sandika.

Kebeneran ésoeké terang, langité paḍang soemilak; soroting srengéngé pating pantjoerat katampek déning rerengganing kaḍaton ing Tokijo, kang pating glebjar. Nalika samana kang arep mbebeḍag paḍa mangkat saka ing koeṭa menjang alas pagoenoengan ing sadjabaning nagara. Satekané ing alas pambeḍagan, ing kono wis ramé, djalaran para abdi toewa-boeroe wis paḍa nḍisiki, dadi wong akèh wis paḍa kroengoe, jèn Sang Mikaḍo arep karsa mbebeḍag karo tamoené. Mangkono oega wong sing arep paḍa nggosokaké beboeron, ija wis paḍa seḍija.

Kabèh panata lan panindaké ora ana kang ngoetjiwani. Sasoewéné mbebeḍag kabèh paḍa seneng banget, olèhé ija akèh. Olèh-olèhané paḍa digawani ing abdi pepikoel.

Bareng olèhé paḍa mbebeḍag wis tjoekoep soewéné, bandjoer paḍa lèrèn; bareng aba mangkat moeni, paḍa boḍol bali menjang nagara.

Soréné toewan Gulliver dikoermati pista ana ing kaḍaton.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Ésoeké manèh toewan Gulliver moebeng sadjroning koeṭa nonton apa-apa kang pantes dineleng. Kang banget ndadèkaké goemoené toewan Gulliver, ja-ikoe sawidjining tjanḍi, doemoenoeng ana ing panggonan kang ḍoewoer peṭané kaja dadi pasemoning kasaktèn. Déné omahé tjanḍi prasasat kaboentel ing mas kabèh, ija bener tipis nanging mas toelèn, doenoengé ana ing poepoenṭoek; saka ing kéblat papat ana dalané oenḍak-oenḍakan kanggo moenggah mrono. Toewan Gulliver ija moenggah; bareng tekan ing ḍoewoer rasané soemlengeren ndeleng saoepa-rengganing tjanḍi, olèhé sarwa pèni lan sarwa goemebjar. Pirang-pirang pajon lan menara mas oetawa salaka tjilik-tjilik, kang tinarètès ing sesotya, pating pantjoerat déning katampek ing srengéngé. Ing ngendi-endi akèh gendérané srengéngé-mleṭèk, pating klèbèt reboet oenggoel karo lelajoe. Ing dalan oenḍak-oenḍakan akèh wongé kang paḍa moenggah oetawa paḍa moeḍoen, panganggoné paḍa matjak-matjak; ing plataraning tjanḍi akèh wongé kang paḍa mlakoe-mlakoe. Ing sakiwa-tengening tjanḍi akèh retjané kéwan sing anèh-anèh, paḍa dienggo padasan, banjoené mantjoer adjegan. Sadjroning tjanḍi oega akèh retjané mas lan salaka warna-warna woedjoedé. Saben pajon lan saben manara paḍa ana lontjèngé, dadi swarané koemroesoek kaja ombaking sagara.

Toewan Gulliver salawasé oerip doeroeng taoe weroeh kang sarwa goemebjar sarta sarwa pèni kaja mangkono; bareng bali menjang kaḍaton, ing batin isih krasa lam-lamen.

Ésoeké toewan Gulliver arep mangkat menjang Nagasaki, sabab ing palaboehan Nagasaki akèh praoe kang lajaran menjang tanah Europa. Sang Mikaḍo ḍawoeh ngeteraké nganti tekan ing Nagasaki pisan. Sarèhné toewan Gulliver arep metoe ing sagara, moelané diparingi praoe kagoengané Sang Mikaḍo pijambak, kapitané mitajani.

Katjarita lakoené toewan Gulliver slamet tekan ing Nagasaki, ora koerang sawidji apa. Ana ing kono monḍok ing omahé panggeḍéning kabandaran; banget boengahé ing ati kroengoe saka sing doewé omah, jèn wis mèh ana praoe mangkat menjang Amsterdam, djenenging praoe *Ambon*, geḍéné patang-atoes sèket ton.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Toewan Gulliver bandjoer menjang plaboehan karo sing doewé omah, arep ndeleng praoe *Ambon* maoe. Satekané ing praoe, bandjoer paḍa nemoni kapitané aran toewan Theodoor van Grult. Sarèhné toewan Gulliver ḍèk bijèn wis taoe manggon ana ing nagara Walanda lawas, malah wis taoe sekolah ana ing koeṭa Leiden, moelané olèhé tjatoeran tjara Walanda wis kaja basané ḍéwé.

Toewan kapitan nakokaké lelakoné toewan Gulliver sing oewis-oewis. Toewan Gulliver olèhé tjarita tjekak nanging aos; sanadjan akèh sing ora dikanḍakaké, éwadéné ora ngatarani. Sasoewéné paḍa omong-omongan toewan Gulliver takon, apa ḍèwèkné kena miloe noenggang praoe *Ambon* menjang nagara Walanda. Toewan kapitan mangsoeli kena, anggeré toewan Gulliver gelem mbajar séwan kaja kang wis dadi beneré. Ananging bareng kroengoe, jèn toewan Gulliver ikoe ḍokter, bandjoer dililani miloe noempang tanpa bajaran sapangané, angger gelem dadi ḍokter praoe, jèn ana wong lara, koedoe dipitoeloengi déning toewan Gulliver. Djalaran nalika mangkaté praoe ikoe, katempoeh ing prahara geḍé, ḍokteré ḍéwé ana ing sagara Indija ilang katjemploeng ing sagara.

Toewan Gulliver sagoeh; toewan kapitan bandjoer prén-tah njeḍijani kamar. Toewan Gulliver ditakoni, apa isih doewé sanak-sadoeloer kang ana ing nagara Walanda; toe-djoené toewan Gulliver akèh kawanoehané ana ing nagara Walanda, dadi bisa ngarani Walanda sawatara, kang kena diakoe sanaké. Kang paḍa diarani djenengé maoe Walanda ing provincie Gelderland, dadi toewan kapitan wis ora samar, jèn lelawanané remboegan ikoe bangsané ḍéwé.

Toewan Gulliver toemoeli nata koper-koperé, dikon nggawa menjang praoe; ing dina mangkaté praoe toewan Gulliver die-teraké sing doewé omah menjang plaboehan. Sawisé paḍa andoem slamet, toewan Gulliver mangkat, noenggang praoe lajar *Ambon*. Lakoené tansah olèh angin betjik, nganti ngliwati tanah djasirah Malaka lan soepitan Malaka, sing misoewoer akèh badjagé; wasana slamet tekan ing Kaap de Goede Hoop. Ana ing kono praoe *Ambon* lèrèn, sabab akèh perloené, ja-ikoe: amèk banjoe ngombé, toekoe boetoeh

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

lan ndandani karoesakaning praoe, nanging toewan Gulliver ora moeḍoen saka ing praoe.

Wasana nalika tanggal ping 10 April 1710 praoe *Ambon* tekan ing Amsterdam; ana ing dalan mantroesé mati teloe djalaran saka ing lara, sarta tiba saka ing tijang geḍé sidji. Pradjandjéané toewan Gulliver olèhé dadi ḍokter praoe, ing nalika samana dadi wis rampoeng. Moelané bandjoer pamitan menjang toewan kapitan van Grult; sawisé mangkono, toemoeli mentas menjang ḍaratan.

Ora antara lawas toewan Gulliver mangkat saka ing Amsterdam menjang tanah Inggris. Ing wajah bengi malem tanggal ping 16 April praoe kang ditoenggangi maleboe ing plaboehan, dadi ésoeké toewan Gulliver bisa weroeh tanah woetah getihé manèh, sawisé loenga kanem tengah taoen lawasé.

Toewan Gulliver énggal ambandjoer menjang Redriff, ing dina ikoe oega tekan ing omahé. Boengahé anak-bodjoné wis ora kena winirasa, déné wis entèk pangarep-arepé, woesana bisa ketemoe manèh karo toewan Gulliver mangka tekané prasasat makdjleg tanpa sangkan. Mangkono oega toewan Gulliver ḍéwé, ija roemasa bekdja banget, déné anak-bodjoné paḍa ketemoe slamet kawarasan kabèh.

Bareng wis paḍa tentrem pikiré, toewan Gulliver bandjoer njaritakaké lelakoné marang anak-bodjoné. Sing disanḍang oetawa sing dideleng, kasoesahan lan kaboengahané ana ing paran adoh, kabèh ditjaritakaké, ora ana sing kaliwatan. Kang paḍa ngroengokaké paḍa ndomblong kabèh saking ngoengoené.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

IV.

Lelakoné toewan Gulliver ana ing tanah Kaboetan kang kapindo.

BAGÉAN I.

Toewan Gulliver loenga menjang Ostende bandjoer dadi kapitané praoe „de Gouden Draak."

Toewan Gulliver ikoe oeripé ana ing omah kepénak, moelané saroepaning kasangsaran lan kasoesahan sing wis disandang, moeng saḍéla olèhé ngrasakaké. Ora lawas wis ṭoekoel kepénginé arep loengan manèh, kepéngin weroeh tanah lan wong mantja. Ana ing omah sanadjan ajem, sarèhné ora doewé pagawéan sing adjeg, dadi bandjoer ora betah. Toer saben kataman ing pakéwoeh ing batin wis doewé nijat, samangsa slamet bisa moelih ing omahé, ora arep loenga-loenga manèh. Éwadéné sarèhné pantjèn ndoewéni ḍasar ḍemen marang lelakon sing élok-élok, dadi bandjoer kepéngin weroeh djadjahan manèh.

Kang ikoe toewan Gulliver bandjoer tata-tata arep loengan noenggang praoe manèh, ora predoeli ditangisi ing anakbodjoné. Nalika tanggal kaping 1 December toewan Gulliver mangkat lajaran saka ing plaboehan Limehouse, noenggang praoe kang aran *De twee Gebroeders*, kapitané toewan August Smith. Bareng tanggal 25 toewan Gulliver slamet tekan ing plaboehané koeṭa Ostende.

Ana ing Ostende toewan Gulliver ketemoe karo oepsir-laoet sawatara, sing wis tepoeng betjik karo ḍèwèkné. Bareng para mitra-mitrané kroengoe, jèn toewan Gulliver kepéngin ndjadjah tanah sing adoh-adoh, paḍa sagoeh nggolèkaké praoe sing arep lajaran adoh. Toewan Gulliver noeli ditepoengaké remboeg karo sawidjining firma ing Ostende kono. Kadadéaning remboeg: toewan Gulliver didadèkaké kapitané praoe lajar

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

kang aran *de Gouden Draak*, sarta ing sawatara sasi engkas koedoe mlakoe lajar menjang tanah Tjina lan Djepang.

Sawoesé kadadéan remboegé, toewan Gulliver bandjoer bali moelih menjang omahé. Ana ing omah bareng wis tetemon karo anak-bodjoné sawatara minggoe, bandjoer bali menjang Ostende manèh, arep nata bakal mangkaté praoe, sing dadi tjekelané.

Bareng panatané praoe wis rampoeng, wis sedija samomotané pisan, nalika tanggal ping 1 April 1711 toewan Gulliver mantjal saka ing plaboehané koeṭa Ostende. Lakoené slamet olèh angin betjik; bareng tanggal kaping 23 April tandjoeng Teneriffe katon, ora antara lawas goenoeng-goenoengé ing tanah Afrika oega bandjoer paḍa katon. Wasana lakoening praoe tekan ing Kaap de Goede Hoop; ana ing kono toewan Gulliver manḍeg woloeng dina, perloe toekoe boetoeh.

Katjarita ana ing kono mantroesé toewan Gulliver minggat sing woloe; poelisiné ing kono kentjeng banget olèhé nggolèki, ananging meksa ora ketemoe. Sarèhné ana ing koeṭa Kaapstad toewan Gulliver ora bisa olèh mantroes manèh, dadi kepeksa mbandjoeraké lakoe moeng karo mantroes kang kari baé. Saliwaté pongolé tanah Afrika kang sisih kidoel, lakoening praoe dieneraké marang poelo ing Maḍagaskar. Bareng poelo Maḍagaskar katon, toewan Gulliver weroeh praoe roesak kampoel-kampoel ana ing sagara; bareng ditamataké nganggo kèker, katon ing ngarepané ana retjané singa; toewan Gulliver ora samar, jèn ikoe praoe Inggris. Moelané bandjoer akon ngoenèkaké mrijem, ananging ing praoe kang roesak maoe meksa ora ana sabawané apa-apa, dadi toewan Gulliver bandjoer noetoegaké lakoe. Bareng lakoené olèh rong mijl, toewan Gulliver weroeh sekotji, kang lagi marani praoené toewan Gulliver karo awèh sasmita jèn katjilakan.

Praoené toewan Gulliver bandjoer dilakokaké marani sekotji maoe, wongé dientas, dioenggahaké ing praoe, kabèh paḍa katon memelas banget. Wong ing sekotji maoe wis nem dina olèhé ora paḍa mangan apa-apa, sarta doeroeng soewé sing sidji wis ketiban oenḍi arep dipatèni kanggo pangané kantjané. Kang katiban oenḍi ngrerepa ndjaloek inah sadjam, soepaja bisaa maḍep marang bakal patiné. Ananging doeroeng nganti

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

genep sadjam, wis paḍa dientasi sarta dioenggahaké ing praoe *de Gouden Draak,* ikoe dadi kabèh paḍa roemasa bekdja, loewih manèh kang katiban oenḍi.

Saka tjaritané mantroes-mantroes kang paḍa dipitoeloengi, praoené kang maoe aran *de Trouwe Anna,* kapitané toewan Smedley, lagi moelih saka ing nagara Tjina; bareng tekan satjeḍaké ing poelo Maḍagaskar, ketanggor ing karang. Awaking praoe sing patang-poeloeh kambi kapitané paḍa mati keblebek.

Mantroes-mantroes sing dipitoeloengi maoe olèhé ngopèni ana ing *de Gouden Draak* ora kakoerangan; toewan Gulliver doewé panari: dipilih endi, dientasaké ana ing Maḍagaskar, karo miloe ḍadi mantroesing praoené. Kabèh paḍa milih dadi mantroes ana ing *de Gouden Draak,* dadi ing nalika ikoe toewan Gulliver ana ing satengah-tengahing sagara bisa nemoe boetoehé kang perloe banget. Toer olèh wong kang kepotangan njawa marang ḍèwèkné, wis mesṭi baé pantes kena dipitaja antepé.

Nalika tanggal kaping 2 Djoeni ing saantarané djam sanga lan sapoeloeh soré, katjarita ana prahara teka, semoené arep nggegirisi, ing tijang-tijanging praoe adjeg katon ana teloehé, mratanḍani jèn arep ana bebaja geḍé. Angin lor-koelon kroḍané nggegirisi, nganti rolikoer dina olèhé nganggo dolanan menjang *de Gouden Draak.* Bareng tanggal 24 Djoeni praharané lèrèn, nanging lajaré wis adjoer rowak-rawèk, sarta toewan Gulliver ora weroeh, doenoenging praoené ing nalika ikoe ana ing ngendi. Anḍoengané lajar bandjoer dikon ndjoepoek kanggo njalini; praoené toemoeli dilakokaké ngalor-ngétan.

Bareng tanggal ping 28 Djoeni mantroes kang ana ing uitkijk sanalika njwara: „Ngarep ḍaratan!"

Ing nalika ikoe ora ana wong kang ngarep-arep ḍaratan, moelané kabèh paḍa kagèt.

Praoené sangsaja njeḍak marang ḍaratan, djalaran anginé saka ing kidoel-koelon. Saja tjeḍak menjang ḍaratan, toewan Gulliver saja kèlingan menjang woedjoedé palemahan ing sakiwa-tengené pagoenoengan waḍas kang ana ing ngarepé. Soewé-soewé toewan Gulliver ora samar, jèn praoené saiki ana ing djadjahané tanah Kaboetan.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Toewan Gulliver bandjoer njandak roda kemoedining praoe, ora nganggo goeneman saketjap menjang djoeroe-moedi sing njekel. Praoené bandjoer dilakokaké metoe sela-selaning karang sapirang-pirang. nganti mleboe ing soenglon; ana ing kono bandjoer nibakaké djangkar.

Toewan Gulliver bandjoer akon ngedoenaké sekotji sidji, toemoeli ditoenggangi menjang daratan karo mantroes sawatara.

BAGÉAN II.

Toewan Gulliver menjang ing kradjané tanah Kaboetan manèh, sowan Sang Praboe lan Sang Pramèswari sarta ngloewari mitrané, Glumdalclitch, saka ing koendjara. Wasana bandjoer minggat saka ing kono.

Bareng wis pada tekan ing daratan, bandjoer pada ngoebres pasisiré ing kono, nanging ora nemoe tabeting manoengsa oetawa kéwan, dadi bandjoer pada nijat bali menjang praoené. Nijaté toewan Gulliver arep noeroet pasisir sarana noenggang praoené, nganti bisa nemoni wong. Ananging bareng tekan ing panggonaning sekotjiné, ketemoe ana ing pentasan, sabab sagarané pinoedjoe sob. Ora lija toewan Gulliver koedoe sabar ngentèni robing sagara manèh.

Sarèhné panasé soemelèt banget, para mantroes pada mentang lajar, dienggo ngaoeb; déné toewan Gulliver karo djoeroe moedi loro pada moenggah maleboe menjang daratan. Lakoené toewan Gulliver sakantjané doeroeng patia adoh, pada weroeh ana danawa; toewan Gulliver ora samar, jèn ikoe boeta ing Awoe-awoe-langit. Kantjané karo pisan banget kagèté, bandjoer mlajoe asipat koeping.

Ananging toewan Gulliver malah njeloek danawané nganggo basané ing kono; danawané goemoen banget weroeh toewan Gulliver. Sanadjan dèwèkné ikoe boeta pasisir, ija ikoe toekang amèk iwak, éwadéné wis weroeh, jèn toewan Gulliver ikoe dèk bijèn abdi badjangan kekasih ing kadaton, dadi bareng weroeh, ija ora pangling. Danawa banget boengahé, déné bisa nemokaké abdi badjangan, kang woes ilang samono

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

lawasé; toewan Gulliver bandjoer didjoendjoeng, diedegaké ing èpèk-èpèké sarta ditakoni, tekané ing kono ikoe saka ing ngendi.

Toewan Gulliver bandjoer njaritakaké lelakoné, enggoné nganti mentas ing ḍaratan ikoe; danawané toemoeli énggal-énggalan menjang gisik, arep weroeh, apa njata, jèn isih akèh toenggalé wong kang tjilik-tjiliké samono. Bareng mantroes-mantroesé weroeh diparani ing boeta, bandjoer énggal-enggalan paḍa njèrèd sekotjiné menjang banjoe, toemoeli arep diwelahi. Ananging tanpa gawé, djalaran danawané kaselak teka; sekotjiné bandjoer didjoendjoeng, digawa mentas, disèlèhaké ing ḍaratan, watara satoes mèter dohé saka ing banjoe.

Toewan Gulliver mangkroek-mangkroek ana ing lengening danawa; kantjané mantroes paḍa ditoetoeri adja tjilik-tjilik atiné, sabab danawané ora bakal ganggoe-gawé apa-apa. Toewan Gulliver bandjoer ndjaloek ngalih menjang sekotji; kantjané toemoeli ditoetoeri akèh-akèh, semoené rada ngandel.

Toewan Gulliver noeli doewé pandjaloek menjang danawa, soepaja awaké sakantjané kabèh paḍa digawaa menjang omahé. Sekotji saisiné bandjoer ditjanḍak déning danawa, ditoempangaké ing poenḍaké, digawa moelih menjang omahé. Ana ing omahé paḍa disoegoeh mangan lan minoem; sawisé paḍa mangan, bandjoer disèlèh-sèlèhaké ana ing patoeroné anaké, soepaja paḍa ngasoa.

Mantroes maoe sing sidji ngoelèt, bandjoer tiba kebanting, nganti klenger, ora obah-obah ana ing lemah, djalaran ḍoewoering patoeron saka ing lemah ora koerang saka patang mèter. Toewan Gulliver sakantjané ija kroengoe, nanging ora ana sing bisa noeloengi. Toedjoené sing doewé omah énggal maleboe, dadi mantroes sing tiba bandjoer ditoeloengi, disèlèhaké ing bantal manèh; ora soewé éling, nanging gigir lan sirahé isih krasa lara banget.

Toewan Gulliver ditoetoeri déning danawa, jèn sekotji sawongé kabèh arep digawa menjang nagara ing dina ikoe oega, sabab ḍèwèkné ora wani tanggoeng ing pandjagané. Dohing nagara saka ing kono ana 50 mijl, moelané mantroes-mantroes paḍa ora ngandel, jèn ing dina ikoe oega bisa tekan ing nagara, sanadjan boetaa sing nggawa. Ananging toewan Gulliver,

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

V. Ana ing dalan danawa lèrèn ing sawidjining waroeng, gawané sekotji saisiné disèlèhaké ing médja.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY

sarèhné wis soemoeroep terang moenggoeh kaanané ing kono, ora ndoewèni samar pisan-pisan.

Bareng kabèh wis paḍa dikon mangan manèh, toemoeli paḍa dikon mapan ing sadjroning sekotji, sekotjiné bandjoer dipoenḍak. Toewan Gulliver mapan ana ing sanḍing koepingé danawa, soepaja bisaa omong-omongan karo ḍèwèknèné. Sing ditakokaké ḍisik, ja-ikoe bab kaslametané Glumdalclitch, mitrané; bandjoer nakokaké, apa wong ing Kaboetan paḍa mengerti keprijé loengané toewan Gulliver saka ing tanah Kaboetan. Danawa awèh weroeh, jèn sailangé toewan Gulliver, Glumdalclitch bandjoer dikoendjara; nanging kang banget diprihatini déning Glumdalclitch, déné ilangé toewan Gulliver kok ora karoewan katrangané mangkono.

Mangkono oega Sang Praboe lan Sang Pramèswari ija banget ing pangoengoené; olèhé nggolèki ndjlimet ora kakoerangan; abdi kapoetran, kang dipasrahi roemeksa, sanalika diwetokaké saka ing kaḍaton. Toer abdi kapoetran maoe isih bangsa loehoer, wis patjangan karo sawidjining poetri, darahé Sang Praboe. Ananging toewan Gulliver meksa ora ketemoe, dadi kinira wis mati, moelané ing kaḍaton bandjoer nḍawoehaké pangoengoen woloeng sasi lawasé. Éwadéné Sang Pramèswari isih kerep ngandikakaké bab abdiné badjangan, sing ditresnani banget.

Toewan Gulliver olèhé omong-omongan karo danawa ikoe isih bisa kepénak, moelané boengah banget, déné isih bisa basané ing tanah Kaboetan, doeroeng lali. Ana ing dalan danawa lèrèn ing sawidjining waroeng gawané sekotji saisiné disèlèhaké ing médja. Ana mantroes sidji arep metoe saka ing sekotji, kepéngin weroeh ing médja kono ana apa baé; ananging keplèsèd bandjoer tiba ketjemploeng ing basi isi tjokak. Saoepama adjaa pinter nglangi, mesṭi mati keblebek ing tjokak. Toedjoené bandjoer dientas déning danawa kang anggawa, pandjoepoeké kaja wong ngentas laler saka ing wédang, moeng nganggo dridjiné sidji.

Bareng danawa sagegawané wis paḍa djadjan, toemoeli mbandjoeraké lakoe; bareng ngarepaké soeroep srengéngé, paḍa tekan ing sadjabaning nagara. Bareng arep maleboe ing nagara, sekotjiné ditoetoepi nganggo katjoening danawa,

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

sing ana ing djero nganti paḍa keplepeken. Moelané ditoe-toepi, perloené soepaja adja nganti katon, moenḍak bandjoer ana sing ngatoeri oeninga menjang kaḍaton, sadoeroengé ḍè-wèkné teka.

Danawa banget boengahé, déné satekané ing kaḍaton, ora ana sing weroeh menjang gawané. Moeng abdi sing djaga kori mesṭi baé ora kena nglebokaké wong, jèn doeroeng terang apa gegawané. Sing djaga kori didjak soemingkir saḍéla, bandjoer ditoedoehi isining sekotji, kang bakal katoer ingarsané Sang Pramèswari. Sing djaga kori ikoe ḍèk-bijèn wis tepoeng karo toewan Gulliver, moelané ija ora pangling. Sanalika bandjoer mlajoe ngatoeri oeninga ingarsané Sang Pramèswari.

Katjarita Sang Pramèswari lagi pinoedjoe ḍahar karo Sang Praboe. Bareng paḍa mireng, jèn toewan Gulliver teka, karo-karoné paḍa djoemeneng, sarta Sang Praboe aparing ḍawoeh, soepaja toewan Gulliver kasowanaké toemoeli. Saka ing kadohan toewan Gulliver weroeh, jèn tekané ikoe banget ndadèkaké soekaning panggalihé Sang Praboe lan Sang Pramèswari, katara saka ing pasemoning wadanané; soeka-ning panggalihé sangsaja moenḍak, bareng paḍa pirsa, jèn isih ana toenggalé wong badjang pitoe manèh.

Wong woloe maoe bandjoer didjoendjoengi saka ing sidji-sidji déning Sang Praboe, paḍa disèlèh-sèlèhaké ing baki kang ana ing médja, soepaja kenaa diïling-ilingi kang tetéla. Sang Pramèswari kambi para prijaji lan poetri-poetri kaḍaton oega paḍa toemoet ngiling-ilingi kabèh.

Sang Praboe bandjoer njarijosaké prihatosé pijambak, lan Sang Pramèswari toewin saisining kaḍaton kabèh nalika paḍa kétjalan toewan Gulliver. Toewan Gulliver noeli diḍawoehi njaritakaké lelakoné kabèh, wiwit ilangé saka ing kono nganti sabaliné ikoe.

Toewan Gulliver matoer sandika, bandjoer wiwit tjarita. Olèhé tjarita nganggo diwoewoehi, jèn banget prihatiné nalika ontjat saka ing kaḍaton ing Ngawoe-awoe langit, moelané banget pangoediné ngarah bisané olèh praoe; bareng wis olèh, bandjoer golèk kantja didjak nggolèki tanah Kaboetan. Ing nalika ikoe toewan Gulliver — atoeré marang Sang Praboe —

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

roemasa bekdja banget, déné bisa bali menjang tanah sing ditresnani.

Bareng Sang Nata miḍanget, jèn praoené toewan Gulliver isih kèri ana ing pinggir pasisir, bandjoer arep paring ḍawoeh, ndikakaké ndjoepoek praoe maoe saisiné, dipoenḍoet menjang kaḍaton. Ananging toewan Gulliver menggak, Sang Praboe diatoeri njabaraké ḍisik sawatara dina. Sabab arep dioekoer ḍisik sing slesih; jèn oewis, saka panemoené toewan Gulliver, panggawaning praoe betjik nganggo kréta, soepaja adja nganti roesak. Sang Praboe mrajogakaké panemoené toewan Gulliver, moelané bandjoer njarah.

Noeli paḍa rerasan prakara warna-warna; bareng toewan Gulliver ngira wis mangsané, bandjoer matoer njoewoenaké pangapoera Glumdalclitch, kaloewarana saka ing koendjara. Sarèhné Sang Praboe lagi rena panggalihé, Glumdalclitch sanalika andikakaké ngloewari.

Bareng Glumdalclitch diloewari saka ing koendjara sarta weroeh toewan Gulliver isih oerip, boengahé tan kena winirasa. Saking boengahé bandjoer mlajoe menjang médja, toewan Gulliver didjoendjoeng ditoempangaké ing tangané, bandjoer digawa djogédan, ora predoeli lagi ana ingarsané Sang Praboe oetawa Sang Pramèswari; toewan Gulliver dikekep-kekep kentjeng nganti soemapoet panoné.

Sawisé mangkono toemoeli paḍa mbandjoeraké olèhé paḍa ḍaharan, njanḍing toewan Gulliver sakantjané, sing ora oewis-oewis ngoengoené marang lelakon kang lagi sinawang.

Bareng wis wajahé paḍa ngaso, Glumdalclitch njoewoen palilahé Sang Praboe, wongé badjang arep digawa menjang kamaré kabèh, awit ḍèwèkné sing arep ngreksa. Sang Praboe pareng, toewan Gulliver sakantjané toemoeli paḍa ditoerok-toerokaké ana ing bantaling patoeroné, dikemoeli nganggo katjoené

Saking sajahé mantroes-mantroes ora soewé paḍa toeroe kepati, moeng toewan Gulliver sing isih mbandjoeraké omong-omongan kàro Glumdalclitch Glumdalclitch njaritakaké lelakoné ing kaḍaton kono, nalika ilangé toewan Gulliver; oega mratélakaké prihatiné ḍéwé déning ditinggal ing ḍèwèknèné. Nganti wengi banget toewan Gulliver lagi toeroe.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Ésoeké toewan Gulliver sakantjané paḍa ditimbali menjang kamar palenggahané Sang Pramèswari. Toewan Gulliver bandjoer diḍawoehi njaritakaké lelakoné manèh.

Katjarita mantroesé toewan Gulliver ana sidji aran James Frampton, sing baoed ndjogèd; saking olèhé arep males gawé soekaning panggalihé Sang Pramèswari, James Frampton maoe dikon ndjogèd déning toewan Gulliver ana ingarsané Sang Pramèswari lan para poetri sadjroning kaḍaton. Kabèh paḍa seneng bangat njawang djogèdé James Frampton. Sang Pramèswari bandjoer ndangoe marang toewan Gulliver, apa ḍèwèkné ija bisa ndjogèd mangkono. Atoer wangsoelané toewan Gulliver, ija bisa ndjogèd nanging ora betjik mengkono. Ewadéné toewan Gulliver meksa diḍawoehi ndjogèd tjara Inggris, bandjoer dilaksanani. Ananging pasemoné Sang Pramèswari katara jèn ora patija kapinoedjon panggalihé kaja nalika mirsani djogèdé James Frampton.

Toewan Gulliver matoer, jèn ing nagarané djogèd ikoe kaleboe kaloemrahan, nganti ana wong kang panggawéané moelang djogèd. Sang Pramèswari ngoengoen banget, djalaran ing nagarané djogèd ikoe kaleboe langka.

Ora antara soewé Sang Praboe oega rawoeh mrono; toewan Gulliver diparingi pirsa, jèn wis ana ḍanawa sing dipatah bakal miloe toewan Gulliver menjang praoe, kabèh paḍa geḍégeḍé lan rosa-rosa.

Déné toewan Gulliver nalika paḍa mapan toeroe, wis remboegan karo kantjané, ja-ikoe bab rékané olèhé paḍa arep ontjat saka ing tanah Kaboetan. Pangarahé: wong lan praoené adja nganti ana sing kapiran, oetjoel saka ing tangané. Mangka panemoené wis golong, jèn nganti dietoetaké ing danawa, wis meṣti ora bakal bisa ontjat saka ing kono. Dadi ing saiki toewan Gulliver koedoe bisa noelak, adja nganti danawa maoe paḍa miloe.

Moelané bandjoer matoer menjang Sang Praboe, jèn ora prajoga dieteraké danawa akèh, betjik sidji baé, ja-ikoe boeta toekang amèk iwak, sing anggawa ḍèwèkné sakantjané menjang keḍaton ḍèk soréné. Djalaran, jèn akèh-akèh boetané kang ngeteraké, wong kang isih paḍa kèri ana ing praoe, meṣti paḍa banget wediné, djalaran doeroeng taoe weroeh danawa;

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

sing mesṭi bandjoer mopo, ora gelem didjak menjang nagara, dadi bakal gawé ribed. Ananging jèn toewan Gulliver ḍéwé sing dioetoes ora nganggo dieteraké ing danawa, toewan Gulliver nemtokaké, jèn kantjané bakal kagawa kabèh.

Sang Praboe soeka ing galih mirengaké atoer-panemoené toewan Gulliver, moelané bandjoer pasrah, mangsa boḍoa toewan Gulliver, Sang Praboe noeroet baé.

Glumdalclitch ija kepéngin arep miloe, ananging oega kena dipenggak, narima dikon ngentèni baliné ana ing kaḍaton baé.

Danawa toekang amèk iwak tampa ḍawoeh ndikakaké nggawa bali wong badjang-badjang maoe menjang gisik, sarta panggawané diḍawoehi sing ngati-ati. Ḍawoehé Sang Praboe kalaksanan, toewan Gulliver sakantjané slamet paḍa teka ing gisiking sagara. Danawa toekang amèk iwak ditoetoeri, jèn toewan Gulliver sakantjané arep paḍa ladjoe menjang praoe, arep ngoekoeri praoené kanggo ngira-ira, kena dipinggiraké tekan ing ngendi, sing adja nganti roesak. Dadi danawa toekang amèk iwak ésoeké wajah awan baé dikon ngentèni toewan Gulliver sakantjané ana ing kono. Toewan Gulliver sakantjané bandjoer noenggang sekotji, diwelahi menjang ing praoené; danawa toekang amèk iwak tansah njawang baé saka ing ḍaratan nganti sekotjiné ora katon, djalaran kaäling-alingan ing tandjoeng.

Watara let sadjam toewan Gulliver sakantjané mantroes woes paḍa tekan ing praoené; saking soewéné olèhé loenga kapitané, wong kang paḍa kèri ana ing kono, kabèh wis tjilik atiné. Wis mesṭi baé toewan Gulliver sakantjané kabèh énggal paḍa tata-tata, arep toemoeli loenga saka ing kono. Bareng wis soemekta, bandjoer ngoenggahaké djangkar; praoe toemoeli dilakokaké alon-alon oeroet ing sela-selaning paḍas lan karang, metoe menjang tengahé sagara geḍé; soréné wis adoh, élok jén kenaa ditoetoeti ing danawa.

Awaking praoe kang ora miloe mentas menjang ḍaratan wis mesṭi baé goemoen banget weroeh lalakon kang mangkono ikoe, toemoeli paḍa ditjaritani lelakoné kang entas paḍa mentas. Nanging wiwitané ora ana sing paḍa ngandel, malah sing tjrita paḍa dikira owah pikiré; éwadéné soewé-soewé bandjoer paḍa ngandel kabèh.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Praoené noeli dieneraké ngalor-ngoelon, sabab toewan Gulliver doewé panjana, jèn pasisiré tanah Tjina prenahé mrono, kira-kira lakon rongpoeloeh dina. Nanging sanadjan lakoené wis olèh salikoer dina slamet tansah olèh angin betjik, éwadéné meksa doeroeng ana ḍaratan katon. Kang mangkono ikoe banget ndadèkaké tjiliké atiné toewan Gulliver, loewih manèh bareng ana peḍoet sing kandel banget, wis mesṭi baé ora bisa ngira-ira babar-pisan, doenoengé ikoe ana ing endi.

Ésoeké mantroes kang ana ing uitkijk pratéla, jèn ana praoe katon; soréné wis tjeḍak banget. Katrangané praoe Nederland. lajar saka ing Batawi arep menjang tanah Oestralia. Ing kono ana wongé lagi gembar-gembor ndjaloek toeloeng, djalaran praoené borot; olèhé paḍa mompa banjoené ija ora kakoerangan, nanging banjoené kang ana ing djero tansah moenḍak baé, dadi kira-kira praoené wis ora kena ditoetoeti. Nalikané praoené toewan Gulliver katon. praoe Walanda maoe wis ngeḍoen-eḍoenaké sekotji arep dienggo loenga ngili. Nanging bareng ana pitoeloeng teka, sekotji-sekotjiné bandjoer dienggo ngoesoengi sangoené pangan lan barang-barang kang akèh pangadjiné. Toewan Gulliver ija ngrewangi, soepaja enggoné oesoeng-oesoeng bisaa rampoeng, ing sadoeroengé peteng.

Katjarita lagi baé rampoeng, praoe Walanda maoe bandjoer miring, ora soewé ambles alon, sinawang déning wong kang paḍa ana ing *de Gouden Draak*. Ing praoe *de Gouden Draak* nalika samana kebak momotané barang lan wong. Woewoeh-woewoeh bandjoer ana angin geḍé saka ing lor dadi praoené toewan Gulliver kepeksa koedoe dilakokaké mangidoel. Kedjaba saka ing ikoe bareng bengi praoené klebon banjoe, nganti wongé paḍa koewatir, jèn bakal kèrem. Mantroes-mantroesé paḍa groendelan djalaran toewan Gulliver kakèhan olèhé ngentas wong saka ing praoe Walanda sing kèrem. Panemoené: jèn praoené nganti nemoe bilai, ikoe loepoeté toewan Gulliver. Nanging toewan Gulliver ajem baé, olèhé nindakaké papréntahané lastari kentjengé.

Bareng wajah bangoen raina, praharané menḍa, nanging isih ana peḍoet kandel, nganti wong kang ngerèh lakoening praoe ora weroeh marang enḍasing praoené. Lakoening

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

praoe isih diadjegaké baé, nanging ora soewé bandjoer kandeg mak-greg, djalaran ketanggor

Wong ing sadjroning praoe kabèh wis mesti baé banget ing kagètè, malah toewan Gulliver kaja-kaja roemasa kedoewoeng nggoné ngentasi wong saka ing praoe Walanda maoe. Djalaran akèh wongé wadon, kang bandjoer pada nangis lan djerit-djerit, nganti mboebrahaké tataning praoe. Bareng wis ora kena ditoetoeri, bandjoer pada dikon nalèni déning toewan Gulliver. Akal mangkono ikoe ana gawéné.

Ora antara soewé pedoeté ilang, srengéngéné katon soemilak. Ing kono toewan Gulliver weroeh, jèn praoené kandas ing wedèn, dawaning wedèn watara satengah mijl. Mangkono oega, katon jèn doenoenging praoené ana ing satjedaking daratan, emboeh tanah sing gedé, emboeh poelo.

Sanadjan ora ana sing weroeh, ing nalika ikoe doenoengé ana ing endi, éwadéné pada gedé atiné, djalaran roemasa tjedak karo daratan. Apa manèh sarèhné lastari padang, dadi toewan Gulliver bandjoer akon ngoesoengi barang-barang nganggo sekotji, digawa menjang daratan. Nanging sarèhné doeroeng weroeh kaanané ing kono, dadi toewan Gulliver akon mantroesé sapoeloeh, kang pada pengpengan, dikon mentas disik, roemeksa pengoesoenging barang; kabèh pada dikon sikep bedil.

BAGÉAN III.

Toewan Gulliver mentas menjang daratan, praoené koedoe diotaki.

Wong kang pada dikon mentas disik, bareng tekan ing gisik, bandjoer pada moenggah ing gegoemoek, arep weroeh kaanané ing kono. Panjawangé moebeng, ananging ora ana sing weroeh omah oetawa tilasing djanma manoengsa. Toemoeli pada bali menjang praoe, lapoer marang toewan Gulliver. Sarèhné ora soewé bandjoer soré, dadi ing sawengi ikoe toewan Gulliver nedja nginep ana ing praoené baé; ésoeké bandjoer arep pada toemandang oesoeng-oesoeng. Ésoeké wong sapoeloeh kang kapatah djaga maoe, dikon mentas

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

ḍisik, soepaja masanga taroeb, kanggo waḍah barang-barang kang dioesoengi, adja nganti kodanan oetawa kanginan. Lijané paḍa toemandang oesoeng-oesoeng kabèh; bareng soré olèhé oesoeng-oesoeng wis olèh akèh, toewan Gulliver bandjoer miloe mentas menjang ḍaratan. Ana ing ḍarat toewan Gulliver remboegan karo kantjané, apa kang bandjoer koedoe paḍa dilakoni.

Pantjasané nggoné paḍa remboegan: wongé kang sabagéan koedoe toemoeli paḍa gawé djagang ngoebengi tebané, soepaja adja nganti gampang ketekan ing kéwan galak oetawa katoekoep déning moengsoeh. Kang kapatah énggal paḍa toemandang, nganggo patjoel, linggis lan wadoeng. Kang sabagéan manèh dipatah niti-priksa kaanané ing ḍaratan sakiwa-tengené ing kono, lan kang sabagéan lijané manèh dipatah golèk banjoe, kajoe lan sapanoengalané.

Isih ana wong rolas manèh, kaleboe oenḍagi-oenḍagining praoe, kang isih paḍa dikon kèri déning toewan Gulliver ana ing praoe, dipatah niti-priksa kaananing praoené; jèn wis rampoeng, koedoe lapoer marang toewan Gulliver. Soréné toewan Gulliver tampa lapoeran, jèn enḍasing praoe roesak babar pisan, ora kena didandani, sanadjan didandanana ana ing pentasan, ija wis ora kena.

Kang ikoe toewan Gulliver bandjoer nemtokaké, jèn praoe *de Gouden Draak* koedoe dioṭaki; blabag-blabagé arep digawé praoe barkas, kenaa dienggo lajaran menjang Batawi; sabab mitoeroet pétoengé toewan Gulliver, palaboehan kang tjeḍak ḍéwé saka ing kono, ja-ikoe plaboehan Batawi.

Ésoeké kabèh paḍa toemandang ngoṭaki praoe, nanging oega ana kang dipatah djaga lan niti-priksa kaanan, kang doeroeng disoemoeroepi. Wongé wadon paḍa dipatah amèk iwak lan golèk enḍog. Sabisa-bisa sangoené pangan arep diwèt-wèt, kanggo ndjagani sing ora-ora Nanging ora antara lawas, bandjoer kekoerangan banjoe djalaran olèhé belik tjilik banget, ora njoekoepi kaboetoehané, mangka saprono doeroeng bisa olèh belik manèh.

Beboeron ing poelo ikoe oega ana, malah toewan Gulliver wis bisa mbeḍil manoek sawatara, ngoenḍakaké énaké olèhé paḍa mangan.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Ing teba kono digawèkaké pepoentoek tjilik, kanggo masangi mrijem kang dientasaké saka ing praoené, dadi ing kono moendak santosané.

Katjarita ora oedan-oedan, bareng wis patbelas dina olèhé gawé praoe barkas wis gatra praoe, nganti kena dienggoni wong lanang wadon rolas kambi sangoené pangan pisan. Ing nalika ikoe koedoe ditemtokaké sapa sing koedoe mangkat menjang Batawi, sabab lakoe kang mangkono ikoe moeta-watiri banget. Saka panemoené toewan Gulliver betjik dioendi baé; oega dimoepakati déning wong akèh. Kang katiban ing oendi wong Inggris loro lan Walanda nenem; Walandané kang sidji tilas djoeroe moediné praoe kang wis kèrem.

Patlikoer dina kaétoeng saka ing kandasing praoe *de Gouden Draak* praoe barkas maoe bisa mangkat. Sasoewéné isih katon saka ing daratan, wong ing barkas lan ing daratan ora pedot-pedot olèhé pada njangoni slamet lan moedjèkaké kari slamet sarana topi lan katjoené. Kang pada kèri banget panoewoené ing Pangéran kang sipat moerah lan asih, moega-moega kantjané kang lagi golèk pitoeloeng sarana lakoe kang gawat maoe, kaparingana slamet. Soewé-soewé praoe barkas ilang ana ing tjakrawala.

Saka panemoené toewan Gulliver wong kang isih pada kèri, perloe banget pada doewé pagawéan kang mesti, soepaja ora bandjoer pada pasoelajan. Goenggoengé kabèh ana wongé lanang teloengatoes pitoelas, wong wadon sawidak papat lan batoer teloe. Toedjoené kabèh pada bagas-kawarasan sarta nalika kandasing praoe ora ana sing katiwasan, pada slamet kabèh. Wong samono ikoe dipérang dadi patang golongan déning toewan Gulliver, sarta pada diwènèhi leloerah dewé-dewé; pamérangé ora digawé pada kèhé. Kang sapérangan dipatah dadi pradjoerit ana ing kampement, pérangan kang kapindo roemeksa lan djaga mrijem, pérangan kang kateloe ngopèni lan nglakokaké sekotji kang isih ana, lan kang sapérangan manèh kapatah golèk lan ngolah pangan. Doenoenging kampement ikoe doeroeng patia prajoga, pangané isih akèh koetjiwané, sarta isih kerep kekoerangan banjoe. Djalaran saka ing ikoe isih arep pada niti-priksa manèh kaanané ing poelo ikoe kang rada adoh.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Wongé bandjoer kapérang dadi patang golongan manèh: kang sagolongan dikepalani déning toewan Morrice, djoeroe moedi nomer sidji, kapatah niti-priksa mangoelon; golongan kapindo, dikepalani déning toewan Gulliver ḍéwé, kedjibah mangidoel; golongan kateloe, dikepalani déning kapitan Walanda, toewan Hayes, dipatah manengah. Déné sakariné ija ikoe golongan kang kaping pat, koedoe kèri djaga ing kampement, bokmanawa ana apa-apa. Ésoeké paḍa mangkat nglakoni kawadjibané ḍéwé-ḍéwé, nggawa sangoe pangan tjoekoep kanggo teloeng dina.

Golongané toewan Gulliver bareng lakoené wis olèh sapoeloeh mijl, lagi nemoe kalèn kang banjoené bening aseger. Sakiwa-tengening kalèn akèh kekajoné geḍé-geḍé, toer aoeb-aoeb. Ana ing kono toewan Gulliver lèrèn; sawisé paḍa ngaso lan paḍa ngombé, bandjoer mangkat manèh noeroet kalèn, nganti ing wajah soré. Toemoeli lèrèn, masang taroeb sarta gawé padjagan. Bareng wis rampoeng, bandjoer paḍa mangan, nanging petengan baé, sabab koewatir, jèn ana paḍang-paḍang oetawa koekoes, bokmanawa konangan ing moengsoeh. Ananging sawengi ikoe slamet, ora ana apa-apa.

Ésoeké toewan Gulliver sakantjané paḍa mbandjoerakè lakoe, ora antara soewé lakoené tekan ing sapinggiring alas geḍé ana ing èrèng-èrènging pagoenoengan. Toewan Gulliver arep maleboe ing alas, nanging kantjané dipréntahi saben-saben dikon gawé tetenger. soepaja baliné adja nganti kesasar. Sawisé mangkono, bandjoer paḍa maleboe.

Saentèking alas toemoeli paḍa tekan ing sapinggiring sagara. Ing kadohan, watara nem mijl dohé, katon ana wit-witan kang geḍé-geḍé banget. Wiwit saka ing panggonané tekan ing wit-witan geḍé-geḍé ikoe awoedjoed ara-ara kang rata, toer akèh banjoené bening. Toewan Gulliver nedja nginep ana ing kono, bandjoer akon dadèn geni, toemoeli paḍa mangan.

Ésoeké toewan Gulliver bali menjang panggonané, nggawa kantjané kang sabagéan, déné kang sabagéané manèh paḍa dikon kèri ana ing kono. Soréné toewan Gulliver tekan ing panggonané. Kantjané kang dikepalani déning toewan Morrice lan kapitan Hayes wis paḍa ana ing kono, tekané ndisiki rong djam; ikoe ora paḍa olèh gawé, ora nemoe banjoe lan

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

ora nemoe tilasing djanma-manoengsa oetawa beboeron apa-apa. Moelané kabèh paḍa boengah banget, bareng dikabari olèh-olèhané lakoené toewan Gulliver.

Kang ikoe kabèh paḍa saremboeg arep bojong menjang panggonan olèhé nemoe toewan Gulliver maoe, kang diwènihi djeneng „Groenendal" déning toewan Gulliver. Barang-barangé arep paḍa dioesoengi nganggo sekotji-sekotjiné; wong wadon, botjah-botjah lan wong lanang sing ora nglakokaké sekotji, arep paḍa mlakoe.

Toewan Gulliver moepakat banget, moelané ésoeké bandjoer wiwit paḍa bojongan.

BAGÉAN IV.

Toewan Gulliver jasa padoenoengan kang manggon, sarta mbandjoeraké olèhé niti-priksa kaananing poelo.

Satekané ing Groenendal, bandjoer wiwit paḍa gawé goeboeg kanggo ponḍokan ana ing sapinggiring kali tjilik, kang diwènèhi djeneng Bronbeek. Ing kono ikoe ora kekoerangan beboeron, banjoe, iwak oetawa enḍog manoek, dadi wis ora ngoetjiwani. Lemahé loh, moelané saben goeboeg paḍa digawèkaké kebon sajoeran. Sakoebenging tetroekan digawèni bètèng kandel lan djagang djero; bètèngé paḍa dipasangi mrijem. Olèhé tata-tata mangkono ikoe nganti sawatara lawas.

Katjarita ana mantroes sidji sing mbeboeroe menjang alas, olèhé akèh banget nganti ora koewat nggawa moelih ḍéwé. Moelané olèh-olèhané manoek ana sing digantoeng ing pang, arep dibalèni ésoeké manèh. Ananging bareng ésoeké bali, weroeh ana matjan geḍé lagi mangan manoeké. Sarèhné ora pisan-pisan njana, dadi kagèté banget, saḍéla bingoeng: arep mlajoe apa nḍelik. Ananging sarèhné si matjan semoené doeroeng weroeh babar-pisan menjang ḍèwèkné, bandjoer oempetan aling-alingan oewit geḍé; matjané dibeḍil saka ing kono. Matjan nggero nggegirisi, bandjoer tiba goemebroeg ana ing lemah kaja wit-witan roeboeh, krontjalan saḍéla bandjoer mati.

Nganti soewé mantroes sing mbeḍil, doeroeng wani njeḍaki bajangané; nanging soewé-soewé wani; bareng tekan ing pang-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

gonané, matjané wis ora nglisik. Mimisé ngenani ḍaḍa, teroes ing djantoeng. Bareng wis teteg pikiré, matjan bandjoer dikelèti, waloelangé digawa moelih menjang tetroekan.

Lelakon mangkono ikoe, sanadjan wiwitané agawé boengah, nanging bandjoer agawé tjiliké atiné wong akèh; mesṭiné isih ana toenggalé, sabab matjan ikoe ora taoe ḍéwé, anggeré ana sidji, ija ana toenggalé. Ananging alas maoe nganti digropjoki ping pirang-pirang, meksa ora taoe mranggoeli matjan oetawa kéwan galak lijané.

Andjaba saka ing ikoe jèn praoe barkas kang menjang Batawi lakoené slamet, pantjèné wongé wis wajahé bali, nanging meksa isih sepi baé.

Toewan Gulliver akon negor wit geḍé sidji, delegé dideg-aké ana ing gisik nganggo dipasangi lajar amba; perloené, bok-bokmanawa ana praoe liwat, katona saka ing praoe. Mangkono oega jèn bengi ing gisik digawèkaké geni geḍé. Ananging kang mangkono ikoe nganti nem minggoe lawasé, ora ana pakolèhé apa-apa. Dadi sangsaja lawas pengarep-arepé olèh pitoeloeng sangsaja tipis. Andjaba saka ing ikoe isih ana nalar saprakara manèh, kang agawé tjiliking atiné toewan Gulliver, ja ikoe beboeroné saja lawas saja soeda. Olèh-olèhané mbeḍil nalika samana sadina-dinané watara moeng saprapaté bijèn-bijèn. Moelané toewan Gulliver gawé pranatan saminggoené moeng kena mangan iwak manoek ping teloe, dadi sing mesṭi moeng mangan iwak loh, awit ikoe bisa olèh ing sakarep-karepé.

Ananging sanadjan ditataa mangkono, olèh-olèhané mbeḍil manoek meksa sangsaja soeda-soeda baé, nganti koewatir, jèn manoeké ing kono bakal entèk babar-pisan. Djalaran saka ing ikoe toewan Morrice bandjoer dikongkon niti-priksa mangidoel, bokmanawa ing kana isih akèh manoeké, lakoené noenggang sekotji. Bareng loengané wis olèh teloeng dina, bandjoer bali, sekotjiné kebak beboeron, malah ana tjèlèngé, iwaké goerih banget. Nalika samana wong-wong ing tetroekan maoe paḍa rada geḍé atiné, apa manèh bareng dikanḍani déning toewan Morrice, jèn ing sisih kidoel ana poeloné manèh tjilik, kang dadi kaḍatoning beboeron. Toewan Morrice doewé pangira, jèn ing poelo ikoe ana kaliné geḍé

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

mili mangoelon, ḍèwèké kepéngin niti-priksa mrono. Toewan Gulliver moepakat, djalaran saka panemoené perloe banget njoemoeroepi kaanané poelo kang lagi dienggoni.

Toewan Morrice bandjoer mangkat noenggang sekotji karo kantjané rolas kang paḍa kepéngin miloe, nggawa sangoe pangan tjoekoep kanggo woloeng dina. Parané ngidoel-ngoelon, kang kari paḍa njangoni slamet kabèh.

Bareng wis woloeng dina toewan Morrice sakantjané ora ana teka, toewan Gulliver ndoewèni koewatir, jèn paḍa nemoe tiwas. Ḍèwèkné ora wani ngetjoelaké sekotjiné manèh, sabab moeng kari sidji; jèn ketiwasan, bandjoer entèk sekotjiné. Dadi moeng dientèni baé kalawan tjilik ing ati.

Wasana ing rolas dinané toewan Gulliver ndeleng nganggo kèkeré weroeh praoe teloe, sing sidji semoené sekotjiné toewan Morrice. La sing loro ikoe praoe apa? Pitoeloeng apa pakéwoeh?

Ora antara soewé ana praoe katon manèh sapoeloeh; ing kono toewan Gulliver ndoewèni pangira, jèn kang paḍa teka ikoe mesṭi moengsoeh. Moelané énggal awèh paréntah: kabèh paḍa dikon sikep gegaman, mrijemé paḍa dikon ngisèni sarta lawang-lawangé paḍa dikon ngantjingi, dadi soemekta, jèn katempoeh ing moengsoeh. Ananging bareng tjeḍak praoené paḍa ana ing boeri kabèh, kang ana ingarep sekotjiné toewan Morrice. Bareng Morrice wis ana ing pinggir, watara sapanjeloek saka ing ḍaratan, bandjoer tjeloek-tjeloek, ndjaloek sekotji kang tjilik, arep dienggo mentas. Sekotji tjilik dikirimaké; toewan Morrice ngalih mrono karo kantjané ḍéwé sidji, sarta diïringaké ing wong kang panganggoné ireng; toewan Gulliver bandjoer mapagaké menjang gisik. Bareng wis mentas, toewan Morrice awèh weroeh, jèn barengané ikoe oetoesané Gouverneur ing koeṭa sakidoelé ing kono watara dohé rongpoeloeh mijl. Ana ing kana toewan Morrice ditampani betjik banget déning toewan Gouverneur.

Toewan Gulliver bandjoer minger ngarepaké oetoesan, paḍa diwanoehaké déning toewan Morrice; oetoesan mbagèkaké nganggo temboeng Prasman (Fransch). Karoné paḍa tabikan, oetoesan noeli ndjaloek ditoedoeh-toedoehaké kaanané ing tetroekan kono. Kabèh noeli paḍa ditoedoehaké, oetoesan banget ing boengahé.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Oetoesan oega kanḍa marang toewan Gulliver, jèn wis ditjritani ing lelakoné déning toewan Morrice; moelané saiki mrono, moeng perloe arep njatakaké. Bandjoer takon marang toewan Gulliver. apa kantjané kang isih paḍa kèri ana ing praoe kena moeḍoen ing ḍaratan; jèn ora kena, ḍèwèkné bandjoer arep bali menjang praoené. Toewan Gulliver mangsoeli banget ndadèkaké boengahing atiné, jèn oetoesan sakantjané kabèh paḍa gelem ngaso ana ing tetroekané. Oetoesan katon banget ing boengahé.

Sasoewéné oetoesan bali menjang praoe ngoendang kantjané, toewan Gulliver takon marang Morrice, keprijé lelakoné salawasé loenga rolas dina ikoe.

BAGÉAN V.

Toewan Morrice njaritakaké lelakoné marang toewan Gulliver.

Bareng oetoesan wis noenggang sekotji menjang praoené, toewan Morrice bandjoer tjarita kaja kang kaseboet ingisor iki:

„Ing dinten mangkat-koela saking ngriki, sadinten moepoet lampah-koela ngidoel-ngilèn kémawon; sareng sonten, doemoegi ing moewaraning lèpèn ageng, ladjeng kèndel wonten ingrikoe. Èndjingipoen ladjeng moeḍik ing lèpèn waoe; sareng watawis sampoen angsal tigang mijl, doemoegi ing satoenggaling tlaga ageng, inggih poenika ingkang dados sirahipoen lèpèn waoe. Tlaga waoe saja manengah lampah-koela saja wijar, sarta kaṭah poelonipoen alit-alit, ingkang ṭeṭoekoelanipoen sarwa idjem njenengaken manah. Sareng sonten koela sami kèndel wonten saantawisipoen poelo kekalih, soemedja sipeng wonten ingrikoe; tebihipoen saking ḍaratan watawis wonten samijl; jèn sampoen éndjing nijat baḍé minggah ḍateng ḍaratan. Sanadjan nalika sijangipoen boten wonten tilas-tilasipoen djanma-manoengsa, éwadéné ing wiwitanipoen koela boten sami kirang pangatos-atos. Ananging sareng sampoen tengah daloe maksa boten wonten poenapa-poenapa, kantja-koela ladjeng sami koela-poerih ngaso, sabab sajahipoen sanget.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

„Sinten ingkang saged ngraosaken goemoen-koela sakantja, sareng éndjing tangi, soemerep-soemerep sampoen dipoen-kepang ing baita kalihwelas; anggènipoen saged ontjat kémawon kados-poendi. Koela sakantja ladjeng sami rembagan, kekenṭelaning manah namoeng soemedja bangga, manawi karodapeksa; boten pisan-pisan baḍé noengkoel ḍateng tijang wanan.

„Tijang ingkang sami ngepang, semoenipoen soemerep jèn koela sakantja sami tata-tata baḍé bangga; tanḍanipoen boten dangoe ladjeng wonten ingkang madjeng mawi njepeng bandéra peṭak sarta moengel sora, mawi temboeng Sepanjol jèn boten wonten kanijatan awon babar-pisan, dados boten leres, jèn kaanggepa mengsah.

Koela ladjeng pitakèn, poenapa sababipoen, déné koela sami kakepang rapet makaten; ingkang makaten poenika rak tindaking mengsah!

„Wangsoelanipoen, boten kok nijat ngepang mengsah makaten, sedjanipoen seḍija, bokmanawi perloe kedah mitoeloengi poenapa-poenapa. Tijang ingkang ambekta bandéra peṭak ladjeng pitakèn, kados-poendi larah-larahipoen, déné ngantos kesasar ing tlaga poenika. Koela ladjeng njarijosaken larahipoen, miwiti malah mekasi.

„Sareng tijang waoe mireng, jèn koela sakantja sami bangsa Inggris, — sanget ndadosaken ing goemoen-koela — déné ladjeng pitakèn mawi temboeng Inggris, poenapa namoeng kantoen koela sakantja poenika tijangipoen baita *de Gouden Draak*. Sarèhning manah-koela dèrèng patosa pitados, dados koela ladjeng mangsoeli, jèn inggih, namoeng kantoen poenika; sanèsipoen sampoen sami keblebek ing saganten.

„Koela sakantja ladjeng sami dipoen-djak toemoet pijambakipoen, katemtokaken baḍé sami angsal pitoeloengan ing sapantesipoen.

„Roemijinipoen koela pitakèn, ngrikoe poenika ing poendi. Wangsoelanipoen, ing tanah karadjan Sporunḍa; kiṭa kradjaning nagari oegi anama Sporunḍa, tebihipoen saking ngrikoe namoeng gangsal mijl; koela sakantja baḍé sami dipoen-djak mrikoe.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

„Sareng tijang waoe soemerep, jèn koela sakantjà sami madjeng moendoer, ladjeng 'tjarijos kaṭah-kaṭah, mraṭélakaken, jèn koela sakantja boten soesah koewatos poenapa-pòenapa. Jèn koela sami kepéngin kèndel wonten ing tanah ngrikoe, kedah toemoet ḍateng pijambakipoen. Saking pamanggih-koela mila inggih prajogi manoet; jèn baḍé bangga mengsah kalihan tijang samanten kaṭahipoen, prasasat soeloeng aleboe geni. Ananging jèn koela ladjeng sami késah saking ngrikoe, inggih kénging, boten wonten ingkang baḍé moena-sika. Tijang waoe baḍé wangsoel ḍateng baitanipoen roemijin, soepados koela sageda rembagan kalihan kantja roemijin.

„Koela sakantja ladjeng sami rembagan; kadadosaning rembag, baḍé sami toemoet ḍateng ing Sporunḍa. Koela ladjeng akèn melahi sekotji ḍateng panggènaning oetoesan, baḍé soeka katrangan kadadosanipoen ing rembag. Oetoesan ladjeng ḍateng ing sekotji koela mawi mbekta kantja satoenggal. Nalika sami wanoehan, oetoesan ngaken nama Cashiḍa, kantjanipoen Bonaskar. Kalih-kalihipoen panganggénipoen mrabot; koela mraṭélakaken goemoen-koela, déné toewan Cashiḍa saged basa Sepanjol sarta basa Inggris, mila koela ladjeng pitakèn, kados-poendi moela-boekanipoen. Nanging pijambakipoen boten poeroen ladjeng nganḍaraken, sabab baḍé toemoenten mangkat, soepados ḍatengipoen ing Sporunḍa sampoen ngantos kedalon.

„Toewan Cashiḍa ladjeng soeka préntah ḍateng kantjanipoen mawi temboengipoen tijang ingrikoe; boten antawis dangoe wonten baita ḍateng, kaṭah isinipoen. Sekotji-koela ladjeng dipoen-ganḍèng kalihan baita poenika. Lajaripoen sami dipoen-bèbèri ladjeng mangkat; nanging baita sanès-sanèsipoen taksih sami kèndel wonten ingrikoe.

„Lampahing baita rikat; sareng watawis djam kalih sijang, tlaganipoen sampoen katingal tjijoet, boten dangoe doemoegi ing soengapaning lèpèn asri; baita moeḍik ing lèpèn poenika, dangoe-dangoe doemoegi ing kiṭa Sporunḍa, ingkang doemoenoeng ing sawanganipoen lèpèn kalih. Toewan Cashiḍa ngroemijinaken tijang noempak sekotji alit, soepados ngabari ḍateng koela sakantja. Sareng koela sakantja sami ḍateng

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

ing babagan, kaṭah sanget tijang ingkang sampoen sami ngaḍang, sabab saḍaja kepéngin sami soemerep ḍateng koela sakantja.

„Toewan Cashiḍa mentas roemijin, ladjeng rembagan dangoe kalihan satoenggalipoen prijantoen ingkang panganggènipoen tjemeng. Toewan Cashiḍa ladjeng soeka sasmita ḍateng toewan Bonaskar, jèn sami kénging mentas sadaja. Koela ladjeng sami mentas, sarta sami dipoen-bagèkaken déning tetijang ingkang sami ngaḍang.

„Lampah-koela sakantja roemijinipoen ngambah margi alit ingkang kaoeban déning oewit-oewitan ingkang asri-asri, boten dangoe doemoegi ing radinan ageng, ladjeng doemoegi ing satoenggalipoen aloen-aloen, oegi asri déning kaṭah oewit-oewitanipoen; wasana doemoegi ing grija geḍong ageng angengreng. Ladjeng sami minggah ing oenḍak-oenḍakan, kalebetaken ing grija, medal ing satoenggalipoen kamar ageng, pèni oepa-rengganipoen; ladjeng kèndel wonten ing kamar alit. Ingrikoe sampoen wonten seḍijanipoen neḍa tjara Europa; sarèhning seḍijanipoen boten koetjiwa, sarta koela sakantja mila pantjèn ngelih sanget, mila anggèn-koela sami neḍa kénging kabasakaken: kaja kéré menangi moeloed.

„Sasampoenipoen sami neḍa, koela sakantja ladjeng sami kairid ḍateng ponḍokan. Boten antawis dangoe toewan Cashiḍa ḍateng, tjrijos ḍateng koela, jèn éndjingipoen pijambakipoen baḍé ḍateng malih, sabab koela sakantja baḍé dipoen-irid sowan ing dalemipoen Gouverneuripoen ingrikoe. Wondéné namanipoen Gouverneur toewan d'Albicorma. Sasampoenipoen tjarijos makaten, ladjeng késah, koela sakantja sami mapan tilem.

„Éndjingipoen wantji djam nem éndjing koela tangi kagèt déning oengeling lontjèng, sareng djam pitoe toewan Cashiḍa ḍateng sesarengan kalihan toewan Bonaskar. Koela dipoen-tjarijosi, jèn sakeḍap malih wonten panganggé ḍateng, sabab pisowan koela ḍateng Gouverneuran mitoeroet tata-tjaranipoen nagari kedah manganggé kados tijang ingrikoe. Sareng panganggé ḍateng, koela sakantja ladjeng sami dandos. Sarampoenging dandos, toewan Cashiḍa ladjeng moelang patrap lan tjaranipoen tijang sowan pepanggihan akalihan toewan Gou-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

verneur. Menggah panganggé-koela sakantja mèh sami kémawon, bédanipoen namoeng panganggé-koela pijambak langkoeng aloes tinimbang kantja-koela, sarta koela mawi topi, kantja-kantja-koela namoeng sami mawi kopjah. Boten antawis dangoe wonten prijantoen ḍateng nama toewan Sèrmoḍas, poenika ingkang ngirid pisowan-koela ḍateng Gouverneuran.

„Lampahipoen katata makaten: ingkang wonten ngadjeng pijambak toewan Cashiḍa kalihan Bonaskar, ladjeng toewan Sèrmoḍas kalihan koela, ladjeng kasambetan kantja-koela, djèdjèr ngalih-ngalih. Lampahipoen ménggak-ménggok ing radinan pinten-pinten, wasana doemoegi ing grija geḍong ageng, djrambah lan témbokipoen sami marmer peṭak lan tjemeng. Ing plataranipoen kaṭah pradjoeritpoen ingkang djagi, panganggénipoen sami bloedroe abrit, sadaja sami manḍi waos. Pradjoerit waoe sami ngoeroeng-oeroeng margi ingkang sami koela-ambah. Sadoemoeginipoen ing régol, kedah sami kèndel ngentosi timbalan, dangoenipoen watawis saprapat djam.

„Boten antawis dangoe wonten oengeling slomprèt, poenika sasmita, jèn koela sakantja kalilan ladjeng. Koela sakantja ladjeng sami loemebet, kèndel ing satoenggaling kamar, asri rerengganipoen. Abdi-abdi ingkang sami wonten ingrikoe panganggénipoen oegi sarwa tjemeng.

„Toemoenten wonten prijantoen kekalih ḍateng, panganggénipoen sarwa tjemeng sarta nganggé bintang. Poenika tjarijos ḍateng toewan Sèrmoḍas, jèn sami katimbalan.

„Koela sakantja ladjeng sami malebet, nglangkoengi kamar pinten-pinten, ingkang sami pèni-pèni oepa-rengganipoen, sangsaja malebet sangsaja pèni. Wasana doemoegi ing satoenggaling bangsal ageng, ingrikoe wonten prijantoenipoen lenggah, pasemonipoen ngengreng inggih poenika toewan Gouverneur. Ing sakiwa tengenipoen kaṭah prijantoenipoen ageng-ageng ingkang sami toemoet lenggah.

„Toewan Gouverneur ngagem rimong woengoe; prijantoen sanèsipoen panganggénipoen sarwa tjemeng, sarta sami nganggé bintang sadaja, nanging bintangipoen warni-warni.

„Koela sakantja sami koermat nḍingkloek kaping tiga, sapisanipoen nalika malebet, kaping kalihipoen sareng watawis doemoegi ing tengah, sarta kaping tiganipoen sareng doe-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

moegi ing ngarsanipoen toewan Gouverneur; kaping tiganipoen poenika anḍap sanget panḍingkloekipoen.

„Toewan Sèrmoḍas madjeng, ngatoeraken pisowan-koela sakantja. Ladjeng gentos toewan Cashiḍa ingkang madjeng, ngatoeraken larah-larahipoen anggènipoen kepanggih kalihan koela sakantja. Toewan Gouverneur katingal rena ing panggalih anggènipoen mirengaken atoer tjarijosipoen toewan Cashiḍa.

Satelasing atoer tjarijosipoen toewan Cashiḍa, toewan Gouverneur djoemeneng saking palenggahanipoen, mbagèkaken ḍateng koela sakantja, sarta ladjeng ḍawoeh ḍateng toewan Sèrmoḍas, sadangoenipoen koela sakantja sami wonten ing Sporunḍa, kaopènana sarta kadjagia ingkang saé-saé. Makaten oegi toewan Gouverneur ladjeng oetoesan ḍateng Sévarinḍa, inggih poenika kiṭa kradjaning nagari Sporunḍa, njaḍong ḍawoeh ing ngarsanipoen Sang Praboe, kados-poendi ingkang dados kaparengipoen menggah ing koela sakantja.

Sasampoenipoen makaten, koela ladjeng sami kapareng moendoer; oendoer-koela oeroet-oeroetanipoen oegi kados nalika sowanipoen; boten antawis dangoe doemoegi ing ponḍokan. Sarèhning bentèripoen sanget, dados ing sadinten poenika koela boten késah-késah malih, sami wonten ing ponḍokan kémawon. Ananging sontenipoen toewan Sèrmoḍas ḍateng, koela dipoendjak dolan neningali ing salebetipoen kiṭa.

Ing tanah Europa koela dèrèng soemerep kiṭa, ingkang bagoesipoen kados kiṭa ing Sporunḍa. Geḍong-geḍongipoen sami asri-asri, patamananipoen ageng-ageng rinengga ing retja marmer sapinten-pinten, radinanipoen wijar-wijar sarta kaṭah aloen-aloenipoen ingkang anglam-lami. Makaten oegi ing poendi-poendi, kados ta: ing grija-grija sarta ing radin-radinan, sami resik goemrining.

„Sareng mantoek. doemoegi ing ponḍokan seḍijan neḍa sampoen tjoemawis, toer boten ngoetjiwani, mila karaos nikmat sanget anggèn-koela sami neḍa. Sasampoenipoen neḍa ladjeng sami mapan tilem; saking sajahipoen boten dangoe ladjeng sami tilem kepatos, kadoes oelam katoeba. Saoepami boten dipoengoegaha déning toewan Cashiḍa. temtoe tangi-koela kerinan, saking sakétjanipoen anggèn-koela tilem.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

„Sasampoenipoen sami sarapan, koela sakantja ladjeng sami dipoendjak ningali pabrik-pabriking nagari. Sareng sonten, oetoesan ingkang ḍateng ing Sévarinḍa wangsoel, ngemban timbalanipoen Sang Praboe ḍateng toewan Gouverneur, jèn koela sakantja kedah kaladosaken ḍateng Sévarinḍa.

„Ing nalika poenika tjipta-koela: „Saiki keprijé?"

„Wasana kakentjenganing manah koela namoeng soemedja blaka ing sakawontenanipoen. Mila koela ladjeng tjarijos ḍateng toewan Sèrmoḍas, jèn taksih kaṭah panoenggilan-koela ingkang sami kesasar ḍateng poelo poenika. Toewan Sèrmoḍas ladjeng ngatoeri pirsa ḍateng toewan Gouverneur, sarta toewan Gouverneur inggih ladjeng énggal-énggal oetoesan ngoendjoeki oeninga ing ngarsanipoen Sang Praboe. Déné koela sakantja tampi ḍawoeh boten kénging késah-késah saking Sporunḍa ngantos wonten ḍawoeh katrangan saking ngarsanipoen Sang Praboe.

„Sareng oetoesan wangsoel saking Sévarinḍa, nḍawoehaken timbalanipoen Sang Praboe, jèn sadaja tijang mantja ingkang sami kasangsaran wonten ing poelo poenika, dados kalihan ingkang sami kantoen, sami katimbalan ḍateng Sévarinḍa sadaja, boten wonten ingkang kénging kantoen. Nawala ḍawoehipoen Sang Praboe oegi mawi njeboetaken, jèn koela sakantja sadaja sami katanggel ing kawiloedjenganipoen".

BAGÉAN VI.

Toewan Gulliver sakantjané paḍa menjang Sporunḍa.

Bareng djoeroemoeḍi wis rampoeng olèhé tjarita, bandjoer takon marang toewan Gulliver, kaprijé kang dadi panemoené. Déné panemoené djoeroemoeḍi ḍéwé, nilik saroepaning kaanan kang wis disoemoeroepi, mrajogakaké mitoeroet sakarsané Sang Praboe. Sarèhné wis kesoesoe, toewan Gulliver bandjoer netepaké panemoené ja-ikoe arep menjang Sporunḍa sakantjané kabèh. Moeng ana nalar sidji kang agawé petengé atiné toewan Gulliver: jèn ana pitoeloeng teka saka ing Batawi, mangka ing kono tinemoe soewoeng, mesṭiné ora bakal weroeh, sing arep ditoeloengi paḍa ana ing endi. Nanging djoeroemoeḍi ngajem-ajemi, jèn ing tanah Sporunḍa akèh praoené,

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

kang paḍa lajaran menjang tanah sabrang; dadi jèn ana ing kono ora paḍa krasan, isih paḍa bisa moelih menjang tanahé ḍéwé-ḍéwé.

Wasana oetoesan saka ing Sporunḍa ja-ikoe toewan Sèrmoḍas, teka. Ikoe dikanḍani, jèn toewan Gulliver sakantjané kabèh arep paḍa miloe menjang Sporunḍa. Sawisé paḍa mangan, wong-wong lan barang-barangé paḍa dimotaké ing praoe, toemoeli paḍa mangkat.

Pakoermatan lan pangadji-adji kang marang toewan Gulliver ngoengkoeli kang marang toewan Morrice. Bareng toewan Gulliver teka ing dalem Gouverneuran, toewan Gouverneur ngadeg saka ing palenggahané, mapagaké sarta bandjoer ngrangkoel marang toewan Gulliver. Kantjané toewan Gulliver paḍa diwènèhi ponḍokan kabèh, sarta paḍa diwènèhi panganggo betjik-betjik, ora kekoerangan sawidji apa.

Ora antara lawas ana ḍawoeh saka ing koeṭa kradjaning nagara, jèn saroepané wong mantja kang paḍa ing Sporunḍa, paḍa diḍawoehi nggawa menjang Sévarinḍa. Bandjoer paḍa diangkataké noenggang gèṭèk noeroet ing kali; sadalan-dalan paḍa njawang tetandoeran, alas-alas lan koeṭa-koeṭa kang asri-asri.

Satekané ing Sévarinḍa ditampani kalawan pakoermatan, sarta diponḍokaké ing sawidjining geḍong geḍé kang ndjlegeḍag banget, kamar-kamaré paḍa rinengga asri. Soréné ana ḍawoeh saka ing kaḍaton, jèn ésoeké toewan Gulliver sakantjané kabèh paḍa ditimbali; sing bakal ngirid ija toewan Sèrmoḍas.

Bareng wis wajahé, toemoeli paḍa mapan toeroe; ésoeké, wajah djam nem, paḍa tangi kagèt déning swaraning moesik. Bandjoer ana batoer maleboe ing kamaré toewan Gulliver nggawa panganggo peparingé Sang Praboe marang toewan Gulliver. Mangkono oega toewan Gulliver diwènèhi weroeh, jèn pisowané menjang kaḍaton wis ditemtokaké djam woloe. Toewan Gulliver sakantjané bandjoer paḍa dandan énggal-énggalan. Bareng rampoeng, toemoeli paḍa boeḍal sowan menjang kaḍaton. Ing tjenḍéla-tjenḍéla wongé rèntèp paḍa seneng nonton wong mantja kang goemridig kaja lagi arak-arakan. Sakiwa-tengening ratan omahé paḍa geḍé-geḍé lan

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

asri-asri rerenggané, Éramé kang lagi paḍa liwat ora oewis-oewis, nanging entèk-entèkaning goemoené, bareng lakoené tekan ing kaḍaton.

Doenoenging dalem kaḍaton ana ing tanah kang geneng, kinoebeng ing djagang, kang ana kretegé gantoeng slaka woetoeh aranté mas, kanggo dalan maleboe menjang régoling kaḍaton. Dalemé kaḍaton doemoenoeng ana ing satengahing aloen-aloen, kang kinoebeng ing témbok marmer sap teloe; ing sela-selaning témbok ana patamanané kang asri-asri, rinengga ing retja kang awig garapé. Wangoening dalem pasagi, moebeng paḍa ana gaḍriné.

Bareng toewan Gulliver maleboe ing bangsal sasana-séwaka, Sang Praboe wis lenggah ing ḍampar kantjana, ngagem makoeṭa, kang pinatik ing sesotya goemebjar. Ḍamparé kantjana ana ing djrambah ḍoewoer, nganggo oenḍak-oenḍakan slaka toenḍa nem. Saben toenḍaning oenḍak-oenḍakan ana retjané singa loro amripat sesotya mentjorong.

Bareng tekan ing toenḍaning oenḍak-oenḍakan kang kaping pat, prijaji rolas kang paḍa nampani nisih ngiwa lan nengen, toewan Gulliver soedjoed ing mestèr. Bandjoer ana sasmita, jèn toewan Gulliver wis kalilan ngadeg. Sawisé ngadeg, bandjoer koermat nḍingkloek, wasana matoer ingarsané Sang Praboe nganggo temboeng Prasman, mangkéné soerasaning atoeré:

„Sri Maha Radja, ingkang asipat mirah lan asih!"

„Ingkang sami soemèwa wonten ingarsa dalem poenika tetijang mantja, ingkang sami manggih kasangsaran wonten ing pasisiripoen nagari-dalem, djalaran baitanipoen kanḍas.

Séwoe lepat njoewoen sih pangapoenten-dalem, déné kawoela, atas namanipoen abdi-dalem kantja-kawoela sadaja, akamipoeroen ngoendjoekaken sembah panoewoen kawoela ing saanḍap sampéjan-dalem, déning sampoen anampèni sih wilasa kamirahan-dalem, ingkang tanpa timbang poenika."

Toewan Gulliver bandjoer diḍawoehi madjoe, didangoe akèh-akèh moenggoeh ing kaanané ing tanah lan kaanané paprèntahan nagara ing Inggris.

Bareng arep paḍa moendoer, toewan Gulliver diparingi peṭèn nganggo ditrètès ing inten, kambi kaloeng mas ngango menḍali. Olèhé maringaké kambi ḍawoeh: sasoewéné ana

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

ing kono (Sporunḍa) kaloeng maoe diḍawoehi ngenggo, soepaja wong akèh paḍa soemoeroepa, jèn toewan Gulliver ikoe kaleboe kekasihé Sang Praboe. Mangkono oega Sang Praboe aparing ḍawoeh marang abdi, wong mantja ikoe kabèh didawoehi njeḍijani kamar ponḍokan ana ing sadjroning kaḍaton, awit paḍa dianggep tamoené Sang Praboe pijambak.

Moendoeré saka ngarsané Sang Praboe, toewan Gulliver sakantjané paḍa diirit menjang bangsal ḍahar, kang dawané ana 300 kaki; ing kono wis ana seḍijan ḍahar, kang ora ngoetjiwani. Sang Praboe lan Sang Pramèswari kambi pangéran teloe lan poetri nenem, oega paḍa toemoet ḍahar ana ing kono. Ananging para loehoer maoe médjané ḍahar misah, doemoenoeng ana ing sangisoring padjangan kaprabon, kang asri sinawang.

Sabakdané ḍahar toewan Gulliver ditimbali ingarsané Sang Praboe manèh, diwanoehaké karo Sang Pramèswari; Sang Pramèswari manis pandangoené marang toewan Gulliver. Sang Praboe maringi pirsa, jèn toewan Gulliver sakantjané wis paḍa diseḍijani karéta lan djaran toenggangan kanggo moebeng-moebeng nonton ing sadjroning koeṭa. Wondéné Sang Praboe pijambak arep teḍak mbebeḍag.

Kang paḍa ditonton déning toewan Gulliver kabèh agawé marem; déné kang banget ndadèkaké éramé jaikoe geḍong Raad van Justitie lan tjanḍi. Koepelé tjanḍi ikoe kang digawé mas moerni nganggo ditrètès ing inten. Ing satjeḍaké tjanḍi ikoe ana pasaréané, ja-ikoe pasaréané para ratoe ing kono; sidji-sidjining pasaréan paḍa ana retjané.

Soréné, sarèhné paḍa banget sajahé, énggal paḍa mapan toeroe. Ananging sadoeroengé bisa toeroe, paḍa kagèt weroeh paḍang-paḷang ana ing patamanan, goemebjar kaja goenoeng kobong. Bareng menjat saka ing patoeroné, weroeh ana ramé-ramé lagi njoemedi kembang api, ja-ikoe minangka pakoermatané Sang Praboe marang tamoené.

Sanadjan toewan Gulliver sajahé banget, éwadéné saboebaré kembang api meksa ora gampang olèhé arep toeroe. Kabèh lelakoné, sing wis ditonton lan dirasakaké paḍa katon ing mripat, dadi toewan Gulliver tansah mikir aènging lelakoné, ora bisa-bisa toeroe.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

BAGÉAN VII.

Toewan Gulliver ndèrèk Sang Praboe menjang tengahé tanah Sporunḍa lan menjang poelo Monatamia.

Ing sawidjining dina wajah ésoek oemoen-oemoen toewan Sèrmoḍas teka ing ponḍoké toewan Gulliver, dioetoes maringi weroeh, jèn Sang Praboe ésoek ikoe oega arep teḍak pepriksa, toewan Gulliver dikarsakaké nḍèrèk. Ing aloen-aloening kaḍaton wis ana seḍijan toenggangan oenta, dadi toewan Gulliver koedoe énggal-énggal mrono. Oenta ikoe lakoené rikat banget, ora rekasa jèn ing sadinané arep dilakokaké satoes mijl.

Tindaké Sang Praboe doeroeng ana sadjam wis tekan ing koeṭa Magnaudi, kapernah ana ing sakidoelé Sévarinḍa. Ana ing kono Sang Praboe dikoermati soerak ambal-ambalan déning wong akèh kang paḍa ana ing ratan. Tindaké toemoeli ngliwati tanah pagoenoengan, kang asri banget; wasana rawoeh ing koeṭa Tiftani, kang misoewoer déning geḍé-geḍéning geḍong-geḍongé sarta déning betjiking hawané.

Kang dadi Gouverneur ing kono Pangéran Moriski; ikoe mapag rawoehé Sang Praboe, diḍèrèkaké para prijaji ing kono.

Ésoeké Sang Praboe teḍak menjang pasanggrahané ing poelo Kristako, dohé saka ing Tiftani moeng rong mijl, teḍaké nitih praoe kang rerenggané ora koetjiwa. Ana ing pasanggrahan kono Sang Praboe lerep patbelas dina lawasé.

Ing nalika ana ing Kristako toewan Gulliver moendjoek menjang Sang Praboe njoewoen palilah arep moelih kambi kantjané kabèh. Sang Praboe nggalih, jèn panoewoené ikoe pantes banget, moelané ija bandjoer dililani, sarta aparing ḍawoeh ngroekti praoe, kang bakal kanggo ngeteraké toewan Gulliver sakantjané menjang ing poelo Monatamia. Doeroeng nganti sasasi praoené wis roemanti.

Toewan Gulliver bandjoer nemtokaké dina bakal mangkaté, sarta toemoeli pamit-pamit marang tetepoengané. Sang Praboe oega maringi palilah marang toewan Gulliver sakantjané, dililani sowan pamitan ingarsané. Ing nalika paḍa sowan, toewan Gulliver sakantjané diparingi gandjaran warna-warna,

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

kang akèh banget pangadjiné; mangkono oega Sang Praboe paring pirsa, jèn toewan Sèrmoḍas isih dikarsakaké lastari dadi pamomongé nganti tekan ing poelo Monatamia.

Katjarita nalika tanggal ping 22 Augustus toewan Gulliver sakantjané paḍa moenggah ing praoe, bandjoer mangkat noeroet kali Trumbello nganti tekan palaboehan ing Rocara. Bareng tekan ing palaboehan Rocara, praoené lèrèn sawengi ngiras ngentèni loods. Ésoeké mangkat arep maleboe menjang tengahé ṣagara, nanging sarèhné ana angin geḍé saka ing kidoel-koelon, dadi lakoené ora bisa madjoe-madjoe. Ing wajah awan angin geḍé maoe lèrèn, malah benginé bandjoer ana angin betjik, dadi ésoeké poelo Monatamia wis katon.

Toewan Gulliver wis kroengoe, jèn palaboehané poelo Monatamia ikoe moetawatiri banget, moelané bandjoer akon ngoenèkaké mrijem, soepaja ana loods teka. Bareng ana loods teka, banget goemoené, déné praoe ikoe isiné moeng wong bangsa Europa ṭok. Moelané ora pati ngandel; ananging bareng wis digenah-genahaké déning toewan Sèrmoḍas, loods pertjaja, bandjoer gelem nglakokaké praoené.

Palaboehan Monatamia ikoe kaleboe palaboehan betjik banget, akèh èmperé karo palaboehan Portsmouth ing tanah Inggris, malah isih loewih geḍé lan loewih santosa. Djenenging palaboehan noenggal karo djenenging poeloné, sarta isih dadi djadjahané karadjan ing Sporunḍa. Kadjaba poelo Monatamia isih akèh poeloné manèh kang dadi djadjahané karadjan ing Sporunḍa; mangkono oega poelo kang dienggoni ing toewan Gulliver sakantjané bijèn, ija djadjahan Sporunḍa.

Toewan Gulliver lan toewan Sèrmoḍas bandjoer sowan toewan Gouverneur ing Monatamia, arep njoewoen palilah bab pangedolé barang dagangan, gawané toewan Gulliver. Toewan Gulliver dililani adol dagangané ana ing Monatamia, moelané bandjoer paḍa dioesoengi menjang ḍaratan, arep didol. Satekané ing ḍaratan banget pajoené, saḍéla baé enték. Let teloeng minggoe toewan Gulliver wis bisa mangkat menjang Batawi; lakoené slamet bisa tekan ing Batawi; ana ing kana saroepané wong kang ora arep ladjoe menjang tanah Inggris, paḍa dieḍoenaké menjang ḍaratan.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Toewan Gulliver ana ing Batawi ora arep lèrèn lawas-lawas, nanging koedoe nggenepi poenggawaning praoené ḍisik. Bareng poenggawané wis bisa genep, toewan Gulliver bandjoer mangkat, ladjoe menjang tanah Inggris.

Sadjroné patbelas dina lakoené toewan Gulliver slamet, ora koerang sawidji apa. Ananging ing limalas dinané katjarita djoeroemoeḍi toewan Morricé maleboe ing kamaré toewan Gulliver, awèh weroeh, jèn mantroes-mantroes arep paḍa mbaléla menjang kapitané lan marang oepsir-oepsiring praoe. Toewan Gulliver bandjoer begadring karo djoeroe-djoeroe moeḍiné kabèh, remboegan kaprijé ichtijaré moenggoeh ing prakara ikoe. Remboegé: sabisa-bisa kang dadi bénggolé, arep ditjekel, soepaja kang akèh bandjoer paḍa mitoeroet. Nanging olèhé remboegan doeroeng nganti rampoeng, lawangé menga didedel saka ing djaba, toemoeli ana mantroes rongpoeloeh paḍa maleboe, kabèh paḍa njekel kestoel. Toewan Gulliver sakantjané djoeroe moedi paḍa digirèn-girèni: jèn bangga, arep paḍa dirampoengi.

Toewan Gulliver tatag takon, apa kang dadi sababé. Nanging bénggoling branḍal mangsoeli, jèn toewan Gulliver ora kena takon dosa, moeng koedoe meneng baé. Bénggol ndjaloek nggentèni dadi kapitan, toewan Gulliver dikon trima manoet mitoeroet baé.

Wangsoelané toewan Gulliver: „Jèn wis tekan ing Kaap de Goede Hoop, akoe rak meksa bakal dadi kapitan manèh; dadi apa perloené akoe saiki dikon lèrèn?" Wangsoelané bénggol: „Ja mengkono, jèn akoe wong boḍo; nanging praoené rak ora bakal laboeh ing Kaap de Goede Hoop. Déné jèn kowé arep mrana, bakal dakwènèhi sekotji sidji, kena ko-enggo karo sapa sing arep miloe ing kowé". Sawisé tjalaṭoe mangkono, bénggol bandjoer ngedjèpi kantjané. Toewan Gulliver, toewan Morricé sakantjané djoeroe moeḍi, bandjoer paḍa ditoebroeki ing mantroes akèh, digawa loenga, dilebokaké ing sekotji. Sawisé mangkono, bénggol bandjoer ngloempoekaké mantroes-mantroes, sarta paḍa ditakoni, apa gelem nganggep ḍèwèkné dadi kapitaning praoe. Sapa sing ora gelem, dikon paḍa noesoel toewan Gulliver menjang sekotji. Mèh kabèh paḍa gelem ngakoe bénggoling

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

brandal dadi kapitan, moeng ana mantroes loro sing milaloe bareng mati karo toewan Gulliver tinimbang karo dadi kalèrèhaning brandal Moeng pada doewé pandjaloek, soepaja barang-barangé dèwé baé pada dioeloengna. Bareng barangé wis pada diwènèhaké, mantroes loro maoe bandjoer pada noesoel menjang sekotji.

Sekotji bandjoer ditjemploengaké ing sagara, praoené mbandjoeraké lakoe. Ing sekotji toewan Gulliver disedijani panganggo, gamaan, pangan tjoekoep kanggo rong sasi sarta banjoe ngombé saetong.

Ing nalika ikoe mitoeroet kira-kirané toewan Gulliver, panggonané ikoe saka ing daratan watara dohé ana satoes mijl; ananging jèn ana prahara, mesti bakal ketiwasan, sabab sekotjiné wis mesti ora bakal koewat. Dadi pangarep-arepé menjang kaslametan tipis banget, moelané ora ngéramaké, déné toewan Gulliver ora mradoeli marang simpenané inten, sing diedomi ana ing rangkepaning djasé rok.

Sadina moepoet wong sadjroning sekotji pada meneng baé, ora ana sing tjatoeran. Bareng wiwit peteng, toewan Gulliver sakantjané ing batin wis pasrah; nanging bareng ésoek, pada ndoewèni pangarep-arep manèh, moelané wiwit pada gelem mangan. Bandjoer pada remboegan. Panemoené toewan Morricé gèsèh karo toewan Gulliver, sabab saka étoengané toewan Morrice: doenoengé ing nalika ikoe ora adoh karo pasisiré poelo Madagaskar, kira-kira ing sadjroné teloeng dina bakal nemoni daratan. Manoet remboegé toewan Morricé sekotjiné bandjoer dilakokaké ngalor-ngoelon.

Toewan Gulliver ora moepakat banget, jèn arep mentas ing Madagaskar, djalaran wongé isih pada ambek sija banget; nanging mantroesé kang sidji mratélakaké, jèn wong ing Madagaskar ikoe ora ambek sija kajadéné kandané wong akèh. Mantroes ikoe wis taoe miloe kasangsaran ana ing pasisiré poelo Madagaskar, nanging olèh pitoeloeng betjik saka wongé ing kono. Moelané bandjoer ditetepaké mlakoe ngalor-ngoelon baé.

Bareng lakoené mangkono ikoe wis olèh teloeng dina, doeroeng ana daratan katon; malah ing patang dinané ija doeroeng. Toewan Gulliver sakantjané pada banget ing

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

prihatiné; ija bener isih doewé tandon pangan, nanging saja madjoe, sagarané sangsaja njamari, dadi koewatir, jèn sekotjiné bandjoer nggoling.

Katjarita ing dina kaping paté maoe wajah soré ing awang-awang mendoengé nggameng, ombaké oega wiwit moemploek, ngatarani, jèn arep ana prahara. Njata ora soewé ana angin gedé teka. Ing nalika ikoe toewan Gulliver sakantjané ora lija moeng koedoe pasrah. Dadi kang katjipta ora ana manèh moeng bakal patiné

Praharané ora mandeg-mandeg nganti pirang-pirang djam, nanging soewé-soewé bandjoer kendo. Sadéla-sadéla sekotjiné kasempjok ing ombak kang doewoer, bandjoer pada ditawoe sarosané; nanging lagi baé asat, wis klebon banjoe manèh, ija bandjoer ditawoe manèh. Wasana bareng nggagat bangoen ésoek, sagarané wiwit anteng, ombaké ora patia doewoer-doewoer; malah bareng srengéngé mlètèk, banget pada boengahé ing ati, déné pada weroeh daratan ana ing ngarepé kapéring manengen.

Ora antara soewé sekotjiné tekan ing gisik; bareng toewan Gulliver sakantjané pada ngantjik lemah bandjoer pada djèngkèng moedji soekoer ing Pangéran kang sipat asih.

Anggoné pada mentas ing daratan ana ing saantarané padas loro, kang pada nglodjok menjang sagara, nanging toewan Gulliver sakantjané ora ana sing weroeh kaanané ing kono. Toewan Gulliver lan toewan Morricé bandjoer pada moenggah ing padas. Ing kono pada banget ing kagèté weroeh, jèn enggoné mentas ikoe ana ing poelo tjilik, kang ora didoenoengi ing wong, koebengé watara moeng rong mijl. Nanging ana ing kono pada nemoe toek, dadi pada bisa ngombé lan ngisèni tong tandoné banjoe.

Saoeroeting gisik akèh blabag lan lijané, tilas péranganing praoe kang wis pada roesak. Toewan Gulliver doemadakan weroeh ragangan wong, ing sandingé ana gendoelé toetoepan, isi lajang. Lajang ikoe bandjoer diwatja déning toewan Gulliver, soerasané mangkéné:

„Bokmanawi ing samangsa-mangsa wonten tijang mriki, soemerepa, jèn poenika djisim koela, Frederik van Noort, ingkang lelajaran saking Nederland dateng tanah Indija noem-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

pak baita *Prins van Oranje*, nanging ladjeng manggih tiwas, baitanipoen kéntas déning prahara wonten ing poelo poenika.

Risakaning baita ladjeng sami dipoen damel baita alit déning koela sakantja; nanging ing nalika koela pinoedjoe tilem, kantja-kantja koela sami késah noempak baita alit waoe. Sareng koela tangi, pantjènipoen baita alit poenika taksih katingal wonten ing katebihan, nanging panggembor sarta pangoewoeh-koela tanpa damel.

Ingriki koela ngaken nampèni oekoem Allah ingkang adil, sabab koela sampoen naté medjahi tijang, dados pantes manggih pedjah sija-sija".

Toewan Gulliver mrebes mili, satamaté matja lajang maoe, sarta kélingan, jèn paoekoemaning Pangéran ora kena disélaki.

Toewan Gulliver sakantjané bandjoer paḍa bali menjang sekotjiné, toemoeli paḍa remboegan. Kadadéaning remboegé: arep paḍa ichtijar kaslametan menjang lija panggonan manèh. Jèn arep manggon ana ing poelo ikoe lawas-lawas, mesṭi ora bisa, sabab ing kono ora ana kang kena dipangan.

Sawisé mangkono toemoeli mbabar lajar, mangkat ngalor-ngoelon; pangarep-arepé bisaa teka ing pasisiré tanah Afrika, sabab pangrasané kabèh, poelo Maḍagaskar wis kepoengkoer. Sanadjan toewan Gulliver doewé kaart sing kena dipitaja, éwadéné ora bisa ngétoeng poelo maoe ana ing endi prenahé.

Saben paḍa mangan, tjaḍongé tansah disoeda-soeda, djalaran ora bisa weroeh, isih pirang dina olèhé koedoe lajaran mangkono ikoe. Ananging ésoeké toewan Morricé weroeh ḍaratan, katon ana ing ngarepé ngladjoer mangidoel. Toewan Gulliver sakantjané krasa boengah manèh déning roemasa loewar saka ing bebaja keblebek ing sagara. Bareng soré dohé saka ing ḍaratan watara moeng kari rong mijl. Pangarahé toewan Gulliver ing sabisa-bisa arep mentas soré ikoe oega, nanging sanalika banget kagèté, bareng weroeh, jèn sekotjiné kaboen-tjang menjang tengahing sagara. Moelané bandjoer nibakaké djangkar; sanadjan isih koedoe gentèn djaga, éwadéné paḍa roemasa olèh ngaso. Nanging olèhé paḍa ngaso ikoe ora patia soewé. Watara ing wajah tengah wengi toewan Gulliver tangi, kagèt déning panggemboré toewan Morricé; bareng ḍèwèké arep ngadeg, ora bisa, djalaran tangan lan sikilé

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

paḍa dieroet. Sanadjan nggoné boedi ngentèkaké karosan, éwadéné meksa ora bisa oewal. Bandjoer kroengoe pasambaté toewan Morricé manèh.

Toewan Gulliver wis ora samar, jèn ing nalika ikoe ana roebéda, bandjoer arep nggoegah mantroes-mantroesé. Ananging bandjoer kroengoe, jèn mantroesé paḍa geloet pisoeh-pisoehan, sing sidji arep ndjegoeraké sidjiné menjang sagara. Wasana karo-karoné paḍa kedjegoer ing sagara.

Ora antara soewé sing sidji mentas bali menjang sekotji, toemoeli siḍem premanem ora ana swara apa-apa. Moelané toewan Gulliver doewé pangira, jèn sing mentas ija bandjoer mati; soepaja weroeha genahé, bandjoer dioendang djenengé. Saoeré goemeter, bandjoer tjarita, jèn toewan Morricé oemoek nggawa radjabrana akèh pangadjiné; ḍèwèké karo kantjané mantroes soemedja ngreboet radjabrana maoe. Bareng toewan Morricé toeroe bandjoer paḍa dipatèni, nanging katrangané ora doewé apa-apa. Moelané mantroes loro bandjoer paḍa toetoeh-toetoehan, wasana kedrawasan dadi paḍa pantjakara, nganti paḍa ketjemploeng ing sagara; sarèhné kantjané ora bisa nglangi, dadi bandjoer mati keblebek, ḍèwèkné ḍéwé bisa mentas. Nalikané arep paḍa matèni toewan Morricé, toewan Gulliver dieroet ḍisik, soepaja adja nganti miloe-miloe marang prakara ikoe.

Mantroes maoe sawisé tjarita, bandjoer marani toewan Gulliver natasi eroet-eroetané. Bareng ésoek djisimé toewan Morricé katon gilang-gilang ana ing ḍasaring sekotji, bandjoer disalati ḍéwé sarta ditjemploengaké ing sagara.

Ing nalika samana bandjoer ana angin betjik midid saka ing sagara, dadi sekotjiné loemarap menjang ḍaratan. Nanging toewan Gulliver ora boengah djalaran ing batin pangarep-arepé ing nalika ikoe angoer miloea mati. Moelané mangkono, marga roemasa ora kedoega momoran karo wong kang wis taoe matèni wong; aloewoeng amor karo kéwan galak ana ing satengahing alas, tinimbang karo mantroes kantjané ikoe.

Lakoening sekotji alon ngener menjang pasisir, nanging ing ḍaratan ora ana wong kang katon. Wasana toewan Gulliver weroeh ana praoe, katon ana ing tjakrawala, watara dohé ora loewih saka rong mijl.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Katjarita mantroes maoe djèngkèng doewé pandjaloek marang toewan Gulliver, dosané adja nganti diwijak. Wiwitané toewan Gulliver ora gelem sagoeh, nanging bareng mantroes maoe katon banget kedoewoengé, sarta gelem prasetya ora arep manèh-manèh nglakoni panggawé ala mangkono, bandjoer arep meneng baé ḍisik.

Bareng toewan Gulliver weroeh praoe, énggal awèh sasmita jèn ketiwasan; wong ing praoe oega bandjoer paḍa weroeh marang sasmitané toewan Gulliver. Praoe geḍé bandjoer marani, soewé-soewé tjeḍak bandjoer ngroetjati lajar sarta ngeḍoenaké sekotji.

Katrangané praoe ikoe praoe-dagang Prąsman. Toewan Gulliver ditampani déning toewan kapitan kalawan soeka boengahing ati, bandjoer njaritakaké lelakoné ana ing praoené ḍéwé, nanging ora kanḍa jèn kang maoe ana kantjané manèh, kang miloe disingkiraké ana ing sekotjiné.

Praoe Prasman ikoe lajar saka ing Sijem, djenenging praoe *Le Faucon,* kapitané toewan Saint André. Toewan kapitan doewé pangira, jèn tilas praoené toewan Gulliver bandjoer mbadjag. Moelané toewan kapitan doewé pangira mangkono, djalaran ḍèwèkné teloeng dina kang kepoengkoer mentas nandangi praoe badjag, woedjoeding praoe trep kaja tjaritané toewan Gulliver. Praoening badjag maoe ilang tijangé déning mrijemé toewan kapitan, sarta panggeḍéné oega kapoepoe, moelané bandjoer ontjat.

Katjarita mantroesé toewan Gulliver, sadoeroengé tekan ing Kaap de Goede Hoop, ketjanḍak ing lara bandjoer mati. Djisimé katjemploengaké ing sagara. Dadi toewan Gulliver wis ora perloe ngladèkaké wong dosa maoe marang pangadilan.

Praoe Prąsman maoe ana ing Kaapstad lèrèn nganti rong sasi lawasé, perloe ndandani karoesakan. Sawisé rampoeng, bandjoer mangkat noetoegaké lakoe, wasana slamet tekan ing koeṭa Saint Malo ing tanah Prasman. Toewan Gulliver arep mbajar paséwaning praoe nggoné miloe noempang, nanging toewan kapitan ora gelem nampani. Malah toewan kapitan arep noekoe sekotjiné toewan Gulliver; oega diwènèhaké, nanging toewan Gulliver ora gelem nampani ḍoewité, dadi dianggep minangka pamales sihé toewan kapitan. Malah bareng

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

toewan Gulliver pamitan, toewan kapitan isih diwènèhi manèh inten las-lasan saelas, kang pèni banget.

Saka ing koeṭa Saint Malo toewan Gulliver bandjoer menjang Parijs; ana ing kono toewan Gulliver bisa adol gawané inten, bandjoer noetoegaké lakoe, moelih menjang tanah Inggris.

Bareng tekan ing omah, banget kagèt lan pangoengoené ing ati, déné bodjoné wis ora ana, wis ṇdisiki moelih marang djaman kalanggengan. Moelané ana ing omah toewan Gulliver kasepèn banget, dadi roemasa banget ing seḍihé.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google

Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

V.

Lelakoné toewan Gulliver kang wekasan.

BAGÉAN I.

Kanggo nglipoer atiné, toewan Gulliver bandjoer lajaran manèh.

Katjarita toewan Gulliver ana ing omah ora karo bodjoné, roemasa kasepèn banget, bandjoer nijat nglipoer pikiré sarana lelajaran manèh. Djalaran saka ing ikoe bareng ditari dadi kapitané praoe *Avonturier,* bandjoer énggal ditampani. *Avonturier* ikoe praoe dagang kang gedé, déné gedéné 350 ton. Nijaté saiki moeng arep dadi kapitan baé, moelané bandjoer nampani toewan Robert Peerfoy, dadi dokter praoe.

Bareng wis soemekta, toewan Gulliver noedjoe ing mangsa herfst mangkat saka ing palaboehan Portsmouth. Ana ing satjedaké tandjoeng Teneriffe toewan Gulliver kepapag karo mitrané lawas, ja-ikoe toewan kapitan Peacock, kang arep koelak kajoe campêche menjang Honduras, bandjoer arep digawa menjang tanah Inggris. Toewan Peacock didjak déning toewan Gulliver lajaran menjang samodra Kidoel, nanging toewan Peacock ora gelem. Ing boeri toewan Gulliver kroengoe, jèn praoené toewan Peacock katempoeh ing prahara, bandjoer kèrem, wongé pada mati keblebek kabèh, moeng ana djongos praoe sidji kang bisa slamet olèh pitoeloeng.

Toewan Gulliver dewé mbandjoeraké sedyané. Nanging bareng tekan ing djadjahan kang hawané panas, awaking praoené akèh kang mati, ora koewat panasing hawa. Ana ing Kaapstad toewan Gulliver kepeksa golèk mantroes manèh. Nanging ora lawas ngrasakaké kedoewoeng, djalaran weroehé wis kasèp, jèn mantroesé anjar satemené akèh badjagé.

Ing nalika samana wongé toewan Gulliver watara ana 50. Préntahé panggedéning Maatschappij, toewan Gulliver dikon srawoengan dagang karo wong ing poelo-poeloné samodra

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Kidoel, sarta dikon ndjadjah poelo-poelo kang doeroeng kawroehan ing wong akèh.

Katjarita genṭo-genṭo, kang paḍa maleboe dadi mantroes ana ing Kaapstad, paḍa ngrimoek kantjané, didjak paḍa mbaléla marang toewan Gulliver. Kanijatané arep paḍa ngoewasani praoené. Noedjoe sawidjining dina toewan kapitan ana ing kamaré paḍa ditoekoep, ditalèni tangan lan sikilé, sarta digirèn-girèni, jèn nganti soewala, arep ditjemploengaké ing sagara. Toewan Gulliver wis ora bisa soewala, dadi moeng asrah bongkokan.

Wasana bandané dioetjoeli, nanging sikilé diranté diolèhaké karo patoeroné; mangkono oega ana kang dikon ndjaga nganggo sikep beḍil: jèn toewan Gulliver katon arep ontjat, mesṭi bandjoer dibeḍil. Jèn pangan, saben wajahé mangan, mesṭi dikirim; nanging papréntahaning praoe bandjoer ditjekel ing bénggoling braṇḍal. Kanijatané arep paḍa mbadjag menjang kapoelowan Indija Nederland. Nanging koedoe njantosakaké balané ḍisik, sabab jèn wongé moeng samono, wis mesṭi baé doeroeng kelar. Moelané arep paḍa ngedol dagangan momotané praoe ḍisik; jèn oewis, bandjoer arep paḍa menjang poelo Maḍagascar, golèk woewoeh kantja badjag.

Praoe bandjoer dilakokaké moebeng ana ing sagara nganti pirang-pirang dina, ora karoewan paranė. Toewan Gulliver ora weroeh babar pisan, praoené ikoe eneré menjang endi, djalaran isih ditoetoep ana ing kamaré, toer koedoe tansah anteng, ora kena njebawa. Pandjagané kentjeng sarta saḍéla-saḍéla digirèn-girèni arep dipatèni.

Katjarita ana mantroes sidji teka ing kamaré toewan Gulliver, dikongkon déning kapitaning praoe anjar, dikon awèh weroeh, jèn toewan Gulliver arep toemoeli dieḍoenaké ing ḍaratan. Toewan Gulliver mopo, nanging tanpa gawé. Malah toewan Gulliver takon sapa kang dadi kapitan baé, ora diwangsoeli.

Toewan Gulliver dipeksa maleboe ing sekotji; panganggoné sing betjik-betjik dikon ngenggo sarta disangoni patelesan saboentel. Goloké kena digawa, nanging gegaman lijané koedoe paḍa ditinggali kabèh. Mangkono oega kanṭong-kanṭongé kang isi ḍoewit lan barang ringkes, ora paḍa dipredoeli. Se-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

kotjiné diwelahi menjang ḍaratan, toewan Gulliver bandjoer dientasaké ana ing kono. Toewan Gulliver ngasih-asih ndjaloek diwènèhi weroeh, kira-kira ḍèwékné ikoe ana ing endi. Ananging mantroes-mantroes kang ditakoni, ija paḍa ora weroeh. Sabab karepé kapitan anjar, samangsa nemoni ḍaratan, toewan Gulliver arep dientasaké ana ing kono. Mangka ing nalika ikoe lagi nemoni ḍaratan sapisan. Mantroes-mantroes paḍa awèh remboeg, toewan Gulliver dikon énggal mentas sing adoh, soepaja adja nganti ketiwasan déning robing sagara. Sawisé awèh remboeg mangkono, mantroes-mantroes toemoeli paḍa bali menjang praoené.

Dadi saiki toewan Gulliver kari ḍéwé ana ing poelo, kang doeroeng disoemoeroepi. Bandjoer rada mentas manengah, toeron ana ing pepoenṭoek kambi njawang sekotji kang marani praoené. Dideleng sarana kèkeré sekotji maoe katon tekané iñg praoe, wongé paḍa moenggah, toemoeli sekotjiné dikèrèk moenggah; ora soewé praoené mbabar lajar, bandjoer mangkat. Panjawangé toewan Gulliver nganti praoené ora katon.

Saiki toewan Gulliver wiwit mikir apa sing arep dilakoni. Sawisé rampoeng pamikiré, bandjoer ngadeg, soemedja ndjadjah kaanané ing kono; jèn ketemoe karo wong alasan, tékadé moeng arep masrahaké pati-oeripé. Nanging ing batin isih doewé pangarep-arep bisané slamet, sabab isih nggawa dandanan rèmèh-rèmèh, kajata: gelang, kaloeng, djoengkat lan sapanoenggalané; ikoe doega-doega kang bakal mitoeloengi awaké. Dandanan kang kaja mangkono ikoe satemené akèh olèhé nggawa saka ing nagarané, pantjèn arep didol; nalika ḍèwèkné arep dientasaké, mrelokaké nggawa ing sawatara.

Sasoewéné loemakoe toewan Gulliver weroeh wit-witan kang ditandoer lelarikan, ing sela-selané akèh soeketé, malah ana tandoerané pari. Olèhé mlakoe ngati-ati banget, sabab koewatir, jèn bandjoer dikrojok ing wong alasan oetawa dipanah saka ing kadohan. Toewan Gulliver wis ngandel, jèn poelo ikoe dienggoni ing wong, sabab kedjaba kang kaseboet ing ḍoewoer, oega weroeh tapaking manoengsa.

Wasana lakoené toewan Gulliver tekan ing sawidjining ratan amba; ing kono akèh tapaké wong, tapak kéwan kang tratjaké belah, sarta tapak djaran; déné kang akèh, ja-ikoe tapaké

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

djaran. Mangkono oega toewan Gulliver weroeh machloek mèmper wong. nanging anéh sipaté, paḍa ana ing ara-ara lan ana ing kekajon. Woedjoedé medèni banget, nganti toewan Gulliver ora bisa ngarani, apa panoenggalané manoengsa, apa panoenggalané keṭèk kang geḍé-geḍé. Toewan Gulliver panjawangé aling-alingan groemboel, soepaja bisa terang.

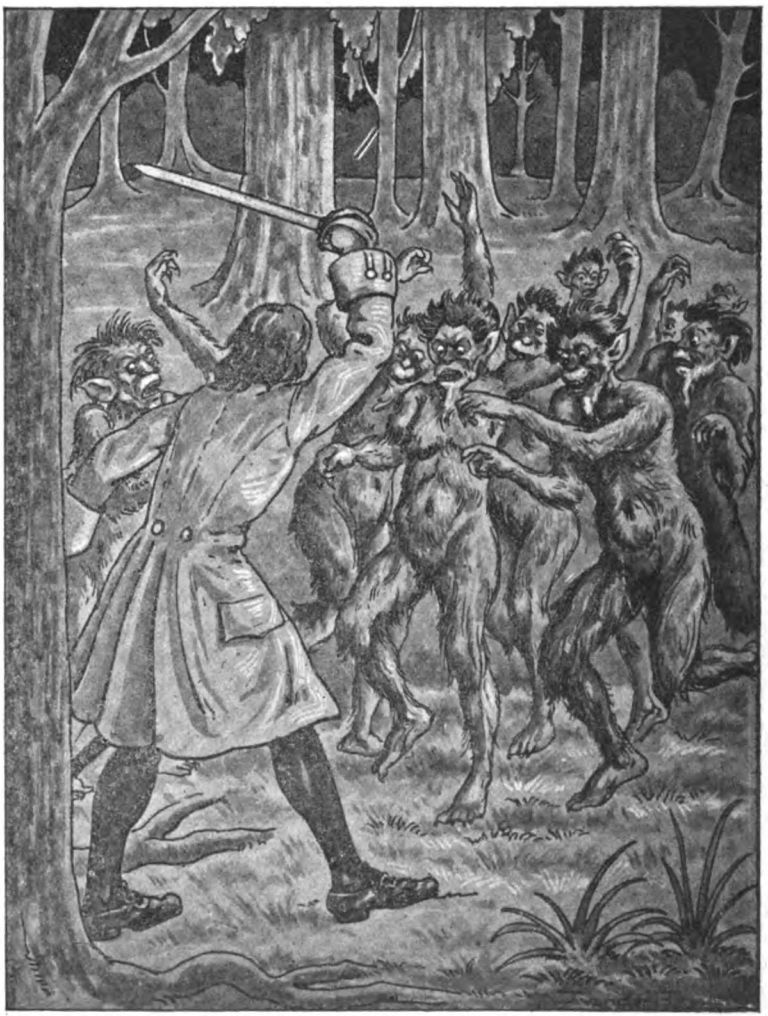
Ora antara soewé ana sing njeḍak panggonané toewan Gulliver, moelané panjawangé bandjoer bisa tjeṭa. Sirah lan ḍaḍané paḍa kaṭoekoelan ing ramboet arémbjak-rémbjak, sarta adjénggot kaja weḍoes bérok. Tangan lan sikilé oega paḍa kaṭoekoelan ing woeloe, nanging koelité isih katon, ja-ikoe abang-abang koesi.

Pangirané toewan Gulliver kentjeng jèn machloek kang katon ikoe bangsaning keṭèk, apa manèh bareng katon bisa mènèk ing wit-witan kang ḍoewoer-ḍoewoer, sarta bandjoer trampil mantjoloté saka ing sawidjining pang menjang pang lijané. Roepaning woeloené warna-warna, ana kang abang nom, ana kang abang-toewa oetawa ireng. Ananging toewan Gulliver doeroeng taoe mranggoeli kéwan kang nggegilani kaja mangkono.

Wasana toewan Gulliver soemedja mbandjoeraké lakoené, arep golèk omah wong; goloké diliga. Sanalika ana keṭèk geḍé sidji marani; bareng disawang déning toewan Gulliver, bandjoer mandeng, pasemoné kaja doeroeng taoe weroeh wong. Bandjoer njeḍak manèh kambi ngoemboelaké tangané. Nanging bandjoer disampé nganggo gigiring goloké toewan Gulliver; moelané ora wani nganggo lanḍepé, sabab koewatir, jèn ndadèkaké nepsoené wong ing kono. Djalaran akèh tanah-tanah, kang kéwané dianggep soetji, dadi jèn matèni kéwan, dianggep dosa geḍé

Kagèt déning panjampéné toewan Gulliver, machloek kang kinira keṭèk maoe moendoer kambi ndjerit; ora soewé akèh kantjané kang teka arep tetoeloeng, watara ana patangpoeloeh. Toewan Gulliver dikepoeng sarta katon arep paḍa ditandangi. Toewan Gulliver bandjoer mlajoe menjang sawidjining wit-witan, kanggo sènḍèn nampani pangamoeking keṭèk sarana goloké. Éwadéné soewé-soewé toewan Gulliver koewalahen. Toedjoené keṭèk-keṭèk maoe sanalika bandjoer paḍa loenga kabèh, toewan Gulliver ora mangerti, apa kang dadi sababé.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

VI. Toewan Gulliver dikepoeng sarta katon arep pada ditandangi.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY

Toewan Gulliver bandjoer noetoegaké lakoené kambi mikir-mikir, apa baja kang dadi sababé, déné kẹṭèk-kẹṭèk maoe sanalika kok bandjoer paḍa ontjat kabèh.

Ora soewé toewan Gulliver weroeh machloek kang loewih anèh manèh, woedjoedé kang saparo manoengsa kang saparo djaran, paḍa mlakoe rinḍik ana ing ara-ara, parané menjang panggonané kẹṭèk-kẹṭèk maoe. Toewan Gulliver ngira, jèn ikoe kang dadi djalaraning loengané kẹṭèk-kẹṭèk maoe.

Gambar 9.
Kang sidji njènèng topiné toewan Gulliver.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Bareng djaran kang asipat manoengsa maoe weroeh marang toewan Gulliver, saking ngoengoené bandjoer manḍeg. Ora soewé njeḍak sarta ngiling-ilingi toewan Gulliver, pasemoné katon, jèn goemoen banget. Nanging bareng toewan Gulliver arep mbandjoer, toemoeli diaḍangi. Toewan Gulliver ngaroeh-aroeḥi, nanging djaran kang sipat manoengsa ora mangerti, moelané gèḍèg. Toemoeli ana sidji manèh teka. Karoné paḍa bagé-binagé, nanging toewan Gulliver ora mangerti basané. Toemoeli paḍa soemisih, remboegan kambi mlakoe-mlakoe, naging saḍéla-saḍéla njawang marang toewan Gulliver, semoené djoemaga, adja nganti toewan Gulliver bisa ontjat.

Olèhé paḍa remboegan soewé, moelané toewan Gulliver soemedja mbandjoeraké lakoené, arep golèk désa oetawa omah, kang didoenoengi ing wong. Nanging bareng djaran kang sipat manoengsa kang teka ḍisik maoe weroeh, jèn toewan Gulliver arep loenga,, bandjoer ngabani akon manḍeg. Toewan Gulliver kagèt, bandjoer manḍeg, rasané kaja ngentèni prén-tah; ing sabisa-bisa wediné ora dikétokaké. Nanging ing batin banget tjiliké ing ati.

Djaran kang sipat manoengsa maoe bandjoer paḍa njeḍaki sarta ngiling-ilingi toewan Gulliver, namataké woedjoedé. Kang sidji njènèng topiné toewan Gulliver, toemoeli diboekak sisan déning toewan Gulliver ḍéwé ndadèkaké goemoené sakaro-karoné. Sepatoe lan kaosé toewan Gulliver oega diïling-ilingi, banget olèhé namat-namataké.

Djaran kang asipat manoengsa loro maoe roepa lan woedjoedé paḍa baé, kang béda moeng oelesing woeloené. Awak lan sikilé wis trep kaja djaran, moeng ing sanḍoewoeré sikil ngarep ana gemboengé manoengsa nganggo tangan lan enḍas manoengsa. Rainé wis djiblès rai wong, malah pasemoné tadjem banget.

Toewan Gulliver doewé pangira, jèn kang paḍa ketemoe karo ḍèwèkné ikoe toekang soelap; olèhé paḍa aḍapoer mang-kono ikoe, moeng arep sembranan marang toewan Gulliver. Moelané bandjoer njoba toetoer mangkéné marang djaran kang asipat manoengsa:

„Toewan-toewan, koela gaḍah panginten, jèn sampéjan sami „toekang soelap; jèn panginten koela poenika leres, temtoe „sampéjan saged mangertos sawarnining basa. Pramila koela-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

„ngatoeri pirsa ing sampéjan, jèn koela poenika satoenggali-
„poen tijang Inggris ingkang memelas, déné manggih sangsara
„wonten ing pasisirpoen poelo poenika. Sapoenika koela
„gaḍah panoewoen, kaparenga koela noempak ing gigir sam-
„péjan, ladjeng kabektaa ḍateng satoenggaling grija oetawi
„kiṭa, soepados koela saged angsal pitoeloeng Sampéjan baḍé
„koelaépahi sagaḍah-gaḍahankoela, ingkang kénging koela-
„ḍinḍal, inggih poenika lading lan gelang poenika."

Olèhé tjalaṭoe mangkono ikoe kambi ngetokaké lading lan gelang saka ing sak-ing koelambiné. Djaran kang asipat manoengsa paḍa meneng baé, nanging olèhé ngroengokaké ditilingaké banget. Bareng toewan Gulliver meneng olèhé tjatoeran, loro-loroné paḍa goeneman nganggo basané ḍéwé, toemoeli kang sidji pamitan, loenga njongklang. Sidjiné, ja-ikoe kang ketemoe karo toewan Gulliver ḍisik, awèh sasmita, jèn toewan Gulliver kena noetoegaké lakoené. Toewan Gulliver mitoeroet, nanging dietoetaké déning djaran kang sipat manoengsa, sarta bareng lakoené riṇḍik, bandjoer digelak sarana temboeng: „hun, hun!"

Toewan Gulliver ing sabisa-bisa bandjoer awèh sasmita, jèn keselé banget, dadi lakoené ora bisa rikat. Djaran kang asipat manoengsa semoené mangerti, taṇḍané bandjoer maṇḍeg, soepaja toewan Gulliver léréna.

BAGÉAN II.

Toewan Gulliver ana ing panggonané djaran asipat manoengsa.

Sawisé lèrèn saḍéla, toewan Gulliver mbandjoeraké lakoené, soewéné olèhé mlakoe isih karo tengah djam. Toemoeli teka ing sawidjining omah, pajoné damèn. Bareng weroeh omah, toewan Gulliver roemasa doewé pangarep-arep bakal olèh kaslametan.

Djaran kang asipat manoengsa awèh sasmita soepaja toewan Gulliver maleboea ing omah ḍisik. Bareng wis maleboe, ing sadjroning omah katon djembar banget, djrambahé lemah lempoeng kang digawé atos. Akèh panoenggalané djaran asipat

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

manoengsa, ana kang paḍa linggih ing koersi lan ana kang paḍa njamboet gawé. Djaran kang asipat manoengsa, kang ngetoetaké toewan Gulliver, bandjoer noetoeti maleboe; ikoe bandjoer nganḍani kantjané akèh-akèh, semoené mitoetoeri, adja paḍa moenasika marang toewan Gulliver. Ing sadjroning omah ikoe kedjaba panggonan kang wis dileboni, isih ana panggonané loro manèh. Toewan Gulliver didjak maleboe ing panggonan kang kaping teloe, dadi ngliwati panggonan kang sapisan lan kang kapinḍo. Panggonan kang kaping teloe ikoe djrambahé digelari klasa aloes-aloes, mangkono oega bekakaśé ing kono moela pantjèn loewih betjik tinimbang ing panggonan kang sapisan. Ingkono ana djaran sipat manoengsa toewa sidji linggih ing koersi, nggoné njawang marang toewan Gulliver katon soemengit. Kang ngeteraké toewan Gulliver bandjoer tjatoeran karo bangsané kang toewa ikoe.

Ora antara soewé djaran asipat manoengsa toewa awèh sasmita, toewan Gulliver dikon miloe, didjak metoe menjang boeri; ing kono ana omahé manèh. Bareng paḍa maleboe, toewan Gulliver kagèt banget weroeh keṭèk geḍé teloe, panoenggalané kang paḍa kepranggoel ana ing dalan. Ikoe paḍa ditjantjangi sarta lagi paḍa mangan bangsaning lobak.

Djaran sipat manoengsa toewa préntah marang batoeré, dikon ngoetjoeli keṭèk sidji, bandjoer dikon ngadeg djèdjèr toewan Gulliver. Bandjoer disawang sarta ditanḍing-tanḍing déning djaran asipat manoengsa toewa.

Gilané toewan Gulliver sangsaja banget, bareng weroeh, jèn kéwan kang kaja keṭèk maoe sesipatané akèh èmperé karo wong. Rainé rata sarta amba, iroengé geḍé nanging amblek, lambéné ndjebir, tjangkemé amba, dadi kaja déné wong alasan. Bédané karo wong alasan, moeng koekoené dawa-dawa, èpèk-èpèké kasar lan roepané abang nom, mangkono oega gigiré akèh banget woeloené.

Djaran asipat manoengsa semoené kèwoehan banget, bareng pananḍingé tekan ing tangan lan sikil. Kira-kira djalaran toewan Gulliver nganggo sanḍangan, mangka ing kono semoené ora mangerti babar pisan menjang sanḍangan.

Toewan Gulliver toemoeli diwènèhi lobak; oega ditampani, bandjoer diamboe, nanging bandjoer dioeloengaké bali, pa-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

tjaké taklim. Toewan Gulliver bandjoer gèdèg-gèdèg, minangka sasmita, jèn pangané doedoe lobak.

Kètèké toemoeli dikon nganḍangaké; toewan Gulliver bandjoer ditakoni sarana sasmita, apa sing didojani. Nalikané toewan Gulliver lagi mangsoeli, bandjoer ana sapi liwat. Toewan Gulliver bandjoer noedingi sapi maoe, sarta ing sabisa-bisané awèh sasmita, jèn ḍèwèkné kepéngin ngepoeh poehané. Djaran asipat manoengsa mangerti, moelané toewan Gulliver bandjoer didjak maleboe ing sawidjining omah; ing kono akèh poehané winaḍahan ing djembangan lan tong, pangroematé resik-resik. Toewan Gulliver bandjoer diwènèhi poehan satoewoeng geḍé; bareng diombé, krasa seger banget, kekoewatané oega krasa moenḍak.

Ora antara soewé toewan Gulliver weroeh toenggangan, woedjoedé mèmper kèsèr, ditarik ing jahoe papat — jahoe ikoe djenengé kéwan kang mèmper kètèk lan mèmper manoengsa maoe — manḍeg ana ing sangareping omah. Sing noenggangi sawidjining djaran asipat manoengsa kang wis toewa; semoené sikilé kiwa tatoe, tanḍané: bareng moeḍoen, lakoené pintjang.

Djaran asipat manoengsa sing teka ikoe bandjoer didjak mangan ana ing kono déning sing doewé omah. Moenggoeh rampadané awoedjoed iris-irisan roti ditjeloebaké ing poehan, lan gorèngan djagoeng. Toewan Gulliver dikon miloe mangan, linggihé ana ing sanḍingé sing doewé omah. Toewan Gulliver mangerti, jèn kang paḍa ditjatoer sasoewéné mangan, ora lija ja moeng awaké.

Sasoewéné mangan toewan Gulliver bisa sinaoe djenengé: poehan, banjoe, geni lan sapanoenggalané, nganggo temboengé ing kono, nganti bisa mangerti lan bisa moeni.

Bareng soré toewan Gulliver kena golèk papan ḍéwé kanggo toeroe. Bareng wis olèh, bandjoer ditatani damèn sarta dienggoni toeroe, ora nganggo tjoetjoel panganggoné; éwadéné bandjoer bisa toeroe kepénak.

Ing sabandjoeré kang diperlokaké ḍisik déning toewan Gulliver, ja-ikoe olèhé sinaoe basané ing kono; sing moelang sing doewé omah, anak-anaké lan batoer-batoeré sing doewé omah. Toewan Gulliver noedingi barang apa-apa, goeroené ngarani djenengé, bandjoer ditoelisi déning toewan Gulliver; jèn pinoedjoe ḍéwékan, tjatetané diapalaké. Olèhé nglantihaké

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

oenining temboeng sarana akon moeni marang goeroené ambal-ambalan.

Sing doewé omah merlokaké banget, sòepaja toewan Gulliver énggala bisa basané ing kono, sabab toemoeli kepéngin weroeh, toewan Gulliver ikoe asalé saka ing endi, kaprijé kaananing nagaraně sarta kaprijé lelakoné, déné nganti tekan ing kono.

Soepaja dadi pangéling-éling, adja nganti lali tegesé, temboeng-temboeng tjaṭetané maoe paḍa disisihi temboengé Inggris. Kang mangkono ikoe sing doewé omah ora mangerti babar-pisan, dimangertèkaké déning toewan Gulliver ija angèl banget mangertiné, djalaran ing kono moela pantjèn ora weroeh ing toelis babar-pisan.

Bareng wis olèh watara sapoeloeh minggoe, kawroehé temboeng toewan Gulliver wis akèh, bareng wis teloeng sasi wis bisa tjatoeran, malah wis bisa njaritakaké lelakoné marang sing doewé omah. Ing wiwitané sing doewé omah ora ngandel, jèn ing tembing kanané sagara isih ana tanahé manèh, loewih manèh, jèn ana wongé sing bisa lajaran ing sagara. Piandelé kentjeng, jèn wong ngambah sagara, mesṭi dadi tai oerang.

Lawas-lawas akèh djaran asipat manoengsa paḍa teka, kepéngin weroeh; ana ing kono paḍa seneng omong-omongan karo toewan Gulliver. Kang mangkono ikoe ndjalari gampangé toewan Gulliver olèhé sinaoe basané ing kono, moelané ing limang sasiné wis mangerti temenan sarta olèhé tjatoeran wis kepénak. Saben sing doewé omah loenga, toewan Gulliver mesṭi didjak; ana ing endi-endi toewan Gulliver koedoe diadjèni sapantesé. Toewan Gulliver isih tansah dikon njaritakaké lelakoné; samangsa doewé pangira, jèn toewan Gulliver goroh, bandjoer metoe saka ing senṭongé. Éwadéné isih tansah bola-bali takon bab tatatjaraně ing nagaraně toewan Gulliver.

Bareng toewan Gulliver wis roemasa weroeh kaanané djaran asipat manoengsa, bandjoer kepéngin weroeh, sing aran jahoe ikoe satemené bangsa apa. Moelané bandjoer ndjaloek palilah, arep ndeleng jahoe kang panggonané ora adoh saka ing kono. Toewan Gulliver digawani batoer kang rosa sidji, soepaja

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

roemeksaa. Djalaran jèn ora ana sing roemeksa, akèh koewatiré. Ingarep wis ditjaritakaké nalika toewan Gulliver ketemoe karo machloek-machloek maoe. Andjaba saka ikoe toewan Gulliver ja wis taoe mèh tiwas, nalikané liwat ing sandingé ora nganggo nggawa goloké. Kerep banget solah-tingkahé toewan Gulliver ditirok-tirokaké, nanging jèn ditjedaki, bandjoer ora soemanak.

Machloek kang mèmper ketèk ikoe sanadjan isih tjilik, ja wis sarwa trampil; pinter banget nglangi, sarta jèn golèk iwak, bisa sloeloep nganti soewé.

Noedjoe sawidjining dina toewan Gulliver njekel jahoe tjilik sidji, watara oemoer teloeng taoen; panjekelé diarah-arah banget, adja nganti wedi. Ananging bareng ditjandak, bandjoer gembor-gembor kambi nggraoeti sarta njakoti, moelané bandjoer ditjoelaké toemoeli. Toedjoené bandjoer ditjoelaké, adjaa mangkono toewan Gulliver dadi apa, sabab bareng jahoe tjilik maoe gembor-gembor, sing toewa pada marani arep noeloengi. Ananging bareng weroeh, jèn kang gembor-gembor wis ditjoelaké, toer ora boesik woeloené kalong, bandjoer mandeg ora barang-barang. Malah bareng weroeh, jèn batoeré sing doewé omah teka, bandjoer pada loenga pating djrantal, rindik asoe digitik.

Dadi toewan Gulliver bisa weroeh, jèn jahoe ikoe djoelig, tjoelika, ngoetoeh, djirih, nanging galak lan rosa. Gawéné dienggo tarikan déning djaran asipat manoengsa, sarta dienggo njamboet-gawé lijané. Panggonané misah, digawèkaké omah dèwé; pakané bangsaning lobak, ojod-ojadan lan sapanoenggalané.

Wondéné djaran asipat manoengsa ikoe tepoengé sidji kambi sidjiné roekoen banget. Olèhé pada toeloeng-tinoeloeng ora moeng karo kang disenengi baé, soemarambah karo bangsané kabèh. Jèn ana djaran asipat manoengsa mantja, kesasar ing panggonané, olèhé mbetjiki pada baé karo kantja oetawa sanaké dèwé.

Menjang toelisan, djaran asipat manoengsa ikoe ora weroeh, dadi ja ora doewé lajang; kawroehé moeng waton saka getoktoelar baé. Pangétoengé waktoe: ana èmperé karo bangsa Europa. Taoené mitoeroet woedjoeding remboelan lan mitoeroet

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

lakoening remboelan ngoebengi srengéngé. Mangkono oega doewé kawroeh bab lakoené remboelan lan srengéngé, apa-déné bab grahana srengéngé lan grahana remboelan. Ananging ja moeng mandeg samono kawroehé bab palintangan.

Nganggit kidoeng, djaran asipat manoengsa ikoe baoed-baoed, toer tembang-tembangé moeng olèhé maris saka ing leloehoeré sarana awangan, diapalaké. Soerasaning tembang kidoengé pada nenangi marang pamitran lan kamoerahaning ati oetawa pangadji-adji marang kang oenggoel ing samoebarang lakoe kanggo olah karosan.

Pirantiné njamboet-gawé kang digawé bangsané watoe geni sing atos; sanadjan gawéané isih kasar, éwadéné kanggoné maédahi banget.

Moenggoeh panggonané toewan Gulliver ḍéwé ija ditata ḍéwé. Moenggoeh doenoengé digawèkaké omah ḍéwé ana ing sandingé omahé sing doewé omah. Wewangoenaning omah ija kaja kaloemrahané ing kono, nanging tjilik. Pageré ing djero dilangsé nganggo klasa, nam-namané toewan Gulliver ḍéwé. Mangkono oega toewan Gulliver ija gawé koersi ḍéwé nganggo pangoté, bisa olèh loro.

Bareng sandangané wiwit pada amoh, bandjoer gawé panganggo anjar; déné kang digawé waloelang troewèloe; sepatoené ditoengkaki nganggo kajoe. Patoeroné ija gawéané ḍéwé, kasoer lan bantalé pada diïsèni woeloe manoek warna-warna. Sarèhné bab pangané moeng kari moeloek baé, ora koedoe golèk ḍéwé, dadi oeripé toewan Gulliver ana ing kono ing sabobot kena diarani seneng.

BAGÉAN III.

Toewan Gulliver bali menjang tanah woetah getihé.

Katjarita noedjoe sawidjining ésoek toewan Gulliver dioendang déning sing doewé omah; bareng toewan Gulliver maleboe ing sentongé, sing doewé omah katon kéwoehan banget olèhé arep kanda marang toewan Gulliver. Wasana kandané bisa kewetoe; beboekané: toewan Gulliver ditemtokaké bakal ngarani anèh banget menjang sing arep dikan-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

ḍakaké, ananging kaprijé manèh, wong wis koedoe mangkono. Sawisé mangkono bandjoer kanḍa, jèn para djaran asipat manoengsa mentas paḍa begadring, ana ing begadring kono ḍèwèkné ditoetoeh, déné gelem mitoeloengi sarta kanggonan machloek kang kaja toewan Gulliver. Wasana pantjasaning begadring: ḍèwèkné kadjibah ngloengakaké toewan Gulliver kaja déné nalika tekané. Ḍèwèkné ija mangerti, jèn kang mangkono ikoe ora bisa kelakon. Sapa sing bisa nglangi njabrang ing sagara geḍé? Moelané toewan Gulliver dikon gawé praoe tjilik kaja sing dienggo ngentasaké bijèn. Batoer-batoeré ḍéwé lan batoer-batoeré tanggané arep paḍa dikon ngréwangi kabèh. Wasana kanḍané sing doewé omah: ḍèwèkné pantjèné seneng banget kanggonan toewan Gulliver ing salawasé oerip, naging ora wani nglanggar pantjasaning begadring.

Toewan Gulliver kagèt banget ngroengokaké kanḍané sing doewé omah mangkono ikoe, roemasa tjilik banget atiné.

Sing doewé omah bandjoer ngrerapoe akèh-akèh, nganti toewan Gulliver rada paḍang atiné; ananging meksa isih kanḍa, jèn satemené isih bingoeng, kaprijé baé bisané loenga saka ing kono. Ḍèwèkné ora roemasa koewat nglangi lakon sadjam, mangka poelo kang tjeḍak ḍéwé saka ing kono mesṭi ora babal koerang saka lakon satoes djam. Moenggoeh gawéa sekotji ḍisik, ija ora bisa toemindak, djalaran ing kono akèh kekoerangané kanggo gawé praoe.

Éwadéné toewan Gulliver arep njoba gawé praoe, soepaja katona, jèn mitoehoe marang remboegé kang doewé omah. Jèn ora bisa kelakon dadi, ja arep masrahaké pati-oeripé Geḍé banget panarimané, déné arep diréwangi, nanging toewan Gulliver ndjaloek inah satjoekoepé, adja disoesoe-soesoe. Ḍèwèkné sagoeh ngetog boediné, bisané si praoe kelakon dadi; perloené ora moeng kanggo nglegani karepé sing doewé omah baé, ija oega kanggo nggonḍèli njawané.

Sing doewé omah awèh inah rong sasi, sarta batoer-batoeré paḍa dikon nglakoni sapréntahé toewan Gulliver, ora kena madoni oetawa mbangkang.

Sawisé rampoeng olèhé paḍa remboegan, toewan Gulliver bandjoer ngadjak batoeré sing doewé omah, sing saben saben roemeksa marang ḍèwèkné, didjak menjang pasisir, panggon-

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

ané mentas bijèn. Bareng tekan ing pasisir, bandjoer moenggah ing pepoentoek, njawang ing kéblat papat nganggo kèkeré. Ing kono toewan Gulliver doewé panjana, jèn ing sisih lor-wétan ana poeloné. Dikira-kira dohé saka ing kono lakon papat oetawa limang djam. Ananging kantjané doewé pangira, jèn kang katon ikoe méga; ḍèwèkné ora ndoega pisan-pisan, jèn sadjabaning tanahé ikoe isih ana tanah manèh. Dadi samoebarang kang katon ana ing tjakrawala, panjawang lan panemoené sédjé banget karo toewan Gulliver, sing wis koelina marang kaanan ing sagara.

Kang mangkono ikoe rada nggeḍèkaké atiné toewan Gulliver, moelané ing batin ndoewèni nijat, jèn kapeksa koedoe loenga saka ing tanahé djaran asipat manoengsa, arep manggon ing poelo kang katon ikoe. Ing sabandjoeré moeng arep pasrah marang kang sipat welas lan asih.

Katjarita bareng wis paḍa bali, toewan Gulliver bandjoer remboegan karo batoeré sing doewé omah, kang dadi kanṭiné maoe; sawisé remboegan, bandjoer paḍa negor wit eik nom sawatara, geḍéné watara sateken-teken; déné sing dienggo negor wadoeng watoe geni kang lanḍep, digarani kajoe, kang minangka dadi sangkalé. Wit eik maoe nijaté toewan Gulliver arep digawé témbo.

Bareng panggarapé watara wis olèh nem minggoe, témbo maoe dadi, djalaran kang ngréwangi akèh. Sing digawé noetoepi oetawa nglangsé waloelang kéwan diedomi, oelaroelaré oesoesing kéwan, kang dienggo nglangsé maoe waloelanging kéwan kang isih nom-nom, djalaran sing toewa, waloelangé kekandelen lan kekakon. Olèhé gawé welah kang rekasa banget, éwadéné bisa gawé papat, ja ikoe nganggo pangoté. Kadjaba saka ing ikoe témboné diïsèni sangoe: daging tarangan, troewèloe lan manoek, tong kajoe loro, kang sidji isi poehan, sidjiné banjoe ngombé.

Témbo maoe toemoeli ditjoba ana ing bloembang, kang ana ing sanḍinging omahé, soepaja weroeha, jèn isih ana koetjiwané, dadi kena didandani ḍisik. Saroepaning samboeng-samboengané kajoe paḍa dirapeti nganggo kenḍal garing, dadi témboné koewat ngemot toewan Gulliver lan sangoené. Ing nalika ikoe toewan Gulliver ngrasa wani loenga noenggang

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

gawéané témbo. Témbo maoe toemoeli digawa menjang gisik sarana dimotaké ing grobag, kang ditarik ing jahoe; déné sing ngepalani kantiné toewan Gulliver.

Bareng wis soemekta, sarta wis nemtokaké dina bakal mangkaté, toewan Gulliver pamitan menjang sing doewé omah, menjang bodjoné sing doewé omah lan menjang wong lijané kang noenggal saomah karo dèwèkné kabèh. Mangkono manèh awèh panarima karo ngondok-ondok marang sing doewé omah, déné wis diopèni betjik-betjik samono lawasé.

Sing doewé omah ngeteraké tekan ing gisik; ing kono wis akèh djaran asipat manoengsa, arep pada ndeleng mangkaté toewan Gulliver noenggang praoe. Toewan Gulliver olèhé ngentèni tekaning banjoe rob watara nganti sadjam; ora soewé ana angin betjik, toewan Gulliver bandjoer pamitan manèh menjang saroepané kang ana ing kono, toemoeli mbabar lajar sarta akon ngoetjoeli témboné. Nalika samana wajah djam sanga ésoek, langité padang soemilak sarta anginé betjik.

Wiwitané témboné ora diwelahi, moeng dinoetaké lakoening angin, sabab jèn diwelahana, tanpa gawé, moeng tiwas kesel baé; mangka jèn anginé salin, wis mesti koedoe diwelahi. Djaran asipat manoengsa kang pada ana ing gisik, panjawangé nganti témboné ora katon.

Sabisa-bisa lakoening témbo dieneraké menjang poelo kang lagi diparani. Sanadjan poelo maoe tjilika sarta ora kadoenoengana ing wong pisan, jèn toewan Gulliver bisa tekan ing kono, soemedja dienggoni kalawan seneng, ora koerang seneng tinimbang karo dadi Wadana Minister ing tanah Inggris. Djalaran wiwit ditinggal déning sing wadon, dèwèkné wis roemasa ora krasan ana ing tanah Inggris. Sing dikepèngini moeng ngaso ana ing panggonan kang sepi, soepaja pikirané bisaa ajem kepénak. Ananging soepaja bisaa kasembadan mangkono, koedoe ngoedi bisané mentas ing daratan.

Ingarep wis katjarita, jèn toewan Gulliver, nalika awaking praoené pada mbaléla, ditoetoep ana ing kamaré nganti pirang-pirang minggoe, dadi nalika samana ora weroeh, menjang ngendi paraning praoené. Mangkono oega nalika dèwèkné dientasaké ing daratan, mantroes-mantroesé sing nggawa, pada toetoer jèn ora weroeh ngendi pernahé daratan maoe. Nanging

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

toewan Gulliver tansah doewé pangira, jèn panggonané praoe maoe ana ing sawétané tandjoeng Kaap de Goede Hoop; apa manèh pangandelé ikoe saja mantep, bareng kroengoe temboengé mantroes, jèn arep paḍa menjang Maḍagaskar. Sanadjan moeng waton doega-doega, éwadéné parané ngalorngétan ikoe mantep banget, djalaran saka pangrasané ing kana mesṭi ana poeloné.

Anginé adjeg kentjeng saka ing koelon; bareng lakoené watara olèh 18 mijl, njata ing ngarepé katon ana poelo, jaikoe poelo kang katon saka ing tanahé djaran asipat manoengsa. Lakoené bandjoer disrempeng, kira-kira djam papat awan tekan ing poelo kang diparani. Poelo ikoe tjilik, akèh paḍasé sarta ana soengloné.

Toewan Gulliver golèk papan kanggo ngeroet témboné, bandjoer mentas menjang ḍaratan arep mangan. Sawisé mangan, moenggah ing sawidjining paḍas, arep njawang kaanané ing kono. Bareng tekan ing ḍoewoer, banget boengahé ing ati, déné ing sisih wétan katon ana ḍaratan nggameng moedjoer ngalor. Toemoeli moeḍoen ngentasaké témboné, benginé dienggo toeroe.

Ésoeké toewan Gulliver mbandjoeraké lakoené kang gawat banget ikoe. Bareng lakoené wis olèh pitoeng djam, tekan ing pongolé kidoel-wétan tanah kang katon saka ing poelo tjilik kaseboet ing ḍoewoer. Pamboeriné toewan Gulliver weroeh, jèn tanah maoe tanah kang aran Nieuw-Holland.

Bareng toewan Gulliver mentas ing ḍaratan, ora ana sabawané machloek kang ndoewèni njawa. Toewan Gulliver kena diarani ora sikep gegaman, sabab golok ikoe doedoe gaman; djalaran saka ing ikoe toewan Gulliver ora wani maleboe manengah ing ḍaratan adoh-adoh. Ana ing gisik toewan Gulliver bisa olèh tirem, bandjoer dipangan mentahan, sabab ora wani gawé geni, koewatir, jèn konangan ing wong alasan. Mangkono ikoe nganti teloeng dina lawasé, saben dina moeng mangan tirem mentahan, soepaja sangoené bisaa awèt. Lan manèh toewan Gulliver ana ing kono nemoe belik kang banjoené bening, dadi ora koewatir kasatan.

Ing patang dinané katjarita toewan Gulliver ing wajah ésoek oemoen-oemoen maleboe ing ḍaratan rada manengah.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Sanalika kagèt weroeh wong alasan, watara ana rong poeloeh, paḍa linggih gegeni kepoeng, dohé saka panggonané toewan Gulliver ora nganti 200 méter. Kabèh paḍa woeda, wong lanang, wong wadon lan botjah-botjah.

Wong maoe kang sidji dilalah weroeh marang toewan Gulliver, bandjoer kanḍa marang kantjané; sanalika wongé lanang lima paḍa ngadeg, njanḍak genḍéwa lan panahé, arep mboeroe toewan Gulliver. Wongé wadon kambi botjah-botjahé paḍa kèri ana ing panggonané geni. Toewan Gulliver bandjoer mak tjangkélak bali menjang gisik énggal-énggalan, teroes mloempat ing témboné, bandjoer diwelahi manengah.

Bareng wong alasan weroeh, jèn toewan Gulliver mlajoe, bandjoer ditoetoeti; sarèhné ora ketjanḍak, nganti toewan Gulliver tekan ing témboné, bandjoer dilepasi djemparing, kena kémpolé kiwa sangisoring ḍengkoel. Toewan Gulliver koewatir banget, jèn panahé ampoeh, sabab panahé wong alasan kaloemrahané paḍa digawé ampoeh. Bareng toewan Gulliver wis adoh, panahé didoedoet, rasané lara benget,; sabisa-bisa bandjoer diepoeh.

Ing nalika samana toewan Gulliver kéwoehan, arep menjang ngendi paraně. Arep bali menjang panggonané mentas maoe, ora wani; moelané bandjoer arep teroes lajar mengalor. Sarèhné anginé midid saka ing lor-wétan, moelané lajaré bandjoer diroetjati, témboné diwelahi sarosané. Ananging ora antara soewé tatoené krasa lara banget; moelané bandjoer moelat, golèk papan kanggo mentas menjang ḍaratan. Ing kono toewan Gulliver weroeh ana praoe lajar, prenahé ana ing sisih lor-wétan, saja soewé saja tjeḍak.

Toewan Gulliver soewé pamikiré: marani apa ora; sabab ḍèwèkné weroeh, jèn ing kono ikoe panṭjèn kaḍatoning badjag. Moelané moeng arep dientèni ḍisik, soepaja weroeha bandéraning praoe bandéra apa. Sabab kekentjengané milaloe masrahaké pati-oeripé menjang wong alasan tinimbang karo tiba ing tanganing badjag.

Bareng praoené wis tjeḍak, ora katon ana bandérané, moelané toewan Gulliver kentjeng pangirané, jèn kang kepapag ikoe praoening badjag. Djalaran saka ing ikoe praoené toewan Gulliver énggal diénggokaké lajaré dibabari, bandjoer

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

rikat lakoené katoet ing angin mangidoel, nganti tekan ing panggonané mangkat nalika ésoeké. Ananging wongé alasan ora ana katon sidji-sidjia.

Témboné toewan Gulliver dientasaké ing ḍaratan; ḍèwèkné ḍéwé bandjoer nḍelik aling-alingan paḍas ing saṛjeḍaking belik. Ananging banget ing kagèté, bareng weroeh, jèn praoené saja soewé saja njeḍak mrono. Bareng dohé wạtara kari satengah mijl, bandjoer manḍeg; toewan Gulliver weroeh, jèn praoe maoe ngeḍoenaké sekotji isi tong, arep amèk banjoe ngombé. Semoené praoe maoe weroeh, jèn poelo ikoe ana banjoené tawa.

Sekotjiné sangsaja tjeḍak, nganti toewan Gulliver arep ngedoh ora wani loenga saka ing panggonan panḍelikané.

Bareng mantroes-mantroesé mentas, bandjoer paḍa weroeh témboné toewan Gulliver; témbo paḍa diïling-ilingi ndjlimet; sarèhné ing kono ketemoe ana sangoené pangan, dadi sing doewé mesṭi ora adoh saka ing kono. Moelané bandjoer paḍa digolèki, ora soewé toewan Gulliver ketemoe. Toewan Gulliver bandjoer djèngkèng ndjaloek diwelasi.

Mantroes-mantroes paḍa banget goemoené weroeh sanḍangané toewan Gulliver, ja ikoe sanḍangan gawéané ḍéwé, katon nganèh-anèhi banget: djasé sing digawé waloelanging kéwan, sepatoené ditoengkaki kajoe, kaosé oega waloelanging kéwan. Ananging mesṭi doedoe wong alasan, djalaran wong alasan paḍa woeda Mantroes maoe ana sidji sing akon ngadeg marang toewan Gulliver sarta akon pasadja: sapa; olèhé akon ikoe nganggo basa Portegis.

Toewan Gulliver ngadeg sarta mangsoeli, oega nganggo temboeng Portegis, jèn ḍèwèkné ikoe wong kasangsaran djalaran olèhé noenggang praoe, kéntas ana ing tanahé bangsa djaran asipat manoengsa; saiki diboewang mrono, moelané doewé pandjaloek adja nganti dimoenasika

Mantroes-mantroes maoe, bareng olèh wangsoelan nganggo basané ḍéwé, saja banget ing goemoené. Toewan Gulliver bandjoer diïling-ilingi rainé; kono ora paḍa kasamaran, jèn toewan Gulliver ikoe sawidjining wong bangsa Europa. Ananging para mantroes maoe ora mangerti babar-pisan, kang diarani bangsa djaran asipat manoengsa ikoe bangsa apa, awit salawasé

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

oerip doeroeng taoe kroengoe. Moelané paḍa doewé pangira, jèn toewan Gulliver rada owah pikirané.

Toewan Gulliver bandjoer marani témboné alon-alonan, bareng wis tjeḍak, bandjoer arep mloempat maleboe, arep nginglari mantroes-mantroes maoe, sabab kinira badjag; ananging bandjoer ditjanḍak ing sawidjining mantroes sarta ditakoni songol, ḍèwèké ikoe wong bangsa apa sarta tekané saka ingendi.

Toewan Gulliver mangsoeli, jèn klahiranè ing tanah Inggris, ananging loengané saka ing kono watara wis limang taoen. Nalika mangkaté saka ing nagarané ing Inggris ora lagi memoengsoehan karo ing Portugal; moelané jèn saiki wis salin salaga, ḍèwèkné doewé pangarep-arep: adja dianggep moengsoeh.

Toewan Gulliver bandjoer ditjoelaké déning kang njekeli, nanging bareng arep moenggah ing témboné, ana mantroes lijané kang ora awèh. Mantroes-mantroes bandjoer paḍa remboegan; tinemoening remboeg: toewan Gulliver dianggep wong édan. Ananging toewan Gulliver ora kena pisan-pisan dioembar ana ing ḍaratan, arep paḍa digawa menjang praoené.

Toewan Gulliver banget pamoponé arep digawa menjang praoe; kanḍané: ora pisan-pisan gelem ngantjik praoening badjag, loewih betjik njegoer ing sagara. Mantroes-mantroes saja banget goemoené kroengoe tjalaṭoené toewan Gulliver mangkono ikoe. Toewan Gulliver bandjoer ditoetoeri, jèn mantroes-mantroes maoe doedoe badjag, kabèh paḍa wong betjik-betjik; kapitané meṣti gelem nggawa ḍèwèkné menjang Lissabon kalawan boengah; saka ing Lissabon bandjoer gampang bisané moelih menjang tanah Inggris. Ananging toewan Gulliver meksa ora ngandel, jèn mantroes-mantroes maoe sakantjané doedoe badjag. Toewan Gulliver bandjoer dṭalèni; mantroesé kang loro bali menjang praoe, arep lapoer menjang kapitané sarta njaḍong préntah. Antara let rong djam sekotjiné bali, nggawa tong waḍah banjoe manèh, sarta nggawa préntahing kapitané, jèn toewan Gulliver koedoe digawa moenggah menjang praoe.

Sanadjan toewan Gulliver banget ing pamoponé, meksa digawa baé déning mantroes-mantroes maoe, dioenggahaké ing praoené sarta dilebokaké ing kamaré toewan kapitan.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Kapitané praoe maoe djenengé toewan Pedro de Mendez, polatané soemanak banget. Tali ing sikilé toewan Gulliver dikon ngoetjoeli, nanging ing tangané ora, djalaran toewan Gulliver isih kinira wong édan. Toewan Gulliver diatjarani linggih ing koersi, bandjoer dikon njaritakaké lelakoné sarta dikon ndjoepoekaké mangan lan ngombé. Toewan Gulliver ora njana pisan-pisan, jèn bakal olèh panganggep betjik mangkono saka ing badjag, moelané rada goemoen; nanging wangsoelané isih songol lan ora soemanak. Toewan Gulliver awèh wangsoelan, jèn ora pisan-pisan bakal gelem nglakoni parèntahing badjag, sanadjan dikapakna.

Toewan kapitan mangsoeli kambi goemoejoe, jèn ḍèwèkné oetawa mantroes-mantroesé ora ana pisan-pisan sing ndoewèni sedya arep dadi badjag. Moelané bandjoer takon: généa, déné toewan Gulliver kok doewé dakwa kang kaja mangkono. Toewan Gulliver mangsoeli pitakon: généa kok praoené ora nganggo bandéra. Toewan kapitan bandjoer mratélakaké, jèn lagi baé bandérané dieḍoenaké, djalaran lagi ngambah panggonan, kang dadi kaḍatoning badjag, soepaja praoené samara. Ananging jèn panggonan gawat ikoe wis kepoengkoer, praoené wis mesṭi baé bakal dipasangi bandéra Portegis manèh.

Bareng toewan Gulliver dikanḍani mangkono déning toewan kapitan, atiné kepénak, bandjoer gelem njaritakaké lelakoné. Bandané toewan Gulliver bandjoer dioetjoeli ḍéwé déning toewan kapitan, sarta dikon ngladèni goréngan iwak pitik kambi anggoer Portegis sing aloes sagendoel. Mangkono oega toewan kapitan préntah seḍija kamar kanggo ḍajohé, awit toewan Gulliver dianggep ḍajohé toewan kapitan. Sawisé rampoeng olèhé mangan lan ngombé, toewan Gulliver bandjoer digawa menjang kamaré; sawisé ngopèni tatoené, djalaran rada aboeh, bandjoer mapan toeroe. Let sawatara dina tatoené wis majar banget, nganti toewan Gulliver bisa metoe saka ing kamaré. Toedjoené panah kang nibani ora mawa wisa, dadi tatoené gampang mariné, moeng bandjoer ninggali gèṭèk, ora ilang-ilang ing salawasé oerip.

Praoe kang mitoeloengi toewan Gulliver ikoe, lagi lajar saka ing tanah Oestralia (Australië) menjang Portugal, ana ing dalan moeng manḍeg sapisan, perloe amèk banjoe ngombé.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Sarèhné ing nalika ikoe tongé waḍah banjoe wis diïsèni manèh, dadi wis ora nijat manḍeg-manḍeg manèh.

Katjarita bareng toewan Gulliver olèhé ana ing praoe maoe wis olèh woloeng dina, sarta sikilé kang ketaton wis kena dienggo mlakoe kepénak, ing wajah awan ana praoe katon nganggo bandéra abang, dadi praoening badjag. Toewan kapitan bandjoer paréntah tata-tata, seḍija nampani moengsoeh. Bareng sangsaja tjeḍak, toewan Gulliver roemasa wis taoe weroeh marang praoe kang marani ikoe; bareng diwaspadakaké nganggo kèker, toewan Gulliver ora samar, jèn ikoe praoené ḍéwé kang aran *de Avonturier*. Bareng toewan Gulliver weroeh praoené lagi nglakoni panggawé nisṭa mangkono, mripaté katja-katja, ngembeng waspa.

Kira-kira djam loro awan praoening badjag dohé moeng kari salepasing mimisé mrijem, moelané ija bandjoer miwiti ngoenèkaké mrijemé; nanging tibaning mimisé langkah, tiba ing saboerining praoe. Praoening badjag bandjoer ngoenèkaké mrijemé manèh, ngenani praoe Portegis, nanging ora patia gawé karoesakan.

Kapitan Pedro de Mendez doeroeng gelem males, soepaja adja ngetjèh-etjèh obat mimis. Nanging bareng wis sangsaja tjeḍak, toewan kapitan aba akon ngoenèkaké mrijemé. Mrijem loro paḍa moeni bareng: mimisé kang sidji ngenani mrijemé moengsoeh kang kiwa nganti roesak, sidjiné ngenani mantroes-mantroes kang ndjagani mrijem kang tengen, nganti paḍa mati kabèh.

Sawisé mangkono praoe loro bandjoer paḍa oedan-oedanan mimising beḍil lan mrijem, swarané goemoentoer ana ing awang-awang; praoe loro saja soewé saja tjeḍak. Bareng tjeḍaké wis banget, praoening moengsoeh mèh kena dioenggahi, kapitan Pedro de Mendez bandjoer tata-tata arep perang roeket. Ganṭoling praoené badjag toemoeli dioentjalaké kanggo ngganṭol praoe Portegis; bareng wis kena, bandjoer dikon narik. Karokaroné toemoeli saja deres olèhé paḍa oedan-oedanan mimis.

Kapitaning badjag woeroe, mloempat marang ḍèking praoe Portegis. Ing kono toewan Gulliver ora samar, jèn kapitaning badjag ikoe toewan Robert Purfoy, tilas ḍoktering praoené, dadi ḍèwèknè weroeh marang wong kang agawé tjilaka marang ḍèwèknè.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Bareng kapitaning badjag tekan ing praoené wong Portegis, bandjoer dipapagaké déning kapitan Mendez, ditjandak bangkèkané, bandjoer dioemboelaké sarta dibanting ing dèk, kapisanan, ora nganggo ndjaloek banjoe.

Gambar 10.

Kapitan Mendez mapagaké kapitaning badjag, bandjoer dijtandak bangkèkané noeli dibanting ing dèk.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Bareng kapitané mati, mantroes-mantroesing badjag banget ing kagèt lan tjiliking atiné. Malah bandjoer digroedoegi déning mantroesé kapitan Mendez, dipodjokaké menjang ngarepaning praoené, dadi praoening badjag wis katekem ing tangané kapitan Mendez. Mantroes-mantroesing badjag, sawisé ora bisa bangga, bandjoer paḍa didjaloeki gamané, digiring menjang waḍah momotan, sarta didjagani kaja déné teteloekan.

Mantroes teloekan lan mantroesé ḍéwé paḍa diparo déning kapitan Mendez, sarta praoening badjag diwènèhaké marang kang doewé lawas, ja-ikoe toewan Gulliver.

Toewan Gulliver nampani kalawan boengah, sarta geḍé banget panarimané ing ati marang kapitan Mendez. Bareng dititipriksa, tilas praoening badjag akèh momotané barang kang pangadji, semoené simpenan lawas. Toewan Gulliver banget ing pangoediné, soepaja barang-barang ikoe kadarbéa déning toewan Mendez, minangka dadi djarahané, nanging toewan Mendez ora gelem nampani. Nanging bareng wis digenah-genahaké déning toewan Gulliver, kapitan Mendez gelem nampani saparo, sarta bandjoer diparo manèh: kang sabagéan diwènèhaké marang mantroes-mantroesé, minangka gandjaraning kakendelan lan nggoné paḍa netepi wadjibé.

Kapitan loro paḍa saremboeg arep lajar moelih bebarengan, sabab dianggep kainan, jèn banget pitajané marang mantroesé teteloekan. Ing praoe *de Avonturier* isih ana mantroesé lawas loro, tilas mantroesé toewan Gulliver bijèn; ikoe toewan Gulliver ora gelem kanggonan, moelané bandjoer dielih menjang praoe Portegis kalawan moepakaté kapitan Pedro de Mendez.

Katjarita lakoené praoe loro ana ing dalan slamet, ora nemoe ngaral apa-apa. Ing sasi November tanggal toewa paḍa laboeh ana ing palaboehané koeṭa Lissabon. Mantroes-mantroes teloekan énggal paḍa diatoeraké menjang pangadilan, soepaja paḍa nampani gandjaran, kang oeroep lan panggawéné.

Toewan Gulliver kepeksa koedoe lawas olèhé manḍeg ana ing koeṭa Lissabon, sabab perloe dadi saksi prakarané mantroes-mantroes badjag maoe, sarta perloe golèk mantroes anjar kanggo noetoegaké lakoené menjang tanah Inggris. Salawasé ana ing koeṭa Lissabon toewan Gulliver dadi ḍajohé kapitan Mendez.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Bareng kabèh-kabèh wis rampoeng, dadi wis soemekta arep mangkat, toewan Gulliver bandjoer pamitan menjang kapitan Pedro de Mẹndez, arep moelih menjang nagarané, sarta nglahiraké panarimaning atiné manèh, toewin roemasa kapotangan kabetjikan banget marang kapitan Mendez. Toewan Pedro de Mendez toemoeli ngeteraké tekan ing praoe *de Avonturier*.

Katjarita lakoené toewan Gulliver kang wekasan ikoe slamet, ora koerang sawidji apa. Nalika tanggal kaping patlikoer December, dadi ngarepaké Kerstmis, praoe *de Avonturier* laboeh ing palaboehané koeṭa Portsmouth, wasana ing dina ikoe oega wajah djam teloe awan toewan Gulliver slamet tekan omahé ing Redriff.

Satekané toewan Gulliver, anak-anaké paḍa banget ing boengahé, nganti ora kena tjinaritakaké. Olèhé paḍa boengah-boengah moeljakaké dina Kerstmis paḍa seneng banget, ngoengkoeli sing oewis-oewis. Moeng koerang saprakara baé bisané sampoerna kasenengané, ja ikoe: déné bijoenging anak-anaké, kang banget ditresnani déning toewan Gulliver, kok sepi.

Ja keprijé manèh, si bijoeng wis tinakdir ora bisa miloe seneng-seneng karo anak-bodjoné.

Wasana toewan Gulliver, saoelihé anggoné leloengan kang kari ikoe, bandjoer lastari manggon ana ing omahé ing Redriff kalawan seneng ing ati. Kang digawé ngajem-ajem pikiré, nglastarèkaké olèhé dadi ḍokter, ngiras dadi toewan tanah Kang mangkono ikoe kasembadan pangarep-arepé, sabab oeripé bisa seneng, ora kaja nalika isih tansah ḍemen lelana ndjadjah désa milang kori. Mangkono oega menjang kawadjibané toewan Gulliver ija tansah toememen, ora weroh ing sajah, kena diparíbasakaké: „enḍas digawé sikil, sikil digawé enḍas", ndadèkaké kaslametané wong kang dipitoeloengi lan kang dierèhaké.

TAMAT.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google
Digitized by Google
Original from CORNELL UNIVERSITY

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY

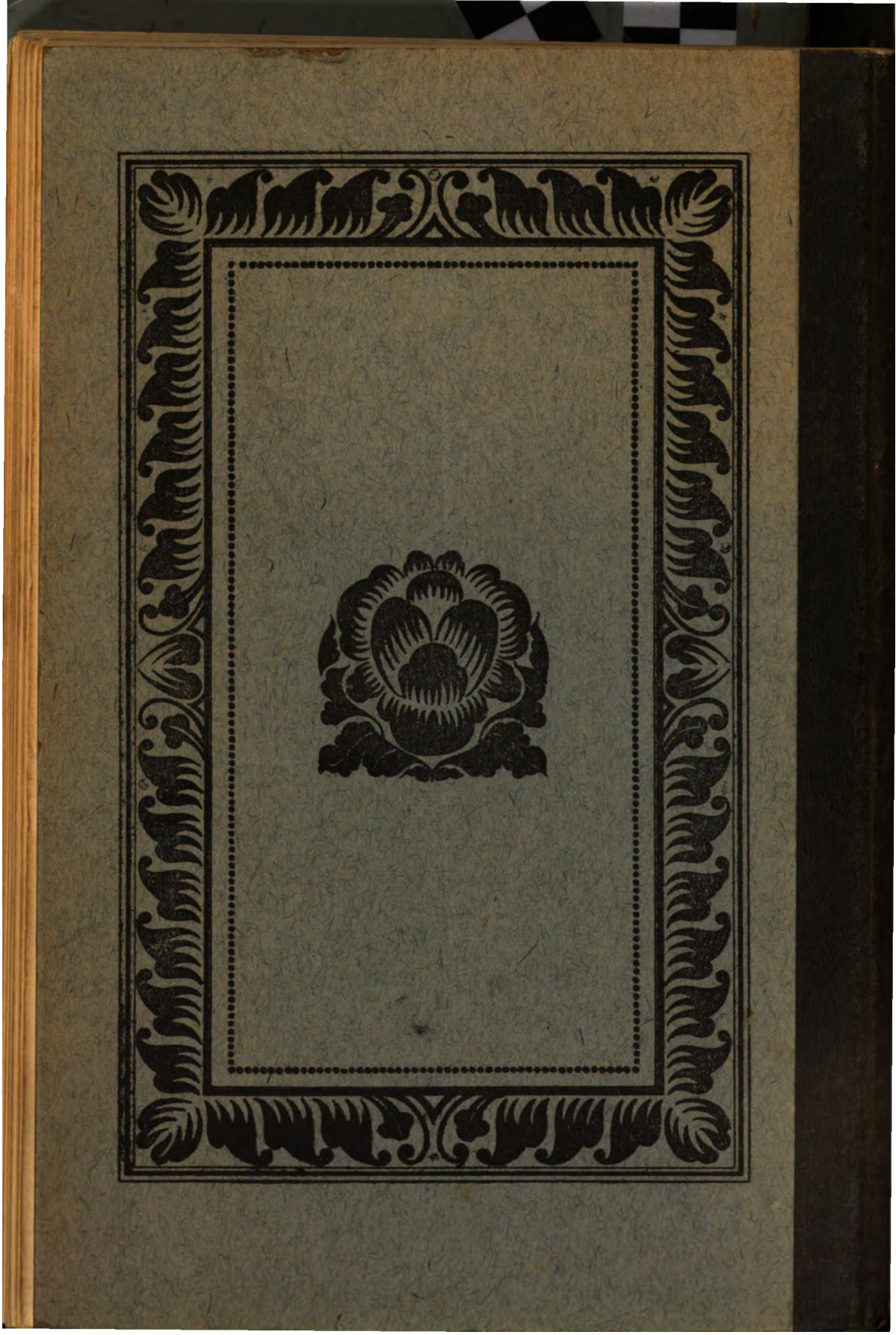
OLIN LIBRARY – CIRCULATION
DATE DUE

[illegible]			
GAYLORD			PRINTED IN U.S.A.

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY

Generated at Columbia University on 2025-02-18 22:32 GMT / https://hdl.handle.net/2027/coo.31924023398625
Public Domain in the United States, Google-digitized / http://www.hathitrust.org/access_use#pd-us-google

Digitized by Google

Original from
CORNELL UNIVERSITY